LIZA

MARKLUND

CRIME

Ferma de perle negre

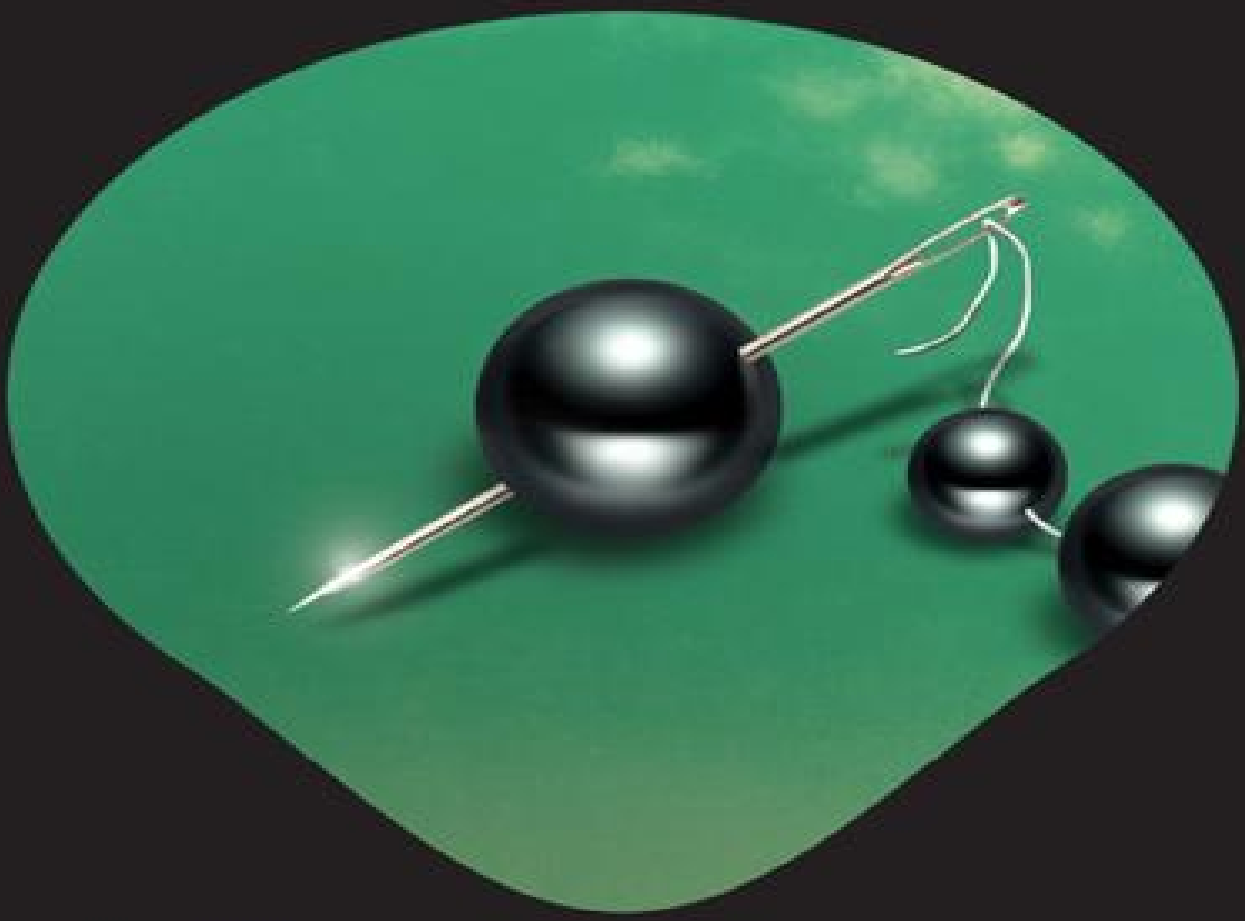

„Un roman dur și plin de suspans"
ÖSTRA SMÅLAND

FICTION CONNECTION

TREI

LIZA

MARKLUND

CRIME

Ferma de perle negre

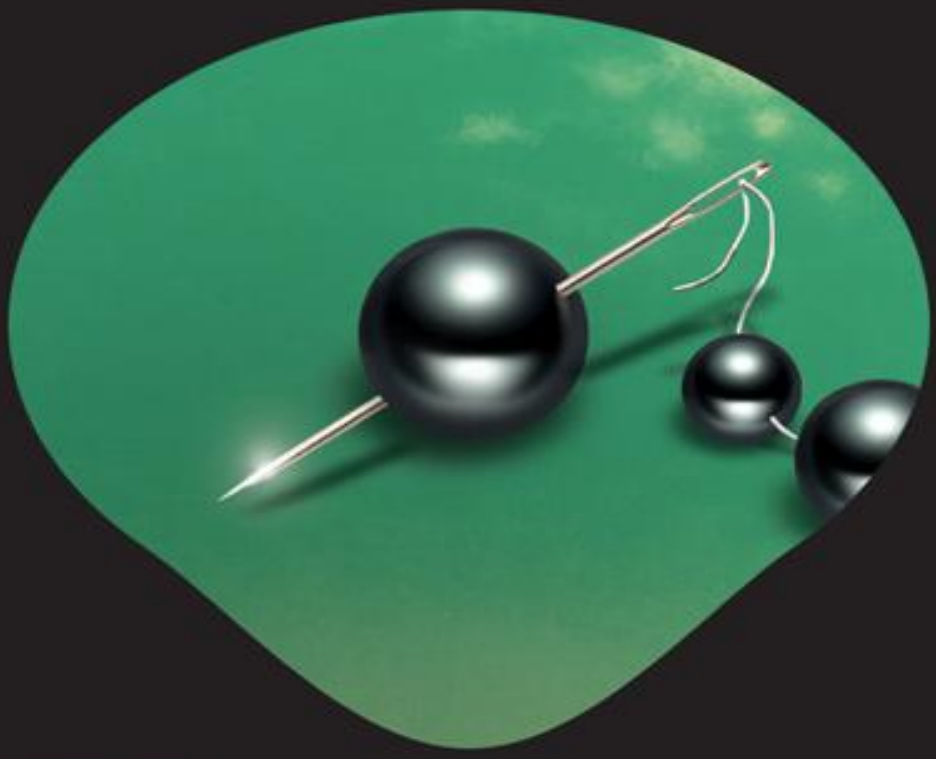

„Un roman dur și plin de suspans"
ÖSTRA SMÅLAND

FICTION CONNECTION

TREI

FICTION CONNECTION

COLECȚIE COORDONATĂ DE
Magdalena Mărculescu

Liza Marklund

Ferma de perle negre

Traducere din engleză de Liviu Szoke

3
TREI

Editori:

Silviu Dragomir

Vasile Dem. Zamfirescu

Director editorial:

Magdalena Mărculescu

Redactare:

Carmen Botoșaru

Ilustrație și design copertă:

Andrei Gamarț

Director producție:

Cristian Claudiu Coban

Dtp:

Eugenia Ursu

Corectură:

Irina Botezatu

Eugenia Ursu

Conținutul acestei lucrări electronice este protejat prin copyright (drepturi de autor), iar cartea este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informației, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sub orice formă sau prin orice mijloc, fără consimțământul editorului, sunt interzise. Dreptul de folosință al lucrării nu este transferabil.
Drepturile de autor pentru versiunea electronică în formatele existente ale acestei lucrări aparțin persoanei juridice Editura Trei SRL.

Titlul original: Pärlfarmen

Autor: Liza Marklund

Copyright © Liza Marklund 2018

Published by agreement with Salomonsson Agency

Copyright © Niklas Strömstedt, quoted in pages: [127], [128], [153], [203–204], [303], [397], [438] and [466]

Extras din poemul „Funeral Blues“ de W.H. Auden Copyright © 1940 by W.H. Auden.

Reprinted by permission of Curtis Brown, Ltd.

All rights reserved.

Copyright © Editura Trei, 2019 pentru prezenta ediție

O.P. 16, Ghișeul 1, C.P. 0490, București

Tel.: +4 021 300 60 90 ; Fax: +4 0372 25 20 20

e-mail: comenzi@edituratrei.ro

www.edituratrei.ro

ISBN (print): 978-606-40-0668-4

ISBN (epub): 9786064017963

Prolog

Nimeni nu știe că sunt aici. Și nimeni nu va ști vreodată.

M-am înecat în largul coastelor Tanzaniei acum șapte luni și jumătate.

Nu, nu vă scriu de pe tărâmul celălalt, chiar dacă încă sunt ferm convinsă că există un astfel de loc, indiferent ce spun logica și știința. Noi, oamenii, în pofida a toate, așa suntem construiți să credem.

Mi-e dor de copiii mei. Dorul acesta e ca o durere fizică în tot corpul, un abis de întuneric în pieptul meu.

E foarte frumos aici, zic eu. Înțeleg că poate fi extrem de greu să apreciezi așa cum trebuie un peisaj atât de cunoscut.

Singurătatea mi se pare că se transformă uneori într-o durere ce mă amorțește cu totul, însă vântul îmi e tovarăș, la fel ca valurile pe care le pot distinge printre palmierii ce formează pădurea. Am citit deja cărțile pe care le-am luat cu mine, *Stâlpii Pământului*, de Ken Follett, și *Less Than Zero*, de Bret Easton Ellis (pe lângă *Biblie*), de atâtea ori, încât acum nu fac decât să-mi tulbure liniștea.

Până acum n-am scris nimic, căci m-am aflat mereu doar în rolul de simplu cititor, însă, de curând, am început să-mi fac griji în legătură cu sănătatea mea mintală. Trupul meu ar putea trăi aici decenii întregi, dar izolarea îmi afectează sufletul, făcându-l să urle la stele.

Știu că sunt căutată. Nu vor renunța niciodată. Ce am făcut rămâne bun făcut. Condamnarea mea la moarte li se aplică tuturor celor din jurul meu, nu numai mie, lui tata Tane și lui Nikau, Amiriei și copiilor ei, dacă o avea copii, și, firește, lui Johan și Ivei.

Poate că cineva mă va găsi aici, într-o bună zi, doar oase albite pe *makatea*[1].

Aceasta e povestea mea.

[1] Recif de corali cu suprafață foarte mare și destul de înalt, care înconjoară unele insule din sudul Pacificului (în original, în maori). (*N.t.*)

Manihiki

Pana de curent dura deja de șase luni când iahtul a lovit reciful.

Era spre sfârșitul sezonului uraganelor din 1990, iar noi de-abia începuserăm recoltarea perlelor.

Tata Tane angajase doi tipi din Tauhunu ca să se scufunde cu noi (Riki și Panako Brown, care erau rude cu bunica Vaine din partea tatălui ei), așa că am urcat în canoea încăpătoare înainte de a se crăpa de ziuă. Așteptările noastre parcă pluteau în aer, lucru pe care cred că-l simțeau și frații Brown. Toate acele nesfârșite ore de pregătiri și verificări ale frânghiilor de ancorare, ale sforilor pentru perle și scoici, ale curenților și a oxigenării, precum și cele legate de cenușă și geamanduri: țelul nostru suprem era recolta.

Toată noaptea suflase un vânt puternic; fusese emisă din timp o avertizare de ciclon, însă insula Manihiki se află atât de aproape de ecuator, încât noi, practic, scăpăm aproape de fiecare dată. Laguna era în continuare agitată, vizibilitatea nu era grozavă, dar asta nu conta, căci magia era acolo. Sub suprafața apei se ascundea o lume diferită, lumina se strecura în apă și crea alte realități, purtându-mă în jos, tot mai mult.

Am coborât cu lanterne și saci din plasă și am adunat zece, douăsprezece sfori de fiecare, cam cinci sute de scoici în total, așa încât tata Tane să se poată pune pe treabă cu recolta, lucru care n-a durat mult. Familia noastră nu folosește plase de siguranță în jurul scoicilor așa cum procedează majoritatea celorlalte, ele sunt utile pentru a prinde nucleul scump în cazul în care este aruncat afară de scoică, însă ia prea mult timp ca să merite, în opinia lui tata Tane.

Cei doi tineri dădeau la vâsle. Eu stăteam în față, așa că nu era nevoie să vâslesc. Scoicile, grele și lucioase, erau puse pe jos la prova și la pupa canoei încăpătoare, trimițându-mi fiori de nerăbdare în stomac. Fără să le desfacem, ne era imposibil să ne dăm seama care anume conținea *pinctada margaritifera*. Dacă aveam noroc, șaptezeci la sută dintre ele puteau conține vreun soi de perlă. Cochiliile arătau minunat adunate acolo grămadă, fiecare unică în felul ei. Acum nu mai puteam face nimic. Așa că

mi-am azvârlit labele de înot și am închis ochii în vânt, simțind cum hainele pline de sare mi se uscau pe trup.

Aproape că ajunseserăm la țărm când discul soarelui a depășit orizontul și Nikau, fratele meu, a fost primul care a strigat de pe *tua*, cealaltă parte a recifului:

— Așteptăm astăzi vreun vas dinspre Rakahanga? a întrebat el.

Acum auzeam și noi strigătele. Nu că am fi înțeles cuvintele, ci auzeam doar un cor de glasuri agitate. Ne-am lungit gâturile cu toții, de parcă am fi fost în stare să vedem peste palmieri, până pe partea cealaltă a insulei. Când am ajuns la țărm, nu ne-am mai obosit să târâm canoea afară din apă.

— Ce se întâmplă? a strigat Nikau către atelierul de perle.

Tata Tane, care pregătea țesutul mantalei pentru însămânțarea scoicii, și-a ridicat capul, surprins. Mi-am amintit ce zicea mama Evelyn despre faptul că auzul lui tata Tane nu mai era ca pe vremuri.

Riki și Panako Brown porniseră deja către biserică, așa că i-am urmat și eu. Chiar și tata Tane și-a abandonat lucrul și-a rupt-o la fugă după noi.

Strigătele deveneau din ce în ce mai puternice, deci acum izbuteam să disting și cuvinte.

— Scoateți bărcile, a început să se rupă!

La început n-am văzut decât valuri, mari, albe și azvârlind spumă pe recif, împinse de forța ciclonului pe cale să se stingă. Răsuflam greu, după un sprint rapid de-a latul insulei. Mi-am pus mâna streașină la ochi pentru a-i feri de soare și m-am uitat cu toată atenția la valurile strălucitoare, însă n-am putut vedea nimic.

— E un Santana de doisprezece metri lungime, a spus Tanga, arătând cu mâna în direcția în care trebuia să mă uit.

Apoi l-am văzut și eu.

Era subțire și de un alb orbitor, un iaht masiv cu vela sfâșiată și catargul frânt. Chila îi era înfiptă în recif, cu vârful spre insulă, căci se năpustise direct în recif și rămăsese blocat între corali, iar valurile se izbeau cu putere, necontenit, de etravă, cu o forță din ce în ce mai mare.

— Grăbiți-vă! a țipat cineva din spatele meu.
— Unde-i Everest polițistul? Duceți-vă și chemați-l încoace!
— Chila începe să se crape la babord!

Glasurile urcau și coborau. Tanga și-a dus din nou telescopul lung la ochi. Știa o mulțime de lucruri despre ambarcațiuni și visa să aibă și el una.

— Un vas american, a zis el, privind în continuare prin telescop. Cu cabină și chilă dintr-un singur compartiment. Nu obscen de scump și destul de rapid. Lățime mică totuși… ceea ce poate să fie o problemă.

Mai multe ambarcațiuni mici porniseră spre iahtul eșuat. Din fericire, în una din ele era căpitanul Mareko, singura persoană de pe insulă care mai avea motorină în rezervor.

— Nu cred că au cum să reușească, a spus Nikau, aflat lângă mine.

Priveam vasul cu ochi umezi din cauza reflexiei luminii soarelui. Nu, Nikau avea probabil dreptate, chila era prea lungă și prea subțire ca să reziste mai mult de un minut. Peste mugetul oceanului mi s-a părut că aud scârțâitul fibrei de sticlă care se rupea, dar poate că totul era doar în imaginația mea.

— Mai avem frânghii și sfori?
— Pentru ce? E prea târziu!
— Adu-le, da?

Căpitanul Mareko și cei doi fii ai săi ajunseseră deja la iaht, iar băieții s-au cățărat cu agilitate pe puntea înclinată, îi auzeam strigând unul la altul, însă nu aveam cum să înțeleg ce-și spuneau.

— E cineva acolo! a strigat Tanga. E cineva acolo, în cockpit.

Am mai făcut un pas spre apă, străduindu-mă să văd ceva, deși soarele-mi bătea în ochi. Băieții Mareko încercau să ridice ceva lipsit de culoare și formă, nu vedeam ce anume, însă probabil că Tanga avea dreptate, putea fi un om. Apoi l-au trecut peste balustradă, în șalupa mică a căpitanului. Unul dintre băieți s-a întors și a dispărut sub punte, apoi un val enorm a lovit reciful, înclinând vasul în partea din față. Căpitanul Mareko a scos un urlet, câteva bărci au încercat să se întoarcă la epavă, însă

căpitanul Mareko le-a făcut semn cu mâna să plece, căci iahtul era pe punctul de a se rupe în două. Băiatul și-a făcut apariția ținând câte o geantă în fiecare mână, apoi a sărit și el peste balustradă în șalupă, iar căpitanul a plecat în viteză de-acolo, îndreptându-se spre țărm. Înainte de a ajunge la uscat, chila albă a iahtului s-a rupt în bucăți cu un trosnet înfiorător și a început să se scufunde încet, dar sigur, în întunecimea din partea cealaltă a recifului.

— Kiona, a zis tata Tane, care venise în spatele meu fără să-l observ. Cheam-o pe mama Evelyn.

M-am întors și-am dat fuga acasă. Amiria stătea la masă, în uniforma școlară, ascultând ceva la casetofonul portabil cu baterii, cu căștile pe urechi.

— Unde-i mama?

A ridicat din umeri, dând din cap în ritm cu muzica, în timp ce din căști răzbătea, aproape neauzit, cântecul „There are no cats in America“.

Am rupt-o la fugă spre clinică. Mama Evelyn făcea inventarul când m-am năpustit înăuntru.

— Abia dacă mai avem câteva bandaje, a spus ea. Vrei să te duci după-amiază la Tauhunu și…

A lăsat bandajele jos când a văzut că abia mai răsuflam.

— Accident?

— Naufragiu, am zis eu. Un iaht a intrat în recif, o persoană salvată.

A pornit iute în direcția sălii de tratamente.

— E-n viață?

— Nu știu.

A înșfăcat stetoscopul și tensiometrul și apoi am rupt-o amândouă la fugă.

Era un bărbat. Îl scoseseră din șalupă și-l întinseseră pe spate, pe plajă. Un picior îi stătea într-un unghi nefiresc din șold și pe frunte avea o rană destul de mare. Avea buzele albe și crăpate, iar pielea de pe față îi era arsă de soare. Mama Evelyn i-a împins pe bărbați într-o parte, și-a scos stetoscopul și s-a aplecat deasupra

bărbatului, ascultându-i bătăile inimii și activitatea plămânilor câteva secunde, după care a rostit peste umăr:

— Aveți cu ce să-l cărați?

Ewan Jensen, fratele lui Fete, a adus o placă de surf, care era un pic cam scurtă, așa că picioarele bărbatului atârnau peste margine, însă își puteau face treaba cu ea. Patru bărbați l-au ridicat de jos și au pornit către clinică, iar restul mulțimii zgomotoase i-a urmat îndeaproape.

L-am lăsat în salonul numărul unu al clinicii, iar mama Evelyn le-a ordonat tuturor să iasă din încăpere cât timp ea se ocupa de pacient. În cadrul ușii și la ferestre au apărut imediat numeroase chipuri curioase.

— Curăță-i rana de la cap, ca să-mi pot da seama cât de adâncă e, a zis ea, iar eu m-am spălat pe mâini și am adus iodul și câteva comprese sterile, cu care i-am curățat mai întâi pielea din jurul rănii, apoi chiar rana.

O jumătate de frunte îi era vânătă și umflată, făcându-mă să trag concluzia că lovitura care o cauzase fusese foarte puternică, însă rana nu era foarte adâncă.

— Țeastă fracturată? am întrebat eu.

— Îi curge cumva lichid din nas sau din urechi? a întrebat ea în timp ce încerca să-i pună o perfuzie, dar venele bărbatului erau aproape invizibile, pentru că acesta era foarte deshidratat.

I-am examinat fața și urechile cu o lanternă medicală.

— Nu.

Ea a izbutit să-i găsească bărbatului pe piciorul sănătos o venă în care să poată înfige acul.

— Leucoplast chirurgical, a zis ea, iar eu am dat fuga să i-l aduc.

A fixat acul perfuziei și apoi s-a apropiat de căpătâiul patului, a luat lanterna și a examinat ochii rănitului.

Toți copiii din Tukao păreau să fi chiulit de la școală și se uitau acum înăuntru, cu nasul turtit de ferestre.

— La ce vă uitați? s-a auzit glasul unui copil de la una dintre ferestre.

— La ochi de raton, i-a răspuns mama Evelyn.

— Ce-i aia?

— Dacă are craniul fracturat, ar fi o fractură liniară, posibil infectată, a răspuns ea, ceea ce ar fi trebuit să fie suficient să-l convingă pe puști că nu avea rost să mai pună și alte întrebări.

Eu i-am luat tensiunea bărbatului, era extrem de mică.

— Probabil că a zăcut o vreme pe vas, am zis.

Mama Evelyn n-a răspuns, căci îi asculta din nou bătăile inimii, după care a notat „puls 140“, „acidoză“ și „organ care a cedat“ în carnețelul ei.

I-am cusut rana de pe frunte, punându-i câteva copci destul de neaspectuoase, după care am încercat să-i șterg sângele care i se întărise în păr, înainte de a-i înfășura capul cu ultimul pansament rămas în clinică.

— Va supraviețui? a întrebat Tanga.

— Chemați-l pe tata Tane, a răspuns mama Evelyn.

Tanga i-a spus unuia dintre copii să dea fuga și să-l aducă.

Piciorul drept al bărbatului era rupt în mai multe locuri, cel puțin două. Era nevoie de tata Tane ca să i-l îndrepte, astfel încât mama Evelyn să i-l poată pune în ghips. Nu ne-am mai chinuit să-i dăm calmante, căci bărbatul era profund inconștient. Unindu-ne forțele, am izbutit să-i îndreptăm piciorul până ce mama Evelyn a considerat că oasele s-au așezat cum trebuie. Încheietura mâinii drepte era și ea foarte umflată, probabil ruptă destul de urât. Mama Evelyn i-a strâns-o cât de puternic a putut și a încercat să-i pună oasele la loc, apoi am ajutat-o să i-o pună în ghips, după care i-am pus și un cateter.

Apoi l-am lăsat întins pe pat, cu tot soiul de tuburi ieșindu-i din diverse părți ale corpului, cu piciorul în ghips și ridicat înspre plafon, iar oamenii au început să se împrăștie care încotro, înfometați după aceste evenimente tulburătoare. Nikau și tata Tane s-au întors la perlele lor, deoarece scoicile trebuiau și ele să fie sortate.

Eu și mama Evelyn ne-am așezat pe câte un scaun tras lângă pat, împărțind un pahar cu apă și privindu-l pe bărbat cu atenție. Zăcea întins nemișcat, cu gura deschisă și cu ochii închiși, iar pieptul abia i se mișca pe sub cearșaful subțire. Avea obrajii roșii,

cu pielea descuamată, iar barba de câțiva milimetri îi crescuse neuniform.

— Cum ți se pare? am întrebat eu.

— Mai tânăr decât pare, a răspuns mama Evelyn. Patruzeci de ani, poate. American. European sau kiwi. Oricum, nu-i un navigator prea iscusit.

— De ce zici asta?

Ea s-a ridicat de pe scaun.

— A pornit singur pe mare, în ciuda avertizării de ciclon. Nu pleci pe o astfel de vreme.

Am rămas cu pacientul după ce mama Evelyn a plecat să o vadă pe bunica Metua, dincolo de pista de aterizare. I-am umezit buzele cu apă proaspătă, i-am măsurat tensiunea din jumătate în jumătate de oră, care-i urca încet, dar sigur. Când soluția nutritivă din perfuzie s-a terminat, am schimbat punga.

M-am întrebat de unde venea și încotro se îndrepta. Mi-am amintit cum îi cususem rana de pe frunte și ce senzație avusesem când îi atinsesem părul moale și lipsit de culoare. Ecoul ultimei mele întrebări către mama Evelyn încă plutea în aer, fără răspuns:

— De ce-o fi plecat pe ocean în toiul unui ciclon?

Se înserase când mama Evelyn s-a întors.

— O să rămân eu aici peste noapte, a zis. Am vorbit cu tata Tane, poți să mă înlocuiești mâine-dimineață, la prima oră.

Pacientul zăcea în continuare, bandajat și fără să se miște, semănând cu o mumie.

— Ce crezi, va supraviețui?

Mama Evelyn i-a verificat cateterul, însă nu mi-a răspuns.

Am pornit spre casă prin întuneric. Vântul bătea și-l simțeam pe brațe și picioare, iar sarea de la scufundarea de dimineață mi se impregnase în piele și mi-am dat seama că miroseam ca marea.

Scânteile numeroaselor focuri din fața caselor străpungeau întunericul ca niște licurici.

Faptul că vasul dinspre Rarotonga nu mai dăduse pe la noi de mai bine de doi ani ne cauzase neplăceri, însă nu eram cu adevărat afectați. Motorina pentru generatorul care alimenta insula cu electricitate se terminase de mult. Dar marea și insula continuau să ne ajute să supraviețuim la fel cum o făceau de milenii, cu lumina stelelor pe timp de noapte și cu pește și nuci-de-cocos. (Ce-i drept, nici nu prea aveam încredere în lucrurile moderne — conserve, detergenți de vase sau frigidere.) Sub tălpi scrâșneau sfărâmături de corali când mergeam, era dificil să cultivi ceva aici. Găini și porci sălbatici alergau liberi pe insulă, mâncând puținele plante care reușeau să crească, le auzeam fojgăind în tufișuri. Câteva familii reușiseră să cultive lămâi, printre care se număra și a noastră, și împărțeam fructele la fel cum împărțeam totul de când ne știam. Peștele era uscat în loc să fie congelat, fâșâitul frânghiilor pe care era înșirat se amesteca cu țârâitul cicadelor. Ne spălam pe dinți în apa mării, cum făcuserăm dintotdeauna, în loc să folosim pastă de dinți. Tampoanele și absorbantele sanitare se terminaseră și utilizam fâșii vechi de *pareus* (pânza din care ne făceam fuste, rochii, eșarfe și orice altceva). La început, le aruncam, dar după o vreme a trebuit să începem să le spălăm și să le refolosim. Într-o noapte, după ce se terminase motorina din generatorul de curent, mama Evelyn a ajutat o femeie să nască sub un mahon, la lumina unei lămpi cu untură. Nașterea a decurs normal, însă copilul s-a

îmbolnăvit după ceva timp și a murit înainte să împlinească un an.

Gândurile îmi rătăceau în beznă, dar reveneau mereu la pacientul rămas la clinică. Probabil că deshidratarea era acum sub control, rinichii bărbatului începuseră deja să producă urină. Dar cea mai importantă întrebare rămânea: cât de gravă era rana de la cap? Dacă fractura craniană era liniară, ar fi trebuit să se vindece de la sine și să nu lase sechele permanente, dar dacă omul avea hemoragie în interiorul craniului, era posibil ca presiunea asupra creierului să înceapă să crească, iar noi nu aveam nicio posibilitate să-l operăm la clinică. Foarte important era și cât timp zăcuse inconștient pe vas. Probabil că avea să șchioapete, căci nu credeam că izbutiserăm să-i așezăm bine oasele, astfel încât piciorul să aibă aceeași lungime cu cel sănătos. Și speram că nu era dreptaci, pentru că mă îndoiam că avea să-și mai recapete vreodată pe deplin dexteritatea mâinii.

Bărbații se adunaseră în fața atelierului de perle, iar pe țărm aprinseseră un foc mare. Tanga stătea jos în mijlocul grupului, având în fața sa o sticlă cu lichior și o geantă sport goală, precum cea în care-și ținea Nikau echipamentul de tenis. Conținutul genții era împrăștiat în jurul focului: haine, câteva cărți, o pereche de pantofi sport, câteva produse de igienă. Lângă Tanga se afla o valiză metalică strălucitoare, nedeschisă. M-a străbătut un fior când l-am văzut pe Ngaru printre ei, venise din Tauhunu, ademenit de evenimentele din timpul zilei. În glasurile bărbaților se simțea agitația.

— Erik Bergman, a spus Barbie, răsfoind un carnețel care era probabil pașaportul bărbatului, iar unghiile-i lungi și lucioase sclipeau la lumina focului. Unde se află Suedia?

— Ce idiot nenorocit! a zis Ewan Jensen. Să intre cu iahtul direct în recif!

— S-a întețit vântul, și ghiul l-a lovit în cap, a rostit Tanga. La modelul ăsta de bărci, ghiul se balansează foarte jos, probabil că tipul s-a abătut foarte mult de la curs.

M-am așezat și eu la marginea cercului format în jurul focului, conștientă dintr-odată de cât de obosită eram. Prezența lui Ngaru

mă bucura și mă neliniștea în același timp, însă el nu părea să mă fi văzut. M-am întins după un pește-papagal fript pe grătar și un bol de *nimata* (apă de cocos) și-am început să răsfoiesc cărțile găsite în geanta bărbatului. Erau scrise într-o limbă pe care n-o înțelegeam. Ba chiar erau și niște litere pe care nu le cunoșteam.

— Ce faceți acolo? a strigat tata Tane, ieșind din atelierul de perle. Puneți-i lucrurile la loc! Câți ani aveți?

Bărbații au început să râdă și au mai aruncat o privire la lucrurile bărbatului, făcând câteva comentarii, înainte ca tata Tane să le adune grămadă și să le vâre la loc în geantă, trăgând fermoarul. Apoi a luat geanta și valiza ciudată cu el în Casa Mare.

Everest polițistul venea spre noi dinspre stația radio.

— Ce spun cei de la Rarotonga? a întrebat Tanga.

Everest le raportase naufragiul autorităților de pe insula principală.

— Nu s-a emis niciun permis, a continuat Everest polițistul, așezându-se lângă Barbie și luând o înghițitură de *nimata*.

Ca să poți acosta pe Manihiki, îți trebuia un permis emis în avans de Biroul Vamal și de Imigrări din Avarua, dar era clar că acum nu se întâmplase așa.

Mi-am ațintit privirea la foc în timp ce bărbații au continuat să dezbată multă vreme consecințele evenimentelor de azi (au ajuns la concluzia că nu vor fi niciunele, dat fiind că iahtul nu acostase de fapt în port, ci se scufundase, așa că nu mai era nicio problemă).

Ngaru a venit și s-a așezat lângă mine. Am vrut să mă dau mai încolo, însă am rămas pe loc.

Au căzut cu toții de acord că n-are rost să încerce să recupereze vasul. Chila se despicase în cel puțin două bucăți și alunecase de partea cealaltă a recifului, în adâncuri. Oricum, Everest polițistul i-a acordat bărbatului (sau, ca să fim mai preciși, a pus pe pașaportul acestuia) o viză turistică de treizeci și una de zile, astfel încât acum erau îndeplinite toate formalitățile.

Au continuat să discute despre ambarcațiuni cu vele și despre ce i se întâmplase bărbatului pe mare (vântul suflase dinspre sud-est, deci probabil că bărbatul venise dinspre Tahiti și navigase

direct spre ciclon, idiotul), despre care bărci erau mai stabile și mai rapide, ajungând, într-un final (ca de fiecare dată), să discute despre pești și despre ce gust are fiecare, în ce anotimp al anului sunt cei mai grași și dacă e mai bine să-i frigi pe grătar sau să-i lași ca atare și să faci salată de *ika mata*[2].

I-am lăsat acolo și nimeni n-a băgat de seamă plecarea mea.

Când am adormit, în camera de deasupra atelierului de perle, Ngaru a venit la mine. Pentru prima oară, m-am răsucit cu spatele când și-a pus mâna între picioarele mele.

---

[2] Pește crud (în original, în maori). (*N.t.*)

A doua zi, Ngaru a mers în locul meu la adunat perle, pentru ca eu să o pot ajuta pe mama Evelyn la clinică. Am luat cu mine cele două bagaje recuperate de pe vas de frații Mareko, geanta sport și valiza cea lucioasă, apoi am pornit spre clinică.

Pacientul redevenise conștient în zorii zilei, iar acum era confuz și avea o durere de cap îngrozitoare. Nimic din ce spunea n-avea sens, dar, pe de altă parte, nu făcuse deloc convulsii în timpul nopții. Era un semn bun, căci însemna că rana de la cap nu era gravă. Acum dormea din nou, cu buzele strânse. Păreau mai puțin crăpate, iar pielea de pe față nu mai era la fel de roșie. Îi fusese schimbat cateterul, iar perfuzia îi fusese mutată de pe picior la încheietura brațului.

— Mă întorc după prânz, mi-a zis mama Evelyn, apoi a plecat acasă, cu ochii roșii.

Așa că m-am așezat lângă pacientul adormit și am privit de jur împrejur. Nu mi se părea că lipsește ceva. Totul era la locul lui. Aveam acces la lumea întreagă prin intermediul romanelor pe care mi le trimitea mătușa Doris din Noua Zeelandă, de fiecare dată când sosea vaporul din Rarotonga: cărți de aventuri și povești de dragoste tragice, polițiste sau cărți de nonficțiune extraordinar de interesante. Preferatele mele erau cele de ficțiune istorică, povești despre cum trăiau oamenii odată (sau cum își închipuiau autorii că trăiau oamenii odată): *Numele trandafirului*, de Umberto Eco, *Casa Spiritelor*, de Isabel Allende, *Copiii Pământului*. Oamenii căpătau formă și culoare în mintea mea. Gândul la toți acei oameni care au trăit odinioară pe această planetă și care acum nu mai erau printre noi mă umplea de respect și melancolie. Nu că ar fi fost un subiect pe care să-l abordez vreodată, Nikau n-ar mai fi încetat să râdă de mine.

În ziua aceea îmi luasem cu mine *Alchimistul*, scris de autorul brazilian Paulo Coelho. Era despre un ciobănaș sărac, Santiago, care pornește într-o lungă călătorie ca să caute o comoară îngropată la baza piramidelor egiptene. Un înțelept i-a spus lui Santiago că dacă „vrei ceva cu adevărat, tot Universul conspiră la realizarea dorinței tale“[3]. Era o idee simpatică, dar nu puteam să nu mă întreb dacă era adevărată. Sigur e de ajuns doar să-ți

dorești ceva? Oare chiar va lupta tot universul pentru mine să-i iau locul surorii mele la universitate?

Un geamăt scos de pacient m-a făcut să-mi ridic privirea. Avea pleoapele arse rău de soare, așa că-i era greu să le deschidă. M-am ridicat și m-am aplecat deasupra lui, întâlnindu-i privirea.

— Erik Bergman? l-am întrebat.

Mă uitasem în pașaportul lui și văzusem fotografia unui bărbat cu pielea palidă, cu ochii de culoarea apei mării și buze triste. Pacientul se holba în tavan fără să răspundă. Avea treizeci și patru de ani.

— Te afli pe Manihiki, i-am zis eu. În clinica din Tukao. Vrei ceva de băut?

El a tușit sec și a mormăit ceva neinteligibil. Am ridicat un pahar cu un pai de plastic, din care a supt cu lăcomie.

— Ți-e foame? l-am întrebat. Mama Evelyn, asistenta, se va întoarce la prânz și-o să-ți aducă niște supă de pește. Îți place supa de pește? E făcută cu lămâie verde și lapte de cocos.

A închis ochii și a adormit imediat. Poate că mama Evelyn îi administrase morfină.

— Aproape tot ce mâncăm noi conține lămâie verde și lapte de cocos, i-am spus bărbatului adormit.

I-am schimbat perfuzia. Punga prinsă de cateter încă nu se umpluse, așa că nu m-am atins de ea. Tensiunea i se stabilizase, însă pulsul rămânea în continuare mare.

Am continuat să citesc din *Alchimistul*, despre cum Santiago o cere de soție pe frumoasa Fatima, iar aceasta îi spune că se va mărita cu el după ce el își va duce la bun sfârșit călătoria și va găsi comoara, ceea ce mi se părea lipsit de inimă.

Apoi s-a întors mama Evelyn, cu ochii ceva mai puțin înfundați în orbite. Am mâncat puțină *uto* (nucă de cocos) pe care am luat-o din partea din spate a clinicii, după care m-am întors la atelierul de perle. Atmosfera dinăuntru era încordată. Fratele meu se văzuse nevoit să-mi ia locul la bancul de lucru din atelier și acum lucra cu o spatulă, însă nu părea deloc bucuros, căci tata Tane zbiera la el ori de câte ori făcea ceva greșit, stricând

scoicile. S-a strecurat afară, lăsându-mă pe mine să continui treaba în atelier.

După-amiaza s-a scurs cu repeziciune, așa cum se scurgea mereu în timpul sezonului de recoltare a perlelor. Frații Brown au adus cu ei din lagună sfori pline cu scoici gata să fie deschise pentru recuperarea perlelor, Nikau și Ngaru le-au pregătit pe chei, iar eu le-am deschis ușurel cu spatula, în atelier. Ngaru era furios și refuza să se uite la mine, nu era obișnuit să fie refuzat. Apa se lovea ușor de chei, o ultimă tresărire a ciclonului care trecuse peste noi.

Gândul mi-a zburat la bărbatul de la clinică și la ochii lui deschiși la culoare, precum cerul într-o dimineață cețoasă. Din Suedia. Nu știam unde se afla acest loc, dar n-avea cum să fie aproape de noi. Fusese oare adus aici de univers, sau viața nu era decât o înșiruire de evenimente întâmplătoare, lipsite toate de importanță?

Puneam scoicile în fața lui tata Tane, una câte una, pe un cadru de pe bancul de lucru din fața lui. El deschidea încă puțin fiecare scoică, cu cleștele, apoi o curăța, îndepărtând o parte din sârma care ținea prinsă scoica pe placă, despărțind branhiile și efectuând o incizie foarte fină în glanda endocrină. Din ea ieșea perla nou-formată, sclipind în lumina după-amiezii. De fiecare dată, mă făcea să-mi țin răsuflarea. Era o piatră prețioasă, dar, în mod ciudat, era vie. Tata Tane o așeza pe o tavă, alături de celelalte. Dacă perla era mare și splendidă, scoica avea să fie folosită din nou. Papa Tane urma să introducă țesut desprins din manta și un nucleu în interiorul glandei, care avea să atingă iar nucleul și să-l învelească în sidef, transformându-l într-o nestemată. Cele mai bune scoici produc trei perle, uneori chiar patru. Acestea devin din ce în ce mai mari și mai valoroase.

După aceea, el închidea scoica, iar eu trebuia să-i aduc alta. Soarele cobora încet pe cer.

Am aruncat o privire către tava cu perle aurii și argintii, roz și verzi, și la șirurile de cuburi minuscule de țesut din manta, care ofereau perlei culoare și claritate. Într-un an sau poate chiar în optsprezece luni, va sosi vremea să recoltăm din nou perle din

aceste scoici. Aveam noroc că Ngaru era aici, el putea să prindă la loc scoicile reînsămânțate pe sforile pentru perle, după care frații Brown urmau să le ducă înapoi în lagună. Acolo, după ce vom fi terminat cu totul, Ngaru se va urca în canoe și va porni înapoi spre Tauhunu, fără să mai rostească un cuvânt. El rămăsese cu mine după moartea surorii mele, căci mă putea poseda oricând și oriunde voia, de obicei dur și pe la spate, iar eu trebuia să-l las s-o facă, ca să mă pot agăța de ceva, de orice, nu conta.

În seara aceea a venit asistenta de pe Tauhunu și l-a supravegheat pe pacient în timp ce mama Evelyn s-a dus să tragă un pui de somn. Asistenta a adus și câteva bandaje cu ea.

Iar eu am rămas singură în încăperea de deasupra atelierului de perle, pe care o împărțisem cu Moana. Am ascultat s-o aud în întuneric, însă ea nu era acolo, în clipocitul valurilor. Am aprins lampa alimentată cu untură de porc și am scos cartea ei de geografie și atlasul lumii de la Collins.

Suedia era pe locul al treilea ca mărime printre țările din Europa și era situată în partea nordică a continentului, în Scandinavia, un regat independent din timpuri medievale. Am rămas uimită când am aflat unde era poziționată pe hartă, tocmai la Cercul Polar. În emisfera sudică, doar Antarctica se mai găsea la o asemenea latitudine. Trebuie că era oribil de frig acolo. Țara avea un total de opt milioane de locuitori, ceea ce însemna că densitatea populației era mică (aproape deloc surprinzător, având în vedere clima de-acolo). Nu s-a implicat în niciun război mondial, deci trebuie că erau oameni pașnici. În ultimii șaizeci de ani și mai bine, la guvernare se aflase același partid politic, Partidul Muncitoresc Social-Democrat (mi s-a părut un pic comunistă denumirea). Suedezii construiseră un sistem social bazat pe egalitatea oamenilor, învățământ gratuit și asigurare medicală pentru toată lumea, cu ajutoare pentru șomeri și concedii medicale plătite, alocații pentru copii și ajutoare financiare pentru vârstnici, rezultând de-aici taxe foarte mari, indiferent dacă la putere se aflau sau nu social-democrații.

Am suflat în lampă și am privit pe fereastră, la luna care își revărsa lumina argintie peste lagună.

Toate mările lumii erau legate între ele. Un gând cu adevărat tulburător.

---

[3] Traducere de Gabriela Banu, Ed. Humanitas, București, 2018. (*N.t.*)

Bunica Vaine era suspicioasă din fire, față de străini în general și față de *papa'as* (albi) în special. (Faptul că în maori li se spunea *papa'as* n-avea nimic de-a face cu tații, ci însemna, potrivit tradiției, „patru straturi de haine", pentru că primii misionari, incredibil, erau îmbrăcați în acest fel.) Bunica Vaine se născuse pe Rakahanga, dar fusese trimisă pe Rarotonga la o vârstă fragedă ca *tamariki angai*, copil adoptat, pentru a crește la o mătușă fără copii, una dintre surorile tatălui ei. Acolo l-a întâlnit la un moment dat pe bunicul Tane, care provenea din satul Matavera (de unde și numele de familie), și, după ce li s-a născut cel de-al treilea fiu, Tane, s-au hotărât să se mute înapoi pe Manihiki. Motivele rămân în continuare neclare, chiar și pentru cei care le suntem rude apropiate, dar are oarecum legătură cu faptul că bunicul Tane a fost păcălit să cedeze o canoe, probabil pentru o sumă mică de bani, de către un bărbat alb din Australia. Acest lucru i-a întărit bunicii Vaine convingerea că lumea era un loc rău și că nu poți avea deloc încredere în albi (poate cu excepția mamei Evelyn, dar nici în cazul ei nu e sigur sută la sută). Fiii lor mai mari, Tom și Matini, au fost lăsați ca *tamariki angai* cu mătușa lor, care era acum bătrână.

Așa că n-a fost bucuroasă deloc când a aflat de pacientul care-și revenea cu greu în salonul unu de la clinică.

— *E vaka putaputa*, a spus ea, ceea ce însemna o canoe cu multe găuri.

O mare problemă, cu alte cuvinte.

Ea a fost cea care mi-a ales numele, conform tradițiilor noastre. Trebuie să recunosc că mi-e în continuare greu să o iert. Kiona este denumirea unei molii mari, o chestie hidoasă care abia dacă poate zbura și care rămâne deseori captivă în pânze de păianjen.

— Prostii, a zis bunica Vaine când m-am plâns la ea. Kiona înseamnă independență și poziție socială, e un nume minunat și prestigios în locul unde m-am născut eu.

Nu știam la ce loc se referă, la Rarotonga sau Rakahanga, dar mă îndoiam că pe vreuna dintre acele insule numele meu însemna ce spunea ea.

Bunica Vaine și-a petrecut acele zile umblând de colo-colo și mormăind mai mult decât de obicei. Nu-i convenea faptul că eu „neglijam laguna“ ca să am grijă de pacientul de la clinică.

— *E maro ma'ana*, zicea ea, referindu-se la „o haină care-ți ține de cald“, adică o persoană pe care poți să te bazezi.

Albilor care eșuau pe insule îndepărtate, în împrejurări inexplicabile, nu li se aplica o astfel de descriere.

A trebuit să traversez laguna vâslind, ca să aduc calmante de la clinica din Tauhunu când ni s-au terminat rezervele în Tukao. Asistenta, Vioora, provenea de pe Atiu, una dintre Insulele de Sud. Se purta destul de prietenos cu mine, în pofida a ceea ce se întâmplase cu Moana. Era nerăbdătoare să afle mai multe despre starea pacientului. Mi-a pus o mulțime de întrebări despre evoluția sănătății acestuia, despre trecutul lui și despre cum ajunsese să se lovească de recif. Dintr-un oarecare motiv, curiozitatea ei m-a făcut să mă simt cam sfioasă.

— Nu vorbește cine știe ce, i-am răspuns evaziv.

— Vorbește totuși în engleză, nu?

Everest polițistul îi pusese bărbatului mai multe întrebări despre naufragiu, iar eu mă aflam în acele momente în sala de tratamente, așa că auzisem tot, iar engleza pacientului era bună, chiar excelentă, deci presupunerile bărbaților din prima noapte fuseseră corecte până la urmă: Erik Bergman era un aventurier, un navigator singuratic. Cumpărase vasul din Tahiti și se îndrepta spre vest, când îl lovise ciclonul și-l deviase de la curs. În timp ce încerca să coboare vela mare, a fost lovit în cap de ghiu și s-a prăbușit inconștient în cockpit. Faptul că ambarcațiunea s-a izbit de reciful din Manihiki, două zile mai târziu, a fost aproape un miracol.

M-am întors înapoi din Tauhunu cât de repede am putut.

Pe drumul de întoarcere către portul interior, am trecut pe lângă o clădire nelocuită, aflată într-o stare avansată de degradare. L-am zărit pe Ngaru stând pe veranda casei unchiului său, dar el s-a prefăcut că nu mă vede (sau poate chiar nu m-a văzut). Plecase din Tukao, după cum bănuisem, probabil ca să evite să participe la recoltarea perlelor, sau poate că pur și simplu se săturase de mine. M-am simțit stingherită, așa că am grăbit pasul spre port.

Ce-i spusesem surorii Vioora era de fapt adevărat, pacientul chiar nu scosese prea multe cuvinte. Ceruse apă sau plosca din când în când și cam atât. L-am lăsat în pace, iar când trebuia să am grijă de el, îmi petreceam cea mai mare parte din timp în sala de tratamente, citind.

— Soră, a strigat el într-o seară, când mama Evelyn era plecată la bunica Metua (starea ei de sănătate nu se îmbunătățise și credeam că bătrâna nu mai avea multe săptămâni de trăit).

Am lăsat cartea jos (*Stâlpii Pământului*, de Ken Follett, romanul meu preferat) și m-am dus în salonul unu. Îl bărbierisem mai devreme, iar acum stătea în pat în capul oaselor. Chipul lui ars de soare începuse să se vindece, iar umflătura de pe frunte se retrăsese.

— Aș vrea să te întreb ceva, a început el. Unde mă aflu, mai exact?

— În Tukao, i-am spus eu. Pe Manihiki. În Insulele Cook, mai precis, în Insulele de Nord. Parte a Noii Zeelande, însă suntem un stat insular liber, care se autoguvernează.

El a clipit, nedumerit.

— Unde?

— În Pacificul de Sud, am precizat eu. Apă în toate direcțiile.

Nu era în întregime adevărat, Rakahanga nu era cu mult dincolo de orizont, în partea de nord-vest.

Pacientul a închis ochii câteva clipe, apoi și-a mutat privirea către amurgul care se lăsa repede peste insulă.

— A venit un polițist și m-a luat la întrebări, a continuat el.

— Everest polițistul, l-am lămurit eu.

S-a întins să ia cana cu apă de pe noptiera de lângă pat, strângând-o cu mâna stângă, și a băut cu paiul din ea. Apoi a așezat-o la loc și și-a dres glasul.

— Am făcut cumva ceva… nepotrivit, venind aici în modul în care am făcut-o? Am încălcat legea?

Mi-am tras un scaun și m-am dat mai aproape de pat.

— Mai întâi, trebuie să obții un permis de ședere din Rarotonga înainte de a coborî pe Manihiki, dar dat fiind faptul că vasul tău

s-a scufundat înainte de a ajunge la țărm, s-a decis că n-ai, de fapt, nevoie de permis.

Nu mi-am putut opri un zâmbet vag.

— Ți s-a acordat o viză turistică, valabilă o lună.

— Și de cât timp mă aflu aici?

Am numărat pe degete.

— De unsprezece zile.

El n-a mai zis nimic câteva clipe.

— Manihiki, zici?

— Suntem un atol, am continuat eu. O lagună cu patruzeci și trei de insulițe, numite *motus*. Laguna are nouă kilometri în diametru. Două sate, Tauhunu și Tukao, aflate pe insule separate. Nu ne găsești în atlasul Collins.

— Nu aveți curent electric?

— Deocamdată, nu, pentru că n-am mai primit motorină pentru generator.

El s-a uitat la mine. Nu puteai spune că era un bărbat frumos, avea părul deschis la culoare, deși nu era nici blond, ci mai degrabă de o nuanță mai închisă, și nici șaten, avea maxilarul prea pătrățos și urechile prea mici.

— Și tu lucrezi aici ca asistentă?

Eu mi-am privit mâinile cu atenție.

— Mama mea este asistentă, sora Evelyn. Eu doar o ajut, uneori. În mare parte a timpului, lucrez la ferma de perle.

A ridicat din sprâncene într-un mod care s-a dovedit a fi o caracteristică a lui.

— Ferma de perle?

— E a familiei mele, l-am lămurit eu. Avem o fermă de perle negre, *pinctada margaritifera* cresc în mod natural în lagună, noi nu trebuie decât să coborâm niște sfori în apă și, trei ani mai târziu, sunt acoperite cu scoici. Eu mai fac și scufundări în apă și mai ajut și la atelier. S-ar putea să devin tehnician expert în perle, într-o bună zi…

Era adevărat, tata Tane îmi spusese că aș putea face un curs pentru a obține un certificat când se va organiza unul data

viitoare pe insulă (presupunând că se va organiza unul, dacă vasele vor începe iar să circule).

— Ferma de perle este neagră? a întrebat el.

— Perlele, am precizat eu. Sunt numite negre, însă pot fi de toate culorile. Cam jumătate dintre ele nu pot fi, de fapt, încadrate într-o categorie, sunt de calitate inferioară, însă restul sunt împărțite după culori, formă și mărime, iar categoriile pornesc de la A și se opresc la D.

Erik Bergman și-a aruncat iar privirea pe fereastră, curând avea să fie întuneric beznă. Luna încă nu se ridicase pe cer și stelele erau acoperite de nori, așa că avea să fie o noapte extrem de întunecoasă.

— Polițistul mi-a zis că vasul meu s-a scufundat, a continuat el. Mai poate fi recuperat?

Am clătinat din cap.

— S-a rupt în două și acum e pe fundul mării. Căpitanul Mareko și băieții săi te-au salvat în ultima clipă.

A încercat să se ridice mai mult.

— Pot să te rog ceva?

— Sigur, am zis eu, ridicându-mă în picioare pentru a-i potrivi mai bine perna la spate.

— Valiza mea, a continuat el, dând din cap înspre colțul unde se aflau bagajele sale. Ai vreun loc în care s-o păstrezi? Undeva unde să nu fie umezeală?

Apoi a văzut expresia mea încurcată.

— Nu am nevoie de ea aici, a continuat, conține doar niște acte și câteva obiecte neînsemnate.

— Mă tem că s-au pierdut cheile de la ea, am spus eu.

A închis ochii și s-a lăsat la loc pe pernă.

— A venit cineva să mă caute?

Mai că am izbucnit în râs, atât de ridicolă mi s-a părut întrebarea lui.

— N-am mai primit produse esențiale de doi ani. Acum opt luni a venit un grup de comercianți de perle cu un avion privat, dar, în afară de ei, n-au mai trecut străini pe la noi din 1988. În afară de tine.

— Dacă vine cineva și întreabă de mine, adu-l aici. Nu-i spune că mă cunoști.

— De ce-ar veni cineva să te caute?

El și-a lăsat capul pe spate și a murmurat ceva neinteligibil, doar dacă nu cumva a vorbit într-o limbă pe care n-o cunoșteam.

M-am întors la cartea mea. *Stâlpii Pământului* era despre construirea unei catedrale în Kingsbridge, în Anglia secolului al XII-lea. Am citit-o și-am tot recitit-o în anul acela. Scria acolo despre o mulțime de conspirații ale unor oameni puternici, care nu mă interesau absolut deloc, însă ridicarea acelei catedrale! O, mi-o imaginam în fața ochilor, arcade maiestuoase, lumini scânteietoare, stâlpi care ajungeau la cer și coborau până în lumea de dedesubt. Eram acolo, lângă Tom zidarul, în majoritatea timpului, mai ales când mă scufundam în apă.

Când mama Evelyn a venit ca să mă înlocuiască, am luat cu mine valiza lucioasă de metal a pacientului și, după ce m-am gândit mai bine, am pus-o în cutia cu manuale vechi a Moanei, pe raftul de sus al dulapului din spatele rezervorului cu apă proaspătă. Știam că acolo e un loc bun, uscat.

Tata Tane a aranjat să discute cu unchiul Matini de pe Rarotonga prin stația radio de lângă clădirea Consiliului, în acea seară (clădirea Consiliului nu se afla foarte departe de clinică). Bunica Vaine și Amiria făcuseră ceva de mâncare (spre deosebire de mine, Amiria era talentată și dornică să ofere o mână de ajutor la toate), tocând carne de scoică, pe care apoi au prăjit-o, pentru a fi mâncată cu clătite *uto* și lapte de cocos.

Am luat niște mâncare pentru mama Evelyn și pentru pacient, după care m-am așezat pe jos alături de tata Tane, lângă adăpostul în care se afla stația radio, așteptând un răspuns în timp ce se lăsa înserarea. Mai veniseră cu treabă aici și alte familii. Seara era caldă și umedă.

— M-am tot gândit la ceva, am spus eu. La locul Moanei de la universitate…

Sora mea fusese admisă la Facultatea de Științe Politice și Relații Internaționale a Universității din Auckland și plănuise să ia următorul vas către Rarotonga, apoi avionul până în Noua Zeelandă.

— Îi va lua altcineva locul, a spus tata Tane. Au o mulțime de candidați.

— N-aș putea să merg eu în locul ei? am continuat.

Tata Tane s-a uitat spre recif.

— Kiona, a spus el, n-ar fi ceva potrivit pentru tine.

— Și eu pot să învăț.

Își întorsese ochii spre mine și, nu pentru prima dată, mi-a spus:

— Universitatea ta se află în lagună.

Vaitomo, operatorul radio, a ieșit ca să ne anunțe că se stabilise legătura radio. Tata Tane s-a apropiat de radio, iar eu m-am oprit în ușă. Unchiul Matini, care locuia pe Rarotonga, avea grijă de finanțele familiei, așa că tata Tane i-a dat raportul cu privire la ce se întâmpla la ferma de perle, recitându-i numere, mărimea recoltei și cheltuielile inevitabile, sfârșind fiecare frază cu cuvântul „terminat“. Trăiserăm în lagună, alături de scoicile producătoare de perle, din vremuri imemoriale, însă producția industrială, fermele și cultura de scoici reprezentau o invenție de

dată recentă. Eu nu înțelegeam chiar tot ce discutau ei acolo, căci interminabilele lor discuții despre bugete și bilanțuri mi se păreau prea lipsite de conținut ca să mă intereseze cu adevărat. E drept că notele mele nu erau la fel de bune ca ale Moanei, mai ales la matematică, dar îmi plăcea foarte mult să citesc și vorbeam fluent atât maori, cât și engleza. Moana se pricepea la matematică și la științe politice și putea citi în mai multe limbi, adică în maori, engleză și franceză, ba chiar înțelegea și puțină chineză (mama celei mai bune prietene de-ale ei, Reo Cheval, provenea din Tahiti și avea strămoși de origine franco-chineză, așa că le învățase atât pe Reo, cât și pe Moana, limba lor încă de când erau micuțe), însă eu cunoșteam o mulțime de lucruri despre catedrale și istoria Europei medievale, plus numele majorității țărilor de pe Pământ, împreună cu capitalele lor. Îmi plăceau Dumnezeu și Biblia, dar nu mă interesau absolut deloc științele politice, ci doar modul în care-și duceau oamenii traiul și condițiile în care trăiau. Când Moana mi-a zis că exact asta era definiția științelor politice n-am înțeles ce voia să spună.

Unchiul Matini ne-a zis prin stația radio că despre moartea Moanei se scrisese în ziarul *Cook Island News*. El și mătușa Ama le-au dat jurnaliștilor poza cu Moana pe care au reprodus-o în ziar. Au făcut-o alb-negru, firește, și Moana avea doar 14 ani în fotografie, dar tot se putea vedea clar despre cine era vorba. Unchiul păstrase ziarul.

Am transmis salutări tuturor membrilor familiei, iar la sfârșit a trebuit să schimb câteva vorbe cu verișoara Vaiana — însă n-am avut prea multe de discutat cu ea, căci nu ne întâlniserăm decât o singură dată, la dezvelirea pietrei funerare de pe Rakahanga —, după care am spus „terminat și încheiat transmisiunea“ și am plecat acasă.

Mă gândeam la ziar, la *Cook Island News*, și la faptul că poza Moanei fusese publicată după decesul ei. Îmi ziceam în gând că acolo avea doar 14 ani și spunea lumii întregi că ea nu mai există, că era încremenită pe vecie în acea poză. *Cook Island News* era un cotidian care scria despre diverse evenimente la rubrica de știri, atât din Polinezia și Insulele Cook, cât și din restul lumii.

Unchiul Matini obișnuia să ne trimită cu vasul (când acesta încă mai venea pe insulă) ziare care erau importante pentru noi, de obicei când apăreau articole legate de industria perlelor. Tata Tane le păstra într-o cutie din frunze de palmier, sub pat. Dar, uneori, în ziare se scria și despre alte lucruri, cum ar fi știrea că David Bowie a apărut în filmul *Crăciun fericit, domnule Lawrence!*, care se filmase pe Rarotonga, iar unul dintre membrii echipei de filmare se rătăcise în jungla care acoperea vulcanul din interiorul insulei Rarotonga. Chiar dacă insula avea mai puțin de zece kilometri diametru, bărbatul nu mai fusese găsit niciodată. Și în prezent, rămășițele sale zac pe undeva prin vegetația densă. Un exemplar din acea ediție stă în continuare pe o poliță din Camera Principală.

Mă întreb unde păstrează tata Tane ediția cu poza Moanei. Pe poliță, probabil.

În noaptea aceea, un front de aer dinspre sud a scuturat Manihiki, cu fulgere și furtuni, timp de mai multe zile. Bunica Vaine avea o părere fermă despre ce se întâmpla: Hikahara protesta în legătură cu prezența pacientului din clinică. Hikahara, zeița locuitorilor din Manihiki înainte de creștinism, era jumătate femeie, jumătate bărbat. Era stăpâna vremii, a ploii și a tunetului, și partea de sus a trupului îi era de femeie, în timp ce partea de jos era de bărbat. Bunicii Vaine îi plăcea să spună povești despre vremurile când misionarii veneau aici și-o provocau pe Hikahara, iar de-a lungul anilor, poveștile ei au devenit din ce în ce mai bogate, până ce au ajuns să poarte toate reperele istoriei trăite. Toată lumea, de pe tot cuprinsul insulei Manihiki, se strânsese în fața pietrelor Hikaharei, în satul Tukao, rugându-se toată ziua la zeiță pentru ploaie, din zorii zilei și până la apusul soarelui, însă cerurile nu le-au dat niciun semn. Misionarii le-au spus să continue ritualul și-n ziua următoare, dar rezultatul a fost același. Apoi misionarii s-au rugat zeului lor, Iehova, pentru ploaie, iar aceasta a început să cadă dintr-odată și toată lumea de pe Manihki și-a dat seama că Iehova era singurul Dumnezeu adevărat.

A trebuit să oprim activitatea fermei de perle timp de câteva zile, pentru că ar fi fost curată nebunie să scoatem bărcile pe timp de furtună. În schimb, tata Tane a mers de mai multe ori la stația radio, ca să discute cu unchiul Matini de pe Rarotonga.

Unchiul Matini era extrem de ocupat cu conducerea și extinderea propriei sale afaceri (o firmă de construcții specializată în importul de produse din oțel). Toată chestiunea asta cu finanțele era destul de îngrijorătoare, chiar dacă afacerea practic explodase. Contabilitatea și încasările și profitul și taxele și cheltuielile și investiția și chitanțele reprezentau toate motive de îngrijorare pentru tata Tane, iar el nu izbutea să se descurce cu ele.

Anul acesta, recolta noastră fusese extrem de bună, fiindcă aproape optzeci la sută din scoicile noastre *pinctada margaritifera* conținuseră perle. Și multe dintre ele fuseseră rotunde și fără defecte majore, de clasă B sau C, ba chiar avuseseră un număr

bunicel de clasă A. Treizeci și cinci la sută dintre scoici fuseseră reînsămânțate, un număr mult mai mare decât ne așteptaserăm, așa că viața noastră ar fi trebuit să arate extrem de bine.

În timp ce starea de sănătate a pacientului se îmbunătățea, eu am început iar să muncesc la fermă ziua. Împreună cu Nikau am continuat recoltarea, verificând adâncurile, sforile cu scoici și frânghiile de ancorare de sub balize, timp în care mă aflam în compania lui Tom, în Kingsbridge-ul secolului al doisprezecelea. Laguna din jurul meu era biserica, coralii erau stâlpii de piatră ciopliți cu măiestrie, curenții oceanului purtau cu ei cântece pe mai multe voci, iar suprafața apei de deasupra mea se transforma într-o boltă plină cu îngeri de marmură. Pluteam printr-o binecuvântată beznă, lipsa de oxigen din plămâni estompa orice altă durere.

Seara, o ajutam pe mama Evelyn, lăsând-o pe ea apoi să se ocupe de alte lucruri. Schimbam amândouă ghipsul pacientului, atât la mâna dreaptă, cât și la piciorul stâng. De fapt, s-a dovedit că Erik Bergman era stângaci, slavă Domnului! Piciorul lui nu arăta prea bine, chiar rămăsese mai scurt decât dreptul. M-am întrebat cum de se putuse întâmpla asta — unde dispăruseră toate bucățelele de os de-acolo?

Furtuna cea îndelungată a fost urmată de umiditate și căldură cu valori neobișnuit de ridicate. Pacientul transpira din greu, astfel încât mă vedeam nevoită să-i schimb așternuturile chiar și de două ori pe seară.

— Nu ești obișnuit cu clima asta? l-am întrebat.

Erik Bergman stătea în picioare pe dușumea, îmbrăcat doar cu o pereche de chiloți pe care-i avusese în geanta sport, sprijinindu-se în cârja prinsă sub brațul stâng, în timp ce eu îi schimbam lenjeria de pat.

— Chiar deloc, a răspuns el. Suedia e în nordul extrem, așa că acolo avem zăpadă și temperaturi sub zero grade jumătate de an.

— La Cercul Polar, am spus eu.

În lumina aruncată de lampa alimentată cu untură de porc, l-am văzut iar înălțând din sprâncene în felul lui caracteristic.

— Uau! a exclamat el. Ai fost acolo?

Nu m-am putut abține să nu râd.

— Nicidecum, am răspuns, imitându-i modul de-a vorbi. Am fost totuși de câteva ori pe Rakahanga.

Am luat așternuturile și le-am pus în cadă, la înmuiat. Ploaia ne furnizase o cantitate impresionantă de apă prețioasă, toate rezervoarele erau pline ochi.

Când m-am întors, l-am văzut așezat din nou pe pat, epuizat din cauza căldurii și a durerii.

— Te pot întreba ceva despre Suedia? am rostit eu.

A ridicat iar din sprâncene. Eu am tras aer adânc în piept.

— Acolo există catedrale?

— Catedrale?

Părea destul de nedumerit, apoi a căzut pe gânduri o vreme.

— Sunt câteva, a răspuns în cele din urmă. Cele mai mari sunt în Lund și Uppsala, dar mai sunt și în alte locuri, precum Skara sau Linköping.

— Nu știi sigur? Nu ești creștin?

— Noi avem un cuvânt diferit pentru catedrale, dar presupun că pentru un astfel de scop au fost construite odinioară. Chiar nu m-am gândit niciodată serios la asta. De ce întrebi?

Și nu știu de ce am zis ce am zis, dar am făcut-o. Pentru prima oară, i-am spus unei alte ființe umane că pentru mine laguna este o catedrală, cu stâlpii și altarul făcuți din corali și cu roiuri de pești-fluture susurând imnuri religioase și, fără să-mi dau seama de ce, am început să plâng.

El n-a zis nimic, iar la scurt timp tura mea la clinică s-a terminat.

Noi doi n-am mai vorbit niciodată despre asta.

Bunica Vaine venea la slujba de dimineață la Biserica Creștină Cook Island în fiecare miercuri și vineri, iar sâmbăta mergea la împărtășania de la ora zece și la rugăciunea de la patru după-amiaza.

— Dumnezeu a creat lumea după chipul și asemănarea Sa, obișnuia să spună în timp ce se îndrepta, în zorii zilei, către biserică. (Mai avea și alte vorbe pline de înțelepciune pe care le împărțea cu mare bucurie, precum: „Ai să arzi în flăcările iadului!“)

Aș fi mers și eu bucuroasă cu ea la biserică dar, pur și simplu, n-aveam timp. Mergeam totuși de fiecare dată la împărtășania de sâmbătă, iar uneori ajungeam și la rugăciunea de după-amiază. Biserica noastră nu era catedrală, însă înăuntru era o pace pe care n-o găseai nicăieri în altă parte.

Femeile mergeau acolo purtând pe cap pălării splendide și acoperindu-și umerii, iar bărbații, cu pantaloni care le treceau de genunchi. Ciripelile copiilor erau fundalul pe care se auzea glasul tunător al pastorului Boyd.

În duminicile de după sosirea lui Erik Bergman, toți enoriașii din parohie am rostit rugăciuni speciale pentru el. Pastorul Boyd s-a rugat la Dumnezeu să arate îndurare și să-l ajute pe străin să se refacă, căci doar El veghează asupra noastră și ne poate oferi pace. Jensen grăsanul, care nu se putea ridica de pe bancă atunci când cântam imnurile, rămânea, ca de obicei, cu gura căscată, holbându-se la picioarele mele. Bătrânul Tupu tușea mai rău ca niciodată, făcând-o pe mama Evelyn să se uite neliniștită la el. Văduva Paetu suspina la două bănci în fața noastră, cu umerii zguduiți de plâns — soțul ei murise cu un an în urmă, iar mormântul de lângă intrarea în casa lor rămânea în continuare gol.

Predica pastorului trecea pe deasupra enoriașilor precum tunetul și pietrele, biciuind și mângâind. Prin geamurile colorate ale ferestrelor bisericii se strecurau razele soarelui, pictând pereții în nuanțe de roșu, albastru, verde și galben. Câteva viespi zăpăcite dădeau roată florilor prinse de pălăriile femeilor.

Cântecele reverberau, lovindu-se de pereți, când eu mi-am luat zborul.

După aceea, ne-am adunat sub acoperișul de tablă situat la mijlocul distanței dintre biserică și recif și, în timp ce catolicii din biserică continuau să cânte, noi am pus pe masă pește-papagal fript la grătar, stavrizi fierți, *kuru*, adică fructe de arbore-de-pâine, și orez rece, plus un porcușor proaspăt tăiat și fiert în apă de mare, friptură făcută de tata Tane în *umu*[4], *nimata* ușor răcite în apa mării, carafe de plastic pline cu apă, sticle de cola umplute cu lapte-de-cocos, și mai multe fructe ale arborelui-de-pâine, și mai mult pește fiert, salată de macaroane și macrou la conservă, clătite cu nucă-de-cocos făcute în urmă cu o zi și câteva chifle cu drojdie, din ultima făină de pe insulă. Am luat o bucată din fructul arborelui-de-pâine. Barbie și-a azvârlit pantofii cu toc înalt, iar eu l-am ajutat să fixeze fața de masă cu bucăți de coral. Pastorul Boyd a mai rostit o rugăciune pentru curățirea sufletului, o *pure*, după care am început să mâncăm. Discuțiile din timpul mesei erau liniștite, în șoaptă și până și copiii mici erau mai potoliți, mai puțin zvăpăiați.

— Îi mulțumim lui Dumnezeu pentru acest miracol, a rostit pastorul Boyd, după care s-a așezat lângă mama Evelyn. Când ne putem aștepta să ni se alăture și străinul la slujbă?

M-am gândit că mama Evelyn putea face la fel de multe pentru recuperarea bărbatului ca însuși Dumnezeu Tatăl.

— Miracolele au nevoie de timp, a spus mama Evelyn pe un ton blajin. Totul e-n mâinile Domnului, iar noi nu-I putem cere să se grăbească doar pentru că slujitorii Lui nu mai au răbdare.

Pastorul s-a ridicat și s-a așezat la masa de alături. Știam că-l enervase replica ei, simțindu-se el însuși mustrat. Mama Evelyn avea tendința să vorbească în acest fel, făcând comentarii blajine, dar dojenitoare.

Ea a continuat să mănânce din peștele-papagal, privind în jos cu blândețe.

---

[4] Cuptor săpat în pământ (în original, în maori). (*N.t.*)

Mama Evelyn a venit pe Manihiki ca asistentă proaspăt calificată la Auckland în anii 1960 și n-a mai plecat de-aici (nu cred că am avut vreodată doctor aici). În toți acești ani, nu s-a mai întors în Noua Zeelandă decât o singură dată, când eu eram bebeluș. Fără niciun avertisment, s-a urcat pe vasul care se întorcea la Rarotonga, lăsându-l pe tata Tane singur cu Moana, care avea cinci ani, cu Nikau, în vârstă de trei ani, și cu un bebeluș de doar câteva luni, adică eu. Nu s-a mai întors decât un an mai târziu, cu obrajii palizi și ochii ațintiți în pământ, cu un casetofon portabil cu boxe separate și un frigider care n-a funcționat niciodată. Mi s-a povestit că eram de-a dreptul înfricoșată de ea, căci nu-i mai văzusem niciodată părul blond și ochii de culoarea mării. Tarita, femeia care-i luase locul în viața lui tata Tane, a trebuit să-și adune lucrurile și să plece înapoi cu barca acasă la Tauhunu. Aparent, eu am fost destul de tulburată, pierzându-mi singura mamă pe care o avusesem vreodată, fiind forțată acum să locuiesc cu un monstru cu ochi apoși. M-am agățat strâns cu mâinile de tata Tane și de bunica Vaine (bunicul Tane murise în perioada în care mama Evelyn fusese plecată), iar o parte din mama Evelyn nu mi-a iertat-o niciodată.

Cei care o cunoscuseră pe mama Evelyn înainte să plece spuneau că era mai tăcută după anul petrecut în Noua Zeelandă. Discuțiile ei aprinse cu oamenii de pe insulă încetaseră mai mult sau mai puțin, iar ea se ocupa cu mândrie de propriile sale treburi și îngrijea bolnavii de pe insulă. Amiria s-a născut în ziua în care eu am împlinit cinci ani.

După patru săptămâni, pacientul tot nu putea să facă decât câțiva pași într-o parte, apoi în cealaltă (nu putea folosi cum trebuie cârjele, având o mână și-un picior rupte).

Everest polițistul i-a prelungit viza turistică pe încă trei luni, după care ar fi trebuit să se înzdrăvenească și, cu voința Domnului și a guvernului, poate că vasele urmau să înceapă iar să circule.

Încheietura de la mâna stângă nu i se vindeca așa cum trebuie, deoarece nervul median, care controlează mișcarea a trei degete și jumătate (degetul mare, arătătorul, degetul mijlociu și jumătate din inelar) era ori rupt, ori prea strivit ca să mai poată funcționa. Nu simțea nimic cu ele. Când i-a fost scos ghipsul, după opt săptămâni, ideea era că va începe să-și miște mâna, dar și acest lucru a mers prost. Piciorul, după cum am mai spus, era vizibil mai scurt decât celălalt. Tata Tane i-a confecționat o cârjă specială, pe care putea să se sprijine cu cotul, nu cu palma, iar el se târa în cârje între salonul lui și sala de tratamente din clinică, până ce mama Evelyn a decis că nu mai era nevoie să stea acolo. Ne lua timp și ceva efort să ducem mâncare la clinică, plus că în permanență era nevoie de oameni care să-l ajute să se spele și să meargă la toaletă. Putea să locuiască în *kikau,* coliba de lângă pompa pe motorină, aproape de atelierul nostru. Lua micul dejun și cina cu noi, iar seara stătea tăcut într-un colț printre ceilalți din jurul focului. Ziua făcea plimbări din ce în ce mai lungi pe drumurile de corali din Tukao, șchiopătând cu cârjele lui inegale până ce făcea bășici la coate.

Am recoltat ultimele scoici (ultimul sfert n-a mai fost la fel de bun ca primele trei, dar tot era mai mult decât acceptabil).

Ca de obicei, mie și lui Nikau ni s-a permis să ne alegem câte o perlă din recoltă drept mulțumire pentru ajutorul nostru.

Iar pana de curent de pe insulă continua.

Traficul vaselor către Manihiki a încetat în ziua în care *Manuvai* s-a izbit de reciful din apropiere de Nassau, în decembrie 1988 (nu capitala insulelor Bahamas, ci o mică insulă situată la sud-est de Pukapuka). Veștile s-au răspândit pe insulă repede ca focul, pentru că știam cu toții numele vaselor care ne aprovizionau cu cele necesare la fel de bine pe cât cunosc copiii numele propriilor părinți, istoria lor și educația lor.

Manuvai fusese construit în Danemarca (se află în Scandinavia, la fel ca Suedia). Fusese terminat în 1960, și de atunci fusese folosit din greu, până să fie cumpărat de către compania navală Silk&Boyd, la începutul anilor 1970 (compania n-avea nimic de-a face cu pastorul Boyd). Fusese folosit pe post de vas de mărfuri în nordul Europei timp de zece ani și nu fusese conceput pentru a servi ca vas de pasageri la tropice, dar când a început să navigheze la nord de Insulele Cook, tot a reprezentat o îmbunătățire semnificativă față de vasele de dinainte. (Moana a mers cu *Manuvai* când a vizitat Rarotonga, pe când avea 14 ani.) După aproape douăzeci de ani petrecuți pe mările din sud, vasul se apropia încet, încet de cimitirul vapoarelor vechi, dar acest lucru s-a petrecut cu mult mai devreme decât și-ar fi imaginat cineva. După trei zile grele cu vreme teribilă aproape de Pukapuka, se îndrepta spre Nassau când cârmaciul a adormit la post și nava a intrat direct în recif (la fel ca suedezul cu iahtul lui). După aceea, pe Manihiki n-a mai sosit nicio livrare de provizii necesare locuitorilor. Firmele de transport nu s-au putut pune de acord cu guvernul în privința subvențiilor și a licențelor, așa că oamenii și-au dat seama că guvernul de la Rarotonga era complet incapabil să rezolve situația. Unchiul Matini îl ținea la curent pe tata Tane cu privire la evoluția lucrurilor (sau cu lipsa acesteia, mai degrabă), prin transmisiunile radio. Manihiki avea o pistă de aterizare, firește (inaugurată pe 10 octombrie 1988, cu ceremonia de rigoare, în ziua în care aterizase primul avion), însă deocamdată nu aveau loc zboruri comerciale. Singurii care o foloseau (doar ocazional) erau comercianții de perle care aterizau aici cu avioanele lor private.

La câteva săptămâni după încheierea recoltării, era timpul ca pista de aterizare să fie folosită din nou.

Angrosiștii din Rarotonga decolaseră dis-de-dimineață, făcuseră un popas pe Aitutaki pentru a umple rezervoarele până la refuz și erau așteptați să aterizeze pe pista din sfărâmătură de corali la ora unsprezece și jumătate dimineață. Aproape toată lumea din Tukao și mulți alții din Tauhunu se adunaseră în fața clădirii noului terminal (un adăpost făcut din bârne de lemn, cu acoperiș de tablă și opt bănci de lemn) pentru a-i întâmpina. Așteptarea s-a prelungit nespus de mult, într-o zi fără vânt și cu puțină umbră. Nikau a auzit zgomotul deasupra norilor cu mult înaintea celorlalți, apoi punctul alb a devenit vizibil, dându-mi fiori în stomac, după care avionul a aterizat ca o lăcustă supradimensionată. Motorul de deasupra rezervoarelor cu combustibil special huruia asurzitor, apoi s-a oprit. Zgomotul făcut de motor s-a estompat și a încetat apoi cu totul, după care s-a deschis ușa, făcându-le loc comercianților să iasă, cu spatele și picioarele înțepenite și zâmbete largi pe chipuri. Erau șase, plus pilotul, din Japonia și Australia (pilotul era de pe Rarotonga). I-au salutat pe tata Tane, pe căpitanul Mareko și pe domnul și doamna Erlandsen, alături de alți vreo doi fermieri mai importanți. Pastorul Boyd a rostit o *pure* și a binecuvântat avionul, pilotul și pasagerii, după care s-a servit un prânz foarte bogat la biserică. Toți membrii familiei noastre erau aici (cu excepția Amiriei, care era la școală, și a lui Erik Bergman, care nu se simțea bine și rămăsese întins în coliba lui).

Tata Tane a ținut un scurt discurs de bun-venit oaspeților, apoi domnul Erlandsen (căruia îi plăcea enorm să-și audă propriul glas) a ținut și el un discurs lung și dezlânat, care se referea, mai ales, la cât de importantă era persoana sa.

În aceeași după-amiază, patru cumpărători au mers în Tauhunu împreună cu pilotul. Ceilalți doi, australianul și unul dintre japonezi, au rămas în Tukao, ca să confirme sortările pe categorii făcute de noi și să evalueze prețurile pentru satul nostru. Aerul vibra de voci pline de nerăbdare, căci anticipam cu toții ciclonul dolarilor care urma să învăluie insula Manihiki pe viitor. Eu am

stat deoparte, deși vibram și eu de nerăbdare în sinea mea. Cumpărătorii au rămas cu familia Erlandsen, iar toate celelalte familii le-au oferit de mâncare, după care, seara, toți bărbații s-au adunat în jurul focului, lângă atelierul nostru de perle. Tanga a încropit faimoasa sa fiertură de casă, Barbie a cântat în falsetto, iar vântul dinspre lagună era mai rece ca niciodată.

— Veniți să mâncați! le strigau ei celor ce treceau pe lângă ei în întuneric. Avem *taro*[5] și *ika mata*!

Eu am rămas în afara cercului lor, rezemată de peretele atelierului, ascultând glasurile și valurile. Lângă mine se afla Moana, simțeam că era împăcată. Suedezul a ieșit din coliba lui și s-a așezat jos, ca de obicei, în afara cercului.

La orizont se zărea un singur nor, lipsa cuiva cu experiență financiară care să-i ajute pe cumpărători. Problema era întoarsă pe toate părțile, discutându-se despre înființarea unei bănci pe insulă pentru atragerea de personal calificat (presupunând că vasele urmau să circule din nou).

— Dar tu? l-a întrebat căpitanul Mareko pe Nikau. Te pricepi la cifre, nu?

Avea dreptate, Nikau avea aceleași note la matematică precum Moana.

— Eu nu știu nimic despre contabilitate, a răspuns el.

Fără niciun avertisment, suedezul s-a ridicat în picioare, sprijinindu-se stângaci în cârja din mâna stângă.

— Poate v-ajut eu? a rostit el. Am o oarecare experiență în contabilitate.

A urmat o pauză scurtă, de surprindere, când toți au rămas cu gura căscată uitându-se la străin. Cicatricea de pe fruntea lui sclipea în lumina focului.

— Știi să scrii facturi, să calculezi taxa pe articolele de lux și să ții registrele contabile? a întrebat tata Tane.

Bărbatul a încuviințat din cap.

— Dar cunoști regulile și tarifele care se aplică în sistemul neozeelandez?

— Nu poate să fie prea diferit față de celelalte țări. Doar că am nevoie de informații despre categoriile de taxare și alte

regulamente specifice, dar astea le pot obține prin radio de la Rarotonga.

Bărbații din jurul focului se uitau unii la alții: străinul vorbise mai mult decât o făcuse în aproape trei luni.

— Bun, atunci, a zis tata Tane. Poți începe de mâine?

---

[5] Plantă tropicală comestibilă, se consumă tuberculii (*Colocasia esculenta*). (*N.t.*)

Erik Bergman s-a pus pe treabă cu ambiție și eficiență. A înființat registre contabile folosind materiale mai vechi adunate din depozitul școlii, le-a zis bărbaților că e nevoie să-și deschidă conturi la banca ARB de pe Rarotonga și a discutat cu fiecare în parte despre cele mai importante lucruri de care trebuie ținut seama în contabilitate. Eu îl priveam cum stătea acolo, la umbră, vorbind și explicând, cu picioarele întinse în față și cu bretonul căzut în ochi. Bărbații îl ascultau captivați, încuviințând tăcuți cuvintele lui pe care eu nu le auzeam.

Eu și Nikau am continuat să ne ocupăm de treburile fermei, într-o zonă a lagunei în care se aflau o parte dintre scoicile reînsămânțate: nutream mari speranțe pentru recolta asta.

Nu prea i-am văzut la chip pe cumpărători, doar duminica, atunci când nu aveau voie să muncească și mergeau la biserică însoțiți de familia Erlandsen (îl cunoșteam destul de bine pe domnul Erlandsen, ca să știu că nu aveau încotro).

Într-o duminică, la masa de prânz de după slujbă, mi-am adunat curajul și m-am apropiat de angrosistul din Australia. I-am spus a cui fiică sunt, apoi l-am întrebat ce trebuie să faci ca să ajungi în Australia. A părut surprins.

— Iei un avion de pe Raro, mi-a răspuns el. După care, nu trebuie decât să schimbi avionul la Auckland.

— Deci din Auckland poți zbura oriunde?

El a pufnit.

— De ce întrebi?

În cartea de geografie a Moanei scria că există o înțelegere între guvernul din Noua Zeelandă și cel din Australia: cetățenii Noii Zeelande pot studia și lucra în Australia fără viză, pentru orice perioadă. Știam că erau persoane din Manihiki care plecaseră în Australia ca să muncească, dar nu credeam că poate merge oricine (sau, ca să fiu mai precisă, că pot merge *și eu*).

— Și cum e să locuiești în Australia? am întrebat.

Era un bărbat destul de masiv, la vreo cincizeci de ani, cu ochelari, cu degete lungi; și-a șters sprâncenele cu o batistă și a privit îngândurat reciful.

— Sydney e un oraș frumos, a răspuns el, însă, din punctul meu de vedere, restul e o sălbăticie. Pământ roșu și o căldură îngrozitoare. *Boong*-ii[6] sunt bineveniți acolo.

N-am înțeles ce voia să zică, dar am trecut peste asta. Nu era o persoană prietenoasă. Oare era reprezentativ pentru populația de-acolo? Nu cunoscusem mulți australieni, de fapt doar pe femeia care susținuse cursul prin care tata Tane devenise tehnician de perle acreditat, iar ea mi se păruse de treabă (deși, sinceră să fiu, nu prea schimbasem multe vorbe cu ea).

Mai târziu, într-o altă după-amiază, la două săptămâni și jumătate de la sosirea pe insulă, cumpărătorii din Tauhunu și-au terminat afacerile acolo și s-au întors în Tukao, cu un pilot. Unul dintre ei era și el australian, așa că m-am prezentat și i-am pus aceeași întrebare pe care i-o adresasem bărbatului cu degete lungi, despre cum era viața în țara lui.

— Asta depinde de ce anume vrei să afli, a fost replica lui.

— Este cu mult diferită de Manihiki?

El a zâmbit, dar nu în batjocură.

— Poate că doar în Queenslandul din nordul îndepărtat e la fel ca aici, a zis el. Clima e oarecum asemănătoare, caldă și umedă tot timpul anului, iar Marea Barieră de Corali e alcătuită din corali fantastici. Sydney, pe de altă parte, unde locuiesc eu, diferă foarte mult.

— În ce privință?

El s-a gândit câteva clipe.

— Acolo locuiesc câteva milioane de oameni pe o suprafață cât laguna voastră. E o societate bazată pe consum, nu pe autosusținere. Oamenii se uită la televizor, în loc să discute unul cu altul.

— Se roagă și ei la Dumnezeu?

A dat din cap că da.

— Mulți se roagă.

— Și aveți catedrale?

— Una, sigur, a răspuns el. Saint Mary.

— Este mare și veche?

— Este enormă, a zis el. E în stil gotic, dar nu e chiar așa veche. Se află chiar în mijlocul orașului, așa că o poți vedea de oriunde te-ai afla.

Mi-am întors privirea spre cer și am încercat să-mi imaginez clădirea în fața ochilor, iar ea a luat conturul catedralei ridicate de Tom în Kingsbridge.

— Mi-ar plăcea să merg la Sydney, am continuat eu, apoi cumpărătorii s-au întors din vizita la căpitanul Mareko, ultimul fermier de perle de pe lista lor, iar toți bărbații s-au îndreptat către clădirea Consiliului pentru a analiza conturile și a evalua recolta.

În seara aceea, în jurul focului, s-a discutat despre Erik Bergman (el se afla în bucătăria Casei Mari, scriind ultimele rapoarte). S-a discutat dacă să se găsească sau nu un loc pentru suedezul naufragiat în avionul lor spre Rarotonga, însă comercianții de perle șovăiau. Avionul era o cursă specială și toate locurile erau deja ocupate. Într-un târziu, au hotărât că cel care trebuia să ia decizia era pilotul, iar el a zis că nu, din cauza combustibilului. Nesocotitul ăla neîndemânatic (cu toate abilitățile lui contabile) putea să mai rămână să aștepte vaporul, ca toată lumea. Everest polițistul a spus că se ocupă el de prelungirea vizei pe încă trei luni.

În zorii zilei următoare, s-a adunat tot satul lângă pista de aterizare (chiar și școlarii). Everest polițistul s-a uitat în bagajele călătorilor ca să se asigure că nu au luat nimic ilegal cu ei, precum scoici aflate sub embargo sau orice altceva de acest gen (n-a fost cazul). Pastorul Boyd a rostit o *pure*, apoi cei șase pasageri și pilotul s-au urcat în avion, motorul s-a trezit la viață și a început să huruie din ce în ce mai tare, ca o viespe gigantică, după care avionul a ajuns la capătul pistei și a făcut o întoarcere (acum era aproape de casa bunicii Metua, a cărei stare de sănătate se îmbunătățise între timp). După care, zgomotul motorului a devenit și mai puternic, iar avionul a plecat în viteză pe lângă noi și toată lumea a ovaționat și a făcut cu mâna, apoi o mână invizibilă a prins mica mașinărie și a săltat-o ducând-o sus, sus, tot mai sus, până la nori.

[6] În Australia, termen defăimător pentru populația aborigenă din insulele Pacificului. (*N.t.*)

Ni s-a terminat uleiul din lampă, era timpul să tăiem porcul. Bunica Vaine castrase godacul când era mic și-l hrănise cu cantități impresionante de nuci-de-cocos. Acum arăta ca o mică balenă și stătea cu greu în picioare, deci chiar trebuia tăiat. S-a-ntâmplat într-o dimineață de miercuri, ca să avem timp să terminăm cu toate și să pregătim și carnea pentru un *umu* după slujba de la biserică.

Stratul de grăsime era de-a dreptul impresionant, avea peste doisprezece centimetri. L-am tăiat în bucăți de zece centimetri, pe care le-am fiert cu tot cu piele, până am extras uleiul din ele.

Erik Bergman ne-a ajutat să tăiem grăsimea, pielea lui bronzată părând cam palidă.

— E normal ca șoriciul să plutească așa? a întrebat el, privind în jos, în oala enormă.

— Se fierbe până devine crocant, i-am explicat eu. E foarte bun, copiii îl adoră.

Am arătat cu capul înspre lagună, unde un grup de copilași învățau să înoate, cu câte o nucă-de-cocos sub fiecare braț, pe post de colac. (Nucile-de-cocos plutesc, iar la începuturile industriei de perle erau folosite pe post de balize de care erau prinse frânghiile plutitoare.)

El amesteca ușor în oală, scărpinându-se leneș la ceafă. Suedezul lua de obicei parte la activitățile practice de pe insulă, chiar dacă nu prea se pricepea de fapt la nimic (picioarele-i slăbite și nici mâna beteagă nu-l prea ajutau). Nu vorbea mult, stătea mereu retras. Mama Evelyn considera că el trebuie să mănânce mai mult, căci încă era pielea și osul, i se vedeau oasele prin tricou și pantalonii scurți. Uneori mă uitam la el când nu băga nimeni de seamă, încercând să înțeleg de ce avea aerul acela melancolic.

Părea că nici să înoate nu știa bine, nu-i plăcea, chiar dacă avea idee ce trebuia să facă. În zilele foarte călduroase, mai sărea de pe cheiul de lângă atelierul de perle și se bălăcea în apă o vreme, dar prefera să stea la umbră, în briza care venea dinspre apă.

Uneori o ajuta pe Amiria la temele la matematică, ceea ce-mi provoca o stare de iritare inexplicabilă.

Și știa totul despre contabilitate. Acum se ocupa de conturile mai multor fermieri de perle din Tukao, ba chiar și ale câtorva din Tauhunu. Muncea, în majoritatea timpului, la masa din bucătăria noastră. Acum stătea având în fața lui un teanc de hârtii și chitanțe și un calculator.

— Eu nu înțeleg societatea asta a voastră, a spus el într-o zi în care eu tocmai mă întorsesem acasă după nenumărate scufundări sub apă (frânghiile de ancorare). Sunteți deștepți și educați, aveți asistente, polițiști, profesori, căpitani de vase și preoți pe insulă, așa că de ce nu se pricepe nimeni la finanțe?

M-am prăbușit pe un scaun, ușor amețită (prea aproape de el și prea multe scufundări).

— N-avem tradiția asta, am răspuns eu.

— Ce vrei să zici?

— N-am avut deloc bani până să vină *papa'as*, am răspuns.

— Și ce foloseați pe post de monedă? a întrebat el, scriind într-un registru plin de numere.

— Nimic. Nu ne-am gândit la așa ceva. Nu cumpăram și nu vindeam nimic.

El a lăsat pixul jos și și-a ridicat privirea.

— Nu făceam comerț și nu făceam schimb de lucruri, am continuat. Nimeni nu deținea nimic sau ai putea spune că toată lumea deținea totul. Toată lumea avea tot ce-i trebuie.

El a rămas nemișcat o vreme.

— Dar acum aveți bani, a rostit el. Toți fermierii de perle de pe insulă au conturi bancare. Vă puteți dezvolta societatea, investi în turism, construi hoteluri și bungalouri pe plajă…

Am clătinat din cap.

— Nu ni se permite să cumpărăm sau să vindem teren în Insulele Cook, i-am zis. Tot pământul aparține familiilor. *Ariki*[Z] decide unde primești pământ, unde poți construi ceva.

— Uau! a exclamat el. Comunism pus în practică.

Am înlemnit.

— Ce vrei să zici?

— Nu știam că voi ați creat societatea socialistă ideală, a răspuns el.

M-am ridicat brusc de pe scaun.

— Nu suntem comuniști!

A înălțat din sprâncene.

— Dar modul vostru de…

— Nu poți veni aici să ne spui că suntem comuniști sau socialiști! Aici avem libertatea cuvântului și respectăm drepturile omului!

Practic, țipam la el. Părea îngrozit.

— O! a spus. Îmi pare rău. Chiar n-am vrut să insinuez că…

M-am repezit afară din atelier, orbită de lacrimi. Încă nu ajunsesem în camera mea când mi s-a făcut rușine pentru cum mă comportasem.

Firește că el nu știa nimic despre Moana, despre gândurile și părerile ei, pentru că ea a murit, așa că de unde să știe el?

---

[7] Șeful comunității (în Noua Zeelandă și Insulele Cook). (*N.t.*)

În zilele de sâmbătă, eu și Moana obișnuiam să aprovizionăm cămara pentru Sabat (și pentru restul săptămânii). Adunam nuci-de-cocos, pe cele verzi pentru lichidul din ele, pe celelalte pentru a fi mâncate. Dincolo de *enaka*, spațiul comun al insularilor, adunam *rau kotaha*, o ferigă comestibilă care se fierbe la abur și se mănâncă cu lapte-de-cocos. De multe ori discutam despre Uniunea Sovietică, comunism și Cortina de Fier (ori, mai degrabă, Moana vorbea și eu ascultam, și dacă mi-aș fi putut înfrâna iritarea, aș fi găsit poveștile chiar interesante), despre cum o mulțime de oameni din Europa fuseseră prizonieri în propriile țări și-și riscaseră viețile încercând să fugă în Vest. Președintele Uniunii Sovietice, Mihail Gorbaciov, a fost un om inteligent, care a adoptat o serie de reforme economice cunoscute sub numele de *perestroika*, pentru ca oamenii să poată fi liberi (credeam eu), iar Moana era supărată că nu mai putea urmări ce se mai întâmpla acolo de când vasele încetaseră să mai sosească. Moanei nu-i plăcea comunismul, care încălca libertatea cuvântului și drepturile fundamentale ale omului, așa că am decis că nici mie nu-mi plăcea comunismul.

— Oamenii fac ce faci tu, nu ce spui tu, obișnuia ea să zică. Asta e valabil și pentru politicieni, însă se pare că ei au tendința să uite acest lucru.

Uneori începea să vorbească despre vechii filosofi și despre teoriile și observațiile lor, despre Nietzsche și ce spusese Zarathustra, despre Simone de Beauvoir care credea că nu te naști femeie, ci devii femeie, însă era prea mult pentru mine. Astăzi regret amarnic că mă răsteam la ea să tacă, în loc s-o ascult cu luare-aminte.

Însă nimeni nu putea să vină aici și să ne spună că eram comuniști.

Am stat departe de Erik Bergman tot restul zilei.

În seara aceea, bărbații s-au strâns în jurul focului, lângă lagună, pentru a discuta chestii importante, la fel ca de fiecare dată. Acum discutau despre femeia care-și pierduse un picior după ce fusese atacată de un rechin dincolo de recif.

— Și când s-a petrecut grozăvia? a întrebat Barbie. Eu n-am auzit nimic despre asta…

— Tu ești Atotputernicul, mai nou? Deci n-ar fi avut cum să se întâmple fără știrea ta?

— Blasfemie, frate… drept cine mă iei?

— Se numea Anna Hill, o cunoaște mătușa mea.

— Anna Hill și-a pierdut un picior dincolo de recif? Dar când s-a întâmplat să treacă Anna Hill de recif? Mă puteți lămuri și pe mine?

— Poate că nu s-a întâmplat acolo, ci poate la Penhryn, de-acolo este familia ei, nu?

— Cine s-ar aventura vreodată dincolo de recif la Penhryn? Au rechini chiar în lagună, nu?

— Anna Hill n-are pe nimeni din familie în Penhryn, tatăl ei este din Atiu…

— Astea-s doar vorbe, n-a atacat-o niciun rechin, poate că n-a fost vorba decât de-o zgârietură care s-a infectat, de care femeia n-a avut grijă și a trebuit să-i fie amputat piciorul…

— Cine e Anna Hill? E tipa scundă din Tauhunu?

— Nu, nu-i chiar scundă…

— N-are decât un singur picior.

— Cine?

Erik Bergman s-a apropiat șchiopătând de ei și s-a așezat jos în afara cercului, iar eu m-am trezit dintr-odată că ascult discuția lor cu urechile lui, numai absurdități și chestii nerelevante, și mi-am dat seama brusc că era prea mult pentru mine.

M-am ridicat iute în picioare și m-am dus să mă așez pe banca de lângă pompa de motorină scoasă din uz. Luna cobora pe cer, însă Crucea Sudului atârna limpede și vizibilă deasupra lagunei. Glasurile bărbaților se estompaseră. Arcul Căii Lactee se rotea încetișor pe cer, sute de miliarde de stele într-o singură galaxie.

Realitatea vieții de pe Manihiki era atât de incredibil de limitată, în timp ce universul era infinit.

— La ce te gândești? m-a întrebat Erik Bergman, așezându-se lângă mine.

Mi-am ațintit privirea în pământ, jenată.

— La nimic special.

— Îmi pare rău că te-am supărat azi, chiar n-am vrut.

Am dat din cap și am încercat să zâmbesc.

— Am reacționat exagerat. Îmi pare rău, eu ar trebui să-mi cer scuze.

— N-am știut că e un subiect sensibil pentru tine.

— Nu este.

Simțeam căldura piciorului său, aproape ca un gâdilat. Am rămas amândoi acolo o vreme, fără să scoatem o vorbă. Bărbații râdeau în continuare în jurul focului. Suedezul și-a întors spre cer ochii de culoarea mării.

— Stelele sunt incredibile aici. Nu există poluare luminoasă pe o rază de câteva mii de kilometri.

Nu știam ce înseamnă poluare luminoasă, așa că n-am zis nimic.

— Credința ta este foarte puternică, așa-i? m-a întrebat el.

Acum venea și el cu noi duminica la biserică, deci știa că mă rog.

Am privit în pământ.

— Ca toată lumea, bănuiesc.

— Crezi că suntem singuri în univers?

Mi-am ridicat privirea spre el, întrebându-mă dacă-și dăduse seama la ce mă gândeam.

— Pastorul Boyd zice că da.

Suedezul a zâmbit vag.

— Oamenii de știință consideră că viața poate apărea mult mai ușor decât credeam noi înainte. Și atât timp cât există condiții propice, este probabil ca viața să apară tot timpul, peste tot.

A arătat cu capul către lagună, iar briza dinspre apă i-a ciufulit părul. Mi-am adus aminte ce moale îl avea, ca al unui bebeluș.

— O teorie, a continuat el, susține că viața a început la marginea apei, pe țărmurile oceanelor, ca aici.

Am privit spre țărm, la apa care se mișca ușor — ar fi putut fi oare leagănul vieții?

— Ce vrei să zici?

Bretonul îi crescuse, ascunzându-i cicatricea urâtă de pe frunte.

— Vântul mătura suprafața apelor și azvârlea tot soiul de lucruri pe uscat, cum se întâmplă și azi. Moleculele organice s-au concentrat pe țărm. Bulele care apăreau pe plaje erau alcătuite din diferite substanțe, care au reprezentat precursoarele celulelor.

Mi-a atins piciorul cu talpa, iar eu am tresărit ca arsă.

— Vezi tu, a spus el, universul este alcătuit din aceleași elemente de bază peste tot. Tot ce există acum a luat ființă odată cu Big Bangul, toate moleculele din care ești tu făcută, totul în jurul nostru. Stelele de acolo de sus sunt hidrocarburi, iar lumina este aceeași peste tot.

Vorbea cu înfocare, agitându-și mâinile subțiri prin aer, stând cu spatele la foc.

— Dacă ar exista și alte creaturi civilizate, ființe inteligente cu capacitatea de a alcătui structuri sociale complexe, atunci probabil că ar fi asemănătoare cu noi. Ar trebui să fie alcătuite din materie organică, să fie în stare să distingă lumina și sunetul și să izbutească să se miște de colo-colo, să poată comunica, raționa, argumenta. Așa că ar trebui să aibă și ele un fel de ochi, urechi, mâini și picioare, probabil câte două din fiecare. Universul pare a fi construit simetric. Ar trebui să poată să mănânce chestii de pe planeta lor…

— Imaginează-ți cum ar fi să aibă nuci-de-cocos, am zis eu râzând, mai tare și mai mult decât ar fi trebuit.

— Ar trebui să aibă apă, și-atunci ar trebui să fie ceva în apa aia care să fie comestibil.

— Pește! am sărit eu. Și poate și crabi-de-cocotier!

— Ar trebui să se reproducă, a continuat suedezul. Să aibă grijă unul de altul, poate chiar să fie capabili să iubească și să sufere…

A amuțit, iar ultimele cuvinte au plutit în jurul lui, ca un halo: să iubească și să sufere. Am ridicat privirea și am văzut că bărbații

de lângă foc nu mai vorbeau, ci stăteau acolo și se uitau la noi.
— Trebuie să mă duc să spăl vasele, am spus, apoi m-am ridicat în picioare, rămânând brusc fără aer.

Eu și Nikau am agățat plute de funiile plutitoare care se scufundaseră (apa conținea mai puțin oxigen mai departe de suprafață, ceea ce afecta scoicile). Funiile nu pot sta nici prea sus, din cauza curentului. Nu m-am gândit niciodată serios la cunoștințele specializate pe care le dețineam, într-un domeniu care era atât de restrâns, încât abia dacă exista. Pentru mine era, pur și simplu, lumea, modul în care mi se părea mie că arată aceasta. Eram ușurată că nu trebuia să scoatem funiile să le ducem înapoi la atelier ca să le curățăm.

Dar mai știam multe și despre alte lucruri. Știam, de exemplu, aproape totul despre Prințesa Diana a Marii Britanii. Mătușa Doris își făcuse abonament la revista *Woman's Weekly* și cu fiecare vapor ne soseau numerele din anul precedent. Revista conținea articole despre familia regală britanică în fiecare număr, iar cele mai multe erau despre tânăra prințesă. Mă gândeam de fiecare dată că arăta tare tristă, cumva, că avea o melancolie în privire, în contrast cu hainele sale elegante și cu bijuteriile scumpe (știam destul de multe despre bijuterii, având în vedere că, într-un fel, era ocupația noastră).

Am adus cu noi, odată cu plasele, sforile speciale și am reușit să scufundăm patru mii de scoici noi, tinere. Le-am lăsat cam o lună sub apă, apoi, în timp ce ploaia biciuia acoperișul de tablă ca un zeu furibund, tata Tane le-a însămânțat. Apoi Ngaru a venit cu noi pentru a întinde noile funii principale. Eu nu mă puteam scufunda la cincizeci de metri, așa cum era uneori necesar pentru a prinde bine funiile de ancorare de pietrele de pe fundul apei. Reușeam să mă scufund până la treizeci de metri, ținând pietre în mâini pentru a-mi spori greutatea, lăsându-mă, pur și simplu, trasă la fund. Era o senzație amețitoare să fii tras în jos spre întuneric, de parcă te aruncai într-o cascadă, simțind cum presiunea exercitată asupra corpului tău creștea pe măsură ce dispărea lumina: o parte din mine își dorea să cobor așa la nesfârșit, însă-mi încetineam coborârea când mă apropiam de adâncimea de treizeci de metri, dând drumul la pietre și permițând funiei să coboare.

Odată ce cablul principal era la locul său, prindeam sforile pentru scoici cu noduri marinărești perfecte, zece o dată. Era incredibil de frumos, și nu mă mai simțeam singură. Sforile acoperite de scoici stăteau drepte ca stâlpii unei catedrale făcuți din sidef, iar eu pluteam imponderabilă, scântei orbitoare înconjurând un miliard de luminițe licărind, o cascadă de culori și forme, asurzitoare în liniștea aceea înspăimântătoare, bubuind ritmic la unison cu bătăile inimii mele. Peștii se loveau de coapsele mele. Bărbații se odihneau în canoe după scufundările la mare adâncime, în timp ce eu prindeam cu harponul niște pești *mahimahi* pentru cină.

Iar Erik Bergman se afla undeva pe țărm, cu părul lăsat peste șirurile de numere.

A doua zi era sâmbătă, iar după ce am adunat *uto* și *nimata* afară, pe *enaka*, am intrat în bucătărie, unde Erik Bergman stătea la masă cu un teanc de hârtii în față. Bunica Vaine era la chiuvetă și spăla niște muguri de ferigă, prefăcându-se că el nu se afla acolo.

— M-am gândit la ce mi-ai zis, am început eu, luând loc în fața lui. Că suntem oameni educați pe insulele astea, dar că nu știe nimeni mare lucru despre bani. Trebuie să te pricepi foarte bine să faci calcule aritmetice în minte ca să lucrezi în contabilitate?

Sprâncene ridicate.

— Nu neapărat, majoritatea calculelor se fac cu calculatorul. Dar trebuie să fii extraordinar de atent, ăsta e cel mai important lucru. De ce?

— Cum poate cineva să învețe contabilitate? Trebuie să înveți la universitate?

— Ca să devii expert contabil, da…

— Tu ai învățat la universitate?

A lăsat pixul jos și a privit fix masa, pe care-și ținea mâna subțire.

— Mi-am luat doctoratul la Universitatea din Lund, a răspuns el. Am susținut o disertație pe tema Sistemului Rezervei Federale.

Eram conștientă că rămăsesem cu gura căscată.

— Dar… asta este…

— Banca Națională a Americii, m-a completat el.

— … un nivel extrem de înalt de educație, am terminat eu.

Bunica Vaine a pufnit lângă chiuvetă.

— Și ai lucrat la vreo bancă în Suedia? l-am întrebat.

— La Londra.

A luat iar pixul și a continuat să scrie numere în registru.

Știam despre Londra, capitala Marii Britanii, că era un oraș mare, unul dintre cele mai mari din lume. Că are o catedrală, St. Paul (Prințesa Diana se căsătorise acolo). Ideea că el se plimbase pe străzile acelea, că avusese o viață acolo, era de-a dreptul absurdă.

— Era distractiv? Să lucrezi la o bancă din Londra?

El mi-a aruncat o privire scurtă.

— Distractiv nu e cel mai potrivit cuvânt.

— Avem nevoie de mai multă *nimata*, a intervenit bunica Vaine. Grăbește-te, înainte să înceapă ploaia.

N-aveam, de fapt, nevoie de mai multă, dar am ascultat-o fără să protestez.

Ploaia a început târziu în acea seară, cu fulgere și miros de sulf. Duminică a plouat toată ziua, bubuind pe acoperișul de tablă. După slujbă, tata Tane i-a spus suedezului să-și aducă salteaua din coliba din frunze de palmier și s-o așeze în livingul familiei, căci nu voiam să-l lăsăm să plutească pe-acolo, pe lângă pompa pe motorină. Dincolo de ferestre se vedea un adevărat zid de apă, iar lampa cu untură de porc ardea pe aragaz chiar dacă ne aflam abia la mijlocul după-amiezii. Tata Tane și mama Evelyn s-au retras să se odihnească, Amiria era în vizită la familia Erlandsen, iar bunica Vaine zăbovea la biserică. Nikau și Barbie începuseră un nou lot la Tanga, lângă pista de aterizare (n-ar fi trebuit să o facă duminica, însă nu afecta pe nimeni, atâta timp cât nu se afla). Eu am rămas cu o carte în mână (cum spuneam, nu era mare lucru etc.) în bucătărie, în timp ce furtuna creștea în intensitate. Suedezul apăsa pe butoanele calculatorului, până ce flacăra lămpii a sfârâit și s-a stins. Întunericul din casă era cenușiu și lipsit de formă.

Eu am rămas privind fix pagina învăluită în umbră a cărții din fața mea, *Alegerea Sofiei*, de William Styron. Era despre o femeie obligată să aleagă între copiii ei atunci când a fost trimisă cu forța într-un lagăr de concentrare nazist.

— Ai copii? l-am întrebat, simțind cum răul din carte mi se lipește de degete.

— Nu, a răspuns el, din nefericire, nu.

M-am gândit la Sophie, am văzut-o în fața ochilor pe platforma de la Auschwitz, privind cum gărzile o duceau pe fiica ei cea mică spre camerele de gazare. Dacă ar fi fost să aleagă între mine și Moana, nu ar fi fost greu să-ți dai seama pe cine ar fi ales mama Evelyn.

Simțindu-mă mâhnită, am lăsat cartea jos.

— Presupun că și la voi în Suedia tună, nu? am întrebat, în schimb.

El a închis registrul contabil.

— Nu chiar ca aici, dar avem și noi furtuni, uneori.

Avea un fel oarecum cântat de-a vorbi, prețios.

— Dar mai demult, înainte de creștinism, aveați un zeu al tunetului, la fel ca noi. Thor, cu ciocanul lui, Mjölnir.

El a râs încet, stând la masă, un râs prietenos. Radia căldură, ca un butoi de tablă plin cu cărbuni încinși.

— Nu încetezi să mă uimești, a spus el.

Am închis ochii și nu m-am mai gândit la Sofia, simțind în aer respirația suedezului.

— Într-o dimineață, când s-a trezit Thor, Mjölnir dispăruse, am spus eu. Uriașul Thrym îi furase ciocanul și refuza să i-l dea înapoi dacă nu i se dădea voie să se însoare cu Freyja. Însă Freyja a refuzat să se mărite cu Thrym, așa că Thor s-a îmbrăcat în mireasă și s-a căsătorit cu Thrym, iar când a primit înapoi ciocanul, i-a omorât pe Thrym și pe sora lui.

— Incredibil, a rostit Erik. Chiar nu știam asta.

— Tu nu-ți cunoști propria istorie?

— Se pare că nu. Tu de unde-ai aflat?

— Mă interesează asemenea lucruri, i-am răspuns.

Nu i-am mai zis că dădusem peste o mică secțiune despre religiile antice într-un manual de-ale Moanei.

— Tu ce știi despre istoria noastră? a fost următoarea mea întrebare.

— Nu prea multe.

— Înainte să vină *papa'as*, eram canibali.

— Da, am auzit asta.

— Cei mai răi locuiau pe Atiu, în grupul de Insule Sudice. Făceau raiduri și-și mâncau dușmanii de pe Mauke și Mitiaro.

— Sună destul de neplăcut.

— Atiu este o insulă oribilă, bunica Vaine a fost acolo. Tot țărmul este acoperit cu *makatea*, corali ascuțiți ca niște lame, iar oamenii nu pot ieși pe mare decât prin foarte puține locuri. Pe toată insula dai de găuri adânci, morminte pline de mâl care pot înghiți animale și oameni, și sunt acolo peșteri pline cu sute de cadavre, probabil rămășițele dușmanilor pe care i-au mâncat…

Mi-am dat seama că mă bâlbâiam, așa că am tăcut. Mi se părea că ploaia se mai domolise puțin.

— Te pot întreba ceva personal? a zis suedezul.

— Desigur, am răspuns, simțind cum mi se accelerează bătăile inimii. Ce anume?

— Părul tău, a zis el.

M-am repezit cu mâinile spre păr, trăgând de șuvițele care o luaseră în toate direcțiile. Nu mi-l mai tăiasem din noaptea în care murise Moana, și când mi l-am tăiat, folosisem o macetă, iar acum crescuse de vreo șapte sau opt centimetri și părea că nu mi-l pieptănasem niciodată.

— Ce-i cu el?

N-a zis nimic câteva clipe.

— Aproape toate femeile au părul lung, a zis el. Tu ești… diferită.

Întunericul invadase camera, și parcă mai mult intuiam unde se află el, în umbră, decât să-l văd.

— Pe de altă parte, nu-s așa mare, am spus.

Și lui Ngaru i se spusese de multe ori acest lucru. Un bărbat adevărat își hrănește femeia cum trebuie, ca să n-o sufle vântul.

— Îți petreci zilele făcând scufundări, a spus Erik Bergman. Nu-i chiar surprinzător că nu ai pic de grăsime sub piele.

Aerul parcă era tot mai dens.

— Femeile din Suedia au părul lung? am întrebat, aproape neauzit.

— Unele, a răspuns el.

Prințesa Diana avea părul blond și scurt și o constituție fragilă, la fel ca mine.

— Pot să-l ating? m-a întrebat el.

Îmi auzeam bătăile inimii.

— Părul meu?

— Dacă nu te deranjează?

M-am ridicat și m-am apropiat de masă, apoi m-am așezat lângă piciorul lui stâng. Mi-a mângâiat părul, trecându-și palmele peste el.

— Simți ceva cu mâna asta? am șoptit eu.

— Nu, a răspuns el, cu chipul extrem de aproape de al meu, ceea ce m-a făcut să mă aplec și să-l sărut.

Avea buze subțiri și ferme, iar eu mi-am lăsat limba pe buza lui de jos, absorbind aerul pe care el îl expira. Avea un gust proaspăt,

de mare și de lămâie verde. Mâinile lui mi-au alunecat pe gât, apoi pe spate; apoi și-a tras scaunul într-o parte și m-a făcut să mă așez la el în poală, fără să-mi dezlipesc buzele de ale lui. A scos un geamăt ușor de durere când l-am lovit peste picior (fractura nu i se vindecase bine, ar fi trebuit să-i facem o radiografie și cel puțin o operație, ca să nu mai sufere de dureri cronice). Mi-am desfăcut *pareu*-l și l-am lăsat să-mi alunece pe șolduri. Scula i s-a întărit în pantaloni, am simțit-o prin țesătură. Cu o mână m-a mângâiat pe șira spinării, apoi a icnit scurt când i-am desfăcut pantalonii. M-am ridicat și mi-am scos lenjeria intimă. Eram deja umedă și pregătită să alunece în mine dintr-o mișcare. M-am așezat repede pe el călare, dar m-a oprit, apucându-mă strâns de șolduri și ținându-mă pe loc. Nedumerită, am rămas nemișcată, simțind cum m-a umplut toată, dar întrebându-mă cu ce-am greșit? Apoi mi-a dat drumul cu o mână și mi-a trecut maioul peste cap și l-a lăsat să cadă pe jos, după care s-a aplecat și mi-a luat un sfârc între buze. Capul a început să mi se învârtească și m-am auzit gemând, mintea îmi ardea, ca răsăritul soarelui, și l-am călărit și tot călărit, până am simțit un val de căldură inundându-mi stomacul, răspândindu-se în mine până la rădăcina firelor de păr.

După aceea, ne-am întins pe podea și el m-a cuprins în brațe, strâns cum nu mai fusesem niciodată îmbrățișată. Avea trupul ferm și neted, iar răsuflarea îi era ca un vânticel rece pe spatele meu. Mi-a mângâiat părul.

— Aș vrea să-ți mai pun o întrebare, a spus el încet. De ce stai retrasă tot timpul?

Am închis ochii, lipită de pielea lui cu miros de sare și migdale.

— Ceilalți abia dacă vorbesc cu tine, a insistat el. Au vreun motiv anume?

Tăcerea zvâcnea și mi se lovea de tâmple, iar rușinea și vina mă împiedicau să respir.

Așa că i-am povestit despre Moana.

Verificam funiile principale de care erau prinse sforile pentru scoici în ziua în care a murit sora mea mai mare. De obicei, coboram înainte de venirea zorilor, însă în dimineața aceea plouase foarte tare, genul acela de ploaie care biciuiește marea și uscatul cu cascade de țepi metalici, așa că tata Tane se arătase circumspect dacă să ne lase să ieșim sau nu. Moana era supărată și se tot plângea că ar fi vrut să nu ne mai scufundăm, îi venise ciclul și o durea burta și, dată fiind fobia ei față de rechini, nu prea era nerăbdătoare să iasă pe mare și să facă scufundări. Văicărelile ei m-au făcut să fiu exuberantă și nesuferită. Eu mă mândream că nu mă plângeam niciodată de munca în lagună (lucru care e posibil să se fi dovedit contraproductiv, până la urmă). Îi eram superioară în apă, ceea ce mă făcea să mă împăunez și să o iau peste picior: exista măcar un lucru la care eram mai bună decât ea.

Îmi amintesc că am așteptat amândouă în camera noastră de deasupra atelierului de perle, privind cum ploaia dansa peste lagună. Mătura apele ca o perdea lichidă, izbind acoperișul de tablă cu un bubuit asurzitor. Ziua era cenușie și neîmbietoare, iar eu simțeam cum mă mănâncă picioarele și nu-mi găseam locul. Citeam *Stâlpii Pământului*, încercând să mă liniștesc, iar Moana a rămas întinsă în pat, sperând că durerea i se va mai domoli. Nu știu pe unde umbla Nikau.

Pe la zece s-a mai oprit și ploaia, iar tata Tane a decis că ne putem apuca de treabă. (Uneori mai venea și el cu noi până la fermă, însă în ziua respectivă a rămas acasă, ca să se lupte cu chestiile legate de contabilitate, o decizie pe care nu și-a iertat-o niciodată.)

Am luat barca de aluminiu în locul uneia dintre canoe (nu că ar fi făcut vreo diferență în povestea asta).

Moana se simțea mai bine când am plecat, ba chiar cânta în timp ce dădeam la vâsle către zona noastră din lagună. Avea un glas limpede ca sticla, spre deosebire de-al meu — și la cântat era mai bună decât mine.

Am mâncat niște *uto* și pește fript rece în barcă, pe post de prânz. Nikau ne-a zis o bârfă despre un tip din Tauhunu care

băuse prea mult *moonshine* și vâslise către o altă insulă, în loc să se ducă acasă, și mi-o amintesc pe Moana râzând, atunci fiind ultima oară când i-am mai auzit râsul. Apoi ne-am continuat treaba. Am verificat adâncimea și plutele, în timp ce catedrala creștea ușor în jurul meu, corul cânta fără încetare, iar apa trecea cu viteză pe lângă mine în drumul meu spre suprafața care reprezenta de fapt acoperișul de piatră.

Era o zi de muncă destul de grea. Mai multe sfori erau întinse la o adâncime prea mare, trase în jos de cantitățile mari de midii, carapace și gunoaie care se prinseseră de scoici, așa că aveam nevoie de mai multe plute, și nici o curățare temeinică nu cred că le-ar fi stricat (Doamne, chiar îmi doream să nu fie nevoie s-o facem). Să prindem plute suplimentare era o joacă de copil. Să tragem funiile pe țărm, ca să le curățăm de midii și de gunoaie, ar fi fost un adevărat chin.

Ne-am scufundat cu toții, eu, fratele meu și sora mea, verificând fiecare, separat, câte o sfoară, astfel încât să nu ne îndepărtăm niciodată la mai mult de zece metri unul de altul. Trebuia să avem grijă unul de celălalt, să fim tot timpul suficient de aproape ca să fim în contact, însă vizibilitatea era scăzută după atâta ploaie și vânt, iar sforile cu scoici erau încurcate și extrem de încărcate, sunt o mulțime de explicații posibile, cert este că nici eu, nici Nikau n-am observat când Moana s-a prins în ele.

Nikau se afla la treizeci de metri adâncime ca să verifice o funie de ancorare care risca să se desfacă, așa că era doar responsabilitatea mea. Eram chiar lângă ea, ar fi trebuit s-o văd, ar fi trebuit s-o văd, ar fi trebuit s-o văd. Ultima oară când m-am uitat la ea era chiar lângă mine, sau cel puțin credeam că era, o mișcare neclară în apă. Știu că mă simțeam amețită și că pulsul îmi era rapid, stătusem sub apă un pic cam mult și am făcut un gest către Moana că mă ridic la suprafață, dar n-am mai așteptat confirmarea ei cum ar fi trebuit s-o fac ci, pur și simplu, m-am lăsat să plutesc către lumină și suprafața apei (tavanul boltit al catedralei din Kingsbridge).

Marea se zbătea cu furie chiar dacă vântul se domolise, era târziu și mă simțeam obosită. Mi-am ridicat masca de pe ochi, am

privit în jur, mi-am scos mușțiucul din gură și am început să calc ușor apa, așteptându-i pe ceilalți să iasă. Apa sărată îmi înțepa buzele, învăluindu-mi trupul ca un veșmânt de mătase moale și călduros. Soarele răzbise printre nori, așa că puteam vedea oceanul lovind ritmic reciful, ca o vibrație lovind uscatul. Lumina era extrem de clară, posibil pentru că bezna din timpul nopții era atât de densă. (Asta se întâmpla la scurt timp după ce ni se terminase rezerva de motorină.)

Nikau și-a făcut și el apariția lângă mine, umflându-și pieptul și gâfâind în timp ce-și umplea plămânii cu aer și se arunca pe spate în apă.

— Ai văzut câți pești-papagal sunt? a strigat el când a ajuns iar lângă mine.

— Ar fi trebuit să luăm cu noi pușca cu harpon.

— Ai văzut rechinul acela de recif? Era chiar lângă tine.

— Probabil că o fi speriat-o pe Moana!

Știu că am râs, gândindu-mă sincer amuzată la sora mea și la teama ei prostească.

— Ea unde e? a întrebat Nikau.

Am aruncat o privire către vest, unde valurile strălucitoare ale apei de culoare turcoaz îmi răneau ochii. Șirul de palmieri se legăna ca o linie verde neîntreruptă la orizont.

Ea oare de cât timp se afla sub apă? De cinci minute? Șase? N-ar fi trebuit să fie o problemă, eu și Moana ne puteam ține respirația mai mult de-atât. Sau trecuseră șapte minute? Ori opt?

Alarma din mintea mea a răsunat cu putere și a preluat controlul asupra tuturor simțurilor, așa că mi-am prins iute masca la loc, am mușcat mușțiucul și m-am scufundat. Apa șuiera și bolborosea în jurul meu și adrenalina îmi furnica degetele pe măsură ce coboram tot mai adânc, în timp ce o rază de soare m-a orbit complet câteva clipe.

Moana atârna la o adâncime de zece metri, cu ceafa înțepenită între sforile pentru scoici. Părul lung i se prinsese printre sfori, scoici și cabluri. Masca și mușțiucul îi atârnau prinse de gât, și le scosese în încercarea de a se elibera. Ochii și gura îi rămăseseră deschise într-un țipăt neauzit.

Îmi simțeam mâinile mari cât un diavol-de-mare. Am încercat să trag de părul Moanei, până ce mi-am dat seama că nu făceam decât să strâng și mai tare nodurile, așa că am încercat să le desfac cu degetele amorțite de panică. Trupul i se mișca ușor în timp ce trăgeam și smuceam de sfori, iar mâinile îi pluteau deasupra capului, lovindu-mă peste față și simțindu-le la fel de reci ca pe un pește. Frânghia principală se scufundase prea mult și două sfori pentru scoici se încurcaseră una într-alta, deci probabil că Moana încercase să le descurce și se întâmplase ceva, ceva care o făcuse să devină neatentă și neglijentă în mișcările ei. A trecut un minut, apoi două, moment în care am început să plâng. Moana se afla sub apă de cel puțin opt minute, poate chiar nouă. Nikau a apărut lângă mine și-am început să tragem împreună de sfori și de părul ei (unsprezece minute, poate douăsprezece), până ce ne-am văzut siliți să ieșim la suprafață.

— Avem vreun cuțit în barcă? a țipat Nikau.

Știam că nu avem, căci rămăsese lângă pușca cu harpon, în atelier. Nikau s-a săltat în barcă și-a început să scormonească printre lucruri. N-a găsit niciun cuțit.

Ne-am scufundat iar și Nikau a desprins câteva scoici cu perle, încercând să-i taie părul cu marginile lor, însă Moana avea părul prea gros și tare (cincisprezece minute, poate șaisprezece), iar firele care fixau scoicile de funie erau prea tari pentru cochiliile din sidef.

Simțeam cum mi se împăienjenește privirea, așa că am țâșnit la suprafață.

Soarele ieșise cu totul din nori acum, lumea se vedea clar, vopsită în albastru. Conștientizarea a ceea ce se întâmplase îmi trimitea săgeți de gheață pe sub piele.

Moana se afla sub apă de mai bine de douăzeci de minute. Niciun locuitor de pe Manihiki n-ar fi putut sta atâta sub apă, nici măcar tata Tane.

Când a ieșit și Nikau, am plâns amândoi, iar lacrimile ni s-au amestecat cu apa sărată.

Am lăsat-o acolo, la zece metri sub apă, plutind ușor, purtată de curent.

Ochii mamei Evelyn plini de durere. Chipul alb al lui tata Tane când s-a aruncat în barcă și-a început să vâslească spre fermă, fără să mă audă strigându-i că are nevoie de-un cuțit. Nici el n-a izbutit s-o elibereze, așa că s-a întors și-a rupt-o la fugă să-l aducă pe Everest polițistul, iar împreună s-au scufundat în apă cu două macete și-au tăiat funiile.

Dormeam cu Moana de când mă știam, iar când barca a revenit la țărm, mi-am dat dintr-odată seama că nimic nu va mai fi la fel, căci trupul ei nu se odihnea, era complet lipsit de viață. Părul ei, lung și negru ca pana corbului, îi rămăsese răsfirat pe piept și umeri, de parcă fusese îmbrățișată de tentaculele unei caracatițe uriașe. Părea, cumva, mai mică.

Mai văzusem oameni morți înainte, în special la clinică, însă niciodată pe cineva drag. Senzația aceea m-a făcut să-mi pierd echilibrul și să cad, să urlu neauzit până ce am rămas fără aer. Simțeam privirile tuturor celor din Tukao ațintite asupra mea, lipite de trupul meu ca meduzele. Nimeni n-a spus-o cu voce tare, dar toată lumea știa că era vina mea.

Ngaru a venit din Tauhunu. Avea o barcă de aluminiu de patru metri, model mai vechi, și patru litri de motorină în rezervor. L-am văzut de la depărtare, ca printr-un tunel, vederea mi se îngustase în chip misterios. Se mișca fără să atingă pământul și m-a ținut în brațe fără să scoată un cuvânt, sau cel puțin nu l-am auzit eu. Voiam să plâng, dar nu aveam suficient aer. Ardeam de rușine și nu aveam lacrimi. Mama Evelyn era albă la față și avea buzele livide, iar eu știam ce credea (ar fi trebuit să o văd, ar fi trebuit să o văd).

Ne îngropăm morții într-un răstimp de douăzeci și patru de ore, iar Moana fusese spălată și îmbrăcată și acum era pregătită. Bunica Vaine a cântat pentru ea în limba maori, povești și balade care să-i fie de ajutor pe lumea cealaltă. Amiria stătea deoparte și plângea, vărsând lacrimi limpezi, la fel de mici și de frumoase ca ea. Voiam s-o iau în brațe și s-o liniștesc, dar îmi simțeam brațele prea grele ca să le pot ridica. Pastorul Boyd a rostit o *pure*.

Otarikura, logodnicul promis al Moanei (cel mai chipeș bărbat de pe toată insula), a trecut pe lângă mine, însă nu s-a oprit, nici măcar nu s-a uitat la mine. Tăcerea atârna grea deasupra mea. A ajutat la săparea mormântului și la făurirea sicriului, la fel ca toți bărbații. După aceea, bărbații, inclusiv Nikau, s-au strâns în casa lui Everest polițistul. Vestea despre moartea surorii mele fusese deja raportată la Rarotonga, prin stația radio. Nu urma să aibă loc nicio anchetă. Everest polițistul înțelesese din prima clipă că fusese un accident. Nu era nimeni vinovat. Nu credea nimeni că fusese vorba de neglijență, chiar dacă eu știam adevărul. Numele Moana înseamnă mare și eternitate, așa că zic amin pentru toată eternitatea.

Femeile suspinau și vorbeau încet în bucătăria Casei Mari (care nu-i chiar așa de mare), iar glasurile lor semănau cu oftatul vântului. Au servit mâncare și băutură și au rostit cuvinte frumoase, împărțind de toate tuturor celor care doreau.

Am mâncat *mahimahi* fript pe pat de frunze de cocotier, pe un butoi de tablă modificat ca să se gătească pe el, și *ika mata* din pește paara, cu lămâie verde și lapte de cocos.

Locul de lângă mine rămăsese gol, căci acolo obișnuia să stea Moana, iar dogoarea degajată de butoi ne ardea.

— Ai vrea să trăiești la nesfârșit? mă întrebase Moana odată când ne aflam aici, nu cu mult timp în urmă, doar câteva luni.

— Dar tu? am întrebat-o eu.

Era o seară la fel ca asta, plouase toată ziua, însă cerul se înseninase spre seară. Mi-o amintesc cum privea cu atenție focul, unde cojile nucilor-de-cocos luceau sub grătar, iar profilul ei era roșu ca flăcările.

— Am citit odată despre o familie care a găsit fântâna tinereții eterne, a continuat ea. Au băut din ea și n-au mai îmbătrânit nici cu o zi după aceea, și nu au mai putut muri niciodată. Au continuat să trăiască la nesfârșit, indiferent de ce făceau. Înotau în mare. Săreau de pe stânci foarte înalte. Fiul familiei avea nouăsprezece ani când băuseră din fântână. Într-o zi, el a întâlnit o fată care era cu câțiva ani mai tânără ca el. S-au îndrăgostit nebunește unul de altul, și n-au mai putut să trăiască unul fără celălalt. Însă familia nu putea zăbovi prea mult într-un singur loc, căci ceilalți deveneau suspicioși când vedeau că cei trei nu îmbătrânesc și nu mor niciodată, așa că într-o zi a trebuit să se mute. Așa că au dus-o pe fată cu ei la fântână și i-au dezvăluit secretul. Ea a rămas împietrită când și-a dat seama că o vor abandona, dar a făcut un pact cu iubitul ei: avea să bea din apă în ziua când va împlini nouăsprezece ani, după care aveau să trăiască, pentru totdeauna, tineri…

Eu aproape că uitasem să mai respir.

— Ce s-a întâmplat? Au rămas împreună până la urmă?

Moana s-a ridicat și a pornit spre verandă.

— Vrei să afli continuarea?

— Spune-mi mai repede!

S-a oprit.

— La mult timp după aceea, băiatul i-a găsit piatra de mormânt. A trăit până la nouăzeci și trei de ani și a avut nepoți și strănepoți. El a plâns de bucurie că fata făcuse alegerea corectă. Mai vrei pește sau nu?

Moanei îi plăcea să mănânce, dar nu se îngrășa deloc. Se scufunda aproape la fel de des ca mine, însă, spre deosebire de mine, ei nu-i plăcea.

Când întunericul a devenit dens ca pământul, Ngaru m-a condus prin sat, apoi am ieșit și am ajuns până la pista de aterizare, lângă recif. Vântul de dimineață bătea din nou, scuturând frunzele palmierilor, iar oceanul mugea, greu și adânc. Găinile și porcii adormiseră în tufișuri, iar dacă închideam ochii, i-aș fi putut simți răsuflând. Ne-am întins pe un preș din *kikau*, adică frunze de palmier maro, iar el s-a împins brusc și puternic în mine, iar eu eram uscată și am strâns din dinți de durere. După asta, pustietatea a fost și mai rea.

Când Ngaru a adormit lângă mine, deasupra atelierului de perle, eu am rămas trează, cu o durere surdă și sâcâitoare în piept și-n picioare. Patul Moanei era imens și gol în partea cealaltă a camerei. Laguna șoptea dincolo de fereastră, iar draperiile foșneau în beznă. Vântul era aproape rece, ca un plânset. Mi s-a părut că aud râsul Moanei, dar probabil că era doar cântecul ierbii.

În cele din urmă, am coborât la parter și am găsit cuțitul lângă pușca cu harpon. La lumina lămpii cu untură de porc, mi-am tăiat părul până aproape de scalp.

Tentaculele caracatiței s-au adunat la picioarele mele, iar eu le-am ars în jăraticul care încă mai sclipea în butoiul de tablă.

Îmi amintesc doar câteva lucruri din cea de-a doua zi de după moartea Moanei, fragmente independente unele de altele. Probabil că Manihiki s-a trezit la fel ca în fiecare dimineață, cu fâșia trandafirie la linia orizontului, care-a crescut și s-a răspândit pe tot cerul. Cocoșii cântau și oceanul mugea.

Când s-a trezit, Ngaru m-a întrebat oripilat ce mi-am făcut la păr, iar eu nu știam la ce se referea (mă tăiasem în câteva locuri în timp ce-mi retezasem părul și, evident, îmi cursese sânge în timpul nopții). Mi-a zis să mă îmbrac și să mă aranjez, apoi a plecat la biserică. Am făcut ce mi-a spus, am mâncat ceva, apoi am mers la toaletă afară, la lagună, și mi-am spălat petele de sânge. Și i-am povestit vântului despre concluziile pe care le trăsesem.

— Cred că de vină a fost rechinul, i-am spus. Ea s-a speriat de rechin.

— Ce rechin? a întrebat vântul.

Am vrut să-i explic, însă m-a trădat glasul. Rechinul de recif, complet inofensiv, cel pe care l-a văzut doar Nikau, nu și eu, în adâncuri, ei bine, l-a văzut și Moana, care a încercat să se ferească de el și a rămas blocată între frânghiile pentru ancorare și sforile pentru scoici și cabluri, și a intrat în panică, iar eu ar fi trebuit s-o văd, ar fi trebuit s-o văd, ar fi trebuit s-o văd.

Îmi aduc aminte de slujba de la biserică de parcă ar fi fost o scufundare fără sfârșit. Presiunea apei îmi apăsa trupul din toate părțile, iar urechile îmi țiuiau din cauza lipsei de oxigen, care-mi afecta, de fapt, toate simțurile. Oamenii înotau în jurul meu, cu ochi întunecoși, iar ofrandele lor, mâncare și rogojini, erau plute și rechini de recif, în timp ce cuvintele ricoșau în pereții catedralei. Era toată lumea acolo (presupun doar, ar fi trebuit să fie toți), cred că-mi aduc aminte de Barbie îmbrăcat cu una dintre cele mai elaborate creații ale sale, un veșmânt cu buline și vălurele, plus o cantitate mult prea mare de rimel în jurul ochilor, pe Tanga, care părea destul de treaz, deși poate că mă înșelam în privința lui, pe cei doi Erlandsen și pe mătușa lor handicapată, pe Reo Cheval, cea mai bună prietenă a Moanei, și pe Jensen grăsanul și căpitanul Mareko cu toți fiii lui.

Nu a întrebat nimeni nimic de părul meu sau, cel puțin, nu-mi amintesc.

Mintea nu mi s-a limpezit până la apusul soarelui, când toți scufundătorii de pe insulă s-au adunat în bărci pentru ceremonia *pokuru*. Familia noastră s-a urcat în cea mai mare și mai veche canoe de lemn construită de bunicul Tane, iar eu m-am așezat între tata Tane și Nikau (Amiria era prea mică pentru a se scufunda singură, iar mama Evelyn nu învățase niciodată să se scufunde). Țineam în mână trei flori, strângându-le cu putere, flori de hibiscus roșu-strălucitor din tufa care creștea pe mormântul bunicului Tane.

Bărcile, vreo patruzeci la număr, s-au adunat în cerc deasupra locului în care se înecase Moana. Vântul încetase când murise ea și apa clipocea șovăitor, izbindu-se de chilă, în rest, liniște deplină. Barca pastorului Boyd a înaintat până în mijlocul cercului și el a rostit o *pure*, care a plutit clară și puternică deasupra apei și s-a lăsat ca un lințoliu pe valuri, reverberându-mi în urechi. Când a terminat pastorul, tata Tane ne-a făcut semn din cap mie și lui Nikau, iar eu le-am dat fiecăruia câte o floare. Am sărit din barcă pe spate, la fel cum procedam de fiecare dată, cu coatele deasupra capului și cu genunchii strâns lipiți de bărbie, apoi am înotat spre adânc, până la zece metri, unde se aflau fâșiile de sfori pentru scoici. Fuseseră retezate de macete, și câteva șuvițe din părul Moanei mai pluteau încă printre firele de metal. Am rămas repede fără aer, chiar dacă, de obicei, pot zăbovi sub apă mult mai mult. Tata Tane mi-a luat mâna într-a lui, iar pe Nikau l-a apucat cu cealaltă, și am rămas nemișcați acolo cam un minut, lângă șuvițele de păr ale Moanei, după care am lăsat florile să cadă. Apoi au coborât și alți scufundători, lăsând și ei să cadă flori. Le-am privit cum se ridicau încet la suprafață, o adevărată pădure de flori roșii, roz și albe. Se ridicau către lumină, amestecându-se cu bulele de aer de pe trupurile scufundătorilor.

Tata Tane m-a tras după el în sus.

La suprafață, lumea își vedea de treabă. Everest polițistul a început să cânte, și-am început să cântăm cu toții (deși nu cred că glasul meu se auzea), și am bătut suprafața apei cu palmele, iar și iar, și am lovit, am lovit, am lovit, *pokuru, pokuru*, am

binecuvântat locul în care-și pierduse viața Moana, pentru ca sufletul ei să poată scăpa din apă și să se ridice la cer, unde-i era locul.

M-am întins pe fundul canoei și am plâns pe tot drumul înapoi.

Vidul lăsat de Moana era ca o gaură fizică în timp, o percepeam ca pe o umbră în trei dimensiuni, de-un negru mai adânc decât cel mai dens întuneric. M-a urmărit zile și nopți, era cu mine permanent, când coseam răni alături de mama Evelyn la clinică, și sub apă, când verificam funiile de ancorare. Îl vedea toată lumea, toată lumea știa. Purtam umbra ei după mine ca și cum ar fi fost a mea, și vina, ca pe un al doilea strat de piele.

Uneori vorbeam cu ea, când nu mă putea auzi nimeni. De multe ori citeam Biblia împreună și discutam despre miracolele înfăptuite de Iisus și despre căile Domnului. Moana se arăta critică față de Vechiul Testament, îl considera subversiv și înapoiat, însă mie îmi plăceau poveștile din el, despre soția lui Lot, transformată în stâlp de sare când n-a mai rezistat și a privit înapoi către focul și pucioasa care se abătuseră peste Sodoma și Gomora, despre potop și arca lui Noe și despre cum micul David a adunat cinci pietricele netede în săculețul său și l-a lovit pe uriașul Goliat drept în mijlocul frunții cu praștia. Partea preferată a Moanei era Predica de pe Munte din Evanghelia după Matei, și-i mai plăcea, într-o oarecare măsură, Predica de pe Câmpie din Evanghelia după Luca.

— Iisus vorbea despre valoarea vieții oamenilor, cu aproape două mii de ani înainte ca Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite să adopte Declarația Universală, spunea ea.

Obișnuiam să mă enervez când ea începea să vorbească despre lucruri pe care nu le înțelegeam. Organizația Națiunilor Unite era importantă pentru Moana, vorbea mult despre ea. Voia să studieze științe politice ca să obțină un loc de muncă în cadrul programului lor pentru copii, UNICEF, care lupta pentru drepturile acestora.

Moana vorbea fără încetare despre lucrurile care o interesau, despre lucrurile care-i plăceau, dar și despre lucrurile care o speriau — cum erau, spre exemplu, rechinii. Micii rechini de recif cu botul negru erau inofensivi pentru oameni, iar Moana știa că teama de ei era irațională.

— Un rechin de recif a înotat în spatele nostru în ziua aceea, îi povesteam eu Moanei. Nu l-am văzut, dar tu, da. S-a încurcat

funia și tu ai văzut rechinul și te-ai speriat, așa că te-ai tras în spate fără să te uiți, ai intrat în funii și te-ai încurcat în ele. Ar fi trebuit să observ, ar fi trebuit să te-ajut.

Atunci Moana se întuneca la față și tăcea, apoi dispărea printre umbre.

— Nu l-am văzut, strigam eu după ea. Îmi pare rău, dar n-am știut.

Am citit revistele săptămânale ale mamei Evelyn din nou și din nou. În lumina lămpii cu untură de porc, mi-am dat seama că femeile din acele articole ori aveau un succes fenomenal, ori erau victimele unor tragedii îngrozitoare (sau ambele), așa că povesteau despre suferințele (sau victoriile) lor stând în încăperi cu piese de mobilier minunate sau în grădini frumoase. Toate lucrau ca actrițe, prezentatoare de televiziune, artiste sau modele. Unele erau căsătorite cu bărbați puternici și toate păreau să locuiască în case cu pereți tapetați. Unele se poate să fi băut prea mult alcool, însă acum își reveniseră, altele apăruseră în emisiuni de televiziune de succes. Dădusem peste o serie de articole numite „Hollywood, orașul visurilor“. Într-un articol, am citit despre Jennifer Grey, femeia care jucase rolul lui Baby în filmul *Dans murdar*. Un ziarist se întâlnise cu actrița pentru a-i lua un interviu în Los Angeles, și în articol se aflau mai multe poze cu ea și mașini, iar în fundal se vedeau clădiri foarte înalte. Zâmbea către cameră așa cum n-o făcuse și-n film. În articol scria că ea își începuse cariera cu o reclamă pentru băuturi neacidulate.

Noi nu aveam reclame pe Manihiki (și nici băuturi neacidulate, până la revenirea vaselor). (Și nu aveam nici ziare, radio sau televiziune, de fapt. Și nici mașini, doar un tractor care livra diferite produse unora dintre familii atunci când descărcam vaporul.)

Era târziu, dar tot am luat cartea de geografie a Moanei și am citit ce scria despre orașul Los Angeles. Era pe locul al doilea ca mărime printre orașele din SUA, în partea de sud-vest a țării, pe coasta oceanului Pacific. Aici trăiau cincisprezece milioane de oameni.

Am lăsat cartea jos, m-am ridicat din pat și am privit laguna. Era lună plină și apa scânteia.

Cum era oare posibil să împărțim aceeași mare?

Mi-am citit cărțile de atâtea ori, încât le-am învățat pe dinafară; de fapt, am citit toate cărțile din Tukao. Clemele din cotorul revistelor *Woman's Weekly* se desprinseseră, iar mama Evelyn s-a supărat. În cele din urmă, am împrumutat un teanc de reviste porno de la Tanga, doar ca să am ceva nou pe care să mă uit. Nu aveau prea mult text și mai multe pagini rămăseseră lipite între ele și nu mai puteau fi desfăcute, dar am citit despre bărbați cu scule enorme, care lingeau vintrele femeilor până ce acestea aveau mai multe orgasme incredibile la rând, lucru care era descris ca fiind remarcabil. Poveștile îmi lăsau o puternică senzație de excitare între picioare.

Toți membrii familiei încercau să se descurce cum puteau cu situația. Uneori, Amiria plângea și întreba de Moana, direct, dar încet. Punea casetele Moanei la casetofonul cu boxe detașabile până simțeam că am s-o iau razna: „Cum mă faci tu să mă simt" a lui Michael Jackson, „N-am să renunț niciodată" a lui Rick Astley, plus melodii ale unor femei ale căror nume nu le știam, care cântau că „Cerul este un loc de pe Pământ" sau se întrebau „Unde ajung inimile frânte?" Uneori mă duceam în barcă, numai să scap de ele. Amiria se plângea mai mult decât o făcea de obicei, mai ales despre cât de plictisitoare era mâncarea de la școală. (Trebuia să mergi în crângul de palmieri din spatele clădirii școlii cu maceta personală și să tai vreo două *uto*, varietatea cărnoasă a nucii-de-cocos, care tocmai începeau să crească. Mulți încercau să le mai amelioreze gustul cu diverse chestii, cu condimente sau cu bulion, ba chiar și cu pastă de dinți, deși rar, însă eu nu mi-am dat niciodată silința, mâncându-le, pur și simplu, goale.)

Nikau bea mai mult decât înainte. Toată băutura din magazinul mătușii Kai se terminase de ceva timp, dar asta nu conta prea mult, căci majoritatea își făceau acasă propria băutură. Tanga făcea cel mai bun moonshine, posibil și pentru că îi plăcea mult să-l bea. Făcea pereche cu Nikau și se puneau să bea până nu mai știau de ei. Stăteau în briza dinspre lagună, lângă atelierul de perle, și n-avea nimeni idee despre ce discutau. În serile în care Tanga se îmbăta atât de tare, încât nu mai putea ajunge până

acasă, își punea pe el o vestă de salvare, se lega de ponton și se culca acolo, chiar dacă apa îl lovea în spate.

Otarikura, logodnicul Moanei, m-a tratat cu ostilitate fățișă și mi-a aruncat în față acuzația care era în mintea tuturor. Am fost extrem de ușurată când a plecat să locuiască cu rudele lui, pe Rakahanga, însă lăsase în urma lui numai umbre.

Mama Evelyn a devenit din ce în ce mai tăcută. Se ducea în fiecare zi la clinică, ca de obicei, unde măsura tensiunea oamenilor, despăduchea școlari, le dădea oamenilor tratamente și punea în ghips ocazionalele oase rupte, vindecându-le cât de bine era în stare fără radiografii.

Tata Tane muncea din ce în ce mai mult, slăbea, ceea ce nu era neapărat un lucru rău.

Bunica Vaine, care văzuse destulă suferință la viața ei (sau cel puțin așa pretindea), a fost singura care n-a părut prea afectată de moartea Moanei.

— *E'enau te po, e takaroronga tea o,* spunea ea.

Căminul nostru adevărat este spiritul lumii, iar lumea nu-i decât un trecător loc de odihnă.

Dar ea a fost prima care a luat vaporul către Rakahanga, pentru prima oară în zece ani, pentru a-și comemora rudele moarte în Orașul Morților de lângă Matura, deci îmi place să cred că totuși era și ea destul de afectată de întâmplare.

Am scos patul Moanei din cameră și încăperea a devenit mare cât un ocean.

Ngaru a rămas cu mine, eu mă agățam de el și făceam dragoste cu o intensitate mai mare ca oricând, chiar și atunci când nu eram deloc umedă, căci voiam să simt durerea. Încercam să mă gândesc la revistele lui Tanga, dar asta nu mă ajuta deloc. După ce adormea Ngaru, eu rămâneam trează, simțind cum îmi arde trupul pe dinăuntru, și cu ochii larg deschiși. (Nu toate familiile considerau că era potrivit ca un bărbat să-și petreacă noaptea cu o femeie tânără, cum făcea Ngaru cu mine, trebuie să recunosc asta. Unii considerau că n-ar trebui să faci sex înainte de căsătorie, idee care se împământenise după venirea creștinismului. În cultura noastră, sexul și preferințele sexuale n-au fost privite niciodată ca o problemă.)

Ngaru era un bărbat superb, cu dinți albi și plămâni puternici, care se putea scufunda fără echipament suplimentar până la șaizeci de metri adâncime, și era originar din Rakahanga. Asta îl făcea cu atât mai interesant, era ca o gură de aer proaspăt. Uneori mă ciupea de coapsele slăbănoage, pentru că se crede că un bărbat adevărat trebuie să-și hrănească așa cum trebuie femeia, și era limpede că el nu o făcea. După Moana, el nu și-a mai găsit locul și a devenit dificil, iar eu am plâns și l-am rugat și l-am implorat să rămână cu mine, însă el a consumat ultimul litru de motorină pe care-l mai avea plecând la unchiul său, în Tauhunu. A continuat să mai treacă pe la mine când voia să facă sex, dar acest lucru nu se întâmpla foarte des, probabil că i se părea că efortul de a vâsli până la mine era prea mare.

În zilele de sâmbătă, era în continuare necesar să fie adunate nucile-de-cocos de pe *enaka*, însă acum trebuia ca Amiria să vină cu mine. Am încercat să discut cu ea despre Uniunea Sovietică și despre situația din spatele Cortinei de Fier, despre cum sufereau oamenii conduși de tirani și despre faptul că libertatea economică înseamnă libertatea individului, însă Amiria nu mă asculta. Ea voia să discute despre muzică și despre filmele pe care le văzuse pe video, pe vremea când încă mai aveam motorină pentru generator, în special despre *Dans murdar*. Era vorba despre tânăra Baby, o femeie din clasa de mijloc, care întâlnește un tip sărac, dar extrem de chipeș, care se pricepe foarte bine la dans. Amiria, care era poreclită uneori Baby, se identifica cu acea fată din film până la exagerare. (Tocmai eu vorbeam, care visam cu ochii deschiși să fiu Ellen, soția lui Tom.)

Într-o sâmbătă, când ne petrecuserăm aproape toată ziua afară, pe terenul comun al familiilor, am cedat. Amiria vorbise fără încetare despre un film în care un șoarece emigrase în America și se rătăcise de familia sa în timpul călătoriei, și tot cânta o melodie din acel film, „There are no Cats in America“, până ce am crezut că am s-o strâng de gât. Zicea întruna că are de gând să traverseze marea, exact ca Fievel (așa se numea șoarecele din film), și să se înscrie la universitate, cum ar fi făcut Moana, numai că ea nu o să meargă în Auckland, ci în America, ca Fievel. Într-un final, i-am zis să tacă, iar ea a început să plângă, spunându-mi că sunt o proastă, o urâtă și-o rea, apoi a fugit acasă. Am adunat ultimii muguri de ferigă, apoi am plecat și eu acasă, în lumina din ce în ce mai slabă a zilei.

Tata Tane și Nikau sacrificaseră un porc și aprinseseră un *umu*, cuptorul de pământ, așa că am simțit de la distanță mirosul de fum. De obicei, îmi place mirosul împrăștiat de *umu*, însă în seara aceea mi se părea cumva amenințător.

Bunica Vaine m-a privit cu severitate când am intrat în bucătărie. Prin deschizătura ce dădea în Camera Mare, am văzut-o pe mama Evelyn legănând-o la ea în poală pe Amiria, deși era mare (avea aproape doisprezece ani). Am lăsat mugurii pe blatul

de gătit, m-am răsucit și am ieșit din casă. Mi-a venit să suspin, dar am înghițit cu greutate.

Tanga, Barbie, Nikau și încă vreo câțiva tipi stăteau pe pontonul de lângă atelierul de perle și beau *moonshine* când am trecut pe lângă ei, ca să urc la mine în cameră.

— Kiona, nu vrei și tu o gură? a strigat Tanga, la fel cum o făcea de obicei, așa că m-am oprit, pentru prima oară, la baza scărilor.

Mai încercasem să beau alcool de câteva ori, atât *moonshine* făcut de Tanga, cât și bere de la magazinul mătușii Kai, și mi se păruse că ambele aveau același gust, ca untura de porc din lampă. Dar în seara aceea m-am oprit, șovăitoare.

Știam perfect ce le face oamenilor alcoolul. De exemplu, bărbaților acelora care încercaseră să-mi facă *mótoro,* când aveam treisprezece ani.

Mótoro înseamnă a seduce, adică a „silui“, sau, ca s-o spun mai pe șleau, a viola femei tinere. Asta s-a întâmplat înainte să construim atelierul de perle, pe când eu și Moana obișnuiam să dormim în Casa Mare, însă în noaptea aceea fusese groaznic de cald, iar eu nu puteam dormi. Așa că m-am ridicat din pat și am ieșit ca să mă întind în coliba *kikau* de lângă pompa pe motorină, care nu avea pereți, ci doar un acoperiș din frunze de palmier, iar briza ce bătea dinspre lagună m-a făcut să adorm imediat.

M-am trezit cu un bărbat deasupra, care încerca să-și înfigă limba în gura mea. Alți bărbați mă țineau de brațe și de picioare, așa că l-am mușcat de limbă cât am putut de tare pe cel de deasupra mea, apoi am țipat din toți rărunchii. Am răcnit, am dat din picioare și am urlat, făcând suficient zgomot cât să scol jumătate din Tukao. Tata Tane și Nikau au venit alergând prin beznă, iar bărbații care mă atacaseră au rupt-o la fugă, spre țărm. Tata Tane l-a prins pe unul dintre ei, pe cel care era cel mai beat, și l-a bătut pe tânăr până i-a zis numele tuturor celor care mă atacaseră. Mai târziu în acea dimineață, tata Tane i-a căutat prin Tauhunu și i-a bătut pe toți, la rând. Atunci a fost singura dată când l-am văzut pe tata Tane recurgând la violență.

Mótoro era un soi de tradiție pe Manihiki în trecut, nu genul de lucru despre care se discută în mod deschis, dar se întâmpla

adesea, deși cred că tata Tane nu mai avusese niciodată o ieșire atât de violentă sau, cel puțin, eu nu știu să se mai fi întâmplat. (Mamele tinerilor nu l-au iertat niciodată pe tata Tane pentru ce a făcut, însă pe noi nu ne-a deranjat acest lucru.)

În orice caz: scuza tinerilor fusese că erau beți, că nu știau ce fac, și că trebuia să înțeleagă toată lumea că băuseră prea mult și că nu puteau fi trași la răspundere pentru faptele lor.

Ideea de a nu ști ce fac, de a nu fi stăpână pe faptele mele, mă îngrozea. Dar tot m-am apropiat de Tanga și am luat coaja de nucă-de-cocos de la el, am ridicat băutura nocivă la gură, am aplecat coaja ușor și am băut din ea. M-a ars pe gât în jos până-n stomac, făcându-mă să tușesc și să mă înec. Au râs toți bărbații de mine. Am mai sorbit o dată, mult, și încă o dată.

— Draga mea, a zis Barbie, ia-o mai ușor.

— Ajunge, a zis Nikau.

Am mai luat o gură mare.

— Cum vrei, a zis Nikau, apoi s-a ridicat și a pornit către Casa Mare.

Eu m-am așezat lângă Tanga.

După mai puțin de o oră, am vomitat.

Barbie a rămas cu mine toată noaptea, ștergându-mi gura și lacrimile.

De-atunci, n-am mai băut nicio picătură de alcool.

Duminica de după seara cu nocivul *moonshine* al lui Tanga a fost oribilă. Toată biserica se legăna cu mine, la fel ca o canoe ce înaintează cu greu spre recif. Văduva Paetu nu se putea opri din plâns. Jensen grăsanul mă străpungea cu privirea, aproape făcându-mă să vărs din nou. Bătrânul Tupu tușea, tușea, tușea. Culorile intense ce licăreau pe pereți și pe podea îmi ardeau ochii, roșii-albastre-verzi-galbene, făcându-mă să mă întreb cum am să rezist. Muzica se înălța spre tavan în armonii bogate, îngăduindu-mi să plutesc pe ele, către ceruri, o, Doamne sfinte, privesc și eu în jos, la lumea pe care ai creat-o în nemărginita-Ți înțelepciune. Sufletul mi-a explodat când am auzit imnul, făcându-mă să-mi doresc să plâng, lacrimi uscate pe care să nu le vadă nimeni, căci faptul că eu călătoream prin ceruri în timpul imnului era secretul meu, al meu și-al Domnului.

În timpul prânzului care a urmat, durerea de cap mi s-a întins încet în ceafă. La urma urmei, era o zi potrivită să fiu mahmură, iar în slăbiciunea nesuferită a mahmurelii am ajuns să văd lumea mai clar. Realitatea părea mai restrânsă, poate mai acceptabilă. Insula, lumea așa cum era, marea care se lovea de *tua* și de *tai*, reciful și țărmul.

Seara, am mers să discut cu tata Tane, care se odihnea pe mormântul bunicului.

— Vreau să plec pe Porea, i-am zis. Voi lua canoea mică. Voi lipsi câteva zile.

Porea era una dintre insulele mici din partea cealaltă a lagunei.

Tata Tane m-a privit nemulțumit.

— Recolta de perle, a fost replica lui.

— Nu vom începe până săptămâna viitoare, am continuat eu.

— De ce Porea? Cu ce te-ajută?

— Pot prinde crabi-de-cocotier, am răspuns eu.

El și-a trecut mâna peste piatra funerară din granit a bunicului Tane.

— Nu înțeleg cu ce te va ajuta, a spus el.

Canoele noastre de lemn erau păstrate lângă atelierul de perle, făcute amândouă pe când tata Tane era în deplinătatea forțelor sale. Ambele erau destul de simple și le lipsea complet eleganța, dar erau de cea mai bună calitate, făcute din *tamanu* (mahon de Pacific) tare ca piatra, cea mare având șase metri lungime și fiind ideală pentru pescuit, cea mică, de doar patru metri și atât de ușoară, încât până și eu o puteam târî pe mal. (Dacă le lăsai în apă, începeau să putrezească după doar trei sau patru ani, însă dacă le scoteai din apă, le acopereai și le îngrijeai cum trebuie, puteau rezista chiar și patruzeci de ani.)

A doua zi dimineață, foarte devreme, mi-am împachetat echipamentul de scufundări și pușca scurtă cu harpon, mult mai ușor de manevrat în apă, un mic cuțit pentru pește, maceta, ca să-mi pot face loc prin vegetația de pe *motu*[8], o prelată cu care să acopăr canoea și să pot colecta roua și apa de ploaie, câteva lămâi verzi ca să dea gust peștelui prins, o cutie de chibrituri, o lanternă de buzunar cu baterii noi pe care să le pot folosi sub apă, câteva coșuri în care să adun crabii-de-cocotier și o cutie mică cu cărți. Apoi am plecat spre Casa Mare. Mama Evelyn stătea la chiuvetă și bea o ceașcă de cafea, gata să plece la clinică. Amiria aștepta la masă, îmbrăcată cu uniforma școlară, mâncând un fruct al arborelui-de-pâine, lovind leneș și enervant cu piciorul într-unul din picioarele scaunului.

— Plec, am spus eu.

Mama Evelyn și-a lăsat ceașca de cafea jos.

— Ce vrea să însemne asta? m-a întrebat.

Un sentiment de neliniște mi-a răscolit stomacul, așa că mi-am îndreptat spatele, pentru a scăpa de el.

— I-am cerut ieri voie lui tata Tane.

— Iar eu zic nu, n-ai să pleci nicăieri.

Am tras aer adânc în piept, ca și cum m-aș fi pregătit de o scufundare în adâncime.

— Sunt cumva ținută prizonieră aici?

Bătaia din picior a încetat. Mama a pufnit:

— Ce prostie mai e și asta?

Am tot repetat în gând ce urma să-i zic, însă când mi-au ieșit cuvintele, am realizat că erau prea pompoase, prea lipsite de formă.

— Asta-i o fermă de perle sau o dictatură comunistă?

Amiria a început să chicotească, iar eu am simțit nevoia să o plesnesc.

Mama Evelyn și-a ridicat ceașca din nou și mi-a întors spatele.

— Atunci, pleacă, a spus ea, golindu-și ceașca. Dar să te întorci până joi, copilul mic al familiei Erlandsen are nevoie să i se schimbe ghipsul.

Vaka[9] mă aștepta scufundată pe jumătate în apă și nu mi-a ușurat deloc vâslitul, dar eram obișnuită cu ea și nici nu aveam de străbătut o distanță prea lungă. Porea era cea mai îndepărtată insulă din partea cealaltă a lagunei, la o distanță de nouă kilometri. Am vâslit înaintând cu aceeași viteză cu care aș fi mers, cinci kilometri la oră. Mi-ar fi luat ceva mai puțin de două ore.

Împingând canoea în largul lagunei, nu m-am simțit deloc triumfătoare.

---

[8] Insulă (în original, în maori). (*N.t.*)

[9] Canoe (în original, în maori). (*N.t.*)

Porea n-avea decât câteva sute de metri lățime și o lungime de o jumătate de kilometru. Oceanul se lovea de formațiunile coralifere de pe *tua*, însă pe *tia,* aflat cu fața la lagună, nisipul era de un alb cretos impecabil.

Soarele se cocoțase pe cer când, în sfârșit, am ajuns (mi s-a părut mai departe decât mă așteptasem, însă de fiecare dată mai veniseră și alții cu mine, acum fiind prima oară când am vâslit de una singură). Îmi simțeam brațele amorțite de oboseală când mi-am târât canoea pe plajă, trăgând-o suficient de departe să n-o ajungă mareea, apoi am săltat-o pe niște pietre, ca să nu se ude. N-am întors-o cu fața în jos, așa cum procedam acasă, pentru că aveam de gând să o folosesc pentru a aduna apă cu ajutorul prelatei.

Mi s-a părut ciudat să văd Tukao din acest punct. Nu izbuteam să disting deloc satul; uscatul se zărea ca o fâșie tremurătoare la linia orizontului.

Nu fusesem niciodată plecată singură, era un gând amețitor.

Am adunat câteva *kikau* ca să-mi încropesc un pat, dar nu m-am deranjat cu acoperișul — dacă începea să plouă, puteam foarte bine să mă adăpostesc sub prelată. Apoi m-am cățărat într-un palmier și am adunat câteva nuci-de-cocos, *nimata* ca să am ce bea, *uto* pentru mâncare. După care, m-am așezat pe plajă, având cutia de cărți lângă mine, la umbra unui hibiscus (niciodată sub un palmier — o nucă-de-cocos care-ți cade în cap te poate omorî), și am privit spre Tukao.

Mă simțeam ca acasă aici, într-un mod ciudat și, mai degrabă, plăcut. Mai venisem aici de câteva ori, ca să prind crabi-de-cocotier, cu Nikau și tata Tane, așa că nu era un loc complet nou pentru mine, chiar dacă nu cunoșteam împrejurimile la fel de bine pe cât le știam pe cele din Tukao.

Moana nu venise niciodată cu noi, ei chiar nu-i făcea plăcere să fie în preajma apei. Urmase exemplul mamei Evelyn, devenind o teoreticiană.

— Oare laguna chiar este universitatea mea? am șoptit.

Apoi am plâns și am ales o carte din cutie, *It*, de Stephen King, o poveste înspăimântătoare despre un rău colosal care bântuia

niște copii mici și care n-a putut fi înfrânt decât atunci când victimele s-au strâns laolaltă și-au învățat să aibă încredere una în cealaltă, fiind pregătite de orice sacrificiu. Fata, Beverly, l-a rănit pe It, care luase forma unui vârcolac, lovindu-l cu o praștie, aruncându-l cât colo și făcându-l să zboare până în canalizare și să dispară.

Oare și violența se aseamănă cu răul?

M-am gândit la Beverly, care-l lovise pe It cu praștia. Ea nu a vrut s-o facă pentru că era rea, ci pentru că era bună. Dar oare It ce părere avea despre acest lucru?

— Iisus gonește duhurile rele, am spus cu voce tare, ca să mă audă Moana.

Ea știa că mă gândeam la povestea din capitolul cinci al Evangheliei după Marcu, când Iisus a mers în ținutul Gadarenilor și-a întâlnit un om care trăia printre morminte. Oamenii de acolo încercaseră să-l lege de mai multe ori cu lanțuri de mâini și de picioare, însă el le rupsese pe toate, nu putea fi stăpânit. Iisus a văzut imediat care era problema și a zis: „Ieși duh necurat din omul acesta!“ Și toate duhurile necurate au ieșit din trupul omului și au intrat într-o turmă de porci care păștea lângă munte, și toate animalele s-au aruncat de pe țărmul înalt și s-au înecat în mare.

Am lăsat cartea jos, simțind o neliniște sâcâitoare în stomac.

Oare It știa că e rău? Oare bărbatul din ținutul Gadarenilor știa că este posedat de un duh rău? Oare era posibil să nu fie conștient de acest lucru?

Am făcut focul din câteva coji de nuci-de-cocos. Apoi am așteptat să treacă o oră după apusul soarelui, înainte de a intra în apa de pe *tua*. În pofida absenței totale a vântului, marea se izbea cu furie de corali. Manihiki se află în vârful unui lanț muntos subacvatic înalt de patru mii de metri, a cărui pantă coboară, dincolo de recif, destul de abrupt, dispărând în întuneric.

— Probabil cel mai bine e să aștepți aici, i-am spus Moanei.

Am apucat lanterna și funia cu mâna stângă și pușca cu harpon cu dreapta. Peștii se culcaseră deja și stăteau nemișcați în raza lanternei, așa că am putut înota până la ei și să-i împușc.

Zbaterile lor de moarte au trezit rechinii de recif care înotau fără țintă dincolo de platforma stâncoasă, permanent în mișcare pentru a filtra oxigenul prin branhii, iar eu am împușcat iute patru pești și i-am înșirat pe funie, izbutind să-mi termin treaba chiar înainte de apariția primului rechin. M-am răsucit iute și l-am lăsat să mă lovească în spate, dovedindu-i că nu era decât un pește mare și prost. Am stins lanterna și-am înotat înapoi spre țărm, cu mișcări ample ale brațelor. Focul pâlpâia când am ajuns, așa că am aruncat peste el alte coji de nucă-de-cocos și am suflat în el, reușind destul de repede să-l ațâț și să-mi frig peștii. I-am mâncat cu lămâie verde și am presărat peste ei sare obținută după ce fiersesem apă de mare, iar la final am mestecat *uto* și am băut *nimata*. Apoi am adormit dintr-odată, sătulă și liniștită cum nu mai fusesem de multă vreme.

A doua zi a fost cald și umed. Am rămas nemișcată, privind cum se crăpa de ziuă și am lăsat cerul să ia locul geamurilor bisericii de-acasă, din Tukao, în timp ce lumina strălucea prin sticla colorată până în interiorul meu, iar acordurile muzicale răsunau cu putere. La micul dejun am mâncat ce mai rămăsese din pește (îl găsiseră furnicile, așa că am avut mai multe tipuri de proteine). Mi se părea ireal să mă aflu aici într-o zi de marți, absolut nemișcată pe plajă, fără să am nimic de făcut. Moana era lângă mine, îi simțeam răsuflarea în ceafă. Am rămas amândouă acolo multă vreme, tăcute, una alături de cealaltă, iar mintea a început să-mi zburde. M-am gândit la faptul că Domnul a creat lumea după chipul și asemănarea Sa.

Când căldura din miezul zilei a devenit de nesuportat, m-am aruncat în apă, iar aceasta s-a învolburat în jurul meu ca niște vălurele plăcute. Am înotat către Tauhunu, zărind câteva canoe în depărtare, însă nimeni de-acolo nu mi-a făcut cu mâna, probabil că distanța era prea mare și nu m-au văzut. Când am obosit, m-am lăsat pe spate și m-am odihnit, îngăduind valurilor să mă legene și curentului să mă poarte. Nu mai înotasem de plăcere de când eram mică (încă de la opt ani începusem să mă scufund după scoici pe care să le vindem, așa că n-am înțeles niciodată de ce Amiria a scăpat atât de ușor). În timpul

săptămânii munceam zi de zi, iar duminica era complet interzis să înoți de plăcere.

M-am întors abia seara, cu trupul gol, dar cu capul limpede și fericită. Moana se afla alături de mine, îi zăream umbra, iar acest lucru nu făcea decât să amplifice senzația de neclintire.

La apusul soarelui am prins câțiva crabi-de-cocotier, pe care i-am legat unul de altul și i-am vârât în coș. Am fript un crab mai mic și l-am mâncat cu *uto*, un ospăț demn de un rege. Crabii-de-cocotier se cațără în copaci și pot ajunge la dimensiuni enorme; bunica Vaine pretindea că văzuse unul de o jumătate de metru și greu de vreo cinci kilograme, dar nu știu dacă s-o cred. Crabii mănâncă mai ales nuci-de-cocos și carnea lor are un gust asemănător cu ele, dulce și suculentă, cea mai bună mâncare pe care o știu.

Noaptea a plouat, permițându-mi să beau o porție generoasă și delicioasă de apă proaspătă. În visele mele, ploaia s-a transformat în canalizările de sub micul oraș din Maine unde dispăruse It. Am fost bântuită de spirite malefice.

— Sunt rea? am strigat către Moana prin ploaie. Sunt un om rău?

Dimineață, cerul era limpede. Când m-am trezit, îmi era frig și mă simțeam pustie. Cărțile se cam udaseră, chiar dacă le pusesem sub prelată.

Am coborât pe *tua* și-am împușcat câțiva pești-papagal măricei, cu pușca cu harpon, apoi am văzut un rechin cenușiu enorm lângă mine, cred că avea vreo trei metri de la bot la coadă (bănuiesc că numele lui adevărat este rechin-de-recif cenușiu), așa că m-am hotărât să mă întorc pe mal. Poate că nu mi-era teamă, dar respect tot aveam.

Apoi mi-am împachetat lucrurile, prelata și coșul cu crabi-de-cocotier, punând în coșul celălalt peștele proaspăt, maceta și lămâile verzi rămase, plus cutia cu cărți și pușca cu harpon, alături de cuțit și de lanternă. Mareea era înaltă, așa că n-a trebuit să târăsc prea mult canoea, ceea ce era chiar bine, căci mă dureau brațele și picioarele de oboseală. Stând în canoe și ascultând clipocitul vesel și prietenos al valurilor lovindu-se de chilă, am

izbucnit în lacrimi. Am plâns și-am tot plâns, până mi-a căzut vâsla în apă și-a trebuit să sar după ea. Apoi am lăsat *vaka* să plutească, purtată de curent, până când totul a tăcut în mine și s-a liniștit, și atunci am știut.

Nu era vina mea.

Tanga, Barbie și întreaga familie Erlandsen a venit la noi în seara aceea ca să mănânce carne de crab-de-cocotier. Bunica Vaine i-a fiert cu sare și ierburi aromatice, și toată lumea a fost de acord că este cea mai gustoasă mâncare de pe planetă.

A doua zi, am schimbat ghipsul de pe brațul Meei Erlandsen. Mama Evelyn a plecat să-i facă o vizită bunicii Metua, dincolo de pista de aterizare, iar eu am decis să scot la iveală vechile manuale ale Moanei. Poate că mai rămăsese vreunul necitit. În cele din urmă, le-am găsit într-o cutie de pe raftul de deasupra bufetului, în spatele rezervorului cu apă proaspătă. Reușiseră să scape neafectate de umezeală sau insecte. Am pus cutia la loc și am luat cartea de geografie cu mine sus, în camera mea de deasupra atelierului de perle, apoi am scos la iveală atlasul Collins al lumii. Mai întâi m-am uitat pe harta Noii Zeelande și am pus degetul pe cuvântul AUCKLAND, aflat pe Insula de Nord. Acolo se afla facultatea Moanei. Bursa ei pentru Maori Academic Excellence. Mătușa Doris locuia acolo, iar mama Evelyn se născuse și crescuse în suburbii, după care studiase la universitatea de acolo pentru a deveni asistentă. Aveau și o catedrală, St. Patrick, dar nu era chiar așa de veche și mare precum catedrala ridicată de Tom în Kingsbridge. Firește că eu nu fusesem niciodată acolo. Nici Moana, de altfel, însă ea mersese cu un grup de dans într-o excursie cu barca până pe Rarotonga, când avea 14 ani (atunci îi făcuse unchiul Matini fotografia care avea să fie publicată în *Cook Island News*). Eu nu știam nici să cânt, nici să dansez, așa că n-am fost niciodată luată în considerare pentru a participa la vreun eveniment artistic organizat pe insula principală. După ce Moana s-a întors și mi-a povestit despre călătorie, nu am mai fost la fel de dornică să merg acolo. E posibil ca ea să fi exagerat totuși despre cât de inconfortabil a fost, însă descrierile ei despre săptămânile petrecute pe puntea vasului de mărfuri, prin furtuni și ploaie și soare arzător, având drept unică protecție o simplă prelată zdrențuită, printre valuri înalte cât un palmier și cu mereu prezenta duhoare de motoare diesel, au făcut ca invidia mea veche de zece ani să se împrăștie ca ceața de dimineață.

Însă acum eram în stare de orice pentru a avea șansa de a pleca, un vis ce pâlpâia în depărtare, la fel de intangibil precum norii care s-au adunat la orizont.

Într-o zi voi pleca de pe Manihiki.

În dimineața următoare, iahtul s-a lovit de recif și pe insula noastră a sosit Erik Bergman.

Povestea mea despre Moana a durat săptămâni, luni, posibil chiar ani întregi, tot timpul pe care-l aveam împreună. Erik m-a ținut în brațe și m-a ascultat.

Bunica Vaine spunea exact ce credea despre „noul meu capriciu“.

— *Kare te to'ora e 'ongi i te puaka*, spunea ea, din nou și din nou.

Balena nu sărută porcul.

A mers până acolo încât m-a numit și *e maroro*, un pește-zburător (cineva care-și schimbă des partenerul).

Ngaru a rămas în Tauhunu, însă nu părea fericit.

În timpul zilei, Erik continua să aibă grijă de conturile insularilor la masa din bucătăria noastră.

Seara, eu nu mai rămâneam să citesc la lumina lămpii cu untură de porc, ci vorbeam și făceam dragoste cu Erik. Arăta o extraordinară și surprinzătoare răbdare cu mine, râdea cu râsul lui cald și plăcut, mă mângâia pe păr și mă privea cu o expresie ce aducea a melancolie. De câteva ori m-a numit „miracolul lui“. Când l-am întrebat ce voia să spună, m-a îmbrățișat strâns și mi s-a părut că plângea.

Când făceam dragoste, era blând și atent. La început, eu eram nerăbdătoare și-l grăbeam, dar el mă punea să aștept, să simt dorința, și noi lumi se deschideau. M-a învățat să *simt*, să trăiesc îndelung senzația, iar eu am plutit și m-am topit. Și-a folosit mâinile și limba, îmbătându-se cu trupul meu, era peste tot în același timp și eu trebuia să-mi înăbuș țipetele, ca să evit să-i sperii pe ceilalți.

Am vorbit despre Europa și despre țările pe care le vizitase, locuri care la fel de bine s-ar fi putut afla și într-o altă galaxie: Napoli, New York, Marbella, Beijing și Moscova. Mi le descria într-un mod amuzant, dramatic, și în același timp interesant și îngrijorător: oamenii roiau ca insectele în tunelurile lor de sub pământ, aerul devenise toxic ca urmare a progresului civilizației, riscând să ne șteargă de pe suprafața Pământului, femeile plăteau o avere ca să nu mai pară bătrâne.

Odată, cu mare grijă și pe un ton de scuză, a adus iar în discuție subiectul comunismului.

— N-am vrut să te jignesc, a spus el, iar eu m-am grăbit să-i dau asigurări că am înțeles acest lucru. Întrebarea cu privire la cine deține și ia decizii în legătură cu resursele noastre reprezintă un subiect extrem de delicat, a spus el, privind în direcția lagunei. Proprietatea poate fi o otravă, îi face pe oameni s-o ia razna. Unii nu se satură niciodată, nu cunosc nicio limită.

— Cât de mult poate deține o persoană de fapt? am întrebat eu.

Chipul lui părea teribil de serios în lumina lunii.

— Lumea, a răspuns el. Sau, mai degrabă, economia globală.

Uneori îmi cânta un cântecel, în suedeză:

— „Dacă ai fi o mare, eu aș fi un val, dacă ai fi cerul, eu aș avea aripi. Dacă ai fi ploaia, eu aș fi marea și uscatul. Dacă ai fi muzică, eu aș fi un cântec, dacă ai fi câmpiile întinse, eu aș vrea să fiu vântul. Dar nu aș fi nimic dacă n-ai fi aici, cu mine…“

Mi-a explicat ce înseamnă. Era un cântec celebru, al unei faimoase vedete pop din Suedia. Versurile erau superbe: „Vino, vino, iubita mea, e lună plină. Toate ferestrele sunt deschise la noapte. Deschise către lume, unde găsești iubirea. Doar vino, ține-mă treaz la noapte. Suntem încă aici. Suntem timpul care curge, eu și cu tine. O vom face din nou, când se va face dimineață…“

Exact așa eram, noi doi într-o cameră ale cărei ferestre erau mereu deschise (la propriu).

Erik nu era un tip religios, abia dacă mergea la biserică, la el, în Suedia (doar la nunți și la înmormântări). Toată Scandinavia era un loc sigur, oamenii aveau încredere unul în celălalt și în societate, nu în Dumnezeu, un lucru pe care îl consideram cam periculos. Pe Manihiki, el mergea la biserică în fiecare duminică și, ca și mie, îi plăceau imnurile religioase. Nu aveam orgă sau vreun alt instrument, însă glasurile noastre urcau până la acoperiș, pe voci la fel de diferite precum un cor de îngeri, înălțându-se și plutind, amestecându-se cu culorile sticlei vopsite a ferestrelor.

— Imaginează-ți că „Ce mare ești, Dumnezeule“ ar exista în limba maori, a spus el într-o după-amiază, când ne întorceam

acasă de la masa de prânz de după slujbă, cu burțile pline și destul de osteniți.

— Ce vrei să zici? am spus eu. E un cântec maori, *E Tapuha e te nui Atua…*

El a râs grav, cum râdea de obicei, și nu doar pentru că eu chiar nu știam să cânt absolut deloc.

— Melodia este, de fapt, după un vechi cântec folcloric suedez, iar cuvintele au fost scrise de Carl Boberg, pe la sfârșitul anilor 1800. „O, Doamne, Dumnezeul meu, când eu mă minunez peste măsură, Când văd tot ce ai realizat doar cu mâinile Tale…“

— Dar tu nu crezi în așa ceva, l-am tachinat eu, pentru că știam despre ce era vorba în prima strofă, chiar dacă nu cunoșteam limba suedeză.

— Trebuie că El te-a făcut și pe tine, a spus Erik, trăgându-mă mai aproape de el, căci o minune ca tine n-ar fi putut fi făcută de niște mâini omenești.

Apoi a mai cântat un cântec al aceluiași interpret care scrisese despre valuri și mare: „Ai venit la mine, primăvara era în toi când ai venit la mine… am plecat la Lidingö, apoi ne-am întors acasă…“

După mai puțin de două luni, mama Evelyn a confirmat ceea ce eu știam deja: eram însărcinată.

Străinii nu erau o prezență obișnuită pe Manihiki, eufemistic vorbind, iar să rămână și să aibă copii aici nu se întâmplase decât de foarte puține ori în istoria noastră recentă (mama Evelyn fusese, de fapt, cel mai recent caz). *Papa'as* care alegeau să rămână erau acceptați în sânul nostru, însă nu deveneau niciodată pe deplin *manihiki*. Mama Evelyn era întotdeauna sora Evelyn. Grupul celorlalte femei, cel din care făcea parte în mod natural și bunica Vaine, era un club al cărui membră ea n-a devenit niciodată pe deplin (asta, în parte, și din vina ei, pentru comentariile ei acide și comportamentul evaziv). Nici Erik n-a fost acceptat niciodată, rămânând doar străinul care nu s-a priceput la navigație, dar care se descurca de minune la lucrul cu cifrele.

Sarcina mea era un adevărat dezavantaj pentru fermă. Mama Evelyn mi-a interzis să mai fac scufundări, căci se știau prea puține lucruri despre cum schimbările de presiune de sub suprafața apei ar putea afecta fătul, iar dacă niște bule de aer aveau să-mi intre în sânge (ceea ce se poate întâmpla dacă te ridici prea repede la suprafață), acestea ar putea (din cauza acelui *foramen ovale* deschis din copil) să fie transferate de la mamă la copil și ar putea duce, printre altele, la hemoragii cerebrale pentru copil. În plus, apare întotdeauna riscul să rămâi fără oxigen. Iar să aducă zilieri (precum frații Brown) ca să-mi țină locul la munca din lagună ar fi fost un efort financiar destul de mare, pentru că ei nu cunoșteau zonele și rutinele noastre de lucru.

— Ar putea și Amiria să înceapă să se scufunde, nu? am sugerat eu într-o seară când mâncam pește-papagal copt pe butoiul de tablă, însă mamei Evelyn i-a fugit tot sângele din obraji.

— Amiria trebuie să învețe carte, s-a împotrivit ea, și nu știu dacă a fost din cauza hormonilor sau a oboselii copleșitoare, cert este că am izbucnit în lacrimi.

Am lăsat peștele să cadă pe jos, am sărit în picioare și am rupt-o la fugă în direcția atelierului de perle, prin beznă și, de agitată ce eram, n-am observat pluta care fusese suflată de vânt pe țărm, m-am împiedicat de ea și am zburat cât colo. Au venit toți după

mine în mare grabă, Erik ajungând ultimul, cu piciorul lui drept mai scurt decât stângul. Nikau și tata Tane m-au cărat înapoi în cercul luminos aruncat de butoiul cu foc, iar mama Evelyn mi-a făcut repede un consult sumar.

— Vreți cu toții să-mi moară copilul! am urlat eu teatral în întuneric. Ar fi cel mai bine, pentru toată lumea!

— Ține-ți gura, a rostit tata Tane, iar el nu-mi mai adresase niciodată asemenea cuvinte, ceea ce m-a făcut să tac instantaneu.

N-a fost nimic în neregulă cu copilul în urma căzăturii și mi s-a dat voie să și muncesc, ocupându-mă de scoici pe uscat, ajutând-o pe bunica Vaine în Casa Mare și pe mama Evelyn la clinică.

Într-o seară, când mă simțeam aproape la fel de rău ca-n seara în care băusem amestecul nociv al lui Tanga, Nikau m-a tras deoparte, în spatele rezervorului cu apă proaspătă.

— Ngaru a auzit că ești gravidă, a rostit el în șoaptă.

Am ridicat din sprâncene exact cum făcea și Erik.

— Se pare că și-a ieșit complet din minți și că a sfărâmat canoea unchiului său, a continuat Nikau.

Nu mi-era teamă, eram doar uluită.

— E prost sau ce are?

Apoi, după ce m-am gândit mai bine:

— Care canoe? Sper că nu pe cea veche și rezistentă, făcută din *tamanu*, da?

Nikau a strâns din dinți și a plecat spre atelierul de perle. În perioada aceea trecea printr-o pasă proastă, nici măcar în compania lui Tanga nu-l mai vedeai prea des.

A doua zi am primit vești prin radio de la Rarotonga: o nouă firmă de transport naval anunța că plănuiește să ofere servicii de livrare comercială între Insulele Cook. Zvonul se răspândise deja de ceva vreme, însă acum se confirma și oficial. Vasul, numit *Lady Moana*, urma să navigheze către Manihiki, Rakahanga și Pukapuka și avea în plan să ia marfă din portul de pe Avatiu chiar în săptămâna următoare.

În seara aceea, toată insula a sărbătorit printr-un enorm *umukai*. Au fost sacrificați optsprezece porci, terenul comun a fost curățat de muguri de ferigă, iar elevii au strâns mai bine de o sută de *nimata* de pe partea laterală a recifului. Fermierii de perle și-au lăsat deoparte scoicile și și-au luat în schimb năvoadele. În seara aceea, fumul de la focurile de gătit s-a ridicat până la cer, atât în Tauhunu, cât și în Tukao.

Pana de curent durase aproape zece luni, însă curând avea să înceteze.

Câteva seri mai târziu (într-o sâmbătă), Nikau s-a întors acasă cu un ochi vânăt și doi dinți care se clătinau. Ngaru își făcuse apariția acasă la Tanga și începuse să arunce insulte și blesteme despre curva afurisită (eu) și fratele ei (Nikau), așa că se-ajunsese la bătaie. Mama Evelyn a verificat să nu-i fie afectat ochiul și i-a așezat dinții la locul lor în maxilar pe cât de bine s-a priceput, sfătuindu-l pe Nikau să nu mai mestece nimic o săptămână, considerând în sinea ei că era numai vina mea.

Tata Tane obișnuia să însămânțeze scoici pentru mai mulți fermieri din Tukao în schimbul unei părți din recoltă, însă a trebuit să renunțe la această îndeletnicire din lipsă de timp. Dar unul dintre cei pentru care a continuat să lucreze a fost Everest polițistul (nu doar pentru că Everest polițistul era cel mai puternic om din sat, datorită slujbei sale, ci și pentru că se născuseră la trei zile distanță unul de altul și crescuseră împreună). Într-o după-amiază, după ce terminaseră cu munca, tata Tane a adus în discuție statutul formal al lui Erik pe insulă, acum că în sfârșit un vas avea să treacă pe la noi. Eu mă aflam de partea cealaltă a zidului, curățând scoicile de pe sforile speciale, așa că am auzit fiecare cuvânt.

— Ei bine, are nevoie de un permis de ședere și de unul de muncă pentru a rămâne aici, a spus Everest polițistul.

Tata Tane l-a întrebat pe un ton reținut de ce era nevoie ca să le obțină.

— De abilități profesionale deosebite și de o persoană sau o organizație care să garanteze pentru el. Poziția respectivă trebuie anunțată de douăsprezece ori în *Cook Island News*, iar persoana în cauză trebuie să trimită o cerere din țara lui de baștină sau de undeva din afara Insulelor Cook. Se mai cer și o adeverință medicală și dovada unui cazier curat.

— Vai de mine! a exclamat tata Tane, mai degrabă șocat. Și trebuie să-ți trimită ție toate astea?

— Nu, către Ministerul Afacerilor Externe și către Agenția pentru Imigrare de pe Raro.

(Mama Evelyn avea deja toate documentele necesare când sosise pe Manihiki. Nimeni din familie nu se mai gândise la așa ceva înainte.)

Eu am rămas acolo, pe ponton, cu câte o scoică în fiecare mână, incapabilă să respir.

— Și cât ar dura tot procesul? a întrebat tata Tane.

— Greu de zis, a răspuns Everest polițistul (ca să fim sinceri, habar n-avea).

— Un an?

— Cum spuneam, e greu să…

— Dar Kiona e copilul meu! a zis tata Tane. Să trimită o cerere din Suedia, zici? Copilul va merge deja la școală până se-ntoarce el! Și noi ce vom face cu contabilitatea? Doar tot el are grijă și de registrele tale, nu?

Era ca și cum Everest polițistul bea dintr-o *nimata*.

— În cazul ăsta, a continuat el, există, evident, niște împrejurări speciale. Tehnic vorbind, Erik nu lucrează, de fapt, nu? Și nici nu e plătit, nu?

Nu, niciun membru al familiei Matavera nu era plătit.

— Ceea ce înseamnă că ținerea evidențelor contabile poate fi privită, cel mult, ca o… ei, un fel de activitate turistică?

Erau amândoi de acord că exact așa stăteau lucrurile.

— Și pentru că e căsătorit cu o cetățeană a Insulelor Cook, sau ceva asemănător, el are o legătură de rudenie și tot dreptul să locuiască aici? a întrebat Tane.

Exact așa stăteau lucrurile.

Chestiunea adeverinței medicale n-ar fi trebuit să fie nici ea o problemă, având în vedere că fusese consultat și pe dinăuntru, și pe dinafară de mama Evelyn timp de mai bine de două luni. Greutatea cea mare era însă procurarea unei dovezi din Suedia că n-are cazier, pentru că de unde ar fi putut obține așa ceva? Bărbații au căzut de acord că se vor ocupa de problemă dacă va fi nevoie, la momentul potrivit.

Așa că au stabilit amândoi, de comun acord, că Erik Bergman ar putea continua să locuiască pe Manihiki cu viza lui turistică până când va avea nevoie de alte acte, oricare ar fi fost acelea.

După aceea, eu a trebuit să stau jos, pe ponton, căci îmi tremurau prea rău picioarele.

Gândul de a-l pierde pe Erik mă făcea să amețesc.

În seara aceea, când i-am povestit lui Erik despre discuția lor, mai întâi s-a făcut alb la față. Când m-am grăbit să-i explic concluzia la care se ajunsese, că i se va permite să rămână în continuare pe Manihiki cu viza turistică până la noi dispoziții, el a rămas complet nemișcat pe spate, cu ochii pironiți în tavan.

M-am urcat deasupra lui și l-am sărutat pe gât și pe piept, apoi mi-am plimbat unghiile pe brațele lui, l-am mângâiat pe spate și

pe ceafă, i-am luat scula în gură și i-am supt-o încet și blând, făcându-l să reziste până ce m-am urcat pe el, după care a explodat aproape imediat, în timp ce mă ținea strâns și-mi tot repeta:

— Miracolul meu.

Noul vapor, *Lady Moana*, avea o capacitate de 163 de tone (mult mai mic decât predecesorul său, *Manuvai*, care avea peste 400).

Într-o după-amiază devreme, s-a oprit în fața recifului ce înconjura Tukao și a coborât ancora acolo, un vas albastru uzat, cu o suprastructură albă și cu puntea în spate. Fiecare suflet din sat se afla acolo, inclusiv bunica Metua și Jensen grăsanul și toți copiii, femei în rochii albe pe care le purtau doar la biserică și cu pălării elegante din dantelă, în timp ce bărbații care descărcau și cărau marfa se îmbrăcaseră cu haine mult mai comode. Era o zi cu vânt puternic, cu valuri înalte și nori care alergau rapid pe cer. Tractorul se apropiase de port cu ultimii vapori de motorină, cu remorca ce urma să fie încărcată cu produse. Toată lumea era conștientă că cea mai mare parte a încărcăturii rămânea în continuare pe cheiul din Avatiu — fuseseră comandate prin radio atât de multe lucruri necesare, încât era nevoie de câteva transporturi la rând pentru a face față. Nu știam cine avea să primească acum ce ceruse, fiind ca o combinație între loterie și Crăciun. (Deși mătușa Kai avea întâietate: umplerea rafturilor din magazin era în interesul tuturor.)

Micul vas se legăna pe valuri ca un porcușor mânat de la spate. Canoele care trecuseră de recif pentru a-i prelua încărcătura aveau probleme serioase, însă au reușit să-și mențină poziția cât timp era coborâtă încărcătura cu vinciul. Valurile le legănau și le aruncau cu furie în toate părțile, iar canoele se tot izbeau de chilă, întinzând funiile și slăbindu-le, după caz, în timp ce bărbații strigau cu toții și făceau gesturi ample cu mâinile. Au sfârșit prin a face mai multe drumuri cu încărcături mai mici, decât să încarce canoele la capacitate maximă. Mi-am dat seama că-mi țineam răsuflarea, dat fiind că intrarea dinspre recif în port era ca urechile unui ac, însă n-au avut loc accidente. A durat mai bine de o oră să fie încărcată remorca, mai întâi cu motorină, după care tractorul a luat-o din loc. Copiii au alergat după el ca niște țipari alunecoși, țipând și țopăind. Pentru a doua oară în doar câteva săptămâni am pregătit un alt *umukai* gigantic (nu la fel de mare precum acela de după primirea veștilor că va ajunge

iar un vapor la noi, pentru că bărbații erau ocupați cu descărcarea proviziilor). Bunica Vaine și o parte dintre celelalte femei au întins șiruri de tacâmuri sub acoperișul de tablă de lângă biserică. Poate că ar fi trebuit să le ajut și eu, însă nu m-am putut smulge din port, am rămas acolo privind cum toate acele bunătăți erau aduse pe țărm.

La apusul soarelui, pe mal fusese descărcată toată marfa pentru Tukao, iar vasul ridicase ancora și plecase către Rakahanga, căci probabil echipajul era dornic să ajungă acolo înainte de lăsarea întunericului.

Familia noastră a avut noroc, deoarece am primit mai multe pachete. Tata Tane comandase chingi de cauciuc noi pentru pușca cu harpon, de la Dive Shop de pe Rarotonga, iar acestea sosiseră toate (pușca cu harpon te ține la nesfârșit, numai că trebuie schimbat cauciucul), și, în plus, primisem și pachetul cu cărți, reviste și filme pe care ni le trimisese mătușa Doris. Amiria s-a arătat foarte încântată când a văzut câte filme primiserăm (nu aveam televizor sau video, însă familia Erlandsen avea și una, și alta). Era nerăbdătoare să vadă, în primul rând, *Mica sirenă*, și bănuiam că urma să cad iar victimă unui nesfârșit șir de cântece. Nikau a primit un CD cu Queen și un film de acțiune care se numea *Greu de ucis*, pe care urma să-l vadă acasă la Tanga.

Și eu am primit câteva cărți, *Insuportabila ușurătate a ființei*, de Milan Kundera, și *History*, de Elsa Morante, plus o ediție broșată din *Less Than Zero*, de Bret Easton Ellis. Nu știam nimic despre ele, ceea ce m-a dezamăgit crunt.

Ultimul lucru era o scrisoare de la unchiul Matini în care se afla un exemplar din *Cook Island News*, cu articolul despre moartea Moanei. L-am luat cu mâini tremurătoare și mi-am adunat curajul pentru a-l citi. Articolul era scurt și concis, descriind fără înfloriturile ce se întâmplase, anume că tânăra de 21 de ani Moana Mataver murise în timp ce lucra la ferma de perle a familiei din laguna Manihiki. Scria că trupul ei fusese găsit de polițistul de pe insulă, ceea ce nu era adevărat, însă m-a făcut să mă simt bizar de ușurată. Fotografia ei era, așa cum ne spusese și unchiul Matini, alb-negru, însă se vedea clar cine era în poză. Fusese făcută în

timpul acelui festival de dansuri, la care purtase tradiționala fustă din iarbă și o ghirlandă de gardenii la gât, și părul împodobit cu flori de hibiscus. Afișa acel zâmbet cuceritor al ei și mă privea direct în ochi, așa că i-am închis și mi-am pus mâna peste imaginea surorii mele în vârstă de 14 ani, simțindu-i bucuria, lumina și scurtul viitor.

Normal, bunica Vaine a mormăit nemulțumită din cauza a tot ce primiserăm, căci, pentru ea, paharul nu era niciodată măcar pe jumătate plin, ci tot timpul gol-goluț.

Erik nu a primit nimic, firește, dar a participat plin de entuziasm la despachetare.

Everest polițistul a venit cu soția lui. Se întunecase deja și noi ne așezaserăm la masă pentru *umukai* sub acoperișul de tablă de lângă biserică, sperând că era ultima noapte pentru multă vreme de-acum înainte, când stăteam la foc ca unică sursă de lumină. Generatorul urma să fie pus în funcțiune până a doua zi seara, cel târziu. Pompele aveau să meargă iar, așa că nu mai era nevoie să mai cărăm apă, și puteam folosi iar toaletele moderne, luminile urmau să se aprindă din nou, și mașinile de gătit, frigiderele și ventilatoarele, toate aveau să meargă. Cu motorină pentru motoarele bărcilor n-ar mai fi trebuit să vâslim până în zonele noastre din lagună, ceea ce ne făcea munca mult mai ușoară. Iar oamenii nu vor mai trebui să pedaleze și să meargă pe jos, ci își vor folosi iar mopedele, ceea ce însemna că urma să crească iar consumul de insulină (care scăzuse semnificativ în timpul penei de curent).

Domnul Erlandsen ținea un discurs când am ajuns noi acolo, vorbind despre puterea de rezistență a comunității și importanța solidarității și a valorilor fundamentale (ceea ce însemna, de fapt, că toată lumea trebuia să fie de acord cu el în toate privințele). Oamenii se ridicau să-și ia de mâncare chiar dacă el vorbea în continuare (ceea ce arăta că vorbea deja de ceva vreme), așa că le-am urmat și noi exemplul. Înarmați cu platouri cu vârf cu pește, *taro* și carne de purcel de lapte, ne-am așezat jos, pe pământ, ceva mai departe, înspre *tua*.

L-am zărit pe Ngaru de îndată ce a păşit sub acoperiş, chiar dacă mulţimea de oameni era destul de densă şi el se afla la aproape treizeci de metri distanţă. S-a oprit lângă focul cel mare, clătinându-se vizibil, beat de-a binelea. Domnul Erlandsen nu dădea semne că ar fi vrut să se oprească din vorbit, iar oamenii începuseră să discute între ei şi să râdă, glasurile lor slabe fiind purtate de vânt pe toată insula. Ngaru s-a împiedicat de ceva, asudat tot şi cu răsuflarea tăiată, şi a privit de jur împrejur, de parcă ar fi căutat ceva.

Nu am văzut puşca cu harpon, nu de prima dată.

Apoi el a văzut unde stăteam şi a pornit spre noi. Oamenii s-au ferit în mod instinctiv din calea lui, continuând să mănânce, să bea şi să râdă, iar Ngaru şi-a făcut loc printre ei cu puşca cu harpon într-o mână şi cu o sticlă de băutură în cealaltă. Nu ştiu de ce, dar m-am ridicat în picioare.

— Unde te duci? m-a întrebat Erik, iar în acel moment Ngaru a ridicat mâna deasupra capului şi a scos un răget profund.

Domnul Erlandsen s-a oprit la mijlocul frazei şi oamenii au întors capetele, surprinşi. Ngaru s-a repezit spre noi cu mâna în care ţinea puşca cu harpon ridicată, iar eu m-am aşezat, din instinct, în faţa lui Erik. Ngaru m-a lovit în umăr cu sticla, făcându-mă să mă clatin şi să cad, apoi a tras cu puşca spre capul lui Erik. Am ţipat, mai mult de groază decât de durere. Erik s-a ferit şi harponul doar i-a şters uşor capul, tăindu-i pielea, înainte de a lovi pământul în spatele lui. El s-a întors şi l-a ridicat, apoi l-a aşezat în faţa lui. Eu zăceam pe jos, lângă el, când am văzut ce urma să se întâmple şi-am încercat să strig la ei, însă n-am mai avut timp, cred, pentru că în clipa în care Ngaru s-a aruncat spre Erik, săgeata ascuţită ca lama din capătul harponului i-a intrat drept în stomac, pătrunzându-i apoi prin diafragmă şi străpungându-i inima.

Era mort înainte să atingă pământul.

Bufnetul scos când a căzut lângă mine încă-mi reverberează prin corp.

În jurul nostru s-a aşternut o linişte deplină, nici flăcările nu mai trosneau. Toţi sătenii priveau scena cu gurile căscate şi cu

ochii mari cât luna plină.

Apoi au început țipetele, toate în același timp.

Mama Evelyn i-a pus câteva copci lui Erik, pe cap, apoi l-a dus cu ea la casa Consiliului și l-a încuiat acolo (de parcă ar fi avut unde să fugă). (Oricum, toate ferestrele se puteau deschide dinăuntru.)

Cât despre Ngaru, mama Evelyn n-a putut decât să confirme ce văzuse în clipa în care se întâmplase: Ngaru era mort. Nici măcar nu era sânge pe jos, pentru că inima lui încetase să mai bată în clipa în care-i fusese perforată pielea.

Unchiul său din Tauhunu a fost înștiințat în aceeași seară, dar de frații și de părinții săi de pe Rakahanga nu s-a putut da până a doua zi dimineață, prin radio.

Eu n-am închis un ochi toată noaptea. Am zăcut întinsă în patul de deasupra atelierului de perle, simțind greutatea copilului din mine, cu mușchii spatelui și ai stomacului înduterați și încordați la maximum.

Sufletul îmi era curios de pustiu, în el nu mai era nimic, decât tăcere absolută. Nici măcar Moana nu mai era cu mine. Cumva, se mutase în poza din ziarul rămas pe polița din sufragerie, în acea clipă încremenită în timp, zâmbind pentru totdeauna.

Căpitanul Mareko și unchiul din Tauhunu au luat trupul lui Ngaru pe Rakahanga în zorii zilei, trebuia să fie îngropat înainte de a se sfârși ziua. Am așteptat să plece barca înainte de a mă întoarce la Casa Mare, ametită și cu ochii roșii. Se trezise deja toată lumea, Amiria purtând pe chip o expresie triumfătoare, bunica Vaine oftând și plângând, mama Evelyn, cu buzele palide.

L-am tras pe tata Tane deoparte și l-am întrebat ce urmează să se întâmple în acea zi. El mi-a răspuns îndeajuns de tare încât să fie auzit de toată lumea:

— Decesul a fost deja raportat la Rarotonga, însă nu și împrejurările în care s-a produs. Problema va fi dezbătută de *ariki* și *rangatiras* și se va lua o decizie.

Apoi s-a întors cu spatele la mine.

Oficial, nu mai eram conduși de căpetenii sau de adjuncți ai acestora, însă uneori mai apelam la ei în lipsa altor autorități. (*Ariki* era o funcție moștenită, deși nu mai era nimeni sigur cine era cel mai îndreptățit să pretindă acest titlu, lucru care ducea mereu la conflicte între vecini. Locul rămas neocupat în Tauhunu, spre exemplu, era doar una dintre consecințe — nu reușeau să se pună de acord cine avea dreptul să conducă acolo.)

Nikau s-a apropiat de mine și și-a pus mâna pe brațul meu.

— A văzut toată lumea ce s-a întâmplat, mi-a șoptit el. Everest polițistul se afla chiar lângă ei. Și mai toți știu cât de agresiv putea fi uneori Ngaru.

Am aprobat din cap, cu gura uscată ca iasca, fără a fi pe deplin convinsă.

Când soarele a mai urcat pe cer, toți sătenii din Tukao s-au adunat în fața clădirii Consiliului. Căpetenii și căpetenii adjuncte mai mult sau mai puțin îndreptățite să pretindă acest titlu, conduse de Everest polițistul și de domnul Erlandsen, au intrat în clădire, în timp ce restul au rămas să privească prin ferestre. Erik se afla în partea din față, privind fix podeaua, cu un bandaj alb strâns în jurul rănii de la cap. Am încercat să-i surprind privirea, dar nu m-a văzut. Pastorul Boyd a fost cel care a început tot procesul, rostind o *pure*, după care i-a lăsat pe ceilalți să vorbească.

— Au trecut mulți ani de când n-a mai avut loc pe Manihiki un incident atât de grav cum este crima, a început domnul Erlandsen, moment în care s-a stârnit haosul.

— Crimă? a strigat Nikau prin fereastră. Dacă s-a comis ieri vreo crimă, responsabil pentru ea ar fi doar Ngaru! Tentativă de crimă! A văzut toată lumea!

Toți pretinșii *ariki* și *rangatira*s s-au ridicat în picioare și-au început să răcnească, mulți dintre ei sugerând că cei rămași pe dinafara clădirii ar trebui să tacă sau să plece să se arunce în lagună. Pastorul Boyd s-a văzut nevoit să se folosească de glasul său tunător, pe care-l folosea în fiecare zi de vineri, ca să-și îndemne congregația să facă liniște.

Privitorilor de dincolo de ferestre li s-a cerut să nu se mai implice în discuție. Dacă vor mai avea loc întreruperi, vor trebui să plece cu toții. Au urmat murmure de aprobare.

Apoi el a alcătuit o listă de nume, după care i-a spus destul de clar domnului Erlandsen că mai sunt și alte persoane care trebuie să ia cuvântul după el. Însă a fost de-a dreptul imposibil să se evite dreptul lui autoproclamat de a vorbi primul (și cel mai mult). Pe scurt, din interminabilul lui discurs reieșea că Erik Bergman era un ucigaș cu sânge rece care-l omorâse pe unul dintre fiii insulelor Manihiki (sau, ca să fiu mai precisă, ai insulei Rakahanga) și că exista o singură pedeapsă pe măsură: închisoarea pe viață pe Rarotonga.

Pastorul Boyd i-a mulțumit pentru participare și l-a îndemnat pe Take Cheval, tatăl lui Reo, să ia cuvântul.

— Cunoaștem cu toții procedura care se adoptă într-un astfel de caz, a început el. Vom aduce la cunoștință autorităților din Rarotonga împrejurările crimei și vom lăsa la latitudinea lor dacă să trimită sau nu *Te Kukupa* încoace.

Un cor de murmure s-a făcut auzit la ferestre.

Te Kukupa era faimoasa șalupă a poliției din Insulele Cook, plătită și întreținută de Australia. Noi n-o văzuserăm niciodată (cu excepția pozelor din *Cook Island News*), însă toată lumea auzise povești legendare despre ea. Eu mă aflam la fereastra cea

mai îndepărtată, zgâindu-mă peste capul bunicii Vaine, însă când am auzit cuvintele *Te Kukupa*, a trebuit să mă așez pe pământ.

Apoi a luat cuvântul Everest polițistul:

— Mă întreb cine trebuie, de fapt, să ia decizia de a apela la ajutorul autorităților din Rarotonga? a început el. Ele nu au posibilitatea de a examina locul accidentului, de a lua declarații de la martori…

— Locul accidentului? Locul crimei! a exclamat domnul Erlandsen, iar pastorul Boyd a trebuit să-i spună să ia loc și să-și aștepte rândul.

Everest polițistul a continuat:

— Cum spuneam, cei din Rarotonga nu pot veni la locul faptei, nu pot interoga martorii și nu cunosc locurile. Și știm cu toții cum sunt tratați deținuții din Insulele de Nord care sunt transferați în Avarua.

Oamenii au început iar să vorbească toți în același timp, atât afară, cât și înăuntru. Povestea unui tânăr din Penhryn care amenințase alți tineri cu un pistol era cunoscută de toată lumea. După ce suspectul fusese arestat de polițistul local, au chemat *Te Kukupa* și au plecat imediat către Omoka. Tânărul arestat a fost legat cu lanțuri de balustrada punții de sus a șalupei de patrulare. A rămas acolo pe parcursul întregii călătorii către Rarotonga, îndurând timp de o săptămână soarele arzător și ploile torențiale. Răufăcătorul a ajuns să dea în judecată guvernul Insulelor Cook pentru tratamente inumane, iar procesul era încă în desfășurare.

— Asta ne dorim? s-a întrebat, retoric, Everest polițistul. Ca Rarotonga să vină încoace și să-l lege pe unul de-ai noștri cu lanțuri de balustradă, apoi să trecem printr-un proces costisitor, ca să aflăm ce știm deja cu toții? Îl știm cu toții pe Ngaru, Dumnezeu să aibă grijă de sufletul său. A fost un băiat cu probleme, asta nu o poate nega nimeni, și am văzut cu toții ce s-a petrecut. Am fost acolo. Am fost martori cu toții. Mă aflam la doi metri distanță. Ca reprezentant oficial și în calitate de martor, pot susține sus și tare ceea ce știm deja: Ngaru a încercat să-l omoare pe Erik Bergman. A tras în el cu pușca cu harpon, a țintit direct spre capul lui, rănindu-l suficient de grav, încât să aibă nevoie de

copci. Din multe puncte de vedere, Bergman a avut mare noroc că e printre noi ca acuzat, în timp ce Ngaru Lewis e pe cale să fie înmormântat, ar fi fost perfect posibil să fie exact invers. Erik Bergman s-a apărat. Nici măcar n-a avut timp să se ridice ca să se protejeze, ci a rămas pe jos, ținând în față proiectilul tras de Ngaru Lewis către capul său, asta s-a întâmplat. Ngaru Lewis s-a repezit la el, iar harponul i-a perforat pieptul…

După acest discurs a urmat o discuție despre rănile suferite de Ngaru, iar mama Evelyn (care nu fusese prezentă până atunci și a fost nevoie să fie chemată de la clinică) a dat o scurtă declarație în sprijinul afirmațiilor lui Everest polițistul. Ngaru murise instantaneu, în clipa în care vârful harponului îi străpunsese inima.

În acel moment i-am lăsat acolo și am plecat, mai mult clătinându-mă decât mergând drept, către atelierul de perle. Tulburarea din stomacul meu era ca o ancoră de piatră; m-am ghemuit în pat și-am adormit.

Când m-am trezit, luna plină își arunca razele pe fața mea prin fereastră. Lumina era albastră și transparentă, la fel ca ochii lui Erik, ceea ce m-a făcut să izbucnesc în plâns.

— Șșș, e-n regulă, a spus Erik, mângâindu-mi părul.

Am întors capul și l-am privit în față, acoperindu-i cu părul meu obrajii și cicatricea de pe frunte.

— Ți-au dat drumul?

A încuviințat din cap.

— În raportul către Rarotonga s-au relatat toate detaliile despre atac și faptul că mă aflam în legitimă apărare, a răspuns el.

M-am ridicat în capul oaselor și i-am cuprins umerii cu brațele.

— Să nu mă părăsești niciodată, am rostit eu.

El n-a zis nimic.

Am citit *Insuportabila ușurătate a ființei* de Milan Kundera și am fost extrem de tulburată. Nimic nu mă pregătise pentru forța acelui roman, cu felul în care sunt înfățișate viața și iubirea. Descrierea ororilor comunismului și a Uniunii Sovietice din primăvara anului 1968 m-a impresionat, mai ales chinurile prin care a trecut tânăra Tereza pentru soțul și câinele ei (noi nu aveam câini pe Manihiki, ci doar pisici, care atâta se împerecheaseră între ele, încât nu mai aveau cozi).

Cu cât trupul mea devenea din ce în ce mai greu, cu atât mecanismele mele de apărare erau mai slăbite. Am citit cartea, iar și iar, și am plâns, până când Erik mi-a luat cartea și-a început să-mi spună povești despre Suedia, făcându-mă să râd.

— În țară la mine, bătrâne firave spun povești care pot nărui guverne, mi-a zis el odată.

Mi-am șters lacrimile și am ridicat privirea spre el.

— Ai auzit vreodată de Pippi Șosețica? Nu? În fine: cea mai celebră povestitoare din Suedia, o doamnă foarte respectabilă, pe nume Astrid Lindgren, a scris o poveste într-un ziar cu doar câteva luni înainte de alegerile parlamentare, iar despre acea poveste se spune că a schimbat politica Suediei pentru totdeauna.

— Cum? l-am întrebat.

— A descris acolo sistemul de taxare ridicol din Suedia anilor 1970 sub forma unei povești, fiind vorba despre o doamnă pe nume Pomperipossa, care muncea și tot muncea și era mai mult decât bucuroasă că le poate oferi toți banii pe care-i câștiga conducătorilor țării, însă, în cele din urmă, când i-au cerut mai mulți bani decât câștiga de fapt, ea s-a opus.

— Mai multe taxe decât câștiga? am spus eu. Dar asta e imposibil, nu?

— Asta a spus și ministrul de Finanțe într-un interviu la radio, dar s-a arătat foarte sarcastic la adresa lui Astrid Lindgren și a zis că nu te poți aștepta din partea unei bătrânici care scrie povești să înțeleagă economie, însă s-a dovedit că se înșela. Și știi ce i-a răspuns Astrid Lindgren? „Ministrul poate spune povești, dar e limpede că nu știe să numere. Poate ar trebui să facem schimb de slujbe?“

Am râs în hohote.

— Iar ministrul a pierdut alegerile?

— Partidul său a pierdut pentru prima dată în patruzeci de ani.

Și mi-a mai zis povești, despre staruri pop celebre (ABBA, nici un știam că sunt din Suedia), despre un băiat sărac din Småland care a început o afacere bazată pe livrarea prin poștă, vânzând mobilă pe care a împachetat-o în cutii plate, și care și-a numit firma după adresa la care locuia când era copil: Ingvar Kamprad, Elmtaryd, Agunnaryd, iar acum era cel mai mare imperiu al mobilei din lume. Catalogul scos de firmă în fiecare an era publicația cu cea mai extinsă distribuire din lume.

— Și oamenii chiar îi cumpără lucrurile?

— Din ce în ce mai multe.

— Dar ce fac cu ele?

— Și le pun în casă, a răspuns Erik.

Societatea suedeză era perfect transparentă, spunea el, totul era public: de la cum foloseau politicienii banul public și până la cea mai neînsemnată chitanță de la restaurant, la fel stând lucrurile și în privința informațiilor despre oameni și afaceri, venituri și taxe, ba chiar și notele de la școală.

Uneori citea din cărțile rămase în geanta sport, care erau scrise în suedeză, eu nu înțelegeam o boabă din ele.

— Nu poate fi așa de greu, spunea el. Acum o mie de ani, suedeza și engleza erau aceeași limbă, limba vorbită de vikingi. Lucruri care existau acum o mie de ani sunt numite la fel și în zilele noastre.

A arătat către una dintre pisicile fără coadă, care se strecura ca o umbră prin semiîntuneric.

— *Cat*, *katt*, a zis el. Același lucru se aplică și-n cazul altor animale: *ko*, *cow*, *hund*, *hound*, *fisk*, *fish*…

Apoi a început să indice părți ale corpului său.

— *Arm*, în suedeză, *arm* în engleză. *Fot*, *foot*. *Hand*, *hand*.

Apoi a arătat pe fereastră.

— Window, *vindöga*. Deși în prezent în suedeză i se spune *fönster*, pentru că am ales să folosim germanicul *fenster* în Evul Mediu, care la origine vine din latinescul *fenestra*.

— De unde știi toate astea?

— Mama era profesoară de limba suedeză. Știai că în engleză zilele săptămânii, pe care le spunem tot timpul, vin de la numele unor zeități vikinge? Marți este ziua lui Tyr, zeul războiului. Miercuri este ziua lui Woden sau Odin. Joi este, evident, ziua lui Thor, zeul tunetului, pe care îl cunoști destul de bine. Și mai este și ziua Freyei, zeița fertilității, vineri.

M-a luat în brațe pe la spate, apoi și-a împreunat mâinile pe burta mea. Pielea îi mirosea a migdale prăjite.

— Mulțumesc, Freya, mi-a șoptit la ureche.

— Prostuțule, am răspuns eu.

I-am simțit respirația pe ceafa mea.

— Ai venit la mine, era cel mai frumos moment al primăverii când ai venit la mine. Îmi aduc aminte de tine la fereastră în acea dimineață. Ceva s-a întâmplat în noaptea aceea, iar dimineață, dispăruse cu totul…

Generatorul picase în seara aceea, așa că fuseserăm nevoiți să aprindem lămpile cu untură de porc. După pana de curent, electricitatea a mai revenit doar când voia ea, așa că învățaserăm să nu ne bazăm pe ea.

— Deci mama ta a fost profesoară de limba suedeză, am continuat eu, pe când stăteam întinși unul lângă altul, citind la lumina chioară. Acum e la pensie?

L-am simțit foindu-se lângă mine.

— A murit, a rostit el.

— Îmi pare rău. Cum a murit?

— Într-un accident, a răspuns el.

A închis cartea, a așezat-o pe podea și s-a întors cu spatele la mine. În clipa următoare, respira adânc și egal, așa că am suflat în lampă și-am adormit și eu.

N-am mai discutat niciodată după aceea despre mama sa. Iar el n-a adus niciodată vorba de tatăl său.

Lady Moana s-a întors pe Manihiki cu alte și alte mărfuri, plus pasageri, oameni care rămăseseră blocați pe Rarotonga vreo doi ani, după naufragiul lui *Manuvai*. După ce a fost descărcată marfa, Reo Cheval și alți câțiva tineri au urcat la bord pentru a merge pe insula principală, căci fuseseră acceptați la universitatea din Auckland. (Reo nu mergea să studieze aceleași materii ca Moana, ea își dorise să devină asistentă medicală calificată, la fel ca mama Evelyn.) Mama și mătușa lui au plâns pe chei, însă Reo s-a abținut.

De data asta n-am mai primit niciun pachet de la mătușa Doris. Nici eu, nici Erik n-am mai participat la *umukai*-ul de după descărcarea mărfurilor.

Într-o noapte ploioasă de la sfârșitul lui aprilie, m-am trezit din cauza crampelor. Toată familia s-a pus în mișcare, Nikau a dat fuga la Take Cheval ca să-i ceară să pornească generatorul, mama Evelyn s-a repezit la clinică pentru a-și pregăti trusa. Bunica Vaine și Amiria au început să pregătească sendvișuri și limonadă proaspătă. Tata Tane a adus mopedul cu targă mobilă ca să mă care pe ea, însă i-am zis că prefer să mă deplasez pe picioarele mele. Ideea că ar fi trebuit să fiu zgâlțâită pe drumurile acelea șerpuitoare, acoperite cu sfărâmătură de corali, prin ploaia torențială, mă făcea să vomit. Așa că el și Erik m-au luat fiecare de câte un braț, ținându-mi câte o umbrelă deasupra capului (care nu a avut niciun efect, am rămas chiar la mijloc și am ajuns de două ori mai udă decât dacă aș fi mers fără nicio umbrelă). A trebuit să ne oprim de vreo două ori, din cauza contracțiilor, însă am ajuns fără probleme la destinație.

— Vă mulțumesc pentru ajutor, le-a spus mama Evelyn bărbaților după ce m-am așezat pe patul din salonul trei. Acum puteți pleca.

Tata Tane s-a întors și a plecat, însă Erik s-a așezat pe scaunul din colț. Mama s-a oprit brusc din ceea ce făcea.

— Ce faci aici? l-a întrebat ea.

— Vreau să rămân, i-a răspuns Erik.

— Nici nu se pune problema, a spus mama Evelyn. Străinii nu au voie în cameră cât timp lucrez.

— Înțeleg faptul că ți se pare ciudat, a continuat Erik, dar în Suedia se obișnuiește ca tații să fie prezenți la nașterea copiilor lor. Pot încerca să fiu de ajutor, dacă-i nevoie, dar n-am să-ți stau în cale.

— Aici nu procedăm la fel.

— Însă eu, da.

Mama Evelyn a strâns din dinți. Nu-l putea scoate afară pe ușă de una singură. Oricum, tocmai aveam din nou o contracție.

O ajutasem pe mama Evelyn la foarte multe nașteri, însă era limpede că să trec eu însămi printr-o asemenea experiență era cu totul altceva. Durerea nu era atât de îngrozitoare pe cât mă așteptasem. Am inspirat și expirat, la fel cum le-ajutasem pe

femeile din sat să procedeze pentru a face față durerii. Însă nu eram pregătită pentru a forța, pentru resursele din trupul meu. M-au aruncat în sus până la tavan și m-au sfâșiat pe dinăuntru, era o experiență uluitoare. Erik și-a tras scaunul lângă mine, m-a prins de mână și mi-a șters sudoarea de pe față, era de parcă înotam până la Rakahanga și înapoi. Nu m-am împotrivit, pur și simplu am plutit, m-am ridicat, am fost copleșită, iar când bezna nopții s-a adâncit mai mult ca oricând, cam cu o oră înainte de venirea zorilor, am născut un băiat. Bucuria de a-l ține în brațe era de nedescris. Erik plângea, extenuat.

I-am pus numele Johan Geronimo, singurul copil din Insulele Cook care a primit vreodată o asemenea combinație de nume.

Problema găsirii numelor este un subiect foarte important și delicat pe Manihiki (și în restul Insulelor Cook). Când te naști, ți se dă un nume care stabilește o legătură cu trecutul, cu strămoșii tăi și cu evenimente din istoria familiei tale. De-a lungul anilor, capeți noi nume, și mai primești încă unul când mori (numele tău pentru moarte). (A fost odată un bărbat pe Tauhunu care a fost numit Inutilul Reretaki, nu știu de ce.)

Când se naște primul copil al familiei, părinții tatălui sunt cei care aleg numele. Părinții mamei aleg numele celui de-al doilea copil, apoi fac cu rândul. (Eu am fost cel de-al treilea copil, așa că fusese rândul bunicii Vaine să decidă, și așa apăruse Kiona. Din nefericire.)

Cum fiul nostru nu avea bunici din partea tatălui, a trebuit ca Erik să aleagă numele. Tata Tane i-a explicat cu atenție tradițiile noastre înainte ca el să ia o decizie, înștiințându-l că numele ar trebui să aibă originea în familia tatălui lui Erik și că va trebui să fie purtat cu mândrie și solemnitate. Erik a stat o zi întreagă să se gândească, iar seara ne-a anunțat care va fi numele băiatului.

— După fratele meu, ne-a lămurit el când a fost întrebat de Amiria.

Era un băiețel brunet și zdravăn, care a învățat devreme să meargă de-a bușilea și care găsea tot timpul motive să râdă în hohote.

Am presupus că aveam să încep din nou să mă scufund după nașterea copilului, dar nu mi-a cerut nimeni acest lucru. Și subestimasem cât timp îmi va lua să am grijă de el. Trebuia să mănânce, să fie schimbat, legănat și să se joace. Erik se ocupa acum de contabilitatea tuturor fermelor de perle din Tukao (în afară de cea a familiei Erlandsen, care susținea în continuare că Erik era un ucigaș), însă Erik își petrecea toate serile cu noi, jucându-se cu băiatul, vorbindu-i în suedeză și cântându-i cântecele pe care eu nu le înțelegeam.

O, ce zile, strălucind în lumina soarelui.

Bunica Vaine i-a spus povești încă de la început, iar băiatul stătea în brațele ei mult timp, ascultându-i monotonele povești maori:

— În ziua în care Rongo a creat pământul și apele, el a privit în jos către Insulele Cook și s-a minunat de frumusețea lor. A stat toată ziua și-a admirat văile adânci, apele limpezi precum cristalul ale lagunelor și bogăția culorilor florilor tropicale. Dar când a venit seara, lumea a fost învăluită în beznă și Rongo n-a mai putut vedea aceste splendide insule. Rongo s-a întristat atât de tare, încât a început să plângă. Lacrimile sale au căzut din ceruri până în apele lagunelor, iar când au lovit suprafața, s-au transformat în perle. Lumina lunii s-a furișat și ea către apele albastre ale lagunelor și a găsit acele perle, iar datorită strălucirii lor orbitoare, Rongo a izbutit iar să vadă aceste minunate insule, zi și noapte.

Apoi ea a dat din cap, gânditoare.

— Perlele sunt un dar de la Rangi, cerul, către Moana, marea.

Atunci Johan începea să scâncească, așa că-l luam și-l puneam la sân.

Alteori îi spunea povești sângeroase despre „înfricoșătoarea insulă Atiu“ și canibalii de acolo, despre cum oamenii fuseseră tăiați în fâșii pe *makatea* insulei, cum găurile din pământ înghițeau oameni, animale și *ariki* fără discernământ, și chiar

dacă Johan nu putea înțelege nici măcar un cuvânt, eu găseam mereu câte o scuză să i-l iau din brațe și să ies din încăpere.

Coboram adesea până la lagună și-l lăsam să se bălăcească în apa caldă. Băiețelului îi plăcea, chiuia de încântare și împroșca cu apă cu ambele mâini, aproape la fel ca în ceremonia *pokuru*. Erik mergea de multe ori cu noi, însă el prefera să rămână pe mal și să se uite la noi.

— Lașule! strigam eu la el, împroșcându-l cu apă. Hai încoace!

Erik evita apa. Când am insistat să aflu motivul, mi-a povestit despre un accident petrecut în copilărie.

— Aveam o casă în Mölle, a început el, chiar lângă țărm. Eram mic, aveam doar patru sau cinci ani. Într-o seară, când părinții mei organizaseră o petrecere la care s-au servit languste, am coborât pe chei ca să-mi recuperez mingea cu care mă jucam pe plajă, am alunecat și am căzut în mare. Îmi amintesc și-acum groaza simțită când încercam să respir și plămânii mi se umpleau cu apă.

— Și cum ai ieșit?

— Un băiat mai mare m-a scos din apă, un prieten de familie. El m-a învățat apoi să înot.

Îmi amintesc că m-am gândit la cât de interesant era faptul că familia lui mânca languste, la fel ca noi, uneori.

Asta a fost, de fapt, singura amintire din copilărie pe care a împărtășit-o cu mine.

Lady Moana a revenit. Tata Tane comandase o nouă pompă de apă pentru atelier și echipament de respirat sub apă pentru mine și Nikau.

— E timpul să te scufunzi din nou, a spus el, iar cuvintele lui au declanșat un țipăt în mintea mea și nu s-a mai oprit.

Mi-am dat seama, dintr-odată, că nu mai voiam să muncesc în lagună. Laguna nu fusese niciodată universitatea mea. Glasurile membrilor familiei mele erau precum o ploaie torențială ce mă înconjura din toate părțile, așa că a trebuit să ies din bucătărie. Am plecat și m-am oprit în sufragerie cu Johan în brațe, în timp ce ceilalți despachetau noile mărfuri, iar băiețelul cânta și țopăia în brațele mele, luptându-se să se dea jos pe podea.

Nu voiam, nu voiam, nu voiam să muncesc în lagună.

Prin pereți auzeam comentariile din bucătărie despre orez, ulei de gătit și carne conservată, saci cu sare, cu zahăr și cu piper negru, despre noile registre în care să scrie Erik.

— O, mamă, uite, ce de reviste! a țipat Amiria.

Presupuneam că fuseseră trimise de mătușa Doris.

Erik a intrat în cameră și mi-a dat o carte: *Lumea văzută de Garp*, de John Irving.

— E o carte bună, eu am citit-o în suedeză, a spus el.

S-a așezat lângă mine, ținând în mână un exemplar din *Cook Island News*. Am citit ce scria pe spatele cărții: se spunea că era „o lume impregnată de sexualitate, plină de tristețe și nebunie, întunecată și violentă…“

Erik l-a luat pe Johan și mi-a dat mie ziarul. La pagina șapte era un scurt articol despre decesul lui Ngaru Lewis, în care scria că moartea survenise în timpul unui *umukai* în satul Tukao, de pe insula Manihiki. Textul spunea, concis, exact ce se petrecuse, anume că Ngaru Lewis, beat, atacase un turist suedez pe nume Erik Bergman și că fusese omorât în încăierarea care urmase. Nu era nicio poză, deoarece ziarul nu izbutise să facă rost nici de poza lui Erik, nici de cea a lui Ngaru.

— Nu vreau să mai muncesc în ferma de perle, i-am spus lui Erik, însă nu cred că m-a auzit.

În aceeași seară, am început să citesc *Lumea văzută de Garp* și am dat de o poveste înspăimântătoare în multe privințe, răvășitoare și impresionantă, tandră și tristă. Erik și Johan au adormit lângă mine, însă eu am continuat să citesc toată noaptea. Înainte s-o las din mână, cam cu o oră înainte de revărsatul zorilor, am ajuns la ultima pagină și am citit fraza finală: „Dar în lumea văzută de Garp, noi toți suntem cazuri terminale“.[10]

Asta m-a făcut să vomit și mi-am dat seama că rămăsesem iar însărcinată.

---

[10] *Lumea văzută de Garp*, Editura Univers, București, 1988, trad. Irina Horea. (*N.t.*)

Fiica noastră, Iva, s-a născut cu o lună înainte de termen. Era blondă, cu pielea deschisă la culoare și complet diferită de fratele ei. În primele săptămâni, a trebuit să o ținem în lumina indirectă a soarelui, astfel încât lumina să împrăștie excesul de bilirubină din sânge, lucru pe care ficatul ei nu putea să-l facă. Nu era ceva periculos, știam acest lucru, nivelurile nu erau atât de mari încât să riște leziuni pe creier, dar tot eram îngrozită.

Tata Tane a fost cel care i-a ales numele. Iva înseamnă numărul nouă, dar mai înseamnă și eleganță, ereditate și origine. Mi s-a părut un nume adorabil și m-am simțit de-a dreptul impresionată că tata Tane îl alesese pe acesta. El își dorea cu adevărat să-și păstreze familia laolaltă, să-l primească în sânul ei pe acest bebeluș blond, cu ochii ca marea, iar acest lucru mă sfâșia când mă gândeam la el.

— Vreau să mergem în Suedia, i-am șoptit într-o noapte lui Erik, când copiii adormiseră în sfârșit.

(Aduseserăm înapoi vechiul pat al Moanei și-l așezaserăm lângă al meu, deasupra atelierului de perle, așa încât toată familia să poată dormi împreună.)

Pe cer se vedea semiluna, iar stelele licăreau dincolo de fereastră. Erik stătea întins, nemișcat.

— De ce? a întrebat încet. Aici ai tot ce-ți dorești.

— Vreau să lucrez cu copiii, am răspuns eu. Poate cu copii care nu se simt bine. Știu să-mi folosesc mâinile, pot coase mai bine și decât mama Evelyn, și decât sora Vioora, aș putea studia medicina în Suedia.

— Kiona…

— Ai spus că educația e gratuită în Suedia. Ne putem căsători legal, apoi aș putea merge cu tine acolo.

— Mie nu mi-a mai rămas nimic în Suedia, a continuat el. Nu am familie, nimic.

— Îl ai pe fratele tău. Pe Johan.

El și-a ferit privirea și jur că ochii-i scânteiau în întuneric.

— De unde ai scos-o și pe-asta? a spus el. Nu am niciun frate.

L-am privit cu atenție și, dincolo de chipul său alb am întrezărit umbra unei alte persoane, pe care nu o cunoșteam.

— Avem totul aici, a spus el agasat. *Totul*. Tot ce ai nevoie în viață se află exact aici, la fermă, în această casă.

Am înghițit cu greutate.

— Tu ai avut parte de o educație bună, am insistat eu. Ai studiat ani întregi. Mie cum îmi poți refuza o asemenea ocazie?

El n-a mai zis nimic o vreme.

— Ce avem noi aici, viața noastră aici, copiii și laguna… e ceva extrem de prețios. Oamenii petrec o viață întreagă străduindu-se să învețe și să muncească, și nu ajung niciodată să obțină așa ceva.

M-a sărutat, dar eu nu i-am răspuns.

— Te iubesc, mi-a șoptit. Viața noastră aici îmi e mai mult decât suficientă.

Atunci m-am întors cu spatele la el și n-am mai zis nimic.

După ce Iva a împlinit șase luni, n-am mai avut ce face și-a trebuit să încep iar scufundările. Zilierii pricepuți erau scumpi și greu de găsit, frații Brown fiind cei mai buni, însă acum aveau și ei propria fermă. Era clar, nu mai puteam fugi de responsabilități.

Era, de fapt, mai ușor decât îmi aminteam, poate și din cauză că trupul mi se dezvoltase și se maturizase datorită celor două sarcini. Plămânii mă ajutau până la adâncimea de patruzeci de metri, chiar dacă rareori trebuia să cobor atât de mult, însă parcă dispăruse magia. Catedrala din jurul meu nu-mi mai cânta.

Amiria era plecată toată ziua la școală, însă se ocupa de gătit cât timp bunica Vaine avea grijă de copii. Era extraordinar de mândră de Johan, dar pe Iva nu o considera specială.

Într-o după-amiază, când m-am întors de la lagună, am auzit-o vorbind în umbra din spatele casei, în timp ce legăna copilul pe un braț.

— Ati era fermier în Arorangi, pe insula Rarotonga, spunea ea, mângâind părul fetiței. Avea o grădină *maaare* de tot, plină cu *taro, kumara, maniota, kuru* și *kapati*, și-n fiecare zi urca pe munte pentru a se îngriji de legume. Smulgea buruienile cu mâna și uda plantele cu apă dintr-un lac din apropiere. Însă într-o dimineață, jumătate din plantele sale fuseseră mâncate. S-a hotărât să doarmă sub cerul liber și să-l prindă pe hoț în noaptea următoare, și pe când luna înainta pe cerul nopții, a fost trezit de cineva care cânta și râdea în grădină. S-a furișat printre tufișuri în patru labe și, strânse într-un cerc în jurul plantelor sale, a zărit un grup de femei despuiate, care dansau. Aveau pielea albă și părul roșcat, blond sau șaten. *Momoke*, a șoptit Ati în barbă, căci știa că sunt zâne. În zori, acestea au dispărut în lac, însă în noaptea următoare, când ele au început iar să danseze la lumina lunii, Ati a prins-o pe cea mai frumoasă dintre ele și a întrebat-o dacă vrea să-i devină soție. Ea a zis că da, iar numele ei era Vaine, ca al meu, și au avut împreună un fiu, pe nume Tau, cu pielea și părul deschise la culoare, la fel ca tine. Ati, Tau și Vaine au trăit fericiți în Arorangi, dar a sosit vremea când lui Vaine a început să i se facă dor de poporul ei. Îi era dor de lumea ei și, chiar dacă-l iubea pe Ati, ea l-a rugat să-i îngăduie să se întoarcă la ai ei. Ati și Tau

au mers cu Vaine pe fundul lacului, însă ei nu puteau trăi sub apă. Locul lor nu era acolo, așa că s-au întors la suprafață. Familia a rămas pe malul lacului, ținându-se în brațe unul pe altul, iar Ati știa că n-o vor mai vedea niciodată pe Vaine, dar că ea îi va iubi întotdeauna. Și până în ziua de azi, urmașii lui Vaine continuă să locuiască pe Insulele Cook, pentru că uneori se nasc pe-aceste insule copii cu părul blond și ochii albaștri, iar tu ești unul dintre ei.

După care bătrâna a sărutat copilul pe frunte. Am rămas în umbra aruncată de rezervorul de apă, privindu-le cum stăteau acolo. Povestea m-a înfiorat și m-a lăsat fără răsuflare.

Iva avea aproape un an când am fost invitați cu toții la dezvelirea pietrei funerare a lui Ngaru de pe insula Rakahanga.

— Eu nu merg, am rostit dintr-odată. Nici nu mă gândesc.

— Dacă nu mergi, va fi considerată o insultă uriașă, a spus tata Tane.

— A încercat să-l omoare pe Erik, am obiectat eu.

— O greșeală pentru care a plătit cu viața. Erai logodnica lui, familia lui dorește să-i cinstești memoria.

— N-am fost niciodată logodiți, nu potrivit tradiției. Erik a fost invitat?

— Sigur că nu.

— Vii și tu, a concluzionat mama Evelyn și, firește, m-am dus.

Am plecat din Tukao în zori, cu șalupa de aluminiu a căpitanului Mareko. Era neacoperită și avea fundul plat, o lungime de opt metri și o prelată din material dur legată peste un cadru, ca să ne adăpostească de soare. Bărbații au urcat încărcătura strigând și gesticulând întruna, sticle cu gaz și coșuri cu *taro*, nuci-de-cocos ca să avem ce bea în timpul călătoriei, cutii maro de carton jerpelite pe la colțuri și cu capace pliate, o pompă de apă, frânghii și sfori de pescuit, o capră mică. Ne-am pus pe noi vestele de salvare chiar dacă nu credeam că vor fi necesare (toți puteam înota sau pluti, practic, la infinit). Tata Tane a rostit o scurtă *pure* înainte de a porni la drum, spre recif. Le-am făcut cu mâna lui Erik, bunicii Vaine și copiilor, care rămăseseră pe chei.

— Acum, țineți-vă bine, a zis căpitanul Mareko.

Motorul șalupei a pufăit ușor în timp ce ne îndreptam către deschiderea din recif și toată lumea a numărat valurile, șase, șapte, *acum*, apoi motorul a pornit, și-am țâșnit prin deschizătură după ce botul șalupei s-a ridicat din apă țintind cerul precum un far și rămânând așa doar o clipă, pentru ca apoi să se prăbușească în adâncitura dintre două talazuri. M-am ținut cât am putut de strâns de banca de lemn, dar tot m-a smucit înainte, apoi m-a tras înapoi. Încordarea a mai dispărut, pe chipurile tuturor trecând câte un fior de ușurare, apoi am pornit să urcăm, la nesfârșit, pe drumul ce ducea spre Rarotonga (așa se simțea, cumva, de parcă am fi suit la deal tot drumul).

Călătoria era întotdeauna zgomotoasă și monotonă, micul motor al șalupei urlându-și protestul printre valuri. Băncile de lemn erau tari ca piatra. De fiecare dată când coboram înapoi pe uscat, mi se părea, câteva ore bune, că lumea întreagă se clatină cu mine.

Trecerea prin recif a decurs perfect, dar era o mare ușurare să ajungi iar pe uscat. Rakahanga era foarte diferită. Mai caldă, mai uscată. Laguna era mult mai mică, dar uscatul era mai întins, aveau o pădure adevărată acolo, care se întindea până la cer, împiedicând soarele să atingă pământul. Sub arbori totul era întunecat și bizar. Solul din corali era acoperit cu *kikau*, frunze de palmier maro căzute, care alcătuiau un covor umed ce înghițea zgomotul vântului și pașii oamenilor.

Nu-i mai văzusem pe cei din familia lui Ngaru de la moartea lui și m-am simțit extrem de stingherită în acea atmosferă fierbinte, deși n-aveam motive de îngrijorare. Prezența mea era necesară, însă nu aveam un rol activ. Părinții lui m-au întâmpinat politicos, însă frații și surorile sale m-au ignorat. Am rămas în spate în timpul ceremoniei și am plâns destul de mult.

Dezvelirea pietrei funerare reprezenta o ceremonie mult mai amplă și mai importantă decât înmormântarea propriu-zisă. Am înțeles că în alte culturi nu se întâmplă la fel. Ba chiar există diferențe între tradiții legate de moarte până și între Manihiki și Rakahanga.

Noi ne lăsam morții să se odihnească în apropierea casei în care au locuit. Bunicul Tane și Moana zăceau sub mormântul de granit aflat lângă intrarea în Casa Mare.

Pe Rakahanga nu se proceda la fel. În spatele bisericii se afla un cimitir mai întins decât tot satul Tukao. L-am asemuit cu Orașul Morților, atât era de impresionant, de aglomerat și de împodobit. Am văzut acolo morminte ale unor familii, cu lespezi de piatră albă strălucitoare și cu splendide modele săpate în ele, pietre funerare străvechi și cenușii, de pe care se șterseseră numele și datele, înșirate de-a lungul aleilor, mausolee dărăpănate și morminte de copii, cu decorațiuni complicate. Copaci enormi își

aruncau umbrele inegale peste drumul din coral sfărâmat, iar vântul foșnea cu deferență prin coroanele palmierilor.

După dezvelirea pietrei funerare, cei prezenți s-au adunat la biserica din Matara pentru a mânca, însă eu am preferat să rătăcesc printre umbre.

În spatele școlii, unde pădurea e cel mai densă, exista un loc care-mi șoptea și mă striga. Pe când eram copii, fusesem acolo cu Moana, cu Nikau și cu verișoara noastră, Vaiana (fiica unchiului Matini), îmi aminteam cum ne strecuraserăm nevăzuți prin jungla ce ținea până la mare.

Amintirea aceea era deosebit de puternică pentru mine.

Aproape de țărm se aflau două morminte, în care erau îngropați doi bărbați blestemați cărora nu li se permisese să se odihnească în pământ sfințit. Fuseseră amândoi hoți care furaseră *taro* de la pastor, iar drept pedeapsă fuseseră loviți de fulger când ieșiseră în larg, la pescuit. De aceea erau îngropați aici, într-un luminiș aproape de oceanul asurzitor, sub două pietre funerare ale căror nume dispăruseră de mulți ani, șterse de vreme și condamnate la uitare. Doar blestemul continua să dăinuie.

Le-am găsit destul de repede, iar sentimentul a fost același pe care mi-l aminteam. Aici părea mai frig, mai uscat, mai clar, mai umbros, iar neliniștea îmi furnica pe brațe și pe șira spinării, acum la fel ca atunci. Vântul bătea cu putere și răsfira frunzele de palmier uscate, acoperind pământul cu coji de nuci-de-cocos moarte.

— Mai există încă un mormânt, îmi amintesc că ne-a șoptit Vaiana, al unui bărbat care a încercat să prindă o țestoasă, dar a sfârșit târât în mare și n-a mai fost găsit niciodată…

Aceste morminte ascunse în junglă, locul de veci al celor blestemați la nesfârșit și pentru totdeauna.

— Și el a fost hoț? știu că o întrebasem în șoaptă, cu răsuflarea tăiată.

Verișoara Vaiana păruse mai degrabă surprinsă.

— Eu de unde să știu? a răspuns ea.

Mama Evelyn s-a supărat atunci pe noi pentru că ne furișaserăm așa și bănuiam că și azi ar fi avut aceeași reacție. Îmi

aduceam aminte cum își strânsese buzele cu asprime când o întrebasem de mormintele de lângă mare.

— Nu sunt morminte, ci doar pietre comemorative, a fost replica ei.

Apoi mi-a întors spatele și și-a găsit ceva de lucru cu mâinile ei neobosite, mutând lucruri dintr-un loc în altul, lăsându-mă să-i văd doar spatele lat, inabordabil.

Am rămas lângă mormintele hoților (sau pietre comemorative) până când a venit vremea să ne întoarcem pe Manihiki.

Nu vreau să-mi închipui (iar!) că a fost vina mea, însă am avut senzația că blestemul din acele morminte de lângă mare m-a urmărit toată ziua.

Șalupa era supraîncărcată când am pornit iar la drum. Familia Cheval, care venise pe Rakahanga în urmă cu vreo două săptămâni, se întorcea odată cu noi. Tata Tane stătea aproape de provă, în timp ce noi, restul, eram înghesuiți unul în altul pe băncile de lemn. Eu mă aflam lângă Amiria. Căpitanul Mareko a pornit motorul șalupei adăpostite în debarcader, în timp ce noi număram valurile, apoi cineva aflat pe chei a strigat „liber“, dar probabil că se încurcase la numărătoare sau, pur și simplu, nu zărise acel val enorm. Aproape ieșiserăm din port când s-a înălțat în fața vasului, scânteietor și mortal ca un zid de beton turcoaz, și instinctiv mi-am umplut plămânii cu aer. Amiria a țipat când șalupa s-a lăsat în fața valului și aproape s-a răsturnat cu susul în jos, eu n-am mai reușit să mă țin de bancă, apoi valul s-a prăbușit peste noi. L-am văzut pe tata Tane azvârlit în văzduh ca un pește în năvod, s-a răsucit în aer și a aterizat cu capul înainte, izbindu-se de tribord, după care am trecut de recif. Talazul a dispărut de parcă nici n-ar fi fost, însă tata Tane rămăsese în continuare întins pe fundul plat al șalupei, cu sângele zvâcnind din două tăieturi adânci de pe frunte și dintr-o rană în gură. Mama Evelyn s-a repezit la el, și-a sfâșiat *pareu*-l și i l-a înfășurat în jurul capului.

— Întoarce-te! a strigat ea la căpitanul Mareko. Întoarce-te înapoi prin recif, acum!

Căpitanul Mareko nu se înspăimânta așa ușor, însă de data asta era alb ca varul.

— Îmi pare rău, îmi pare rău, murmura. Nu l-am văzut, nu l-am văzut.

Destul de ciudat, eu nu eram chiar atât de speriată. În lumea mea, tata Tane nu putea fi rănit, nu de-adevăratelea.

Ne-am întors în port fără probleme, oamenii s-au repezit la noi, iar bărbații l-au săltat pe tata Tane pe chei (am observat că îndoise strașnic aluminiul șalupei). Bătrânul Nico a adus repede mopedul cu targă și l-au dus pe tata Tane la spital, unde asistenta și mama Evelyn i-au cusut tăieturile. Tata Tane își retezase o bucată din buza de jos, care, evident, n-a mai fost găsită niciodată, așa încât acea rană trebuia să se vindece de la sine.

De-abia când am observat cât de tare-i tremurau mâinile mamei Evelyn în drumul înapoi spre șalupă, mi-am dat seama cât de rău s-ar fi putut sfârși lucrurile.

Era deja după-amiază târziu când am plecat. Trecerea prin recif a avut loc fără peripeții de această dată, apoi am pornit pe drumul către casă. Mi-era cam rău, pe deoparte din cauza valurilor, pe de altă parte, din cauza a ceea ce i s-ar fi putut întâmpla lui tata Tane. El stătea pe banca de lemn din fața mea, sprijinindu-se de mama Evelyn, cu capul înfășurat într-un bandaj imens, cu ochii închiși.

Amiria asculta în căști un cântec numit „Under the Sea".

Nikau privea fix orizontul îndepărtat.

Mi-am cuprins trupul cu brațele și am încercat să nu mă mai simt rău.

La jumătatea drumului dintre Manihiki și Rarotonga nu poți vedea niciuna dintre insule, ci doar fragmente de miraje sclipind la orizont.

Nikau a fost primul care a văzut iahtul în depărtare.

— Așteptam vreun vas în seara asta?

— Nu, din câte știu eu, a răspuns Take Cheval. Everest polițistul participă la o ședință a proprietarilor de terenuri pe Tauhunu, deci nu s-ar fi programat așa ceva dacă astăzi am fi așteptat musafiri.

Mi-am pus palma streașină la ochi și am privit peste valuri.

— Ești sigur că e un vas? N-ar putea fi o balenă?

Căpitanul Mareko (care conducea șalupa în largul mării folosind o busolă prinsă într-un șlap de-al său) și-a scos binoclul și a privit prin el către asfințit.

— Dap, a răspuns el, este un iaht din aluminiu, cu motor.

— Se îndreaptă spre Tukao, a continuat Nikau.

Un fior rece mi-a străpuns măruntaiele.

— Așa crezi? l-am întrebat.

Nu știu de ce, însă parcă ceva mi-a prins pieptul ca într-o menghină, împiedicându-mă să mai respir. L-am rugat pe căpitanul Mareko să-mi împrumute binoclul și am privit și eu vasul. M-am lămurit că era vorba de un iaht, de genul celor care navighează pe apele oceanelor. Puteam distinge trei oameni pe punte.

— Vine dinspre sud-vest, am spus eu.

— Samoa? a presupus Nikau.
— Navigatori în jurul lumii, a spus căpitanul Mareko.
— Fără permis de ancorare? a întrebat Take Cheval.
— Nu știm sigur dacă se îndreaptă spre Tukao, a intervenit mama Evelyn.

Unul dintre bărbații de pe iaht privea spre noi printr-un binoclu masiv. Amiria le-a făcut cu mâna celor de pe iaht, iar bărbatul i-a răspuns cu același gest.
— Putem merge ceva mai repede? am întrebat eu.

Și chiar dacă era bine cunoscută zgârcenia căpitanului Mareko atunci când venea vorba de motorină, a accelerat ambele motoare ale șalupei până la viteza maximă.

Am ajuns în portul din Tukao cu o jumătate de oră înainte de a se înserа. Iahtul masiv și cenușiu rămăsese în urma noastră, însă era limpede că se îndrepta spre satul nostru. De îndată ce căpitanul Mareko a tras lângă chei, eu am sărit pe mal fără să mai aștept rugăciunea *pure* a lui Take Cheval și m-am repezit către fermă. Am trecut iute pe lângă biserică și acoperișul de tablă unde prânzeam duminica, am trecut în viteză pe lângă un morman de plute, băgând în sperieți o turmă de godaci, și am dat buzna pe ușa Casei Mari, unde Erik stătea la masa din bucătărie, cu registrele sale.

— Un iaht, am îngăimat eu. Aproape a ajuns aici.

El a ridicat privirea, surprins.

— De genul celor care navighează pe oceane și n-are permisiunea de a ancora, am precizat eu.

Erik s-a ridicat de pe scaun, devenind palid. Se ținea cu mâinile de masă.

Bunica Vaine stătea pe podeaua sufrageriei, cu cei doi copii.

— Bun venit acasă, m-a întâmpinat ea. Cum a fost ceremonia?

Erik m-a luat de mână și am fugit la atelierul de perle și am urcat în camera noastră cât de repede ne permitea piciorul beteag al lui Erik.

— Au venit, așa-i? l-am întrebat. Cei care te caută?

Avea chipul precum cenușa.

— Nu trebuie să le spuneți că mă cunoașteți, a început el.

— Dar nu ești înregistrat aici, nimeni nu știe că tu…

— Articolul din *Cook Island News*, a spus el, înșfăcându-și geanta sport.

Și-a azvârlit lucrurile în el, cele trei romane în suedeză, hainele, pașaportul, adidașii și periuța de dinți.

— Dar cine sunt? Cine sunt oamenii de pe vas?

— Au fost trimiși de către angajatorii mei, a răspuns el.

— Ce-ai făcut?

Și-a aruncat geanta pe umăr și m-a apucat de brațe cu o forță surprinzătoare.

— Kiona, mi-a spus, indiferent ce vor zice sau ce vor face, *nu trebuie* să le spui că mă cunoști. Ascunde copiii, mai ales pe Iva.

Mi-a dat drumul și a pornit șontâcăind spre trepte, iar eu practic am pierdut contactul cu podeaua, atât de orbită de panică eram.

— Erik! am țipat după el. Ce se petrece?

S-a oprit și am văzut că respira cu greutate. Apoi s-a întors și mi-a atins obrajii cu mâna.

— Ai dreptate, a zis, gemând. Au venit după mine. Trebuie să mă întorc la Londra.

— Dar de ce?

— Trebuie să termin lucrurile acolo.

— Și când te întorci?

Mi-a dat drumul din strânsoare.

— Trebuie să merg ca să mă întâlnesc cu ei, nu trebuie să aștept să înceapă ei să întrebe de mine. Dar dacă o vor face, spune-le că am locuit în coliba din *kikau*. Tata Tane și ceilalți nu trebuie să le spună că mă cunosc.

— Spune-le că nu vrei să pleci cu ei. Spune-le că vrei să rămâi aici.

— Kiona, au arme. Te rog, scumpo…

Acum plângea. A dat drumul genții din mână și m-a luat strâns în brațe, ținându-mă atât de aproape de el, încât nu mai reușeam să respir, și cred că am țipat.

— Du-te sus, la copii, mi-a șoptit la ureche. Ia-o pe Iva și ascundeți-vă!

Apoi s-a repezit pe scări, pornind către coliba de lângă pompa pe motorină, iar pe podeaua colibei și-a împrăștiat lucrurile pe care le adunase în geantă. Umbrele se alungiseră deja, iar cerul era în flăcări. Apoi a pornit către *tua*, oprindu-se când s-a întâlnit cu tata Tane și cu ceilalți care se îndreptau spre casele lor, a discutat cu ei fără ca eu să aud ce le spunea, însă firește că știam deja totul.

Am rupt-o la fugă spre casă, către sufragerie, de unde am înșfăcat-o pe Iva și am fugit cu ea în brațe spre terenul comunității.

— Kiona, a strigat Amiria după mine. Unde pleci?

Am rămas ascunsă în niște boschete cu fiica mea în brațe, la o jumătate de kilometru distanță de pista de aterizare, ca să pot ține portul sub supraveghere. Porcii și găinile se uitau la mine, întrebându-se ce căutam acolo, iar drept răspuns am început să plâng.

Am văzut cum cei din iaht au coborât ancora, după care au lăsat la apă o șalupă mică în care se aflau trei bărbați îmbrăcați în negru. Erik îi aștepta pe chei, singur, iar soarele pâlpâia la orizont. Au discutat câteva minute, îngăduindu-mi să le ascult ritmul vocilor, dar fără a le putea distinge cuvintele, apoi Erik a arătat cu mâna către pompa pe motorină. Unul dintre bărbați s-a urcat în șalupă alături de Erik și, împreună, au pornit prin recif. L-a ajutat mai întâi pe Erik să urce pe iaht. Ceilalți au pornit către biserică, aprinzându-și lanternele, pentru că se întunecase deja. Fetița a început să scâncească în brațele mele, așa că am început s-o legăn până a adormit. Am rămas în tufișuri și furnicile mi se cățărau pe ceafă. După o vreme (cincisprezece minute? o jumătate de oră?) am pornit încet înapoi către casă. I-am auzit pe bărbați discutând cu tata Tane într-o engleză stricată, cu un accent pe care nu-l mai auzisem niciodată. În cele din urmă au renunțat, iar eu am pornit pe urmele lor, păstrând distanța. Șalupa i-a luat de pe chei pe cei doi bărbați, care aduseseră ceva cu ei, probabil geanta sport a lui Erik. Imediat după ce au urcat la bord, iahtul a ridicat ancora și a dispărut în direcția sud-vest, motoarele huruind puternic.

Doar după ce marea s-a liniștit pe deplin și imaginea lunii reflectată în apă a rămas nemișcată până la orizont, am îndrăznit și eu să mă întorc la Casa Mare.

Mă așteptau cu toții în sufragerie, tata Tane având chipul negru de epuizare și griji.

Așa cum presupusesem, bărbații de pe iaht merseseră la coliba din *kikau* și găsiseră acolo lucrurile lui Erik. Apoi se îndreptaseră către Casa Mare, iar unul dintre ei pusese întrebări despre suedez, în timp ce celălalt trecuse din cameră în cameră cu lanterna, cercetând fiecare ungher. Tata Tane spusese numai și numai adevărul, că toți din familie fuseseră plecați toată ziua pe

Rakahanga și că nu-l văzuse pe suedez decât un pic, seara. Bărbatul încuviințase din cap, posibil pentru că recunoscuse capul bandajat pe care-l văzuse prin binoclu. Mai întrebase dacă suedezul avusese vreo relație cu cineva de pe insulă, iar tata Tane îi răspunsese politicos că străinul păstrase distanța față de noi, că era la fel de sărac ca un șoarece dintr-o biserică și că era ca o scroafă stângace în materie de navigație pe mare. Singurul motiv pentru care încă mai ședea aici era că nu mai avea suficienți bani ca să plece, așa că era, de bună seamă, recunoscător că prietenii lui veniseră în sfârșit să-l ia.

Celălalt bărbat terminase deja de scotocit toată casa. Cei doi bărbați masivi au schimbat iute câteva cuvinte într-o limbă pe care n-o înțelegea nimeni altcineva, după care au ieșit din Casa Mare și s-au întors în port.

Când tata Tane mi-a povestit toate astea, am simțit mai întâi mânie, de parcă tata Tane s-ar fi lepădat de Erik, precum Petru de Hristos (de trei ori înainte de cântatul cocoșilor), deși știam că nu era așa. Trebuia să-i mulțumesc lui tata Tane că pricepuse atât de repede instrucțiunile lui Erik.

— Spune-ne și nouă, a zis el. Cine erau acei oameni? Ce-a făcut Erik?

Eu priveam în podea.

— Erau angajatorii lui, am răspuns eu. Nu știu ce a făcut.

— De ce nu le-am putut spune că-l cunoaștem?

— Nu știu, am repetat. El a zis asta ca să ne protejeze pe noi.

— De ce anume?

— Dacă se vor întoarce, am răspuns eu. Nimeni nu poate spune că-l cunoștea, nicio persoană din sat.

— Dar cum au izbutit să dea de el?

— Erik crede că or fi văzut articolul din *Cook Island News*.

— Ce articol? a întrebat Nikau.

— Cel despre Ngaru, l-am lămurit eu.

În încăpere s-a lăsat tăcerea. Mama Evelyn a fost prima care s-a ridicat și a plecat în dormitorul ei. Amiria și bunica Vaine au urmat-o.

Nikau m-a ajutat să-i duc pe copii în camera de deasupra atelierului de perle, în patul care umplea o lume întreagă.

Aveam senzația că mă înec. Și că n-a mai rămas loc și pentru suferință.

Bărbații discutau despre pește, despre cum se prinde și cum se pregătește. Ce era de preferat: să-l prinzi cu un năvod de pe mal, cu un năvod de pe o barcă, să folosești harponul ziua sau noaptea, când luna era în creștere sau când era în scădere, indiferent că ploua sau nu. Care crustacee erau cele mai gustoase (erau de acord că cele mai bune erau cele care ieșeau din ascunzișurile lor de sub pietre atunci când ploua) (cu excepția crabilor-de-cocotier, firește).

Crabul-de-cocotier era o categorie aparte, când venea vorba de el. Care parte a crabului și care metodă de preparare era de preferat (în cele din urmă, au căzut de acord că cel mai bine era să înmoi fructe ale arborelui-de-pâine, fiert în substanța cremoasă și maronie din interiorul trupului crustaceului) (după ce-i îndepărtai tractul intestinal lung și negru, desigur).

Apoi au început să discute despre diferitele modele de puști cu harpon, modelul scurt, pentru o manevrabilitate mai bună, sau modelul mai lung, pentru o rază de acțiune mai mare. După care și-au îndreptat din nou atenția asupra peștilor: care mergeau cel mai bine să fie fripți pe grătar, care să fie fierți sau prăjiți, și ce garnitură li se potrivea cel mai bine. Lămâia verde și laptele de cocos erau bune, plus *kuru* bine fiert și poate și *taro*, apoi au ajuns la ce nume poartă peștii în dialectul celor de pe Manihiki, în al celor de pe Rarotonga sau în engleză. (Pe Manihiki, numele ajung să se schimbe pe măsură ce peștii cresc în dimensiune, lucru care naște adesea confuzii în rândul celor care au dobândit cunoștințe despre aceștia pe Rarotonga sau pe alte insule.)

Nimeni nu discuta despre Erik, cel puțin nu cu mine. El era doar un *papa'a* care locuise aici câțiva ani și care era tatăl a doi copii, după care se mutase. Era păcat pentru registrele lor contabile, însă el le predase atât lui Nikau, cât și mezinului familiei Cheval tainele contabilității și-ale conturilor, astfel încât satul Tukao se descurca relativ bine în această privință.

În timpul zilei, mă scufundam, verificam funiile de ancorare și scoteam sforile încărcate cu scoici gata să fie însămânțate. Seara, aveam grijă de copiii mei, iar sâmbăta îi luam cu mine și cu Amiria pe *enaka*, să adunăm *nimata* pentru restul săptămânii.

Noaptea, țipam în gând până rămâneam fără glas.
Aveam voie să o jelesc pe Moana, dar nu și pe Erik.

Zilele treceau, la fel și nopțile.

Everest polițistul a menționat într-unul dintre rapoartele sale săptămânale către Rarotonga faptul că turistul suedez Erik Bergman a părăsit Manihiki, dar nu l-a întrebat nimeni cât stătuse acesta aici. Nu era înregistrat ca tatăl copiilor mei (pentru că nu eram căsătoriți, altfel ar fi trebuit să mergem amândoi personal la notarul de pe Rarotonga ca să-l înregistrăm pe el, lucru care, firește, ar fi fost imposibil).

Era ca și cum Erik nici n-ar fi existat.

Bunica Vaine a avut grijă de copii când Nikau m-a luat cu el la Tanga, care făcuse rost de un videoplayer. Am văzut un film care se numea *Câmpurile morții*, despre un jurnalist trimis să relateze despre genocidul din Cambodgia din anii 1970. Sistemul de numărare a anilor fusese abolit, și milioane de oameni fuseseră omorâți. Craniile lor formau câmpuri albe ale ororii.

Duminica mergeam la biserică și căutam răspunsuri în imnuri: cu ce scop lăsase Domnul să se întâmple ceea ce se întâmplase cu noi? Care era motivul? De ce fusese aleasă *exact acea zi* pentru ceremonia de pe Rakahanga? De ce se rănise tata Tane și ne făcuse să întârziem, iar apoi eu văzusem iahtul la orizont și avusesem *timp să-l avertizez pe Erik*? De ce erau oamenii uciși în număr atât de mare, încât acopereau câmpuri întregi ale morții? Trebuia să existe un motiv, Doamne sfinte, spune-mi că există un motiv!

La fel cum se spune și în cântec, noi înțelegem mai bine căile Domnului de-acolo de sus.

Și cine erau acei bărbați în negru? În ce limbă discutaseră între ei?

Unde-l duseseră pe Erik?

La fel de bine ar fi putut fi și mort, dar eu știam că nu murise. Moana era ca o gaură neagră în timp, însă Erik încă respira lângă mine.

Amiria a venit la mine într-o duminică după-amiază, în timp ce mă aflam pe plajă cu Johan și adunam cochilii mici și albe. Iva stătea la umbra mormântului Moanei, iar Nikau era cu Aniva (iubita lui cea mai recentă), și chiar și laguna era tăcută și liniștită.

— Ai cumva un manual de istorie politică? m-a întrebat ea încet, ca să n-o audă nimeni (era duminică, la urma urmei).

— Nu cred, i-am răspuns, îndreptându-mi spatele. Dar cred că Moana avea unul.

Amiria s-a jucat cu Johan cât timp am căutat eu în dulapul din spatele rezervorului cu apă proaspătă. Am scos cutia cu cărțile Moanei, care era grea ca o lespede de piatră.

La început nu mi-am dat seama la ce mă uitam, totuși ce era acolo? O cutie de metal printre manuale?

Apoi am tras adânc aer în piept, realizând, desigur, că era valiza lui Erik! Cea pe care o ascunsesem în prima lui seară petrecută pe insulă, după care uitasem de ea.

Am scos cutia afară și am văzut că nu se udase deloc. Am pipăit încuietoarea, era intactă.

Firește, în cutia Moanei am dat peste o carte numită *Politică mondială* (pe care n-o citisem). Am rămas acolo, cu cartea într-o mână și cu valiza în cealaltă, șovăind, apoi am pus valiza la loc și am băgat cartea sub maiou (era duminică, cum spuneam).

În acea seară a plouat cu găleata. Am rămas întinsă pe pat, în timp ce ploaia răpăia cu furie pe acoperișul de tablă, așteptând să adoarmă toată lumea din Tukao. Era o noapte neagră ca smoala, iar picioarele goale îmi tot alunecau în timp ce mă apropiam de dulapul din spatele rezervorului, ca să iau valiza lui Erik. Nu m-am gândit niciodată la greutatea ei, însă era destul de grea. Am pus la loc cutia cât de ușor am fost în stare și m-am întors la atelierul de perle. Am găsit un ciocan și o șurubelniță și am urcat înapoi în cameră, la fel de udă ca o pisică înecată. Am aprins lampa cu untură de porc, gest pe care-l repetam de multe ori când nu puteam dormi noaptea și citeam. M-am așezat pe podea, lângă pat, iar zgomotul iscat de ploaie a acoperit cu totul momentul în care am spart încuietoarea valizei. Johan s-a foit în

somn, dar nu s-a trezit. Aveam la fel de puțin aer în plămâni când am deschis-o ca atunci când reveneam la suprafață după o scufundare.

Era aproape plină cu bani gri și verzi.

Am luat o bancnotă în mână. Mai văzusem bani înainte, dar nu ca aceștia (moneda noastră curentă era dolarul neozeelandez). „Bancnotă emisă de Rezerva Federală“ scria în partea de sus a bancnotei, apoi „Statele Unite ale Americii“, iar în mijloc se afla poza unui bărbat cu părul lung, în timp ce în fiecare colț era scrisă cifra 100. Spatele era verde, iar pe el se afla poza unei clădiri sau, posibil, a unei biserici mai mici, pentru că avea și o clopotniță.

Am luat în mână tot teancul de bancnote, căci erau prinse laolaltă cu o banderolă de hârtie care se rupsese. Toate celelalte bancnote erau strânse în teancuri de aceeași grosime, cred că erau o sută de bancnote în fiecare, iar acolo se aflau cel puțin douăzeci de teancuri. Cifrele au început să mi se învârtă în cap, iar degetele mă furnicau ca atunci când suferi din cauza lipsei de oxigen, Doamne sfinte, de o sută de ori o sută de bancnote înseamnă zece mii, înmulțite cu douăzeci înseamnă două sute de mii de dolari. Dolari. Dolari americani. O, Sfinte Dumnezeule!

A trebuit să mă așez pe pat și să rămân acolo o vreme, holbându-mă la bani, de parcă aș fi izbutit să înțeleg mai bine ce era cu ei dacă-i priveam de la distanță. Iva s-a trezit și a început să plângă, așa că m-am întins lângă ea și-am mângâiat-o pe spate până când a adormit la loc.

Apoi am coborât iar din pat pe podea și am numărat teancurile. Erau douăzeci și două de teancuri, pe care le-am așezat unul peste altul, lângă mine.

Sub bani se afla un document și alte câteva chestii mărunte. Un bilet de îmbarcare pe numele lui Erik Bergman, pentru un zbor cu Air New Zealand de la Los Angeles la Papeete, pe data de 7 martie 1990. Certificatul de proprietate pentru un Shock Santana 35′, model 1980, cumpărat în Papeete, în Tahiti, pe 9 martie 1990, plătit cu bani gheață, proprietar, Erik Bergman.

Iahtul lung, subțire și alb care lovise reciful și dispăruse în adâncuri.

Deci Erik zburase de la Los Angeles, cumpărase vasul în Papeete și navigase către vest, după care ajunsese în Tukao din cauza ciclonului. Deci, încotro se îndrepta, de fapt?

De ce nu l-am întrebat?

Sub certificatul de proprietate se afla un plic sigilat, fără nicio adresă pe el. Mi-am trecut degetele peste el și am dat peste logoul unei firme, aflat în colțul din stânga, jos. Era foarte discret, așa că a trebuit să mijesc ochii ca să disting ce scria:

Yinhang Dengi Finance
Strada Lombard, nr. 71
Londra EC1V 9AY
Regatul Unit

Am cântărit plicul în mână, atârna destul de greu, părea să conțină un obiect. Am stat o clipă în cumpănă, după care l-am desfăcut.

În plic am găsit o cheie. Am scos-o și am ținut-o în palmă. Mată, dintr-un metal de un cenușiu-închis, cu o mulțime de dinți, un model pe care nu-l mai văzusem niciodată. Am pus-o la loc în plic și l-am împăturit cât de bine am putut, apoi l-am așezat peste unul dintre teancurile de dolari și am scos din servietă ultimul obiect: un card roz, cu poza lui Erik pe el. În poză avea părul mai scurt, se zărea și un pic din cravata de la gât, iar chipul îi era mai tânăr, cu ochi strălucitori.

Era un permis de conducere suedez, emis pe numele unui bărbat pe nume Sebastian Andersson.

M-am holbat la acel nume. Nu era nicio urmă de îndoială.

Sebastian Andersson, născut în aceeași zi ca Erik.

M-am uitat din nou la poză, recunoscând pe acel chip trăsăturile copiilor mei.

A sosit sezonul de recoltare, în timpul căruia eram nevoită să muncesc de două ori mai mult. Făceam scufundări și scoteam sfori cu scoici, pe care le pregăteam apoi pentru tata Tane în atelier, după care reveneam la lagună cu cele reînsămânțate și mă întorceam iar cu un lot nou. Am ales o perlă perfect rotundă din recoltă, de optsprezece milimetri. Clasa-A, de un verde amestecat cu roz irizat.

Noaptea, citeam din *Less Than Zero*, de Bret Easton Ellis. Acțiunea avea loc în Los Angeles, orașul de pe coasta de vest a Americii cu care împărțeam același ocean. Tânărul bogătaș Clay se întoarce acasă, în sânul familiei, după ce a fost la studii pe coasta de est, și îl caută pe Julius, prietenul său cel mai bun. O ține din petrecere în petrecere, tinerii își fac poze unul altuia în timp ce-și injectează reciproc heroină, pun filme cu oameni care sunt omorâți, pentru a-și excita sexual invitații. Clay și prietenii săi devin obsedați de trupul unui tânăr pe care l-au găsit pe o alee, mort, probabil din cauza unei supradoze. Unul dintre personajele din carte ține încuiată o fată de doisprezece ani pe post de sclavă sexuală, iar când n-o violează el însuși, o oferă altor persoane spre a fi violată. În cele din urmă, Clay îl găsește pe Julius, prietenul său cel mai bun, care se dovedește a fi și dependent de heroină, și băiat de închiriat, și rămâne ca să privească în timp ce prietenul său face sex cu un client mai multe ore la rând.

N-am povestit nimănui despre bani sau despre Sebastian Andersson. Valiza lucioasă a rămas în continuare, cu încuietoarea spartă, în cutia cu manuale a Moanei.

Erik nu s-a întors.

Iar luna continua să scadă.

Într-o luni, am cerut să vorbesc cu unchiul Matini de pe Rarotonga prin radio. Vaitomo, operatorul radio, a rămas surprins de cererea mea, însă eram o femeie matură (mamă a doi copii, ce-i drept, abandonată, și totuși!) și aveam tot dreptul să cer acest serviciu la fel ca toată lumea, iar el mi-a confirmat că va putea stabili legătura prin radio în aceeași seară.

Am ieșit din Casa Mare înainte de cină, inventând o scuză pe care nu mi-o mai amintesc, și m-am grăbit să ajung la clădirea stației radio de lângă Casa Primăriei. N-am avut mult de așteptat.

Unchiul Matini a fost surprins auzindu-mi glasul, iar primul lucru pe care l-a întrebat a fost dacă i s-a întâmplat ceva lui tata Tane. L-am liniștit că nu era cazul, apoi l-am întrebat dacă știe ce trebuie să faci ca să cumperi un bilet de vapor de pe Manihiki până pe Rarotonga. Unchiul Matini a rămas tăcut o vreme, făcându-mă să cred că se întrerupsese legătura, apoi mi-a zis că el e cel care se ocupă de obicei de astfel de chestiuni pentru rudele sale de pe Manihiki — dar de ce doream să știu asta?

Apoi l-am lămurit și atunci a fost prima oară când am început să simt că voi reuși cu adevărat:

— Vreau să plec de pe insulă.

Mama Evelyn s-a înfuriat. Mi-a spus că sunt egoistă, răzgâiată și nesăbuită și că dacă aduci pe lume doi copii, trebuie să ai și grijă de ei, nu poți, pur și simplu, pasa responsabilitățile altcuiva.

— Cum ai procedat tu cu mine, vrei să zici? am spus eu, și am văzut-o încremenind câteva clipe. Oamenii fac ce faci și tu, nu ce spui tu, am continuat, iar ea s-a răsucit pe călcâie și a plecat, rămânând apoi să doarmă la clinică.

Bunica Vaine a început să se vaite și să-și frângă mâinile. Amiria s-a îmbufnat și a zis că vrea să meargă și ea cu mine.

Tata Tane și-a păstrat cumpătul, trăgându-mă deoparte și întrebându-mă ce se petrece.

— Trebuie să aflu, i-am răspuns. Nu pot trăi aici dacă nu știu. Trebuie să încerc.

— Mă lași baltă, a spus el. Lași ferma baltă și-ți lași și copiii baltă.

I-am întors spatele și am plecat. De parcă nu știam și eu toate astea.

Lady Moana a revenit în port două săptămâni mai târziu. Pornise din Rarotonga în acea dimineață și urma să meargă și la Aitutaki și Atiu, în drumul ei înapoi spre Rarotonga. Împrumutasem vechea valiză a mamei Evelyn, pe care o umplusem cu *nimata*, carne la conservă, *uto* și lămâi verzi, suficient cât să-mi ajungă opt până la zece zile, cât ar fi durat călătoria. Îmi împachetasem câteva haine, niște pantaloni scurți și câteva tricouri, plus o pălărie împletită din *rito* (partea interioară uscată a frunzei de palmier) și, înfășurate bine într-un *pareu*, pe fundul valizei, se aflau cele douăzeci și două de teancuri de dolari din valiza lucioasă a lui Erik. Amiria mi-a dat o cutiuță din frunze de palmier pe care o împletise ea, un pic strâmbă și cam fragilă, dar tot era adorabilă, în care am pus perlele strânse după fiecare recoltă, unsprezece în total. Tata Tane mi-a dat certificate pentru ele, putea s-o facă pentru că urmase acel curs. Pentru ziua respectivă am păstrat niște *uto* în geanta mea transversală, un mic cuțit și o bucățică de pâine, plus plicul în care se aflau cheia, certificatele de naștere ale copiilor și permisul de conducere suedez emis pe numele lui Sebastian Andersson.

Căpitanul Mareko m-a condus la vaporul care plutea pe valurile cam agitate, astfel încât mi s-a făcut instantaneu rău, iar bărbații m-au ajutat să urc la bord valiza și geanta, apoi am privit înapoi, spre chei, unde bunica Vaine stătea cu Iva în brațe și cu Johan în picioare lângă ea, și cred că Johan mi-a făcut cu mâna, dar nu sunt sută la sută sigură.

Pe punte era aglomerație. O familie numeroasă de pe Rakahanga, pe care n-o știam (purtau numele Kautai), era în drum către Atiu, pentru dezvelirea unui mormânt, așa că puseseră stăpânire pe tot ceea ce era confortabil. Am fost condusă către un loc pângă de balustradă, aproape de aerisirea dinspre camera motoarelor. Era la fel de cald ca într-un cuptor și duhnea a motorină, așa cum îmi spusese și Moana. În prima noapte, am crezut că o să mor.

Nu trebuia să-mi fac griji că nu-mi ajungea mâncarea, oricum nu puteam înghiți mai nimic.

Când ne-am apropiat de Aitutaki, după cinci zile petrecute pe mare, aproape că nu mai puteam sta în picioare. Unul dintre membrii echipajului (originar din Fiji, pe nume John) și-a făcut milă de mine și mi-a dat niște apă din rezerva echipajului, apoi m-a convins să mănânc o bucățică de banană.

— Cât mai durează? am șoptit.

— A mai rămas doar Atiu, a răspuns el. Vom arunca ancora acolo peste noapte, așa că poți coborî pe uscat.

Insula aceea oribilă, despre care tot vorbea bunica Vaine, cu *makatea* ascuțite ca lama și cu gropile fără fund? Nu, mersi.

Două zile mai târziu, am văzut o insulă la orizont.

— Atiu? l-am întrebat pe John.

— Nu, a răspuns el, e Takutea. Insula asta a rămas nelocuită, pământul ei e interzis. Nu găsești nimic acolo, în afară de păsări. În trecut, oamenii de pe Atiu obișnuiau să meargă acolo o dată pe an ca să adune *kopra*, coji de nuci-de-cocos, dar nu cred că mai fac asta și acum.

Am trecut pe lângă insula pustie, înconjurată de recifuri și de *makatea*, neobișnuit de plată și de neprimitoare.

Pe Atiu a coborât familia de pe Rakahanga, așa că am rămas singură. Am reușit să dorm sub prelata din spatele încărcăturii, ferindu-mă de vânt și de ploaie și simțindu-mă ca într-un adevărat palat.

După alte trei zile, am ajuns pe Avatiu.

Rarotonga

Portul Rarotonga. Într-o miercuri. Nu m-a băgat nimeni în seamă când am coborât pe țărm, nici măcar John marinarul, care mi-a lăsat un ușor sentiment de dezamăgire. N-a avut loc nicio festivitate aici când a sosit vaporul, nu m-a ovaționat și nu a dansat nimeni.

Am așteptat în apropiere, pe chei, cât timp au descărcat marfa de pe vas. Cam după o oră, unchiul Matini a intrat în port cu duba lui galbenă, cu partea din spate descoperită. Îmbătrânise, luase proporții respectabile și se grăbea. A azvârlit valiza mamei Evelyn în spatele dubei, iar eu mi-am luat geanta și m-am urcat în față. Nu mai mersesem niciodată cu mașina. Era la fel ca într-un moped, doar că mai plictisitor. M-a lăsat la casa lui din Matavera, apoi s-a întors la treburile sale, lângă aeroport.

Casa era mare și tăcută. Mătușa Ama era în vizită la fratele ei, în Wellington, iar Vaiana era plecată într-o excursie cu grupul ei de dansuri, așa că eram singură. Mi-am despachetat mâncarea, am pus-o în cămară și îmi amintesc că am mâncat niște *taro*.

Apoi am luat geanta și am pus în ea banii lui Erik, certificatul meu de naștere și ale copiilor, un *uto* și un fruct carambola, după care am pornit spre Avarua. Era un drum lung, mi-a luat aproape o oră. Am depus cerere pentru pașaport la Biroul Ambasadei Noii Zeelande. Pământul încă se mai învârtea cu mine după zilele petrecute pe mare, chiar dacă stăteam jos pe scaun în timp ce așteptam ca funcționarii să-mi completeze actele necesare. A trebuit să intru într-un mic dulap și să privesc într-o oglindă pentru a mi se face poză pentru pașaport, apoi funcționarul m-a ajutat apăsând pe un buton, după care a urmat un bliț și astfel s-a făcut fotografia (sinceră să fiu, păream mai degrabă ostenită și morocănoasă în poză). A fost pentru prima (și cred că singura) dată când mi s-a făcut o poză.

Erau destul de multe case, însă Avarua nu era, de fapt, mult mai întins decât Tauhunu. Mi s-a părut interesant să mă plimb prin oraș. Erau o mulțime de locuri și lucruri de care nu auzisem în viața mea, concepte abstracte cărora acum le puteam atribui și o formă concretă, fizică. Cook Island Tradig Corporation, CITC, era locul de la care tata Tane comanda prin radio toate acele

lucruri care erau apoi trimise cu vaporul pe Manihiki. În centrul orașului se afla un imens supermarket CITC, unde te puteai plimba printre toate acele mărfuri și-ți puteai alege ce doreai, fără să trebuiască să le comanzi în prealabil.

Ceva mai departe, în spatele acelui supermarket, am găsit ARB-ul, banca la care noi, cei din familia Matavera, ne țineam economiile (inițialele proveneau de la Avarua Rarotonga Bank). Aerul condiționat făcea ca înăuntru să fie rece ca gheața, mi s-a făcut pielea de găină. Fusesem atentă de multe ori când Erik îi instruia pe fermierii de perle cum să-și deschidă un cont nou la bancă, iar acum am procedat întocmai, ducându-mă la casiera aflată de cealaltă parte a unui imens birou. Am deschis două conturi, unul pentru Johan și unul pentru Iva, apoi am luat geanta și am depus câte o sută de mii de dolari în fiecare cont. Am păstrat douăzeci de mii de dolari pe fundul genții.

Casiera m-a întrebat de unde am toți acei bani.

— Manihiki, i-am răspuns. O fermă de perle negre.

N-a mai zis nimic, a numărat banii și mi-a dat, în schimbul lor, două chitanțe de depunere.

Ajunsă din nou afară, m-am simțit ușurată și nu datorită banilor, destul de grei, de care scăpasem.

Nu departe de bancă se afla Dive Shop, locul de unde tata Tane comanda echipamentele de scufundare și curelele de cauciuc pentru puștile cu harpon. În vitrina acestuia se aflau câteva piese de îmbrăcăminte moderne pentru surf, de genul celor cărora li se făcea reclamă în *Woman's Weekly*. Nu avusesem de gând să intru, dar ceva m-a făcut să mă opresc în fața ușii deschise. Aerul rece dinspre aparatul de aer condiționat se strecura afară, înfiorându-mi pielea de pe picioare. În spatele tejghelei, ascuns în umbră, un bărbat blond sorta ceva într-o cutie încăpătoare. M-am trezit că mi s-a accelerat respirația. Mi-a luat câteva secunde, nu mai știu exact câte, înainte să recunosc melodia care se auzea încet în magazin. Muzica plutea peste pavaj, purtată de aerul rece, care se lovea de aerul cald al soarelui și de asfaltul fierbinte, risipindu-se ca ceața. Chiar dacă nu înțelegeam cuvintele acelei melodii, le știam pe de rost.

Dacă ai fi o mare, eu aș fi un val
Dacă ai fi cerul, eu aș avea aripi.
Dacă ai fi ploaia, eu aș fi marea și uscatul.
Dacă ai fi muzică, eu aș fi un cântec,
Dacă ai fi câmpiile întinse, eu aș vrea să fiu vântul.
Dar nu aș fi nimic dacă n-ai fi aici, cu mine,

Vino, vino, iubita mea, e lună plină.
Toate ferestrele sunt deschise la noapte.
Deschise către lume, unde găsești iubirea.
Doar vino, ține-mă treaz la noapte.
Suntem încă aici.
Suntem timpul care curge,
Eu și cu tine.
O vom face din nou, când se va face dimineață…

Nu mai auzisem acea melodie însoțită și de instrumente muzicale, zornăitoare și fragile, cu basul în fundal, în contrast cu ele. Vocea care cânta era aspră și rugătoare.

Bărbatul din magazin a observat că mă oprisem acolo și și-a ridicat privirea.

— Te pot ajuta cu ceva? m-a întâmpinat el, iar cuvintele sale au răsunat exact ca ale lui Erik, același ritm, același accent.

Era suedez.

M-am întors și-am plecat.

Dacă suedezii puteau lucra și vinde în magazine pe Rarotonga, atunci și eu puteam trăi oriunde. De obicei, nu cred în astfel de semne, dar în acel moment, în acel loc, am fost pe deplin convinsă că făceam ceea ce trebuia.

Se făcuse târziu. Am găsit o agenție de voiaj, dar a trebuit să aștept mult și bine până mi-a venit rândul, apoi i-am spus femeii din spatele biroului că voiam să cumpăr un bilet de avion către Londra. Mi s-a spus că era imposibil, că ar fi trebuit, mai întâi, să schimb avionul la Los Angeles, în SUA, căci Marea Britanie era prea departe pentru un zbor direct. Aș fi fost nevoită să aștept cinci zile în Los Angeles, pentru că locurile erau toate ocupate. Ar

fi trebuit să fac și rezervare la un hotel, fiindcă fără o adresă în SUA nu mi s-ar fi permis accesul în țară.

— Există vreunul ieftin acolo? am întrebat eu, deoarece, chiar dacă aveam la dispoziție douăzeci de mii de dolari, nu știam cât aveau să-mi ajungă.

Femeia din spatele biroului a oftat și s-a uitat la ceasul de la mână.

— Acum închidem, a spus ea. Va trebui să revii mâine ca să-ți faci rezervare la un hotel.

Mă simțeam foarte obosită când am ajuns acasă, așa că am adormit înainte să se întoarcă unchiul Matini. A doua zi dimineață, m-a trezit și mi-a zis că se așteaptă din partea mea să mă ocup de mâncare cât timp stau la el. Mi-am cerut scuze și i-am promis că-mi voi da silința.

Așa că mâncarea era gata când unchiul Matini s-a întors seara acasă (dar nu s-a arătat impresionat de eforturile mele culinare). La lăsarea întunericului, bărbați pe care nu-i cunoșteam veneau la el pe verandă și discutau despre pescuit și puști cu harpoane, dar și despre oameni de care nu auzisem în viața mea, despre niveluri de taxare, infrastructură și sistemul de sănătate (pe Manihiki erau oameni care șușoteau că unchiul Matini nutrea ambiții politice). În unele seri, mi-a spus să intru în casă și să închid ferestrele și ușile, chiar dacă înăuntru era insuportabil de cald și de umed, însă tot le auzeam șoaptele prin pereții de piatră.

Într-o bibliotecă din lemn închis la culoare se aflau o mulțime de cărți. Mi-am plimbat degetele pe cotoarele lor, uluită să descopăr că pe lumea asta puteau exista atât de multe povești. Citeam aproape o carte pe seară. Cea care m-a impresionat cel mai mult a fost o carte despre Prințesa Diana, scrisă de Andrew Motion. Era descrisă drept o femeie extrem de nefericită, bolnavă și singură, hărțuită de reporteri, umilită de curtea regală și abandonată de soț, și care încercase chiar și să se sinucidă. Să ai totul nu e destul.

În comparație cu Manihiki, Rarotonga era diferită din multe puncte de vedere, însă diferențele nu erau chiar așa de vizibile pe cât m-aș fi așteptat. Firește, insula era mai mare, fiind de origine vulcanică, nu un atol de corali. Muntele pe care se afla vulcanul stins se ridica până la șapte sute de metri deasupra nivelului mării, în timp ce, pe Manihiki, cel mai înalt punct avea doar patru metri. Am împrumutat bicicleta Vaianei și am pornit la drum în jurul insulei, mai întâi pe drumul interior vechi de o mie de ani, apoi pe drumul de coastă care fusese construit de misionari. Am trecut pe lângă Ngatangiia și Plaja Muri, apoi am făcut un popas ca să mă odihnesc în fața clădirii ambasadorului Reginei. Construcția era oarecum izolată undeva în partea sudică a insulei, cu porți închise și un simbol heraldic splendid, cu fațada la drum. Unchiul Matini, mătușa Ama și Vaiana fuseseră acolo în vizită în urmă cu ceva vreme, cred că se întâmplase cu ocazia unui botez. Am băut apă din sticla de plastic pe care o luasem cu mine, apoi am pornit mai departe, către Takituma și Vaimaanga. Era cald. Umiditatea degajată de pădurea tropicală se scurgea pe versanții vulcanului în mii de firicele subțiri, iar oceanul se izbea cu furie de coasta pe care era construit drumul. Mi-am aruncat privirea către orizont, în direcția în care nu mai era uscat până în Antarctica. Am trecut de un mic hotel numit Moana Sands Beachfront Villas și m-am simțit ceva mai bine știind că sora mea avea propriul hotel pe Rarotonga.

După ce am trecut de un restaurant numit Vaima's, o apariție fantomatică în dreapta mea m-a făcut să opresc.

La baza muntelui se aflau șiruri întregi de schelete de beton roase de umezeală, clădiri enorme construite doar pe jumătate, parțial acoperite de pădure. Nu mai văzusem în viața mea așa ceva.

În seara aceea, l-am întrebat pe unchiul Matini ce era cu acele construcții fantomatice pe care le văzusem acolo.

— Acela-i Sheratonul, a răspuns el, luând un ziar în mână, ca și cum un singur cuvânt ar fi explicat totul.

— Sheratonul?

A oftat și și-a împăturit ziarul.

— Unul dintre cele mai mari lanțuri hoteliere din lume. Au vrut să construiască acolo un hotel de cinci stele cu sute de camere, cu propriul său turneu de golf, iar guvernul nostru incompetent le-a promis un ajutor în valoare de câteva milioane de dolari.

Ploua în seara aceea, iar noi stăteam pe verandă, doar noi doi, eu și unchiul Matini. A lăsat ziarul deoparte și și-a aprins o țigară, suflând fumul în bezna nopții.

— S-au apucat să construiască, însă, după o vreme, s-a dovedit că banii contribuabililor din Insulele Cook se evaporaseră.

— Se evaporaseră? Cum?

A ridicat din umeri.

— Oamenii ar fi în stare de orice pentru bani. Mulți dintre noi ne-am opus de la început întregului proiect, nu doar din cauză că era vorba de o investiție ridicolă, fără niciun fel de fundament în cultura noastră.

S-a aplecat spre mine, a scuturat scrumul pe jos și și-a coborât vocea:

— Locul ăla e blestemat, încă din 1911. A avut loc o dispută cu privire la cine deținea terenul, care a dus la crimă. Un colonist european a împușcat mortal un bărbat, iar fiica acestuia, Metua, a blestemat acel loc ca nimic să nu crească pe el, să nu dăinuie nimic acolo, nici afaceri, nici plante, până când terenul nu va reveni în proprietatea deținătorilor de drept.

A tras apoi un fum lung din țigară.

— La o festivitate ce a avut loc acum câțiva ani la hotel, și-a făcut apariția nepotul lui Metua, îmbrăcat ca un înalt preot, și care a aruncat același blestem rostit odinioară de bunica lui. Sute de oameni au privit cum el și-a aruncat sulița și a înfipt-o în placarda ce tocmai fusese dezvelită de prim-ministru.

A dat din cap gânditor rostind aceste cuvinte și s-a lăsat pe spate în scaun.

— Nu știe nimeni câți bani au dispărut din cuferele statului. Cele mai pesimiste estimări apreciază că ar fi vorba de până la o sută douăzeci de milioane de dolari. Toată țara a ajuns în pragul falimentului. A trebuit să fim inventivi ca să supraviețuim. Există

modalități, o mulțime, prin care să putem răzbate pe o piață internațională, însă e dificil, foarte dificil…

S-a ridicat, privind în continuare ploaia.

Eu am plecat să mă culc în camera Vaianei.

Noaptea era aproape rece, după ploaia de mai devreme. Am tras cearșaful peste mine, simțindu-mă mai singură ca niciodată.

Oamenii ar fi în stare de orice pentru bani.

Amiria probabil că dormea acum alături de copiii mei. Probabil că-mi mutaseră patul în camera ei din Casa Mare, iar copiii dormeau acum la capetele opuse ale patului, cu gurile deschise, cu părul transpirat de somn.

Am suspinat în pernă, să nu fiu auzită de nimeni.

A doua zi, am încercat să merg cu autobuzele care circulau pe insulă. Unul o înconjura în sensul acelor de ceasornic, celălalt, invers, și se întâlneau la mijloc. Fiecare călătorie dura o oră.

În după-amiaza aceea a fost gata pașaportul.

Am plecat două zile mai târziu.

În drum spre serviciu, unchiul Matini m-a lăsat la aeroport. Ne-am despărțit fără mare tam-tam, căci n-aveam de ce. Familia unchiului Matini călătorea tot timpul, iar eu aveam de gând să mă întorc în trei săptămâni. Nu că s-a și întâmplat așa.

Încă mai am biletul de îmbarcare.

Zborul numărul NZ18 cu Air New Zealand, de la Rarotonga la Los Angeles, locul 48A.

Am aterizat sâmbătă, 9 aprilie 1994.

Los Angeles

Sâmbătă, 9 aprilie 1994

Astăzi a plecat în sfârșit Avarul. Îți vine să crezi că-l cheamă Tukkuttok, incredibil! C l-a condus la aeroport. N-a vrut cu taxiul, nu, nu. C încă nu s-a întors acasă.

Richard Dawkins despre teoria evoluționistă a lui Darwin, astăzi după-amiază: Argumentul lui Kimura este că doar o minoritate a schimbărilor evolutive este adaptativă = aproape sigur corect. Dawkins a pus punctul pe i: Minoritățile sunt cele care contează!!

Poponarul rus a făcut borș (surpriză!!). Aproape de nesuportat. Poponarul socialist a dat vina pe infecția lui cu ciupercă.

Două dintre Puicuțele B au spălat vasele.

Seară de căcat.

***

Duminică, 10 aprilie 1994

Liniște în casă după inuit??

Mare GREȘEALĂ!!

C a venit acasă însoțită de o sperietoare jerpelită. A găsit-o aruncată în rigola de lângă rampa spre autostrada 405. Sperietoarea: bandajată și dreasă bine. A trebuit să dorm pe canapeaua Avarului. (Supermodelul sclipicios ocupată rău = n-a avut cine să spele vasele.)

Am găsit o idee interesantă de-a lui Dawkins: picioarelor care merg mult desculțe li se îngroașă pielea / mașinăriile mecanice se uzează dacă sunt folosite prea mult. De ce??

Răspuns, Darwin: adaptare.

Gluma zilei: Sperietoarea crede-n Dumnezeu!!!

Mai că am murit de râs.

C = epitomul corectitudinii politice. A urmat o discuție despre Domnul, a trebuit să dau fuga la baie, să dau drumul la duș ca să n-o mai aud (apă rece, iubita, eu nu-s Avarul, și totuși). Am rămas liniștit acolo până ce una dintre Puicuțele B a trebuit să se pișe. Am vrut să discut cu C despre Darwin, dar era morocănoasă. Fusese toată

noaptea și jumătate din zi la spital cu Sperietoarea. E pe jumătate nebună, așa că n-ai cum s-o scoți la capăt cu ea. A venit direct din junglă. A fost săltată de tipi la aeroport. Și-a pierdut banii și a luat-o și rău pe coajă. Și-a abandonat copiii pe o insulă din Pacificul de Sud, ca să dea de-un tip care se cărase de-acolo. Mult noroc cu asta, scumpa! Fă-ți rost de niște țâțe ca lumea și s-ar putea să ai o șansă.

SUPERMODELUL SCLIPICIOS s-a arătat la față la cină, dar nu avea de gând să spele vasele. Și-a rumegat deziluziile în liniște, apoi s-a închis în debara cu o sticlă plină.

Una dintre Puicuțele B a gătit supă de linte, ceva absolut odios.
Sperietoarea a orăcăit ca un bebeluș.
O seară mai de căcat decât ți-ai putea închipui.

***

LUNI, 11 APRILIE 1994

Puicuța B1 a plecat la Cârnăcior. SUPERMODELUL SCLIPICIOS la o probă, pe dracu'. Poponarii cu prosoape de plajă plecați la plaja de poponari a lui Will Roger. C e la Bibliotecă. Doar Sperietoarea a rămas în casă. I-am zis să nu se prostească și cred că are bunul-simț să nu mai trăncănească.

Evoluție la întâmplare: de Vries, W. Bateson și alți „mutaționiști" care credeau că selecția nu servește decât la înlăturarea unor caracteristici primejdioase și că adevărata forță ce duce…

Iartă-mă, King, că ți-am rupt paginile astea din jurnal. Nu le-am putut lăsa în apartamentul lui Clay, ei știau despre asta și probabil că deja au scotocit acolo după el. Presupun că încă mai erai la azil când au venit (am făcut-o spre binele tău, deși, ca să fiu sinceră, mai degrabă pentru binele copiilor mei), sper că nu te-au prins acolo. Clay n-a avut timp să ciripească, știu sigur acest lucru, doar am văzut.

King, nu am de gând să mint: n-ai fost o companie prea plăcută. Îți înțeleg motivele, dar nu trebuie să te lași pradă oricărui gând negativ sau senzație care-ți trece prin trup, indiferent cât de deformate ar fi ele. Când am venit prima oară în apartamentul lui Clay, în acea seară, nu mi-am dat seama ce-i cu tine în penumbra de-acolo, un torace cu un braț și-un cap într-un scaun cu rotile (am văzut chestii asemănătoare în poze, dar nu și-n realitate). Știu că tu ai fost primul, că tu o considerai pe Clay ca fiind doar a ta, iar pe ceilalți îi considerai a fi simpli intruși, și presupun că aveai, într-un fel, dreptul să-i consideri așa, dar te-nșelai amarnic. Clay n-a fost niciodată a ta. Ea nu era nici măcar a ei înseși. (Da, spun „ea“, chiar dacă, practic, nu e tocmai corect. Nu știu care ar fi termenul corect care să i se potrivească. Să-i spun „neutrul“ ar însemna să o fac să se simtă ca un lucru, un obiect, un clovn monstruos, ceea ce ar fi complet neadevărat.)

Zborul NZ18 cu Air New Zealand, de la Rarotonga la Los Angeles, a decolat la timp.

După părerea bunicii Vaine, zborul era un sacrilegiu (dacă Domnul ar fi avut intenția ca noi să zburăm, atunci ne-ar fi dat aripi). Dar chestia e că eu am simțit mai degrabă opusul, ca și cum aș fi ajuns mai aproape de El ca niciodată. Aveam loc la fereastră, așa că mi-am petrecut cea mai mare parte din timp privind afară. Să te afli deasupra norilor este o experiență amețitoare, ca un plonjon în adâncuri, numai că în sens opus. Soarele se vedea mai clar, cerul era de un albastru incredibil de strălucitor. Oceanul Pacific scânteia printre nori, mult sub noi, cu apele-i de o claritate senzațională. Zburam spre est, direct către crepusculul atotcuprinzător.

În cele din urmă, când s-a întunecat, căpitanul ne-a invitat să ne punem centurile de siguranță pentru că aterizam. Pluteam pe deasupra uscatului și mi s-a tăiat răsuflarea.

Luminile de dedesubt nu se mai terminau. Se întindeau de la un orizont la altul, o nesfârșită galaxie de stele presărate pe suprafața Pământului. Eram atât de fericită că pot trece printr-o asemenea experiență!

Când am aterizat, aveam urechile înfundate și mi-era cam rău.

Coada de la controlul pașapoartelor era aproape fără sfârșit, la fel cum mi se păruse și orașul văzut de sus. Am așteptat peste o oră până să-mi vină rândul.

— Afaceri sau de plăcere? a întrebat funcționarul de la vamă.

— Nici una, nici alta, am răspuns eu. Sunt în tranzit spre Londra.

Cu degete ușor tremurătoare am pus pe tejghea biletul de la British Airways cu care trebuia să plec spre Heathrow cinci zile mai târziu.

Funcționarul l-a luat și l-a privit cu atenție, apoi a examinat formularul pe care-l completasem pentru obținerea vizei.

— N-ați completat căsuța cu adresa dumneavoastră din SUA.

Am deschis gura ca să spun că n-aveam așa ceva, apoi mi-am adus aminte, dintr-odată, de femeia neprietenoasă de la agenția de voiaj din Avarua, de unde-mi luasem biletul. Nu mă mai

întorsesem la ea ca să-mi fac rezervare la hotel, cum de uitasem? Oare n-aveam să mai fiu lăsată să intru în țară? Urmau să mă suie în avion și să mă trimită înapoi?

— O, m-am auzit spunând. Am uitat să completez? Urmează să stau la un… hotel.

— Care?

Of, Doamne, n-am mai stat niciodată într-un hotel, așa că nu-mi trecea prin minte niciun nume de hotel, în afara celui mai mare lanț de hoteluri din lume, ruinele de beton abandonate în pădurea tropicală.

— La Sheraton, am răspuns. Voi sta la Sheraton.

— La cel din centru sau la cel de-aici, de lângă aeroport?

— Ăăă… aici, am răspuns, înghițind în sec.

Funcționarul a scris ceva pe formular.

— Aveți ceva de declarat?

— Nu știu, ce-ar trebui?

— Bani, bunuri cumpărate, produse agricole…?

Mi-am adus aminte de perlele din geanta mea transversală și de cei optsprezece mii de dolari din valiză, dar am clătinat din cap.

— Motivul pentru care călătoriți la Londra?

Citisem într-o carte, nu-mi mai aduceam aminte în care, că, dacă minți, ar trebui s-o faci cât mai aproape posibil de adevăr.

— Soțul meu lucrează acolo momentan, am răspuns. Vreau să-i fac o vizită.

Mi-a pus ștampila pe pașaport apăsând-o puternic. Mi se oferise o vizită turistică de trei luni în SUA.

O mulțime de valize de pe banda rulantă cu bagaje erau sclipitoare și moderne, dar unele arătau ca aceea a mamei Evelyn. Unele erau confecționate din metal, cum era a lui Erik, doar că mult mai mari. A mea a apărut printre ultimele (așa mi s-a părut, cel puțin), iar după ce-am luat-o, am trecut prin vamă și am ieșit la aer, în lumea reală.

— Domnișoară? Aveți nevoie de un taxi?

Un bărbat a pus mâna pe mânerul valizei mele și mi-a arătat o mașină oprită, dar eu am tras de ea înapoi și m-am împotrivit. Traficul era la fel de zgomotos ca o noapte furtunoasă. Bezna era rece și plină de mirosuri, de gaze de eșapament, de zahăr și de prăjeli.

— Taxi? Domnișoară?

Mi-am mutat geanta ca s-o am la piept și am strâns valiza cu ambele mâini. Oamenii treceau iute unul pe lângă altul, în toate direcțiile, mânați de urgențe invizibile pentru ceilalți, știute doar de ei. Am privit de jur împrejur după cineva care să-mi arate încotro se afla Sheratonul.

Exista un asemenea hotel pe West Century Boulevard, mi-a spus o femeie stresată, care lucra pentru o firmă de închirieri de mașini, apoi mi-a dat o hartă a aeroportului. Evident, exista un autobuz care transporta pasagerii între hotel și clădirile terminalului, dar n-am găsit nicio stație și a trebuit să merg pe jos.

Trotuarul era rece și umed, mi s-a făcut pielea de găină pe brațele goale. Becurile de pe stâlpii care străjuiau trotuarul erau de culoarea flăcărilor și aruncau o lumină chioară în jur. Clădirile erau iluminate de firme colorate strident și am recunoscut câteva mărci din reclamele postate în *Woman's Weekly*, deși nu eram sigură. Vedeam Hotelul Sheraton în depărtare, o clădire înaltă, al cărei nume strălucea în întuneric. Se afla mai departe decât mă așteptasem și valiza era chiar grea, prin urmare a trebuit să mă opresc pe drum și să mă odihnesc.

În cele din urmă, am ajuns acolo, istovită și înghețată. Holul era plin de lume, un grup numeros sosit din Asia, așa că a trebuit iar să aștept mult timp la coadă.

— Cu ce vă pot ajuta, domnișoară? m-a întrebat, în cele din urmă, un bărbat care părea la fel de epuizat ca mine.

— Aș vrea o cameră, am răspuns, simțind că nu-mi pasă cât costă.

— Pe ce nume a fost rezervată? a întrebat bărbatul fără ca măcar să mă privească, în timp ce tasta la un calculator.

— Cinci nopți, am răspuns eu.

Bărbatul a ridicat privirea.

— Dar aveți o rezervare?

Nu, n-aveam.

— Îmi pare rău, a rostit bărbatul. Toate camerele sunt ocupate pentru la noapte. Vom avea camere libere mâine și-n restul săptămânii, dar mă tem că n-avem niciuna liberă pentru la noapte.

Am privit de jur împrejurul holului încăpător.

— Trebuie să aveți totuși ceva, nu? am insistat eu.

— Îmi pare rău, a fost răspunsul lui, aruncându-și privirea peste umărul meu, spre cuplul care aștepta la rând.

Auzul mi-a revenit brusc, iar capul mi s-a umplut de un sunet puternic, asurzitor.

— Dar, am continuat, unde m-aș putea duce?

— Vreți să rezervați o cameră pentru mâine?

— Pot rămâne aici la noapte dacă o rezerv?

Devenea din ce în ce mai iritat.

— Domnișoară, dacă nu aveți o rezervare, va trebui să vă cer să vă dați într-o parte și să le permiteți oaspeților noștri să înainteze. Mai sunt și alte hoteluri în apropiere, încercați la unul dintre ele.

Am mormăit „desigur“ și „scuze“, mi-am luat valiza și am pornit către ieșire. Ușile erau din sticlă, automate, iar un curent de aer rece pătrundea înăuntru ori de câte ori se deschideau. M-am ferit de aerul rece, cu valiza la picioare, în timp ce o senzație de irealitate mi-a învăluit capul ca o pâclă. Mi-am împreunat mâinile și am închis ochii, izolându-mă complet de zgomote și agitație. O, Doamne sfinte, privesc la lumea asta pe care ai creat-o în înțelepciunea Ta…

Mi-am înghițit cu greutate nodul din gât și am ieșit în beznă. Dacă Hotelul Sheraton nu-mi voia banii, trebuie că exista pe undeva un loc care să-i vrea. Am ieșit pe bulevard și-am început să merg, zărind clădirile de-alături și zicându-mi în gând că trebuie să fie hoteluri, însă nu știam în care să intru.

— Hei, dragă, încotro?

Mașina care a oprit lângă mine era lungă și închisă la culoare, iar bărbatul care scosese capul pe geamul ușii din dreapta avea păr roșcat și dinți foarte albi. Am strâns și mai bine mânerul valizei și-am început să merg mai repede. Mașina a accelerat ușor și mi-a luat-o înainte. Pe geamul din spate era lipit un abțibild bleu, iar pe el era scris cuvântul UNICEF cu litere albe.

— Dragă, ascultă-mă, îmi plac hainele tale. Ai venit din Hawaii?

M-am oprit și m-am holbat la abțibild. UNICEF era acronimul pentru Fondul pentru Copii al Națiunilor Unite.

— Hei, hula-hula, de ce nu vrei să vorbești cu mine?

Mi-am desprins ochii de la abțibild și-am început iar să merg.

— Mă îndrept spre hotel, am răspuns, căci nu eram departe de o parcare bine luminată.

— La ce hotel stai? Dragă, m-auzi?

Cum n-am răspuns, mașina a tras lângă trotuar, iar bărbatul cu dinți albi a deschis portiera și s-a proțăpit în fața mea. M-am oprit, simțind cum îmi zvâcnește sângele în gât.

— Scuze, a rostit el pe un ton mai blând, n-am vrut să te sperii. Scuze.

Am tras aer adânc în piept și mi-am aruncat privirea către abțibild.

— Lucrezi pentru drepturile copilului?

Dinți-Albi a încuviințat.

— Tot timpul! Unde mergi?

Am arătat vag cu capul în direcția străzii. Pe lângă noi treceau mașini cu mare viteză, iar pe deasupra noastră a trecut un avion uriaș, care se pregătea să aterizeze.

— Valiza aia pare foarte grea, te pot duce eu unde vrei să mergi.

Am încercat să zâmbesc.

— Mersi, am spus, dar nu-i nevoie. Aproape am ajuns.

Bărbatul privea de-a lungul șoselei, în timp ce un camion a trecut atât de aproape de noi, încât a trebuit să mă dau într-o parte.

— La Marriott? Acolo stai? Să știi că-i un hotel cam naspa, scump și de proastă calitate, n-ai cum să stai acolo!

Mi-a zâmbit, și am văzut că dinții strălucitori și albi, dezgoliți de-un surâs foarte larg, făceau pereche cu părul roșcat și moale, pieptănat impecabil.

— Cunosc eu un hotel mult mai bun.

S-a deschis și portiera pasagerului, iar din mașină a coborât un bărbat, mult mai scund decât primul. Am făcut un pas în spate și m-am uitat în întuneric.

— Uite, serios acum, a continuat Dinți-Albi, doar ce-ai coborât dintr-un avion dinspre Hawaii?

— Rarotonga, am răspuns.

— Tonga? a rostit tipul scund. Locul acela cu un rege foarte gras?

— Te afli la mare depărtare de casă, a spus Dinți-Albi, apoi a făcut câțiva pași spre mine. Ai prieteni care te-așteaptă aici? La Marriott?

Am încuviințat și am înghițit în sec, incapabilă să scot vreun cuvânt. Bărbatul a oftat de ușurare.

— E foarte bine, credeam că ești de una singură. Vorbesc serios, te putem duce noi cu mașina, ai mai bine de un kilometru și jumătate de mers pe jos. Văd că ai înghețat.

— Și valiza pare chiar grea, l-a completat Tipul-Scund.

— De obicei, nu e atât de frig în aprilie, dar știi ce se zice, că nu te poți bizui pe vremea din aprilie.

Dinți-Albi a început să râdă. Nu înțelegeam ce vor să zică despre vremea din aprilie și nici nu înțelegeam de ce era așa de amuzant. Vântul îmi sufla *pareu*-l în sus, dezgolindu-mi picioarele. Bărbatul a mai făcut câțiva pași spre mine, cu zâmbetul întipărit pe față.

— Ai mai fost vreodată în Statele Unite?

Știu că aveam timp să mă gândesc că trebuia să par încrezătoare și experimentată, dar atunci n-am făcut decât să clatin din cap.

— Biata de tine, a rostit el, înțelegător. Direct de la țară.

A privit peste umăr și a râs spre mașină. Din ea au mai coborât doi bărbați, care veneau către noi. Dinți-Albi a întins mâna spre mine.

— Scuze, ce nepoliticos din partea mea! Eu sunt Clark Kent, iar el este colegul meu, Bruce Wayne.

A arătat către Tipul-Scund, după care spre cei doi tipi care doar ce coborâseră din mașină.

— El e dr. Robert Bruce Banner, iar el, Peter Parker, și ne bucurăm cu toții foarte mult să te cunoaștem.

Cei doi bărbați au ridicat și ei mâinile, în semn de salut. Am rămas holbându-mă la Robert Bruce Banner, care se clătina ca un bețiv și nu semăna deloc a doctor, dar, pe de altă parte, nu se putea spune că mai întâlnisem vreodată un doctor adevărat.

— Încântată, am murmurat.

— Încercăm să întâmpinăm cu ospitalitate turiștii care ne intră în țară, a continuat Clark Kent, părând mai degrabă jignit. Ne-am simți ca niște căcați cu ochi dacă n-am fi în stare să ajutăm o tânără domniță ce îngheață de frig, așa că suntem siguri că nu-ți dorești una ca asta! Chiar vrei să ne faci să ne simțim ca niște căcați cu ochi?

Ceilalți doi, doctorul și cel numit Peter Parker, ni se alăturaseră și acum se aflau în spatele meu.

— Hotelurile de lângă aeroport sunt scumpe și foarte proaste, iar noi te putem conduce la unul mult mai bun și mai ieftin, dar dacă insiști să mergi la Marriott, atunci te putem duce acolo, fără probleme.

— Dă-mi voie să te-ajut cu valiza, a intervenit Bruce Wayne, iar eu m-am trezit cumva incapabilă să mă împotrivesc, așa că l-am lăsat să mi-o ia și să o așeze în portbagajul lungii sale mașini.

— Bună fată, m-a lăudat Clark Kent cu dinții săi strălucitori, după care a ținut deschisă pentru mine portiera mașinii.

Dr. Robert Bruce Banner și-a pus palma între omoplații mei și m-a împins ușor, dar ferm, către vehicul. Bruce Wayne a urcat pe bancheta pasagerului din față, Peter Parker a ocolit mașina și s-a așezat la volan, iar ceilalți s-au suit în spate.

— Ai să ajungi la căldurică, în siguranță, în hotelul tău, cât ai zice pește, a rostit Clark Kent din interiorul mașinii, apoi am urcat și eu în spate și-am închis ușa, simțind sub tălpi un covor de gunoaie și sticle goale.

Mașina a demarat în scârțâit de pneuri și s-a îndepărtat iute de trotuar, intrând în trafic și făcându-mă să mă lovesc cu capul de geam.

— Mă bucur că te putem conduce noi, a rostit Clark Kent, apoi a apăsat pe un buton aflat pe portiera pasagerului, după care s-a auzit un clic.

M-a înconjurat cu un braț.

— Ia zi-mi, cum te numești?

— Kiona, am șoptit eu.

— Cum ai zis? Key Houna?

Au izbucnit în râs toți patru. Mașina a prins viteză. Eu încă mai aveam geanta pe care o purtam transversal, iar Clark Kent a tras de ea și i-a deschis capacul.

— Ei, a spus, scoțând la iveală biletul meu de avion pentru Londra, ce-avem noi aici?

I l-a dat mai departe lui Bruce Wayne, aflat pe scaunul din față, iar eu am întins mâna după el, dar n-am fost îndeajuns de iute.

— Ești în drum spre Marea Britanie? s-a mirat Bruce Wayne. De ce te duci la Londra?

— Soțul meu lucrează acolo, am răspuns, cu ceva mai mult curaj de data asta. Merg să-i fac o vizită.

— Aha! a exclamat Clark Kent. Ești o femeie măritată. Cu o grămadă de experiență în pat, cum s-ar zice.

Și-a lipit palma de coapsa mea. Am încercat să văd ce făcea Bruce Wayne cu biletul meu în timp ce închideam geanta, însă Clark Kent m-a prins de mână și m-a împiedicat. Mi-a scos afară portofelul și i l-a dat lui Peter Parker. Am dat să protestez când l-a deschis și a început să numere banii din el (banii neozeelandezi, căci dolarii americani rămăseseră în valiză).

— Uau, ia uitați-vă aici!

Clark Kent ținea în mână cutia de la Amiria, al cărei capac nu mai stătea bine și de care el trăgea cu putere, privind la perlele mele și dând înțelegător din cap. A scos-o pe cea mare și verde pe care o alesesem din cea mai recentă recoltă și și-a lăsat capul spre umăr.

— Scumpo, a rostit el, nu ești cumva prea mare ca să te joci cu jucării?

Apoi a lăsat perla să cadă înapoi în cutie și cutia pe podeaua mașinii, abandonând-o alături de gunoaie.

Pe partea cealaltă a șoselei, am zărit din mers firma iluminată a hotelului Marriott. Clark Kent și-a pus iar mâna pe coapsa mea, eu am încercat să i-o dau la o parte, însă el m-a prins strâns de umăr și și-a înfipt cealaltă mână între picioarele mele. Ceilalți răcneau și-l încurajau. Clark mi-a dat *pareu*-l într-o parte și și-a înfipt mâna în chiloții mei. A tras tare de ei, încercând să rupă materialul subțire, însă când a văzut că nu poate, și-a înfipt degetele în mine.

Apa s-a strâns în jurul meu, cu forță, de parcă mă aflam la patruzeci de metri în adânc. Nu-l mai puteam striga pe tata Tane, nu mai aveam cuțite cu care să-mi tai părul. Mașina a prins și mai multă viteză. Bărbații aclamau și strigau, îți place, așa-i, fato, fute-o, fute-o, degetele se înfigeau și mai adânc, încerca să le miște, înăuntru, afară, iar înăuntru. Am simțit metalul rece al mânerului ușii lipit de coastele mele, am bâjbâit după el cu o mână, dar nu voia să se miște, era blocat. Ne apropiam de o autostradă enormă, milioane de faruri treceau cu mare viteză, apoi am văzut că ne-am apropiat de rampa de intrare pe ea și am prins bine butonul mic, am tras de el în sus și m-am retras într-o parte. Cu toată forța pe care-o mai aveam în mine am împins cu picioarele și m-am aruncat din mașină cu spatele mai întâi, așa cum procedam de obicei, cu coatele deasupra capului și cu genunchii strânși la piept, apoi am aterizat pe o parte și mi-am simțit coastele trosnind. Stopurile pe frână ale mașinii s-au aprins într-un roșu furios și cauciucurile au scârțâit cu putere când mașina s-a oprit, după care am fost învăluită într-o binecuvântată și deplină liniște.

Pe cerul nopții nu se zărea nicio stea. Mi-am ridicat privirea spre pustietatea absolută, roșie ca flacăra și cenușie, incapabilă să fac vreo mișcare. Deasupra mea era așezată o pătură, caldă și aspră la pipăit.

— Ambulanța e pe drum, a rostit o voce de undeva de dincolo de vid.

Am încercat să spun că mă doare peste tot, dar nu știu dacă am fost auzită. O mână mi-a așezat ceva moale sub ceafă.

— O să fii bine, m-a liniștit vocea. După ce ți se vor vindeca rănile, ai să fii la fel ca înainte.

Când m-am trezit, zăceam întinsă într-un pat de spital cu așternuturi imaculate și mă simțeam indecent de bine. Toți îngerii din cer cântau pentru mine, lumina era strălucitoare, iar eu voiam să plutesc până la ceruri, însă un glas aspru m-a forțat să revin la realitate.

— Hai, domnișoară! Trebuie să rămâi trează.

O femeie cu o mască la gură stătea aplecată deasupra mea, în timp ce-mi măsura tensiunea.

Am întors capul și am simțit cum creierul îmi e străpuns de cuțite ascuțite. Un chip oval, cu ochii negri și nasul mare, îmi surâdea.

— Mă bucur să te cunosc, a rostit. Cum te simți?

— Super, am răspuns, și am închis ochii.

— Ai trecut peste ce era mai rău, a continuat. În curând, o să te simți ca naiba. Unde locuiești?

— În Tukao.

— Unde?

— Pe Manihiki.

— Asta e-n Noua Zeelandă?

Manihiki în Noua Zeelandă? Ideea asta era atât de prostească, încât a trebuit să râd, dar m-am oprit când am simțit durerea din coaste.

— Sunt o mulțime de lumini aici, am schimbat eu subiectul, privind către tavan.

— Numele meu este Clay, a rostit Chip-Oval. Te-am găsit lângă rampa ce duce spre Autostrada 405 și te-am adus aici. Unde

locuiești în Los Angeles?

Eram în Los Angeles? A, da, toate luminile alea, acoperind întreg Pământul.

— La Sheraton era plin, am continuat. Nu mai era nicio cameră disponibilă la Sheraton.

— Sper că nu te superi, dar ți-am căutat un pic prin lucrurile din bagaj. Ai vreun card bancar? Ca să plătești spitalizarea?

— Spitalizarea?

Noi nu plăteam niciodată la clinică. Mama Evelyn era plătită de stat, iar eu, ei bine, eu doar o ajutam.

— Sau ai bani lichizi la tine?

Sigur! Banii lui Erik!

— În valiză, am spus eu. Banii sunt în valiză.

— Ce valiză?

Am început iar să rătăcesc, iar când mi-am revenit în simțiri, aveam dureri peste tot. Am vomitat și-am încercat să mă dau jos din pat, însă brațul îmi era bandajat și pieptul prins bine în atele, așa că nu mă puteam mișca. Persoana numită Clay stătea în continuare pe un scaun, lângă patul meu. De partea cealaltă a patului se afla un bărbat cu barbă, îmbrăcat cu o haină albă.

— Kiona, a spus acesta, eu sunt dr. Lewis. Ai o contuzie, plus o rană destul de gravă la ceafă. Ai pelvisul fracturat, așa că o să te mai doară o vreme, dar nu e chiar atât de grav. Ți-am introdus o tijă de titan, prinsă cu șapte șuruburi, în antebrațul drept, dar n-ai de ce să fii așa îngrozită, ai să te recuperezi complet. Ai avut umărul dislocat, dar acum l-am așezat la loc, și ți-ai mai rupt și trei coaste. Îți voi prescrie niște calmante, ca să le iei în caz că nu mai suporți durerea.

Apoi a dispărut din raza mea vizuală. Cealaltă persoană, Clay, s-a aplecat deasupra mea.

— Doar dacă nu cumva deții niște bunuri invizibile, te-aș sfătui să pleci chiar acum de-aici, a spus ea. Dacă mai rămâi, o să te coste o avere.

Am privit în direcția luminii care venea dinspre fereastră, o lumină aspră și albă, gândindu-mă că ar fi fost o posibilă cale de evadare.

— Unde mă aflu?

— Ești într-un salon de recuperare al spitalului Los Angeles County General. E timpul ca eu să plec acasă. Ai pe cineva care să poată avea grijă de tine?

Am simțit cum durerea îmi străbate tot corpul. Mă durea orice: să gândesc, să respir, să vorbesc.

— Doar pe Dumnezeu, am șoptit.

Clay s-a ridicat în picioare și mi-a așezat o bucată de hârtie pe piept.

— Adresa și numărul meu de telefon, a spus ea. M-am ocupat eu de plata facturii de spitalizare, așa că mă aștept să-mi dai înapoi banii când vei putea. Mult noroc!

Apoi a ieșit pe ușă, o femeie masivă, binefăcută, cu păr șaten-roșcat. Am bâjbâit după biletul pe care mi-l lăsase: 1336 North Citrus Avenue #7, Hollywood, CA 90028, și un număr de telefon cu multe cifre.

— Ai pe cineva care să vină să te ia sau să sun eu după un taxi? m-a întrebat asistenta cu mască pe gură.

Nu puteam să merg, așa că m-au dus până la ieșire într-un scaun cu rotile. Apoi am rămas acolo, privind cum oamenii intrau și ieșeau într-un șir nesfârșit, la fel ca peștii în marea de dincolo de recif, fără de număr și într-o forfotă haotică, repezindu-se încolo și încoace, singuri sau în grupuri, aproape toți înfulecând câte ceva din diferite tipuri de recipiente. Era doar vina mea că stăteam acolo, căci îi spusesem asistentei că va veni cineva să mă ia, dar cine-ar fi putut să vină? Cum Dumnezeu ajunsesem în situația asta?

Valiza mamei Evelyn dispăruse, împreună cu toate lucrurile mele și banii lui Erik. Aveam geanta în poală, în scaunul cu rotile, așa că am încercat să răscolesc prin ea, ca să văd ce-mi mai rămăsese. Dispăruse biletul pentru Londra, asta știam deja, era la Bruce Wayne. La Peter Parker îmi rămăsese portofelul. Perlele din cutia Amiriei erau împrăștiate printre gunoaiele adunate sub scaunul din față al mașinii lungi și negre cu abțibildul cu UNICEF lipit pe spate. Însă în geantă îmi rămăseseră pașaportul emis de Noua Zeelandă și biletul de îmbarcare către Aeroportul Internațional Los Angeles, un sendviș cu carne de porc presată, pe care îl păstrasem de la masa oferită în avion, plicul ce conținea misterioasa cheie a lui Erik și cartea mea, *Stâlpii Pământului*.

Am deschis-o, însă literele îmi jucau în fața ochilor: *Domnul este păstorul meu, n-ar trebui să vreau*; nu, era o altă carte.

— Domnișoară, așteptați pe cineva?

Un tip masiv și îndesat, în uniformă, cu un baston scurt atârnat pe lângă picior, se aplecase deasupra mea. Cuvântul PAZĂ era cusut pe buzunarul de la piept. Lumea se învârtea în jurul meu, ca un curent mareic.

— Nu știu, am răspuns.

— Nu puteți rămâne aici, a continuat el.

Mă durea totul, rău de tot.

— Un taxi, am zis eu. Am nevoie să mă ia de-aici.

— Bun, a spus el. Vă fac rost de o mașină.

S-a îndepărtat încet de mine și și-a desprins de la centură o stație radio, în care a rostit ceva ce n-am auzit, apoi a primit un răspuns printre pârâituri.

— Nu mă pot deplasa cum trebuie, mă puteți ajuta? l-am rugat eu.

El a împins căruciorul cu rotile către taxi și, ajutat de șofer, a reușit să mă așeze pe scaunul pasagerului.

— Încotro? a întrebat șoferul, un tip tânăr, de origine asiatică.

— North Citrus Avenue, nr. 1336 în Hollywood, am răspuns eu. La apartamentul numărul șapte.

Clădirea era construită din beton galben-pal și nu mai fusese vopsită de o bucată bună de vreme, un bloc de apartamente cu două etaje, care se termina într-o stradă, cu o alee ceva mai înaltă decât restul betonului din jur, ce șerpuia printre alte clădiri și dispărea într-o alee îngustă și întunecoasă. Unul dintre numere, al doilea 3 din 1336, se desprinsese într-un colț și atârna pieziș. De o parte și de alta a construcției mai erau și alte clădiri asemănătoare, iar între ele se înălțau câțiva copaci prăfuiți și palmieri cu frunze veștejite. Peisajul general semăna destul de mult cu cel de pe Manihiki, doar că era mai uscat. Asfalt și peluze. Hollywood, orașul visurilor.

— Vă costă patruzeci și doi de dolari și douăzeci de cenți, a spus șoferul.

Senzația de rău mi s-a urcat până în gât, și nu doar din cauza pastilelor și-a durerii.

— N-am niciun ban, am rostit eu. Ajută-mă să bat la ușă și aș putea să-ți plătesc.

— Ce dracu'…?

Bărbatul a scos un mârâit.

— O să informez autoritățile, la fel de sigur ca un nenorocit de amin rostit în biserică.

Eram gata să izbucnesc în lacrimi și probabil că el a observat, căci a lovit volanul cu ambele palme și apoi a oprit motorul.

— Bun, a continuat el. Care-i afurisitul de apartament?

— Numărul șapte, am șoptit eu.

A deschis furios portiera mașinii și a pornit către casă, privind cu atenție numerele din fața apartamentelor, după care a început să urce scările. L-am văzut ciocănind la a treia ușă de la primul nivel, apoi deasupra capului său s-a aprins un bec galben. A urmat o pauză lungă, înainte ca cineva să crape ușa. Taximetristul a discutat cu cel aflat înăuntru, apoi a arătat cu degetul către mine și mașină. Prin crăpătură s-a ițit un cap, nu al lui Clay, ci al unui bărbat blond, cu umeri lați, care nu părea prea bucuros. I-am făcut timid cu mâna stângă. Bărbatul a dispărut înapoi în casă și taximetristul s-a foit nervos. Apoi afară a ieșit

Clay, care a pornit imediat pe trepte în jos, străbătând cu pași mari distanța până la mașină și deschizând ușa.

— Uau! a exclamat ea. Ai venit ca să-ți plătești factura de spitalizare?

— Îi poți plăti tu taximetristului? Ți-aș fi extrem de recunoscătoare.

Ea și-a lăsat capul spre umăr.

— Deci locuiești prin apropiere?

Eu mi-am privit mâinile. Clay a scos un chicotit.

— Vladi, dragule, a strigat ea către bărbatul cu umeri lați. Avem nevoie de puțin ajutor aici.

Clay i-a plătit taximetristului scoțând bani dintr-un portofel jerpelit, în timp ce blondul m-a apucat bine de sub genunchi și de mijloc și m-a cărat pe șirul de trepte și pe alee. Am mers așa, legănată ușor ca o plută la marginea apei, până ce m-a întins pe o canapea acoperită cu un cearșaf plin de pete, după care mi-am pierdut cunoștința.

Patul meu fusese ocupat în prealabil de un bărbat din Groenlanda, pe nume Tukkuttok, care înseamnă „Generos“ în limba inuită, lucru pe care se pare că avea grijă să-l sublinieze ori de câte ori i se ivea ocazia. A plecat acasă, spre Kangerlussuaq (știu sigur că așa se numea locul, pentru că am găsit între pernele canapelei o copie a chitanței pentru bilet), în aceeași zi în care sosisem eu în SUA.

Se făcuse după-amiază târziu când m-am trezit. O veioză chioară împrăștia o lumină slabă prin cameră, iar durerile pe care le simțeam în tot corpul colorau toate obiectele într-un roșu ca sângele. Zgomotul televizorului mi-a pătruns dureros în creier, iar din altă parte venea o muzică monotonă. Doream cu disperare să fac pipi. Aveam gâtul uscat și-am croncănit că vreau apă. Mai multe persoane s-au ivit în jurul canapelei: în afară de Clay, mai erau tipul cu umeri lați și un bărbat într-un scaun cu rotile, căruia îi lipseau un braț și ambele picioare. Mi-au pus un pahar cu apă în mâna stângă și am băut cu lăcomie.

— Toaletă? a întrebat Clay. Vladi?

Tipul lat în umeri mi-a înconjurat pieptul cu un braț și m-a ajutat să mă ridic în picioare.

— Coastele o să te mai doară câteva zile, m-a avertizat Clay. Cu pelvisul va dura ceva mai mult. De cap și braț ne putem ocupa cu câteva calmante obișnuite. Baia e-n direcția aia.

A arătat undeva în semiîntunericul din spatele ei, dincolo de o încăpere care părea a fi bucătăria. Am încercat să merg și a fost cât pe ce să cad din picioare. M-a prins Clay și m-a ajutat să merg mai departe, apoi m-a ajutat să mă așez pe toaletă. Ușurarea că-mi pot goli vezica a reușit, cumva, să-mi mai amelioreze restul durerilor.

— Am niște pastile de la doctor, am spus eu după ce m-am întors pe canapea. Le am în geantă.

Clay a luat geanta de jos și-a scormonit pe fundul ei, găsind în cele din urmă tubul de plastic galben-maroniu.

— Opiaceele sunt un căcat, a spus ea, lăsând medicamentele undeva unde nu puteam să le văd.

Mi-am ridicat brațul drept prins în bandaje și l-am răsucit cu grijă.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat. E rupt?

Clay și-a făcut apariția deasupra mea.

— Ai atât de multe fracturi, încât nici nu le-au putut număra.

— Dar de ce nu e pus în ghips?

— Scumpo, ți-au introdus o tijă de titan și ți-au înțepenit-o acolo cu șuruburi de la încheietura palmei și până la cot, așa că n-ai nevoie de ghips. Oasele ți-au fost, practic, strânse la loc. La propriu.

Blondul pe nume Vladimir a dispărut într-o cameră vecină și a închis ușor ușa în urma sa. Bărbatul în scaun cu rotile a pornit încet către o masă mare de sufragerie, întorcându-se cu spatele la noi, și a început să citească o carte. Am privit estimativ în jur, observând uși închise care duceau către alte trei încăperi în afară de cea în care mă aflam, de bucătărie și baie.

Clay s-a întors din bucătărie și s-a așezat în fotoliul de lângă canapea.

— Kiona Matavera din Tukao, a rostit ea. Ești dispusă să-mi spui și mie de ce-ai venit aici?

— Sunt în drum spre Londra, am răspuns eu, cu voce șovăitoare. Încerc să-mi găsesc soțul.

— Deci ce cauți aici, la mine în apartament?

Am privit în jos, către brațul bandajat și legat la piept, gândindu-mă: cum Dumnezeu mai ajungeam eu acum la Londra? Domnul avea un plan al Său, dar ce însemnau toate astea?

— Cum m-ai găsit? am întrebat-o.

Clay mi-a spus că doar ce-l lăsase pe Tukkuttok la Aeroportul Internațional Los Angeles și se întorcea acasă. Conducea mașina spre rampa către Autostrada 405, când ușa pasagerului mașinii din fața ei (un Cadillac, din spusele lui Clay) s-a deschis brusc și din mașină a căzut ceva.

— La început, mi-am închipuit că e vorba de o valiză înflorată, dar apoi am văzut o pereche de picioare. M-ai speriat îngrozitor, am crezut că voiai să te sinucizi.

Clay a oprit mașina și s-a repezit la mine, în timp ce Cadillacul a accelerat și-a dispărut rapid printre celelalte mașini de pe autostradă, așa că n-a mai avut timp să se uite la numărul lui de înmatriculare. A sunat după o ambulanță de pe telefonul ei mobil.

Am încercat să mă ridic în șezut pe canapea și să mai beau niște apă.

Persoana de lângă mine părea, cumva, bizar de lipsită de vârstă, avea pielea lăsată pe gât, însă cea de pe față era netedă ca a unui bebeluș, întunecată și lucioasă. Avea trăsături neutre, nu frumoase. Mâini foarte mari, cu care-mi pipăia bandajul prins la ceafă.

— Deci ți-a dispărut soțul? Cum așa?

Era extrem de improbabil ca femeia asta să aibă ceva de-a face cu angajatorii lui Erik, dar tot nu i-am răspuns.

— Crezi în Dumnezeu? am întrebat-o, în schimb.

Bărbatul din scaunul cu rotile a pufnit zgomotos pe deasupra mesei.

— În care? a întrebat Clay, pipăindu-mi acum bandajul prins la piept.

— Domnul, Tatăl Nostru, am răspuns eu. În fiul Său Iisus și-n Sfântul Duh.

— Vrei să afli dacă eu cred în existența lor? Sigur că da. Mulți oameni discută cu el zi de zi.

S-a ridicat și s-a îndreptat către un dulap plin cu diferite echipamente medicale, printre care am văzut un aparat de măsurat tensiunea și o pungă cu seringi.

— Deci e limpede că-i real, a rostit ea peste umăr, chiar sunt sigură de asta. Întrebarea este: *ce anume* e el și cine l-a creat pe el, de ce există și de ce avem nevoie de el. Presupunând că e vorba de un el, desigur.

A tras un fel de lichid într-o seringă și s-a apropiat de bărbatul din scaunul cu rotile, apoi i-a injectat acestuia tratamentul la baza șirei spinării, insulină, probabil? Apoi i-a schimbat punga de colostomă prinsă pe stomac (nimeni de pe Tukao n-avea o astfel de pungă de colostomie, în schimb era un bărbat în Tauhunu, pe

nume Patuki, care avea una). A făcut-o cu gesturi sigure, fără ca bărbatul să reacționeze în vreun fel, ceea ce m-a făcut să-mi dau seama că era doar o rutină pentru ei, însă tot mi-am ferit privirea, dorind să scap de mirosul urât din apartament (doar dacă nu provenea de la cearșafuri), de zgomotul televizorului și de muzica monotonă.

Am ales, în schimb, să plutesc către biserica din Tukao, îngăduind soarelui să-mi încălzească picioarele prin geamurile colorate ale ferestrelor, în timp ce glasul grav al pastorului Boyd mă învăluia, dorindu-mi să scap de privirea fixă și pofticioasă a lui Jensen grăsanul și lăsând imnurile să mă ajute să evadez prin tavan. Respiram pe gură, ca să nu mă audă nimeni cum plângeam.

Apoi am simțit cum femeia, persoana asta stranie, se așază pe canapea lângă mine și mă mângâie cu blândețe pe păr.

— Gata, gata, a șoptit ea. O să treacă.

Știam că se înșală. Domnul își întorsese privirea de la mine. Nu mai aveam cum să ajung la Londra. Banii dispăruseră, aveam brațul rupt, pielea capului cusută cu copci.

— Dumnezeu m-a abandonat, am spus în șoaptă.

— Nu cred că ar trebui să-ți faci atâtea griji în privința lui Dumnezeu, m-a sfătuit ea. Nu cred că el are ceva de-a face cu accidentul tău.

Am tras aer adânc în piept, luând șervețelul de hârtie pe care mi-l întindea, și mi-am suflat nasul.

— El se implică în toate, am contrazis-o eu. El a creat lumea întreagă după chipul și asemănarea Lui.

King a scos un sunet din gât, apoi i-am auzit scaunul huruind către baie. Clay mi-a luat mâna sănătoasă între palmele ei.

— Doar dacă nu cumva este exact invers, a spus ea. Că umanitatea l-a creat pe Dumnezeu ca să poată înfrunta viața sau, mai degrabă, moartea. Nu putem îndura ideea că suntem aici doar pentru a trăi, avem nevoie de un țel suprem pentru toate, altfel am lua-o razna. Ți-e foame?

Am clătinat din cap. Clay s-a ridicat și a plecat la bucătărie.

— Beverly! Bianca! Britney! La spălat! a strigat ea cu putere.

Muzica monotonă s-a oprit dintr-odată, zgomotul televizorului devenind și mai enervant.

— Haideți, fetelor, a strigat Clay. Cunoașteți regulile!

S-a întors în sufragerie, ținând într-o mână un castron cu cereale și în cealaltă o cutie de carton cu lapte de soia. Chiar când se așeza la masă să mănânce, ușa unuia dintre dormitoare s-a deschis brusc și o fată de numai câțiva anișori a ieșit și a pornit către bucătărie, amintindu-mi de Amiria, chiar dacă părul acestei fete era blond-argintiu. Cred că era cea mai frumoasă fetiță pe care o văzusem vreodată, practic arăta ca o păpușă de porțelan.

— Mersi, Bianca, a strigat Clay în urma ei, apoi a înghițit o lingură plină cu cereale.

Fata a zornăit ostentativ vasele din chiuvetă.

— Câte persoane locuiesc aici? am întrebat eu.

Clay a arătat cu lingura spre ușa pe care ieșise adolescenta.

— Fetele, a început ea. Britney, Beverly și Bianca. Sunt încă la școală, în gimnaziu.

Apoi lingura s-a mutat în direcția ușii următoare.

— William și Vladimir. Au amândoi SIDA.

Apoi a dat din cap spre baia în care dispăruse bărbatul în scaun cu rotile.

— King, a continuat ea. El locuiește de cel mai mult timp alături de mine. Laura nu s-a întors încă acasă, ea doarme în camera cea mai mică. Iar eu dorm în bucătărie.

Am rămas întinsă fără să mai zic nimic, în timp ce Clay a continuat să mănânce.

— Crezi că mi-aș putea recupera valiza? am întrebat. Era în portbagajul acelei mașini.

— Îmi pare rău, a zis Clay, dar nu i-am văzut numărul de înmatriculare.

— Poate mă ajută poliția? am încercat eu.

M-a întrebat de ce era așa de importantă valiza pentru mine, așa că i-am zis adevărul: pentru că în ea se aflau o mulțime de bani.

— Orice sumă mai mare de zece mii de dolari trebuie declarată la vamă, a spus Clay. Ai completat formularul CF 4790?

Nu, nu-l completasem.

— Atunci nu te poți duce la poliție și să le zici că ți-a fost furată, a tras Clay concluzia. Ar însemna că ai introdus ilegal bani în țară, ceea ce reprezintă o infracțiune.

Am înghițit în sec.

— Dar știu numele acelor bărbați, am insistat eu. S-au prezentat. Clark Kent, Bruce Wayne, Dr. Robert Bruce Banner și Peter Parker.

Clay s-a oprit din mestecat.

— Of, scumpo. Numele acelea nu-ți zic nimic?

Nu înțelegeam la ce se referă.

— Superman, Batman, Hulk și Spiderman, m-a lămurit ea.

Am simțit cum obrajii mi se înroșesc de rușine, of, Doamne, și doar Nikau avea reviste de benzi desenate. Deci bărbații aceia își bătuseră joc de mine, împrumutând numele unor supereroi. Nici nu e de mirare că râdeau întruna. Mi-am privit mâinile, cu obrajii arzând de rușine. Clay a lăsat castronul cu cereale deoparte, s-a ridicat și a venit aproape de mine, privindu-mă cu îngrijorare.

— Ce ți-au făcut? m-a întrebat ea încet.

Am strâns din dinți.

— Nu trebuie neapărat să-mi zici dacă nu vrei, a continuat ea.

— M-am urcat de bunăvoie în mașina lor, am început eu să-i povestesc. Sunt cea mai proastă ființă de pe planetă.

— Kiona, a rostit Clay, putem suna pe cineva ca să-i spunem ce ți s-a întâmplat?

Am scuturat din cap. Unchiul Matini avea telefon la serviciu, dar acolo nu se afla nimeni într-o după-amiază de duminică și oricum nu voiam să afle nimeni.

— Cei de pe insula ta nu au niciun mijloc de comunicare cu restul lumii?

A sunat ca și cum am fi trăit în Epoca de Piatră, la capătul lumii.

— Evident că avem radio, am răspuns eu.

— A, cunosc un tip care are un radio pe unde scurte, pot să-l sun și să-l rog…

— Mersi, am zis eu, dar… nu, mulțumesc!

Simțeam cum mă scrutează, chiar dacă țineam în continuare ochii închiși.

— Și încerci să-ți găsești soțul?

— De fapt, nu suntem căsătoriți, i-am explicat eu. Nu legal.

— Și ce dracu' caută la Londra?

— A zis că trebuie să plece acasă. Ca să termine ceva. Am adresa biroului său.

— Crezi că vrea să fie găsit?

Am inspirat și expirat de mai multe ori. El nu voise să mă părăsească, știam prea bine. Avea de gând să se întoarcă pe insulă dacă putea.

Ușa camerei aflate cel mai aproape de noi s-a deschis iar și din cameră a ieșit o adolescentă, cu pielea închisă la culoare și părul rasta. A venit drept la canapea și a întins mâna spre mine.

— Salut, a zis ea. Eu sunt Beverly.

— Bună, am rostit eu, întinzând mâna stângă. Kiona.

Privirea i s-a mutat de la capul meu pansat la brațul prins în bandaje.

— Ce naiba ai pățit?

— Vezi cum vorbești, Bev, a avertizat-o Clay.

— Am sărit dintr-o mașină, am răspuns eu.

A strâns din buze și a dat din cap gânditoare.

— Cine-i în baie?

— King, stă acolo, supărat, a răspuns Clay.

Fata cu păr rasta și-a îndreptat trupul și-a plecat să bată cu pumnul în ușa băii.

— Oamenii fac ce faci tu, nu ce zici tu, am zis eu.

Clay m-a privit, părând să nu-mi înțeleagă spusele.

— Vezi cum vorbești, Bev, am răspuns eu.

Clay a izbucnit în râs.

— Nu ești așa proastă cum pari, a spus, apoi s-a ridicat și ea în picioare.

M-au trezit clinchetele din bucătărie, asta dacă nu cumva de vină fusese ușa de la intrare deschisă de cineva. Pe fereastră se vedea că afară se întunecase deja, iar în cameră se strecura un aer rece, făcându-mă să-mi trag și pătura peste cearșaf. Mișcarea bruscă mi-a trimis săgeți de durere prin coaste și pelvis.

— Ai făcut rezervare la spălătorie? a întrebat-o King pe femeia care intrase în apartament.

Femeia a trântit ușa la fel de emfatic pe cât o deschisese, după care s-a proțăpit cu picioarele depărtate în fața bărbatului handicapat; era o femeie la fel de slabă ca mine, numai că avea sâni imenși, ovali, părând practic că-și vârâse două nuci-de-cocos sub tricou.

— Bună, Laura, a spus ea. Bun venit acasă! Mă bucur să te văd! Ai petrecut o seară plăcută?

Engleza ei era diferită de-a celorlalți, cu a-uri și o-uri mai lungi.

— Cearșafurile put, a continuat King. Crezi că poți scăpa fără să le speli, hm?

— Și tu cu ce contribui? a vorbit ea cu glas gros, ridicându-și apoi privirea spre mine. Asta cine mai e?

Mi-am dres glasul ca să vorbesc, însă King mi-a luat-o înainte:

— A găsit-o C pe autostradă.

Femeia, al cărei nume era, evident, Laura, a mormăit tare și a continuat să-și târască bagajul zornăitor către ușa care, presupuneam, era a unui dulap sau șifonier.

— Bună, Laura, a întâmpinat-o Clay în bucătărie. Bine-ai venit acasă! Chiar la timp, în cinci minute e gata mâncarea.

Încă o adolescentă, cu capul ras și o mulțime de inele și ținte mici și strălucitoare înfipte în față, și-a făcut apariția în sufragerie, încercând să țină în echilibru un teanc de farfurii și un mănunchi de tacâmuri.

M-a salutat înclinând din cap, apoi a așezat masa cu mare precizie.

Clay a venit în cameră ținând bine o oală aburindă și a zis:

— Kiona, ea e Britney, Britney, ea e Kiona. Acum, fiți drăguțe una cu cealaltă.

M-am ridicat de pe pernă și i-am întins mâna sănătoasă. Fata a privit-o șovăitor pe Clay.

— Are SIDA?

— Din câte știu, nu, a răspuns Clay, iar fata mi-a luat mâna întinsă, permițându-mi să-i zăresc nenumăratele cicatrice de pe mâini.

— Lumea îmi spune Bongo, a spus ea.

— Bongo, am repetat eu, simțindu-mă ca o idioată.

Ea s-a întors ca să aducă niște pahare.

— Oameni buni! Bianca! a strigat Clay către dormitoare. La masă!

S-a mai deschis încă o ușă, făcând ca bubuitul acela ritmat să se audă și mai clar și permițându-mi să aud un bărbat spunând ceva de genul „curviștinele din sufragerie“, având ca fundal muzica.

— Și oprește-l odată pe Snoop! a strigat Clay la el, apoi bubuitul a încetat cu totul. Kiona, tu nu ești încă în stare să vii să stai la masă cu noi, așa că poți mânca pe canapea, bine? Ai nevoie la baie?

Am încuviințat din cap a scuză.

— Vladi? i-a cerut Clay.

— N-are SIDA, i-a anunțat pe toți fata cu cicatrice, care-și zicea Bongo.

Tipul lat în umeri m-a ajutat iar să mă ridic de pe canapea, însă trupul mă durea atât de rău, încât aveam senzația că am să-mi pierd din nou cunoștința.

— Încearcă să mergi, chiar dacă ți-e greu, m-a sfătuit Clay. Folosește scaunul rulant.

Pe lângă mine a trecut fata cu părul blond-argintiu, cu buze roșii și mirosind puternic a căpșune. Mi-a dat un cadru pe roți pe care mă puteam sprijini și care se și mișca în același timp, un obiect pe care nu-l aveam pe Manihiki. Podeaua se legăna cu mine, făcându-mă să mă simt ca în acele zile pe Rarotonga, după călătoria cu *Lady Moana*, așa că mi-am înghițit nodul din gât și m-am deplasat cu pași mici până la baie. Vladimir mergea pe lângă mine și a așteptat până am ieșit din baie. După aceea, Vladimir mi-a așezat o pernuță la spate, ca să stau într-o poziție

pe jumătate șezândă, după care mi-a dat o farfurie în care se afla ceva gălbui și cleios, alături de niște pâine caldă cu unt.

Masa a devenit dintr-odată aglomerată când s-au așezat cu toții pe scaune. Căruciorul lui King ocupa o groază de spațiu. Cele trei adolescente s-au așezat una lângă alta, Clay la margine, apoi urma femeia cu sânii cât nucile-de-cocos, Vladimir și un tânăr pe care nu-l mai văzusem până acum, foarte slab și cu păr roșcat, pe partea cealaltă.

— El e William, l-a prezentat Clay, indicându-l cu furculița pe tipul cu păr roșcat. El nu dă mâna cu nimeni, căci are SIDA de mult timp. Nu că aș crede că ar fi contagios, dar lui Britney îi e teamă de spitale și boli, așa că asta-i situația.

Bărbatul mi-a zâmbit și mi-a făcut cu mâna.

— Bine-ai venit, a spus el.

Am încercat și eu să zâmbesc.

— E-adevărat că te-a găsit Clay pe Autostrada 405? a întrebat Bongo, mestecând cu gura deschisă.

— Pe marginea autostrăzii, am precizat eu, luând o lingură plină cu tocană.

— Britney, a intervenit Clay. Îmi dai, te rog, pâinea? Mersi. Uitați, Kiona a venit tocmai din Insulele Cook, e în drum spre Londra și va sta aici până i se vor vindeca rănile.

Cuvintele ei m-au umplut de o ușurare atât de mare, încât mai că mi s-a golit iar vezica. Clay n-avea de gând să mă azvârle în stradă.

— Insulele de Cocos? Asta nu-i în Hawaii, sau pe acolo? a întrebat Bianca, acum fiind prima oară când o auzeam vorbind.

— Știi să dansezi hula-hula? a intervenit și Bongo în discuție.

— Nu foarte bine, am răspuns eu. Însă verișoara mea, Vaiana, se pricepe foarte bine, acum e plecată în turneu, în Australia…

Am tăcut, conștientă că mă împăunam cu asta, deși nu avusesem intenția.

— Ea când poate începe să vândă?

— De îndată ce poate merge, a răspuns Clay, întorcându-se spre King. Deci ce-am aflat astăzi despre Darwin?

— Că niciun animal nu spune rugăciuni, a răspuns el, aruncându-mi o privire fugară. Toate culturile omenirii au procedat așa, dar nu le-a servit la nimic. În termeni darwinieni, e de neînțeles.

— Uau! a exclamat Clay. Atunci presupun că ai găsit răspunsul la întrebare?

— Dawkins vorbește despre o „ierarhie a dominației", a răspuns el. E vorba despre agresiune și supunere. O epidemie care n-are nimic de-a face cu genele.

Am mâncat tot din farfurie, un soi de plantă din care nu mai mâncasem niciodată (mică, rotundă și moale), care m-a dus cu gândul la un *taro* negătit.

— Și ea cu ce va contribui? s-a interesat Laura, lungind vocalele, dând din cap către mine.

— Ea-i poate lua locul lui Tukkuttok, nu? a sugerat cineva.

— Poți repara mașini? m-a întrebat William.

— Eu… nu, am răspuns.

— Poate se ocupă de rufe? a propus Laura, optimistă.

Nu arăta chiar bine, cu cearcăne întunecate și broboane de transpirație pe frunte.

— La ce ești bună? a întrebat William.

Am înghițit în sec și m-a auzit toată lumea, da, la ce eram bună? Aș fi putut însămânța scoici dacă aș fi avut certificat, dar n-aveam. Puteam estima cantitatea de oxigen din apă doar înotând în ea și puteam măsura distanțele prin apă cu o abatere de doar câțiva centimetri, fără să am nevoie de o ruletă.

— Scufundări fără echipamente de protecție, am răspuns eu, lăsând tacâmurile jos.

S-au oprit toți din mâncat, iar opt perechi de ochi au rămas holbându-se la mine.

— Scufundări? s-a mirat Bianca. Ești scafandru? Cu butelii de oxigen, labe de cauciuc și toate cele?

— Mai mult sau mai puțin, am răspuns eu, dar fără butelii. Mă pot scufunda până la patruzeci de metri adâncime. Nu pot sta mult, recunosc, dar dacă rămân la treizeci de metri sub apă, îmi pot ține respirația cel puțin șapte minute…

— Ești iscusită, recunosc, a spus Clay, dar nu prea ne ajută în gospodărie. Știi să gătești?

M-am gândit intens.

— Mă pricep să curăț pește, am spus eu, și pot schimba perfuzii și catetere și pot coase răni și măsura tensiunea arterială…

— Super! a sărit Clay. După ce te mai întremezi, poți avea grijă de King cât timp eu învăț.

Bărbatul handicapat a icnit, surprins.

— Dar, C!

— De ce arăți așa rău? a întrebat Bongo, cu ochii sclipindu-i de interes.

— Am sărit dintr-o mașină, am răspuns eu.

— Auziți, s-a băgat și Bianca în discuție, a fost o dată un tip care călătorea în Brazilia și care a făcut sex cu o fată foarte frumoasă, toată noaptea, oral, anal și-așa mai departe, iar a doua zi dimineață s-a trezit și ea dispăruse, iar când el s-a dus la baie, a văzut că ea scrisese un mesaj pe oglindă, și ghiciți ce i-a scris?

King a gemut.

— Scumpo, a intervenit Clay, nu-i decât o legendă urbană.

— „Bun venit în clubul celor cu SIDA“, a răspuns Bianca, tremurând de încântare.

Beverly și-a ațintit privirea în tavan. Clay s-a ridicat în picioare.

— Britney, a zis ea. E rândul tău să speli vasele.

Toți, în afară de mine, și-au dus vasele în bucătărie. Pe-ale mele le-a luat William.

Gândul la lagună și la Manihiki m-a lăsat cu un nod mare în gât, care mă durea și mă mânca. Mi-am lăsat capul pe pernă și-am stins din nou lumea din jur.

Nopți reci pline de vise colorate, fără uși. Spirale verzi scânteietoare pe un fundal bleu-lila dezolant, țipete asurzitoare prin oceane fără oxigen. Mâini intrând cu forța în trupul meu. Am bâjbâit și m-am prăbușit.

— Gata, gata, a șoptit Clay.

Stătea lângă mine pe canapea, cu mâna pe fruntea mea, probabil că o trezisem.

— N-ai de ce să te temi, a continuat ea, o să fii bine.

N-am răspuns.

— Chiar ai avut ghinion să dai de tipii ăia.

Nu știam dacă avea sau nu de-a face cu ghinionul, așa că mi-am întors capul într-o parte.

— Dumnezeu nu te pedepsește, a continuat Clay. Trebuie să ai încredere în mine.

— De ce-ar trebui să am încredere în tine și nu în Dumnezeu? am întrebat cu fața îngropată în pernă.

Ea s-a făcut mai comodă.

— E-un lucru bun că ai credință, că ești în stare de așa ceva, că toți suntem în stare. Acesta-i modul în care am ajuns până aici. Putem asimila descoperirile altor oameni, putem continua munca celor de dinaintea noastră pentru că *avem credință*, avem încredere în ce ne spun alții, nu trebuie să trecem și noi prin aceleași experiențe ca ei. Acest lucru a avut o importanță covârșitoare în dezvoltarea noastră, este ceea ce ne diferențiază de alte specii.

Tot n-am zis nimic.

— Spre exemplu, a spus ea, știința se bazează pe această abilitate a noastră. Acceptăm descoperirile oamenilor de știință dinaintea noastră, așa că nu trebuie să repetăm experimentele lor. Luăm drept adevăr absolut ce spun ei și mergem mai departe. Cineva rostește ceva, iar noi ne încredem în spusele sale. Religia e un efect secundar al acestei abilități.

Am închis ochii.

— Ți s-a spus că Dumnezeu există când erai copil, nu? a continuat Clay. Cel puțin, așa stau lucrurile în cazul meu. Cu șiretenie, căci informația asta a fost strecurată într-un noian de

alte lucruri care erau de fapt adevărate, cum ar fi să te ferești să nu fii lovit de mașini sau că înghețata e gustoasă. Am înghițit totul, firește, la fel ca toți copiii.

— Poate că te înșeli, am rostit eu, cu capul tot în pernă. Poate că Dumnezeu chiar există. Poate că ai crezut în cine nu trebuie.

— Firește, a spus Clay. Este o posibilitate perfect valabilă.

M-am uitat la ea peste umăr și i-am văzut surâsul.

— Cei în care cred eu, a continuat ea, sunt oameni de știință care afirmă că creștinismul de astăzi e rezultatul unei serii de credințe religioase mai vechi.

N-am înțeles ce voia să zică, așa că am tăcut.

— Aceasta-i prima lege a logicii, a spus Clay. Să începi cu ce știi.

Și-a întins încrezătoare trupul lung și mătăhălos, aproape la fel de lat de sus până jos.

— La început, când eram vânători și culegători, credeam că toate locurile, animalele și plantele aveau conștiință și sentimente. Puteam comunica prin cântece, dansuri și ceremonii ritualice. Nimeni nu profita de altcineva, trăiam laolaltă și-n armonie. Acest lucru continuă și azi, numai că e întruchipat de spirite și îngeri, zâne și demoni.

M-am gândit la arhanghelul Gavril și la duhurile necurate care-l posedau pe bărbatul care trăia printre morminte în ținutul Gadarenilor și la aura cerească ce-i înconjoară pe cei care transmit mai departe poruncile lui Dumnezeu.

— Dar cum rămâne cu Sfântul Duh? am întrebat eu. Și despre el se crede că ar fi o rămășiță a vreunui ritual preistoric?

Mi-am dat seama cât de sceptică păream.

— Un exemplu excelent, a zis Clay. Când am căzut de acord asupra unor obiceiuri fixe, nevoile și precondițiile noastre s-au schimbat. S-a dezvoltat conceptul de proprietate, de deținere de pământ, de animale și plante, și e limpede că nu se roagă nimeni la propria avuție. Așa că a devenit important ca animalele și plantele să fie supuse, iar noi am rezolvat acest lucru cerându-le ajutorul unor zei specializați. Am inventat Zeul Ploii, Zeul Războiului, Zeița Vremii și Zeița Fertilității… Apropo, ți-e foame? Vrei un sendviș?

Am clătinat din cap, dar ea tot s-a ridicat de pe canapea.

— Atunci îmi pregătesc unul pentru mine.

— Thor, Freya și Odin din mitologia vikingă, am zis eu.

Ea s-a oprit în ușă.

— Exact. Sacrificam animale și obiecte pentru niște zei și le promiteam credință eternă în schimbul câștigării războaielor și al recoltelor bune, iar tot grupul era condus de o zeitate supremă, care era tatăl tuturor celorlalți zei.

A dispărut în bucătărie și a revenit după câteva minute, cu două felii mari de pâine albă, între care se afla un soi de umplutură maronie ce semăna cu untul de arahide.

— Această ierarhizare a fost valabilă în mari perioade ale creștinismului, și-a expus Clay ideea mai departe, deși acum le spunem sfinți acestor subordonați.

De la baie s-a auzit cum este trasă apa, deci mai era cineva treaz alături de noi.

— Cam cu trei mii de ani în urmă a trăit un profet pe nume Zarathustra, ai auzit de el?

Mi-am scotocit memoria, căci numele îmi părea cunoscut. Auzisem acest nume la Moana, *așa grăit-a Zarathustra*.

— N-a scris Nietzsche despre el?

— Corect, deși Zarathustra al lui Nietzsche era un personaj fictiv dintr-o culegere de eseuri. Cel la care mă refer eu pretindea că lumea era locul unei înfruntări între un zeu bun și unul rău. Sarcina umanității pe Pământ era să-l ajute pe cel bun să câștige bătălia.

A luat o gură mare din sendviș și a mestecat-o mulțumită.

— Acea mitologie era, de fapt, religia de stat a Persiei în momentul în care s-a prăbușit Imperiul Roman. Iar înfruntarea dintre bine și rău era atât de interesantă, încât am integrat-o și noi în propria noastră religie.

Era clar că se referea la Dumnezeu și la Diavol.

Becul galben de pe alee arunca o lumină pâlpâitoare pe pereți, făcându-i să semene cu cei ai bisericii din Tukao. King dormea în scaunul său cu rotile, lângă ușa de la intrare. Clay mesteca mai departe la sendviș.

— Iar creștinismul nici măcar n-a fost prima religie care să vină cu ideea unui zeu unic, a continuat ea, lingându-și degetele. Un faraon egiptean, de exemplu, cu 1350 de ani înainte de Hristos, a decretat că zeul Aten domnea peste întreg universul. Din păcate, Aten a murit odată cu faraonul, n-a avut cine să se ocupe de relațiile cu publicul pentru el. Și iudaismul a apărut destul de devreme. De fapt, este greu de crezut că religia creștină, care a pornit ca o sectă iudaică obscură și ezoterică, a fost cea care a ajuns să dăinuie. Pentru asta, trebuie să-i mulțumim lui Saul din Tarsus.

Se referea la Pavel, evident.

— Iar acest concept, teoria unicului zeu adevărat, care cere supunerea absolută a tuturor oamenilor de pe planetă, a funcționat atât de bine, încât o altă facțiune a copiat ideea câteva sute de ani mai târziu, așa că-n scenă intră și islamismul…

A căscat și s-a ridicat în picioare.

— În orice caz, tu te rogi la un zeu și ai o religie care este rezultatul sfântului duh preistoric al omului, al sfinților politeiștilor, al diavolului dualiștilor și al lui Iehova al evreilor.

— Dar eu nu sunt catolică, am protestat, în timp ce Clay se întorcea în bucătărie.

Am rămas multă vreme trează.

Soarele strălucea cu putere prin fereastra dinspre alee, transformând sufrageria într-un cuptor de tablă încins.

— Laura, a spus Clay, azi trebuie să speli cearșafurile, au un miros absolut dezgustător.

— Trebuie să mă duc la o audiție, a zis ea, refăcându-și machiajul la masa din bucătărie.

King a pufnit.

— O pot face eu, s-a oferit Beverly.

— Tu ai alte lucruri de făcut, s-a opus Clay. Gata, dați-i drumul, să nu întârziați iar.

Adolescentele au mormăit la unison, dar și-au luat farfuriile în bucătărie, o scenă care la fel de bine ar fi putut avea loc în orice zi de școală în bucătăria noastră din Tukao. Un minut mai târziu ieșeau deja din casă cu rucsacurile în spate, iar în cazul lui Bongo, cu un sac din cârpă neagră.

— Nu trebuia să pleci și tu? s-a întors Clay spre Laura, lucru care a făcut-o pe Laura să-și vâre trusa de machiaj într-o gentuță și să plece la ea în cameră.

— Grăbește-te, deja au deschis la magazinul de cocaină! a strigat King în urma ei.

Clay și King stăteau la masă și citeau un ziar mare, fără să se grăbească, comentând articolele într-un mod familiar, tradițional deja, lucru care mi-a dat de înțeles că acest tabiet al lor era repetat adesea și că începuse cu mult timp în urmă. În dimineața asta au discutat, printre altele, despre biografia unui artist numit Francis Bacon, care pictase papi roșietici țipând în cuști aurite, lucru pe care King îl considera deosebit de amuzant. Ceva mai târziu, Clay a vorbit tare către ușa cuplului de gay:

— Vladi, s-a accidentat Gretzky. Și-a luxat genunchiul în meciul de sâmbătă, contra celor de la Jets.

Ușa camerei celor doi bărbați s-a deschis și au venit amândoi în sufragerie, ținând fiecare câte o geantă de plajă.

— Știu, a rostit blondul cu un accent pronunțat, pe care nu-l mai auzisem până acum. Wayne a încercat să evite o placare și-a căzut pe crosa lui Shannon.

— Au pierdut, cu patru la trei, l-a informat Clay.

Bărbații au ieșit din apartament. Cunoșteam pericolele pe care le implica SIDA, mama Evelyn primise informații de la Ministerul Sănătății din Wellington despre epidemia care atinsese Noua Zeelandă, dar noi n-avuseserăm încă niciun caz pe Manihiki.

— Ei fac vreun tratament? am întrebat eu.

— Acum, nu, a răspuns Clay. Au luat AZT, dar n-a făcut decât să le agraveze boala. William a ajuns să aibă un număr foarte scăzut de Celule T, iar lucrurile nu se prezintă deloc bine. A avut deja de două ori infecții cu *Pneumocystis carinii* la plămâni, iar acum are o infecție în gât. Vladi e mai puternic, înainte a jucat în campionatul național profesionist de hochei, însă are motive serioase de îngrijorare pentru William.

Am început să mă gândesc la problema celor doi bărbați. Infecțiile la plămâni erau întotdeauna un lucru grav, însă dacă sistemul tău imunitar este deja afectat, atunci și viața îți este pusă în pericol. Știam că Freddie Mercury, solistul trupei Queen, preferata lui Nikau, murise din cauza unei pneumonii asociate cu SIDA, pe când Johan era bebeluș.

Clay s-a ridicat și a venit la mine.

— Kiona, a spus ea, trebuie să te rog ceva.

Am încercat să stau mai dreaptă.

— Cu toții facem puțină treabă în gospodărie. Vindem ziare sau, mai degrabă, abonamente la ziare, celor din Los Angeles. Toată lumea trebuie să-și îndeplinească norma pentru ca lucrurile să funcționeze. Înțelegi la ce mă refer?

— Bani pentru gospodărie?

— Dacă ai de gând să rămâi, e important să începi și tu să contribui cât de repede poți, a continuat ea. Trebuie să te ocupi și de factura aceea medicală, care nu-i deloc mică.

Am înghițit în sec și am încuviințat. Ea m-a bătut pe braț și s-a ridicat.

— O să-ți schimbăm bandajul. O să rămâi cu o cicatrice destul de mare pentru tot restul vieții. Eu plec, ca să pot studia în liniște, tu ți-ai luat antibioticele? King, ești bine?

După ce ușa s-a închis în urma ei, în sufragerie s-a așternut o liniște la fel de densă ca betonul. Am băut dintr-un pahar cu apă

pe care Clay îl lăsase lângă unul scaun, mi-am netezit cearșafurile și mi-am așezat mai bine perna la spate. Pe stradă se auzea scârțâit de roți când trecea câte-o mașină. Apoi s-a auzit un câine lătrând și cineva râzând.

— De când locuiești aici, împreună cu Clay? am întrebat, cu un glas ce-a părut cam vesel.

— Nu-i treaba ta, la naiba! mi-a răspuns King, continuând să răsfoiască ziarul cu singura lui mână.

Am rămas pe canapea, dezamăgită și cu nevoia disperată să fac pipi. Era puțin probabil să mă ajute King, chiar dacă ar fi fost în stare, așa că cel mai bine ar fi fost să încerc pe cont propriu. La clinică, obișnuiam să le spun pacienților cu dureri de spate să încerce să se răsucească pe o parte, apoi să-și treacă picioarele peste marginea patului și apoi pe podea, după care să se sprijine în brațe ca să se salte în poziție șezândă. Am încercat să repet manevra pe canapea — urma să-mi ia ceva timp. Am continuat să mă odihnesc până când m-a lăsat durerea din pelvis, iar după câteva încercări și dureri chinuitoare, am izbutit să stau în picioare. Cu ajutorul căruciorului, am reușit să ajung până la baie.

— Știi unde mi-a lăsat Clay medicamentele? l-am întrebat pe King după ce m-am întors în sufragerie.

— Opiaceele sunt niște căcaturi nenorocite, a răspuns el fără să ridice privirea (înlocuise ziarul cu un pix și o agendă).

— Spune-mi unde sunt căcaturile de medicamente, am insistat eu.

Acum chiar și-a ridicat privirea din carnet și a dat din cap către niște polițe făcute din placaj obișnuit, prins în blocurile de beton.

— Cutia verde, a precizat el.

Era foarte sus, dar și eu sunt destul de înaltă. Am dat peste mai multe tuburi maronii din plastic pline cu medicamente, dar și peste o pereche de ochelari și un teanc de pașapoarte americane. Am lăsat cutia pe mica poliță a căruciorului rulant și m-am întors la canapea cu pași mărunți, dibuind apoi recipientul cu numele meu scris pe el, după care am luat o mână de pilule și le-am

înghițit cu apa rămasă în pahar. King s-a străduit din răsputeri să-mi dea de înțeles că nu mă bagă în seamă, continuând să scrijelească apăsat în agenda lui. M-am lăsat pe spate, căci poziția șezândă îmi provoca dureri prea mari în pelvis, apoi am luat în mână primul pașaport. Era al lui Clay sau cel puțin al cuiva care arăta ca ea în poza din pașaport, însă avea părul scurt și se numea Frank Hollingworth, născut în 1932. L-am pus la loc și l-am deschis pe următorul, care-i aparținea tot lui Clay, doar că aici se numea Rita Miller, născută la aceeași dată, cu bucle lungi și blonde și o pereche de ochelari enormi (în cutie se afla o pereche identică). În cel de-al treilea pașaport se numea Frank Miller, iar în cel de-al patrulea, Rita Hollingworth.

Prin corp a început să mi se răspândească o moleșeală caldă. Am pus pașapoartele la loc în cutie și am lăsat-o pe podea. Privirea mi-a alunecat către o pată umedă de pe plafon, pe care n-o mai observasem până atunci. Arăta ca un desen brut al insulei Manihiki, doar că era triunghiulară și cu un contur mult mai clar. M-am întrebat ce făcea Amiria în aceste momente, probabil că era la școală, bunica Vaine avea grijă de copii, povestindu-le legende și întâmplări din timpuri de mult apuse, despre Ati fermierul care cultiva plante pe coastele muntelui la poalele căruia se afla Arorangi, despre perlele dăruite de Rangi, cerul, Moanei, marea, și am simțit că mă sufoc. Nu, nu trebuia să mă gândesc la Johan și la Iva, pentru că acest lucru m-ar fi distrus.

Așa că am adormit acolo, înconjurată de miresmele trupurilor unor oameni necunoscuți.

Am visat-o pe Hikahara. Ploua cu găleata și se auzeau tunete asurzitoare, dar mie nu-mi era teamă. Traversam laguna din Manihiki cum a traversat odinioară Iisus Marea Galileii, era cald și umed și eu râdeam în vânt. Cineva mă striga de la mare depărtare, eu voiam să-i răspund, în schimb cântam, fugind către Hikahara, care era jumătate femeie, jumătate bărbat și stătea în mijlocul lagunei și eu îi înălțam ode.

— Kiona! Kiona, pentru numele lui Dumnezeu, câte pilule ai înghițit?

Takutea, insula interzisă a arhipelagului Atiu, toate culorile dispăruseră, *makatea* și cerurile pustii, toate vor arde în iad.

— Repede, Vladi, ne-a mai rămas adrenalină?

Am deschis ochii și am văzut-o pe Clay aplecată deasupra mea și nu mai simțeam nicio durere, of, slavă Domnului că mă făcusem bine!

— Clay, am rostit eu, tu ești o zeiță?

— Numără câte pastile au mai rămas, a îndemnat ea pe cineva. Hristoase, acum chiar va trebui să spălăm, a făcut pe ea.

— Hikahara, am rostit eu. Tu ești? Tu ești acolo…

O clipă mai târziu am vomitat. De nicăieri a apărut lângă mine o găleată și mi s-a făcut rău. Apoi am băut apă și m-am simțit ceva mai bine, lumea arăta minunat, după care am adormit la loc, de data asta fără să mai visez ceva.

Când m-am trezit din nou, în casă era întuneric și mi-era frig cum nu-mi mai fusese niciodată în viața mea. Tremuram din tot corpul, mă dureau toate, de la rădăcina firelor de păr și până jos, voiam să urlu, dar nu puteam. Cearșafurile erau curate, dar ude, probabil că transpirasem. Urletul din trup îmi reverbera în cap.

Am rămas întinsă așa toată noaptea, ascultând zgomotele din jur, și mi-am dat seama că singurătatea arată la fel peste tot.

Nu mă băga nimeni în seamă. M-au lăsat întinsă pe canapea în timp ce-și îndeplineau rutina zilnică de dimineață, fetele plecând la școală, Laura machiindu-se, Clay și King citindu-și ziarul, Vladimir plecând de-acasă, iar William rămânând închis în camera lor.

Apoi Clay a venit la mine și s-a așezat pe marginea canapelei. Părea obosită și foarte serioasă.

— Doar ca să știi, a început ea, am aruncat toate pastilele. Poți lua paracetamol și aspirină pentru dureri fizice, însă va trebui să vezi cum faci să te descurci cu celelalte probleme.

Apoi s-a ridicat și a mai adus câteva tablete, pe care le-a lăsat alături de un pahar cu apă lângă canapea, după care și-a luat geanta și a plecat. King a rămas în continuare la masă citind o carte, și mi s-a părut că arăta neobișnuit de vesel, dar poate mă înșelam. Ploua, rafale de apă se izbeau cu furie de acoperiș, făcând ca harta lui Manihiki să prindă contur sub ochii mei.

Am dat frâu liber norilor întunecoși din piept, fără să mai opun rezistență, și am plecat la toaletă, simțindu-mă ceva mai bine, știind că ziua de azi există și că vor mai urma și altele.

După-amiază am tras un pui de somn, iar când m-am trezit, Bongo stătea pe podea, lângă mine.

— Îl cunoști pe Paul Cook? m-a întrebat ea.

Îmi simțeam limba uscată ca praful și aveam impresia că-și dublase volumul.

— A mai rămas apă? am întrebat eu răgușită, iar ea mi-a întins paharul.

— L-ai întâlnit? Pe Insulele Cook?

Ochii fetei scânteiau, la fel ca bucățelele de metal de pe fața ei.

— Pe cine?

Și-a azvârlit mâinile în aer, într-un gest care sugera că eram complet idioată.

— Pe Cookie! Basistul de la Sex Pistols! E-adevărat că erai în drum spre Londra?

A închis ochii și a oftat de dor, și am observat că și ea avea câteva cicatrici pe cap și vreo două pe față.

— Am să ajung și eu la Londra într-o bună zi, la Marquee Club, la St. Martin's College, la 100 Club și-n alte locuri, știi tu…

Apoi a deschis ochii larg și a zis:

— Hei, am făcut rost de o hartă a Londrei, vrei s-o vezi?

Înainte să apuc să-i răspund, a sărit în picioare și-a zbughit-o, iar într-o clipită s-a și întors cu o bucată de hârtie de mărimea mesei din sufragerie.

— Uite-aici, a zis ea, arătând cu degetul. King's Road, numărul 430. Magazinul lui Vivianne Westwood și-al lui Malcolm McLaren e încă acolo!

M-am uitat cu atenție pe harta uriașă, amorțită, fără să scot un sunet. Sfinte Dumnezeule, ce mare era orașul ăla, de unde naiba aveam să încep să caut?

— Lombard Street, am zis eu. Știi unde e asta?

— Și Charing Cross Pier, a continuat Bongo, indicând un alt punct de pe hartă. Uite, chiar lângă stația subterană Embankment. Cei de la Pistols au închiriat un vas și-au cântat „Anarchy in the UK" chiar când treceau pe lângă locul unde stăteau toți politicienii aceia bătrâni, îți închipui cât de mișto a fost!

— Chiar mișto, am fost eu de acord.

— Și de acolo a venit Laura, adică, cum să vrea să vină în SUA, tu poți să înțelegi așa ceva?

Asta explica accentul Laurei. Bongo a împăturit harta cu grijă.

— Bongo, tu de cât timp locuiești cu Clay?

— De foarte mult timp, de când eram mică. King se afla deja aici, iar cei doi gay au venit după ce Vladi a fost dat afară din echipa de hochei. Familia lui William este foarte bogată, dar l-au izgonit când au aflat că e homosexual. Laura a sosit șase luni mai târziu, avea un iubit îngrozitor. O bătea.

— King ce-a pățit? am întrebat, arătând cu capul către bărbatul handicapat, fără să mă intereseze că ne putea auzi.

— A călcat pe o mină în prima lui zi în Vietnam, pe când avea, cred, optsprezece ani.

— Nouăsprezece, a precizat King de la masă.

— Tuttie n-a stat aici decât câteva luni, era de la Polul Nord și nu-i plăcea căldura, și nici nu știa să vândă nimic. Dar acum a plecat acasă.

La Kangerlussuaq, asta o știam deja.

— Să vândă? am întrebat eu. Adică și el vindea ziare?

— Reviste, a răspuns Bongo. Eu, Bev și Bi vindem reviste pentru tineri, însă doar în zilele de sâmbătă, căci avem teme de făcut. Clay și King sunt cei mai buni, ei câștigă de fiecare dată.

M-am uitat la bărbatul din scaunul cu rotile, care nu părea absolut deloc întruchiparea Vânzătorului Perfect.

— Tratăm pe toții veteranii ca pe niște căcați, așa că toată lumea se simte vinovată, a spus el, întorcând o pagină a cărții pe care-o citea.

— Și Clay ce face la bibliotecă? am întrebat.

Fata a gemut și și-a dat ochii peste cap.

— Tu de unde crezi că află ea toate acele chestii?

— Ești rudă cu ea?

Fata m-a privit, părând că nu înțelegea la ce mă refer.

— Ce vrei să zici?

Nu știam dacă la ei exista un echivalent pentru expresia noastră *tamariki angai*, atunci când un copil este trimis să crească alături de un alt membru al familiei (precum mătușa Vaine).

— Familia ta, am precizat eu, unde se află?

Bongo s-a ridicat brusc în picioare, și-a îndesat harta sub braț și a pornit tropăind către camera ei. King a pufnit. Mi-am dat seama că dădusem cu bâta în baltă.

În timp ce restul lumii se întorcea în apartament, strigând și iscând tot soiul de zgomote, eu am rămas cu spatele întors la ei, simțind cum rușinea îmi creștea necontenit în piept, căci nu înțelegeam nimic, judecam totul pe dos, ocupând spațiul degeaba și necontribuind cu nimic.

— Haide, a spus Clay, săltându-mă în picioare când a fost gata cina. Ajunge, nu-ți mai plânge de milă!

King a vorbit fără întrerupere despre „găuri negre“, un fenomen gravitațional din spațiu despre care nu mai auzisem niciodată. A trecut apoi la universuri paralele — chiar acum

stăteam cu toții la o altă masă într-un Los Angeles alternativ, într-un univers alternativ, în care făcuserăm cu toții alte alegeri în viață. Discursul lui a devenit din ce în ce mai înflăcărat și mai dezlânat pe măsură ce ne apropiam de finalul mesei, iar fața și pieptul au început să-i transpire. Clay se foia stânjenită pe scaun și tot încerca să-l întrerupă, însă fără să reușească.

Într-un final, Vladimir și Clay l-au cărat pe King înapoi la scaunul său, apoi Clay l-a dus cu mașina la un azil pentru veterani din Santa Monica. Vasele au fost spălate de două dintre fete. Laura, Vladimir și William au plecat în Hollywood Hills, să vândă reviste.

După aceea, eu am rămas întinsă în întuneric, așteptând-o pe Clay să se întoarcă. Când în sfârșit a intrat în casă, am întrebat-o dacă pot discuta ceva cu ea. S-a așezat lângă mine greoi, lumina galbenă a veiozei amplificându-i îngrijorarea de pe față.

— Nu mai poate aștepta până mâine? a întrebat ea.

— Vreau să încep să lucrez cât mai repede alături de tine, am început eu. Am nevoie de bani ca să ajung la Londra. Și vreau să vând lângă aeroport.

M-a privit în tăcere câteva secunde.

— Ești conștientă de cum arăți?

Nu înțelegeam ce voia să zică.

— Nu vrea nimeni să cumpere reviste de la o mumie. Duminică îți pot scoate copcile de pe cap, că a trecut o săptămână. Iar după aceea, poți purta o șapcă, pentru a-ți ascunde rana.

— Ce rană?

— La ceafă, au fost nevoiți să-ți radă părul din jurul ei. Și cred că ai înțeles greșit ce sume de bani câștigăm noi aici, căci abia reușim să acoperim cele necesare traiului de zi cu zi.

S-a ridicat în picioare.

— De ce la aeroport?

Am tras aer adânc în piept.

— N-a fost o simplă coincidență că am fost abordată de tipii aceia, am spus eu. Și n-au ademenit pentru prima oară o fată în mașina lor. Se plimbă seara pe-acolo, sperând să-și dibuiască prada.

— Și? a insistat Clay. Vrei să umbli prin zonă până dai iar de ei?
— M-am gândit că aș putea să le caut mașina, am încercat eu.
— Un Cadillac închis la culoare? Ai idee câte mașini ca aia circulă prin Los Angeles?
— Trebuie s-o găsesc, am spus eu. Perlele mele zac pe podeaua din spate a mașinii lor.

Clay s-a ridicat de pe canapea și a plecat în bucătărie, apoi am auzit-o desfăcându-și patul rabatabil. Am ridicat privirea către lumina galbenă de pe hol și mi-am dat seama că niciunul dintre cei patru supereroi nu lupta pentru drepturile copiilor, totuși mașina lor avea un abțibild cu UNICEF pe lunetă.

Clay a hotărât ca mentorul meu să fie Laura, ceea ce Laurei i s-a părut foarte dificil. Însă a strâns din dinți și a început prin a mă pune la curent cu obiectul muncii lor, adică listele cu reviste la care se puteau face abonamente, uimindu-mă cu numărul lor enorm (dar nu aveau și *Woman's Weekly*).

— Nu le poți spune tuturor că ești un turist falit venit din Insulele de Cocos, a spus Laura, altfel n-ai să mai vinzi nimic. Trebuie să ieși o poveste cu adevărat impresionantă, să spui că ești o studentă care strânge bani pentru vreun curs deosebit ori pentru copiii săraci din Biafra sau ceva de genul ăsta. Și nu trebuie să-ți dai niciodată numele adevărat, ci să alegi un pseudonim care să se potrivească zonei tale de interes.

Ea folosea numele Juanita când mergea să vândă în cartierele predominant latine, Judith atunci când persoana care-i deschidea ușa părea evreică, Jacqueline dacă mergea într-o zonă bogată ori dacă potențialul ei client indica vreun soi de ambiții materialiste.

— O geantă sclipitoare, indiferent că e sau nu falsă: Jacqueline, am spus eu, pentru a-i arăta că înțelesesem.

Laura a oftat.

— Nu poți fi și tu tot Jacqueline, va trebui să-ți cauți alt nume. Ia-ți niște haine potrivite pe tine, scapă de învelișul ăsta de mumie și hai să mergem!

Mi-am tras pe mine o pereche de pantaloni, de care-mi făcuse rost Clay, și o bluză subțire cu mânecă lungă, pe care o primisem la spital și care-mi acoperea bandajul de pe braț. M-am încălțat cu o pereche de adidași pe care Beverly nu-i mai purta (erau roz, deci prea de copii). Apoi mi-am dat jos bandajul de pe cap, care se lipise de coaja rănii, făcând-o să sângereze când l-am dezlipit, însă am împrumutat o șapcă de-a lui Vladimir, ca să nu bage nimeni de seamă ce am la ceafă. Laura n-a stat să aștepte cât am coborât eu scările în ritm de melc, ci și-a văzut de treabă și s-a urcat în mașinuța roșie a lui Clay, accelerând enervant motorul, în timp ce eu mă târam pe stradă. Vântul era rece și aerul îmbâcsit din cauza gazelor de eșapament.

Laura era nerăbdătoare și conducea cam haotic (spunea că toți americanii conduc pe partea greșită a drumului). Cerul era

acoperit de nori și vântul înfoia frunzele uscate ale palmierilor. N-am mers mult, apoi ea a parcat pe o stradă umbrită, mărginită de case cu spații libere între ele.

— Taci din gură și doar ascultă, m-a sfătuit ea. Toate vânzările sunt ale mele, da?

Am murmurat în semn de încuviințare. A ieșit din mașină, și-a înșfăcat geanta cu materiale, a pornit către casa cea mai apropiată și a sunat la ușă. Peluza din fața ei era foarte verde. Eu am șontâcăit după ea, căci mersul pe jos îmi provoca dureri înfiorătoare. Chiar când am ajuns și eu, s-a deschis ușa și a apărut chipul unei femei bătrâne.

— Da? a spus femeia, iar pe chipul Laurei a apărut un zâmbet strălucitor.

— Bună seara, a gângurit ea, cu glasul numai cristale și perle. Ce mă bucur că v-am găsit acasă, doamnă! Am o ofertă minunată pentru dumneavoastră, care…

— Nu vreau nimic, a spus femeia, trântindu-ne ușa în nas.

Pe chipul Laurei a apărut iar obișnuita-i expresie nemulțumită, dar n-a zis nimic, ci s-a răsucit pe călcâie și a pornit către casa următoare.

— Ce femeie furioasă…, am început eu, însă Laura mi-a retezat-o:

— Fără negativism, a spus ea. E molipsitor. Uit-o pe femeie, nu sta să pui lucrurile în cumpănă. Haide!

Am înaintat cam zece metri pe pavajul de beton. Laura a sunat la ușa următoare, în timp ce eu încercam să mă țin după ea, și mi s-a părut că durerea mă mai lăsase un pic, pe măsură ce mă încălzeam. N-a răspuns nimeni, așa că am mers mai departe. La a zecea casă, poate chiar a unsprezecea, un cuplu în vârstă, cu un câine flocos, ne-a lăsat înăuntru.

— O, ce câine adorabil, a ciripit Laura, lăsându-se pe vine lângă câine, care a lins-o pe față, făcând-o să-l gâdile și să râdă zgomotos, astfel încât bătrânii au zâmbit și ei cu îngăduință.

Când câinele a început să i se frece de picior, ea l-a împins în joacă într-o parte și și-a scos materialele, dovedindu-și ingeniozitatea de vânzătoare. Mai întâi și-a îndreptat atenția

către revistele despre câini, apoi și-a dat seama că soția era interesată de tricotat și soțul ei de motociclete, după care fiecare și-a făcut câte un abonament înainte să ieșim din casă. Imediat ce ușa s-a închis în urma noastră, ea a renunțat la zâmbetul vesel și a trasat un X peste strada de pe harta pe care o avea cu ea.

— Vladi și Will au fost deja de-aici încolo, m-a lămurit ea. Acum pornim către Crescent Heights.

Am umblat încolo și-ncoace pe străzi, urmărind harta Laurei. Mulți nu ne-au deschis ușa când am sunat, chiar dacă vedeam mișcare în spatele perdelelor. Majoritatea celor care ne-au deschis nu ne-au lăsat înăuntru.

— Bună seara, mă numesc Sarah și astăzi am o ofertă imbatabilă pentru dumneavoastră, cu termeni deosebit de avantajoși, deoarece patronii noștri sărbătoresc zece ani în această branșă, însă oferta expiră la miezul nopții, așa că m-am gândit că ați vrea să profitați…

Firește că nu era vorba de nicio ofertă avantajoasă, dar chiar dacă știam acest lucru, tot aș fi fost tentată să-mi fac un abonament sau două.

— Bine, a zis ea în cele din urmă, privindu-și ceasul de la mână. Te poți ocupa tu de ultimele case, apoi mergem acasă.

Mi-a petrecut peste umărul stâng toarta genții în care se aflau listele și broșurile.

— Te-aștept aici.

M-am îndreptat spre casa din capătul străzii. Inima mi se zbătea ca valurile ciclonice de recif când am apăsat butonul soneriei plasate lângă o ușă verde, cam neîngrijită. M-am rugat la Dumnezeu să nu-mi răspundă nimeni, dar astăzi El alesese să nu-mi asculte rugăciunile. Tipul care mi-a răspuns avea o țigară între buze și o cutie de bere în mână.

— Ce vrei? m-a întâmpinat el.

Am zâmbit larg.

— Bună! Mă numesc Bianca! Sunteți ocupat?

Am zărit o sclipire în ochii bărbatului.

— Depinde, a spus el, rezemându-se de tocul ușii. Ce vinzi?

M-a privit de sus până jos. Eu am mai făcut un pas spre el.

— Sunt studentă, am continuat eu, fac un curs de pregătire ca să devin asistentă medicală. Azi încerc să vând abonamente pentru a sprijini un azil de veterani din Santa Monica, nu știu dacă ați auzit de el? Am o ofertă foarte avantajoasă, o revistă despre mașini sport, printre altele…

— Veterani? s-a interesat el.

— Modul în care ne purtăm cu ei este absolut îngrozitor, am spus. Să trebuiască să strângem bani în acest mod… dar fac și eu ce pot. Îmi permiteți să intru ca să vă arăt ce am?

Bărbatul a făcut un pas înapoi și a ținut ușa deschisă. O clipă, m-am trezit iar pe strada de lângă aeroport, în timp ce un supererou ținea deschisă pentru mine portiera unei mașini, însă Laura mă aștepta pe-aproape și cel puțin știa unde dispăream, dacă dispăream într-adevăr.

În casă era dezordine. Un televizor masiv domina sufrageria. Bărbatul, care s-a prezentat Jim, s-a lăsat pe canapea și și-a stins țigara într-o scrumieră. I-am arătat revistele la care-și putea face abonament, iar el a părut cu-adevărat interesat de cele despre mașini sport. Și-a făcut un abonament pe șase luni.

— Care-i numele acelui azil? a întrebat el, după ce ne strânseserăm mâinile și eu îmi adunam materialele.

— Azilul?

— Da, cel pentru veterani?

Am respirat pe gură timp de o fracțiune de secundă.

— Clinica Tukao, am răspuns eu. Numită după King Tukao, un erou al războiului din Vietnam. A călcat pe o mină în prima zi acolo, dar a supraviețuit și a omorât o groază de dușmani.

— Ce tip afurisit, a spus Jim, apoi m-a urmat afară.

Laura n-a părut impresionată.

— Doar un abonament pe șase luni?

Mâinile îmi tremurau din cauza adrenalinei. Am aruncat o privire în direcția mașinii sport a acelui tip, care avea un abțibild pe ușa din spate: Sprijiniți-i pe veteranii noștri!

— Asta-i vânzarea mea, ca să știi, mi-a adus Laura aminte, și nu m-am putut abține să nu mă gândesc că părea destul de mulțumită.

Clay și ceilalți își petreceau jumătate din zi vânzând reviste. Restul zilei era Timp Personal, adică puteai învăța, te puteai odihni sau face orice altceva (avea grijă să ne atenționeze că nu eram personalul angajat al vreunei reviste, un fel de grup de vânzători de reviste fără drepturi). Se făcuse deja joi, ziua în care ar fi trebuit să mă aflu într-un avion către Londra, cu optsprezece mii de dolari în valiză. În schimb, eu eram aici, cu brațul plin de șuruburi din titan, studiind materialele din geanta Laurei (ea era plecată la o probă pentru un rol într-un film). Încercam să învăț subiectele acelor reviste, memorând prețuri și termene, căci doream să pot recomanda revista potrivită clientului potrivit. Aerul din apartament era complet nemișcat. Toți ceilalți erau plecați pe-afară. Tăcerea reverbera. Auzeam câinele care lătra tot timpul și un aparat de aer condiționat zumzăind.

Am mers în bucătărie și am băut un pahar cu apă. Patul de camping, strâns la perete, pe care dormea Clay. Farfurii strânse teanc pe un suport de plastic. Pe pervaz se aflau câteva ghivece cu plante verzi, cu fructe de diferite nuanțe de verde-închis și roșu-aprins, de care m-am apropiat ca să le privesc mai cu atenție. Erau tomate, pline de rod. Am rupt una și am mușcat din ea, simțindu-i gustul insipid, ușor dulceag.

Apartamentul lui Clay nu avea nimic remarcabil. Sufrageria era aproape goală, în comparație cu majoritatea celor în care fusesem împreună cu Laura. Dușumeaua era acoperită complet cu un covor uzat care odată fusese alb ori poate gri-deschis. Mobilierul consta din masa pe care mâncam și câteva scaune, o canapea și măsuța de cafea, plus biblioteca și dulapul cu echipament medical. Tavanul era jos. Fereastra era acoperită de jaluzele din mici lamele care puteau fi pliate și care erau mai degrabă murdare. M-am apropiat încet de fereastră și m-am uitat printre lamele. Afară, la doar câțiva metri distanță, se afla o clădire asemănătoare cu cea în care locuiam noi. Mai încolo se zărea o alee îngustă, străbătută pe mijloc de un gard. În colțul opus al camerei era ușa care dădea în alee, iar în cadrul ei se afla o plasă contra țânțarilor, prin care se putea vedea un arbore uriaș care nu știam ce este.

Orașul visurilor.

Pe rafturi erau așezate cărți și tot soiul de mărunțișuri, nu într-o ordine anume (sau cel puțin nu-mi dădeam eu seama). Prima carte care mi-a sărit în ochi a fost Biblia, iar lângă ea, o ediție frumos împodobită a Coranului. Nu mai citisem până acum sfânta carte a Islamului, așa că am luat-o de pe raft cu respect și-am răsfoit-o.

…mai înainte drept călăuzire oamenilor, precum a pogorât și Legea. Cei ce nu cred în semnele lui Dumnezeu, de o osândă aprigă vor avea parte. Dumnezeu este puternic, Stăpân al Răzbunării…[11]

*

M-am înfiorat toată, căci era clar că acest zeu era la fel de omnipotent și de încrezător ca al meu. Am închis iute cartea și am așezat-o la loc. Am continuat să mă uit la cărți, un amestec de romane și nonficțiune (mai multe scrise de un tip pe nume Richard Dawkins, iar altele, de fizicianul Stephen Hawking). Am dat peste un teanc de reviste de design interior și peste o enciclopedie în patru volume. Unul dintre romane îmi era cunoscut, *Less Than Zero* al lui Bret Easton Ellis (tulburătoarea poveste a vacanței de Crăciun petrecute de un tânăr în Los Angeles — ca totul să fie și mai bizar, numele protagonistului era Clay). Iar lângă el se afla agenda lui King.

M-am holbat la copertă, nu trebuia s-o deschid. Apoi am luat-o și-am citit.

Era un jurnal.

Bărbatul infirm își notase observații despre cei alături de care locuia în casă, despre mâncare, vreme și argumente științifice, un amestec haotic. Pe ultimele pagini eram și eu menționată de câteva ori, îmi dăduse numele de „Sperietoarea“, ceea ce probabil că era destul de adevărat.

Am pus agenda exact unde o găsisem, chiar dacă mi-am dat seama că n-ar fi avut cum să o pună el însuși acolo (nu putea ajunge atât de sus, așa că cineva o pusese acolo după ce el plecase

la spital). Am luat în schimb un roman numit *Podurile din Madison County*, de Robert James Waller, și m-am întins pe canapea, dar nu mă puteam concentra suficient ca să pot citi.

Pe Manihiki era ora prânzului. Amiria probabil aștepta cât timp altcineva aduna pentru ea niște *uto* din spatele școlii (avea ea o abilitate a ei să-i convingă pe alții să facă treaba în locul ei, fără ca ea să se mai deranjeze). Johan și Iva poate că stăteau pe-afară, pe piatra de mormânt, mâncând ce mai rămăsese de ieri, serviți de bunica Vaine. Iva avea să doarmă după aceea. M-am întrebat dacă-și mai aducea aminte de mine. Oare îi era dor de mine? Se întreba unde am dispărut? (Nu te gândi la ei, nu te gândi!)

De obicei, King dormea aici, în sufragerie, rămânând în scaunul său cu rotile, cu spătarul dat pe spate. Mi-a fost rușine de ce simțeam, însă în sinea mea mă bucuram că golul creat de absența lui era eliberator. Aerul era mai ușor de respirat.

După o scurtă ezitare, cu pulsul bubuindu-mi năvalnic în gât, am mers în camera fetelor. Am tras aer adânc în piept, apoi am deschis ușa. Paturi și birouri, un dulap cu sertare și șifoniere. Am zărit harta lui Bongo pe o poliță. Pereții erau împânziți cu fotografii și postere, tineri cu păr țepos și coliere cu ținte, cai și câini, femei și bărbați superbi, despre care presupuneam că erau actori, dat fiind că două postere o înfățișau pe Jennifer Grey (Baby din *Dans murdar*). N-am intrat în cameră, ci i-am studiat interiorul din prag. În timp ce strângeam clanța ușii, mi-am dat seama dintr-odată că așa ar fi arătat camera Amiriei dacă ea s-ar fi născut în Los Angeles. Copii care deschiseseră ușa către viața de adult, însă n-apucaseră încă să pășească dincolo. Era ceva de-a dreptul înduioșător la acele visuri de neatins, la acea lipsă totală a conștiinței de sine. Ei încă mai credeau că totul era posibil. Am închis ușa cât de atent și ușor am putut, cu inima bubuindu-mi în piept.

Puteam să continui. Am șontâcăit repede până la camera băieților și am deschis ușa. Am dat acolo peste un pat dublu cu un televizor masiv în față, noptiere pe ambele laturi ale patului, pline cu flacoane cu pilule, și o ușă interioară care dădea într-o baie micuță. În *Womans's Weekly*, astfel de aranjamente erau

denumite „dormitor principal cu baie inclusă“, ceea ce însemna că acesta era cel mai bun dormitor. Deci aici locuiau cei doi, bărbații care se iubeau unul pe altul. Nu știu dacă era doar în închipuirea mea, dar parcă exista o anumită pace acolo, posibil un indiciu al iubirii (doar dacă nu cumva simțeam acest lucru datorită plăpumii cu puf impecabil aranjată sau a pernuțelor identice, împrăștiate peste tot).

Camera Laurei era foarte mică, cu un pat îngust și o fereastră îngustă, cocoțată aproape de plafon, probabil că fusese debara. Pe podea, lângă pat, se afla o oglindă mică, alături de o bancnotă de un dolar făcută sul și niște resturi de pudră albă. Spațiul acela înghesuit mi-a trimis fiori reci pe șira spinării, de parcă aș fi rămas încurcată într-o sfoară pentru scoici de sub apă.

Deja pelvisul începuse să mă doară atât de tare, încât a trebuit să iau calmantele pe care mi le lăsase Clay, iar când am ajuns la pagina șapte a cărții, lumea a început să se destrame în jurul meu și-am adormit.

---

[11] *Coranul*, Sura 3, „Familia lui Imran“, versetul 4, Editura Herald, București, 2006, traducere și note de George Grigore. (*N.t.*)

Fetele dispăruseră în camera lor și Laura se evaporase în noapte, având pe buze un ruj roșu-aprins și purtând un maiou tăiat până jos la buric, când am strigat-o pe Clay. A venit și s-a așezat pe marginea canapelei, părând obosită.

— Voiam doar să-ți spun, am început eu, că-ți sunt cu-adevărat incredibil de recunoscătoare pentru tot ce faci pentru mine.

Ea a surâs.

— Am dus multe vieți diferite, a spus ea, așa cum sigur ți-ai dat seama, dat fiind că mi-ai răscolit prin pașapoartele acelea vechi, însă un lucru l-am învățat foarte bine: scopul pentru care te afli aici este să-ncerci să faci viața cât mai suportabilă posibil, atât pentru tine însăți, cât și pentru alții.

Ca de obicei, n-am înțeles bine ce voia să zică, dar m-am gândit la diferitele identități ale lui Erik, la viețile lui diferite.

— Dacă stai să te gândești, a continuat Clay, îți dai seama la ce experiment crud și ridicol suntem supuși de fapt. Tot ce se află pe Pământ e programat să supraviețuiască cu orice preț, indiferent de cost, și toți suntem predestinați să eșuăm. Fiecare dintre noi, animale, plante sau ființe umane. Petrecem toată viața luptând ca proștii să nu pierim, deși nu avem nicio șansă. Nu ți se pare îngrozitor de cinic?

— Ai copii? am întrebat-o.

— Înțeleg unde bați, a continuat ea, și ai dreptate. Nevoia de a ne reproduce este puternică, ne face să mergem mai departe ca specie, dar asta nu înseamnă că zbaterea noastră individuală de a supraviețui nu duce într-un final la eșec. Singurul lucru pe care-l pot face e să încerc să ajut oamenii să meargă mai departe.

A plecat în bucătărie, iar eu am aprins o lanternă și-am terminat de citit *Podurile din Madison County*, care a fost foarte înduioșătoare și tristă. Era despre un fotograf, Robert Kincaid, care o cunoaște pe Francesca Johnson, soția unui fermier, în Iowa, în anii 1960. În timp ce rudele ei sunt plecate departe, la un soi de festival agricol, ea și Robert trăiesc o poveste de dragoste de patru zile, dar care va dura cât timp vor trăi. Însă nu se vor mai întâlni niciodată.

Eu aveam mai bine de patru ani cu Erik.

Apoi am început să citesc altă carte, *Firma*, de John Grisham, care era destul de bizară, iar în curând am obosit și m-a furat somnul.

M-a trezit în miez de noapte un zgomot pe care nu-l recunoșteam. Părea că ceva zgârie la fereastră sau mai degrabă pe peretele de sub fereastra care dădea în alee. M-am întors pe o parte, mi-am azvârlit picioarele peste marginea patului și le-am lăsat pe podea, apoi m-am ridicat în fund sprijinindu-mă de brațe. Am prins bine căruciorul rulant ascuns în beznă și m-am săltat în picioare. Zgrepțănatul a încetat, apoi a fost înlocuit de mai multe ciocănituri slabe, succesive. Apoi am simțit un curent de aer rece îndreptându-se spre mine. Fereastra fusese deschisă. Cineva se cățăra la noi în casă.

Trupul meu și-a pierdut toată energia care-l propulsa înainte. Nici măcar nu puteam țipa. Brusc, am simțit niște mâini apucându-mă din toate părțile, de umeri, pătrunzând în mine.

Era Laura.

— Iisuse Hristoase! a exclamat ea când m-a văzut stând în mijlocul camerei. Ai băgat groaza în mine!

Am tras aer adânc în piept.

— Am crezut… că cineva…

A râs forțat.

— O, a spus ea, nu mi-am mai găsit cheia. Adică am pierdut-o, pur și simplu n-am mai găsit-o în geantă.

A fluturat ușor poșeta, apoi s-a împleticit și-a chicotit.

— Poți deschide fereastra și pe dinafară, știai? Dacă apeși pe toc și tragi de geam într-o parte în același timp…

Lumina din tavan s-a aprins dintr-odată și ne-am trezit cu Clay stând în ușa bucătăriei.

— Iar ți-ai pierdut cheia? a întrebat ea obosită.

Laura clipea în lumina becului și se clătina pe picioare.

— A, nuuuu, a răspuns ea. Eu doar…

Clay a oftat și a stins iar becul.

— Du-te la culcare, a spus ea. Și închide fereastra.

Laura a dispărut la ea în dulap și n-a trecut un minut că i-am auzit sforăitul.

Am rămas mult timp în mijlocul camerei, rătăcită printre amintirile acelor mâini pipăind în jur.

Laura nu s-a ridicat din pat pentru micul dejun, a zis că are o migrenă. Mi-am adunat curajul ca să întreb cum se simte King.

— Nu prea bine, a răspuns Clay. Starea lui este destul de proastă, având în vedere rănile lui și diabetul.

Am așteptat-o să continue, dar n-a făcut-o. Ceilalți mâncau în liniște.

— Când se întoarce?

— Apropo, a spus Clay, am auzit că lucrurile au decurs foarte bine când ai ieșit să vinzi reviste împreună cu Laura. Vrei să faci mâine o încercare cu Vladimir?

— Sigur, am fost eu de acord.

Fetele și Vladimir au ieșit afară după ce au terminat de mâncat, iar William s-a retras ca să se odihnească.

Clay s-a dus la ușa Laurei și a bătut, dar n-a primit niciun răspuns. După câteva secunde, a intrat totuși și a închis ușa în urma ei. Nu prea i-a folosit la nimic, căci am putut auzi toată discuția lor.

— Laura, a început Clay, trebuie să mă asculți cu atenție…

— Sincer, n-am pierdut-o, doar că…

— Nu e vorba de cheie, nici n-am avea nevoie de încuietoare, că nu-i nimic aici care să merite să fie furat. Laura, e vorba despre lucruri mult mai importante. Stilul tău de viață ne pune pe toți în pericol…

— Vorbești ca soțul meu acum!

— Lasă-mă să termin! Știi prea bine cât de vulnerabili suntem cu toții. Nu te judec…

— Ei bine, ba se pare că o faci!

— … îți poți trăi viața cum dorești, nu e treaba mea, însă îi expui pe ceilalți unor mari riscuri.

— Vrei să mă mut?

— Trebuie să mă gândesc la ce-i mai bine pentru toată lumea. Dacă nu te poți abține de la droguri, atunci cel mai bine ar fi să-ți găsești alt loc unde să stai.

Părea că Laura începuse să plângă, iar Clay și-a coborât glasul. Un pic mai târziu, Clay a ieșit din cameră, și-a luat geanta și a plecat.

Eu am rămas pe canapea, iar după o vreme am auzit-o iar pe Laura sforăind.

Din camera celor doi băieți s-a auzit televizorul, puteam distinge aplauze și râsete. M-am ridicat și m-am apropiat de ușa lor, apoi am ciocănit foarte ușor.

— Da? a răspuns William, părând surprins.

Am crăpat ușa. Stătea întins pe patul perfect aranjat, îmbrăcat în pijamale, cu părul pieptănat impecabil, și avea la îndemână un pahar cu apă și telecomanda.

— Scuze, am început eu. Pot intra?

El s-a întins după telecomandă și a dat volumul mai încet.

— Categoric, hai, intră, a răspuns el, bătând cu palma pe pat, lângă el.

Mi-am târșâit picioarele până la pat și m-am așezat lângă bărbatul bolnav. Era atât de slab, cu pielea ca sticla și ochii la fel de albaștri ca ai lui Erik, doar că mai lipsiți de strălucire. Scotea un fel de horcăit din piept când respira.

— Cum te simți? l-am întrebat.

— Nu discutăm despre acest subiect, a răspuns el încet.

— De ce nu?

A rămas nemișcat o vreme, fără să mai zică nimic. Pe ecran, o fată se rotea în vârful unei roți enorme, iar mulțimea aclama și aplauda fără zgomot.

— E un fel de înțelegere, a răspuns el. Nu discutăm despre moarte, boli și suferințe. Ne e teamă că ne vom pierde cu totul în ele dacă vom începe să vorbim. Slavă Domnului, avem parte de mai mult decât ar trebui în casa asta!

A râs, dar râsul i s-a transformat într-o tuse urâtă. Am așteptat până a terminat, căutând, în tot acest timp, un subiect de discuție neutru.

— Cum ai cunoscut-o pe Clay?

— Pe Wall Street, a răspuns William. La Bursa de valori. Clay lucra pentru unul dintre competitorii noștri, dar pe-atunci era bărbat și se numea Frank. Era isteață, dar nu suficient de nemiloasă ca să aibă succes.

A râs iar.

— Probabil că același lucru era valabil și în cazul meu, a continuat el. Dar, spre deosebire de Clay, eu nu prea-mi dădeam silința. Pe atunci, erau prea multe lucruri interesante de făcut în Manhattan…

Am rămas la fel de tăcută, în timp ce el părea pierdut în amintiri.

— Asta se întâmpla înainte ca ea să renunțe la gen și la vârstă, a continuat William.

Un alt acces de tuse aproape că l-a făcut să-și piardă cunoștința.

— N-ar trebui să mergi la un doctor, să vadă ce-i cu tine? am spus eu după ce-a terminat de tușit.

El a surâs.

— N-am la ce doctor să merg.

— Dar eu am fost la spital într-o sâmbătă, m-au operat la braț și m-au cusut, iar acolo erau o mulțime de…

— Clay mi-a promis că pot muri în patul ăsta.

L-am privit câteva secunde, observând că părea calm și împăcat cu sine însuși.

— Pneumocistoză?

— Probabil.

William a închis ochii.

— Am înțeles că tu crezi în Dumnezeu? a rostit el după o vreme, deschizând ochii ca să mă privească.

Am încuviințat, simțindu-mă aiurea. Poate avea și el aceeași părere precum King, cum că eram o proastă credulă.

— Și eu am credința mea, a spus el. Doar că nu în Tatăl nostru din Ceruri. Cred că suntem aici cu un motiv, doar că nu știm care-i acela. Și pentru că nu știm acest lucru, n-ar *trebui* să știm, de fapt, care-i acest motiv. Așa că n-are niciun rost să încercăm să aflăm care ar fi acela.

Părea rezonabil.

— Poate că, a continuat el cu glas din ce în ce mai slab, ne aflăm aici doar ca să acumulăm experiențe. Pământul este ca o facultate sau un fel de centru de instrucție. Trebuie să învățăm niște lucruri, iar când ajungem în partea cealaltă, evaluăm ce-am învățat. Senzația de a te naște trebuie că e importantă. Singurul

lucru care-ar putea fi chiar mai important decât asta ar fi experiența morții.

Am stat și m-am gândit o vreme la spusele lui. Erau destul de dureroase.

William a zâmbit.

— Am cunoscut dragostea, a spus el. Și, sincer să fiu, câți oameni pot spune acest lucru? Nu cât de lungă e viața unui om ar trebui să conteze. Am fost în stare să-mi împlinesc visurile, iar acum pot muri înconjurat de oameni care mă iubesc.

M-am întins lângă el și am rămas așa până ce răsuflarea i s-a domolit și bărbia i-a căzut în piept.

M-am strecurat afară din cameră cât de încet am putut, închizând ușa în urma mea. Golul lăsat în urmă de Erik era ca o umbră în stomacul meu.

După cină, fetele și Clay au plecat la cinema (Laura pregătise ceva din paste făinoase și un sos gros, care se numea *lasagna*).

După ce au plecat, noi patru (eu, Laura, William și Vladi) ne-am uitat la televizorul din camera băieților la serialul *Family Matters*, despre familia Wilmslow, care era aproape la fel de defectă ca a noastră (sau cum altfel puteam să spunem despre noi că eram?). Serialul a fost întrerupt de mai multe ori de reclame, fie la băuturi acidulate, fie la creme care le făceau pe femei să pară mai tinere, mai subțiri sau mai frumoase (sau toate odată). Tipe tinere se lăudau că-și dau cu cremă demonstrând ce bună era, însă niciuna nu era frumoasă ca Bianca.

Laura a ieșit și ea (ne-a spus că nu se duce să-și cumpere cocaină), iar Clay și fetele s-au întors acasă și băieții au oprit televizorul, Clay a venit la mine și s-a așezat pe marginea canapelei. Înainte de a trage aer în piept ca să vorbească, am întrerupt-o:

— Știu că nu vreți să discutați despre moarte și suferințe, am început eu, dar am lucrat cu mama Evelyn la clinică de când aveam doisprezece ani și văd și eu că William va avea nevoie de un aparat de respirat. Putem face rost de unul?

A rămas tăcută câteva clipe.

— Înțeleg că ai intenții bune, a zis ea, dar eu și William am discutat despre asta. Locuiește aici de opt ani, așa că i se va da voie să moară aici. Eu și Vladi vom fi alături de el când se va stinge, i-am promis.

Pneumonia nu era, cu toate implicațiile ei, cel mai rău mod de a muri (am văzut doi oameni murind din cauza ei la clinică, totuși noi nu aveam acolo un astfel de aparat). Bolii i se spunea uneori „prietena bătrânilor“. Plămânii li se umpleau cu lichide și le era din ce în ce mai greu să absoarbă oxigenul, iar pacientul își pierdea încet-încet cunoștința, după care adormea pentru totdeauna.

— Se va îneca pe dinăuntru, am insistat eu.

— Poate că moartea va fi cea mai importantă experiență prin care va trece vreodată, a continuat Clay.

— Ce se va întâmpla cu trupul lui după ce va muri?

— Nimic special. William Rockford are domiciliul aici. Autoritățile știu că-i bolnav. Vor veni, pur și simplu, și-l vor ridica.

— Unde va fi înmormântat?

— Familia lui îl vrea înapoi acasă, la New York, în Manhattan. Probabil le vor spune tuturor că a murit de cancer. Așa se întâmplă de obicei.

Nu-mi venea să-mi cred urechilor.

— Au zis ei așa ceva? Nu vor să aibă de-a face cu el cât timp e-n viață, dar totul va fi în regulă după ce va muri?

— Ce voiam să-ți spun, Kiona, este să lași lucrurile așa cum sunt, a zis Clay. Câteodată, așa e cel mai bine. Lumea e plină de cruzime și nedreptate, iar noi nu putem schimba totul. Te vei simți mai bine după ce vei accepta lucrurile așa cum sunt, crede-mă!

— Ce vrei să zici?

— Scumpo, cred că ar trebui să lași în urmă chestia cu mașina de la aeroport. Când tu și Vladi veți ieși mâine, cred că ar trebui să porniți către Hills, piața de-acolo e mult mai bună decât cea din jurul lui LAX sau El Segundo.

N-am răspuns. Clay m-a bătut ușor pe braț, apoi a plecat la bucătărie și a închis lumina.

Fetele se certau în camera lor. Țipau una la alta cuvinte pe care nu le distingeam în afara unor ocazionale „futu-i“ și „curvă“. Clay se văzuse nevoită să intre și s-o facă pe mediatorul, ceea ce s-a terminat cu Bianca ieșind furioasă din casă și trântind ușa în urma ei atât de tare, încât jaluzele au început să zornăie la geam. Vladimir a plecat să-l ia pe King de la azil. William a trebuit să se asigure că fetele pleacă să-și vândă revistele (dat fiind că era sâmbătă). Apoi s-a întors în pat. Laura a plecat cu mașina să bată la ușile din Hills, apoi n-a mai trecut mult și s-a întors și Vladimir.

— Trebuie să găsim ceva cu mânecă lungă pentru King, a zis Clay, răscolind prin hainele dintr-o geantă de lângă dulapul cu medicamente. (După intervențiile la care fusese supus avea brațul plin de puncte asemănătoare înțepăturilor de ac și nicio persoană care putea fi confundată cu un narcoman n-ar fi reușit să vândă reviste.)

Soarele era sus pe cer când am plecat cu mașina mare și neagră a lui Vladimir, cu el la volan și King lângă el.

— Putem merge la aeroport? am întrebat eu.

Vladimir i-a aruncat o privire lui Clay.

— Un compromis, a zis ea. Venice Beach.

La radio se auzea un cântec pop, „Viața-i solicitantă dacă n-o înțelegi“ era un vers care se tot repeta, dintr-o melodie despre o fată care văzuse un semn ce-i trezise la viață conștiința de sine. Lăsase pe cineva în urmă și acum ducea o viață fericită, lucru care mă făcea să mă întreb dacă nu cumva era vorba de Dumnezeu. Clay cânta și ea: „Am văzut semnul și mi-a deschis mintea, iar acum trăiesc foarte bine și fără tine, te-am părăsit, o, o-o-o…“

Mergeam pe o șosea lată, de fapt cea mai lată șosea pe care o văzusem vreodată, mărginită de o mulțime de panouri publicitare enorme pentru diferite produse. Apoi vegetația s-a îndesit și șoseaua a devenit mai îngustă și mai puțin dreaptă. Am oprit la o mulțime de semafoare.

Apoi am zărit marea, oceanul cel de neînțeles.

Aceeași mare, marea mea. Mi-am amintit cum stăteam deasupra atelierului de perle și priveam spre lagună, până în

cealaltă parte a ei, adică până aici, peste albastrul nesfârșit.

Am mers o vreme pe un drum de coastă și am parcat pe o stradă aproape de plajă. Clay și Vladimir au scos căruciorul cu rotile pe trotuar, apoi l-au așezat pe King în el. Vremea era răcoroasă, așa că mă bucuram că-mi luasem pantaloni lungi pe mine. Am pornit împreună pe faleza plină de oameni ciudați. Erau o mulțime de bărbați care ridicau greutăți, plus jongleri, înghițitori de flăcări și un bărbat cu un turban mare pe cap, cocoțat pe un skateboard și cântând la chitară. Peste tot erau magazine, în care se vindeau haine, ochelari de soare și jucării de plajă gonflabile.

Am intrat într-un restaurant și am sărbătorit faptul că veteranul King fusese lăsat la vatră, și am comandat cafea de la o tânără. După ce am terminat, m-am apropiat de malul apei, în timp ce ceilalți rămăseseră la masă. Mi-am scos pantofii și-am pipăit nisipul cu tălpile goale, în timp ce valurile se spărgeau la picioarele mele.

Apa era rece, mult mai rece decât în lagună, dar mirosea la fel. Îmi mângâia pielea cu micile ei valuri blânde, făcându-mă să-i simt forța și adâncimea. Soarele împrăștia săgeți luminoase pe luciul apei la fel cum o făcea în Manihiki, iar vântul îngâna același cântec, doar tonalitatea era diferită.

— Hai, Kiona, m-a strigat Clay. E timpul să plecăm.

Am privit cu atenție abțibildurile de pe lunetele tuturor mașinilor mari și negre care au trecut pe lângă noi.

SE-NTÂMPLĂ ȘI RAHATURI, scria pe unul. Unele mașini le aveau prinse pe geamul lateral, altele, pe bara din spate. Pe unul scria:

PUN PARIU CĂ IISUS FOLOSEȘTE INDICATOARE PROPRII

Pe altul:

CEALALTĂ JUCĂRIE A MEA ARE ȚÂȚE

Nicio mașină n-avea logoul alb cu albastru al UNICEF.

Eu și Vladimir am pornit împreună, el cărând geanta, în timp ce eu șontâcăiam pe lângă el. Trebuie să precizez că Vladimir nu era cine știe ce vânzător, părând jenat de întreaga situație și bâlbâindu-se când vorbea, așa că am preluat eu inițiativa:

— Bună! Mă numesc Bianca și el e soțul meu Jimmy, suntem amândoi studenți la UCLA și astăzi avem pentru dumneavoastră o ofertă grozavă…

O mulțime de oameni ne-au trântit ușa în nas, dar unii ne-au permis să intrăm. Vladimir desfăcea materialele, eu vorbeam despre banii care puteau fi economisiți prin efectuarea unui abonament exact în ziua respectivă, dar ori de câte ori un tip părea interesat de revistele sportive, Jim prelua controlul.

— Te-am mai văzut undeva? a întrebat un bărbat cu păr lung și ochelari, care locuia într-o casă roz, destul de aproape de plajă. Nu cumva ai jucat hochei la Anaheim Mighty Ducks?

Lui Vladimir i-a pierit sângele din obraji.

— Cred că mă confundați, a spus el, apoi a strâns toate broșurile și am plecat.

Dinspre sud-vest pluteau nori către noi, iar aerul începuse să se răcească. Urma să plecăm acasă la ora cinci, așa că mai aveam de bătut la încă trei uși înainte să ne întoarcem la mașină. Vladimir a sunat, apoi a mai sunat o dată, dar n-am primit niciun răspuns. Am făcut câțiva pași înapoi și am privit ferestrele cu atenție.

— E cineva înăuntru, am spus. Mai sună o dată.

În aceeași clipă, ușa s-a trântit de perete și-n fața noastră a apărut un bărbat cu o pușcă masivă în mână.

— Cărați-vă de pe proprietatea mea! a zbierat el la Vladimir. Vă împușc în mațe dacă nu faceți cum vă spun.

M-am întors și am fugit. Vladimir s-a dat încet înapoi, spre stradă.

— Dacă cineva îți flutură o armă pe la nas sau te amenință că are una, faci cum îți spune, a zis el când am ieșit din raza vizuală a bărbatului cu pușca. Mai bine să nu-i spunem nimic lui Clay.

Am încuviințat, pentru că abia eram în stare să vorbesc și inima îmi bătea năvalnic. „Las-o să treacă și mergi mai departe.“

Eu și Vladimir am reușit să facem patru abonamente. Clay și King au făcut optsprezece.

Beverly a plecat cu autobuzul să-și viziteze mama, luându-și cu ea rucsacul în care vârâse un schimb de haine, căci avea de gând să rămână la ea peste noapte („Să suni imediat dacă e ceva în neregulă“, i-a spus Clay fetei înainte să plece).

În restul serii a fost chiar liniște în casă. Asupra orașului s-a abătut o furtună cu tunete și fulgere. Laura și băieții erau în camerele lor, Bongo asculta muzică la casetofonul ei (*Dumnezeu să ne păzească regina, regimul fascist*). Clay era în bucătărie, făcându-și de lucru cu roșiile ei și informându-mă cum le crescuse de la stadiul de semințe. Toate plantele erau deja răsărite, așa că nu trebuia decât să le înfigă în pământ și să le pună apă și îngrășământ. A vorbit de câteva ori la telefon, o parte din conversații având loc într-o limbă pe care n-am înțeles-o.

M-am gândit la Erik, la mâinile lui calde și la chipul său pătrățos. Timpul începea să-i șteargă încet, încet conturul; era oare posibil să uiți cum arată cineva? Cineva pe care-l iubești?

Mi-am șters lacrimile fără să le observe cineva și mi-am luat cartea, *Firma*, care era despre un tânăr avocat angajat de o firmă coruptă, condusă de patroni certați cu legea. Asta i se întâmplase oare și lui Erik? Cartea m-a lămurit destul de bine cât de important era să conduci un anumit tip de mașină, să locuiești într-o casă mare și să câștigi sume enorme de bani. Să fi contat aceste lucruri atât de mult și pentru el?

— Chestiile din *Firma* se pot întâmpla de-adevăratelea? am întrebat-o pe Clay.

S-a așezat la masă cu o ceașcă de cafea în față, a băut o gură și s-a gândit bine.

— Grisham scrie ficțiune, a spus ea, însă lucrurile despre care scrie el există și în realitate: ambiție, corupție, paradisuri fiscale…

— La noi nu au existat bani înainte de sosirea omului alb pe Insulele Cook, i-am spus eu.

Clay a părut la fel de surprinsă ca și Erik de acest lucru.

— Și-atunci, ce foloseați pe post de monedă?

Aceeași întrebare. Era limpede că occidentalii nici nu concepeau o societate care să nu fie obsedată de bani.

— Toată lumea poseda totul la comun sau nimeni nu poseda nimic. Toți obțineau ce-și doreau.

— Original, a concluzionat ea, luând încă o gură de cafea.

Am fost recunoscătoare că nu ne-a numit comuniști.

— Erik lucra cu banii, am continuat eu. Era bancher.

Mi-am dat seama că vorbeam despre el la timpul trecut, de parcă ar fi fost mort, însă nu era mort, era în viață. Clay nu zicea nimic, stătea și se uita la mine, așteptând.

— Avea o educație solidă, am continuat eu. Își luase doctoratul. A scris o disertație despre Banca Națională Americană.

Clay și-a pus ceașca pe masă.

— Era expert în Sistemul Rezervei Federale?

Da, așa îi spusese.

— Ăsta-i un subiect al naibii de interesant, a spus Clay. E ușor să faci greșeala de a crede că banca noastră națională este federală, o instituție a statului, însă nu e, de fapt. Este o proprietate privată.

Ca de obicei, n-am mai urmărit-o pe Clay când s-a lansat într-una dintre explicațiile ei elaborate, pentru că începusem deja să mă satur de ele.

— N-a vorbit niciodată despre munca lui, am spus eu.

— Dar lucra la Londra, nu în Statele Unite? Ești sigură?

— Am adresa unde lucra. Yinhang Dengi Finance, în Londra.

— Yinhang Dengi Finance? Ce drac de firmă o fi asta? „Banca Bani Finanțe“? N-am auzit niciodată de ea.

Simțeam cum mă enervez din ce în ce mai tare. De parcă lui Clay i-ar fi putut fi cunoscute toate băncile din lume!

— Ești sigură că așa se numea? Yinhang Dengi Finance?

M-am ridicat de pe canapea și mi-am tras geanta mai aproape, scoțând apoi plicul cu logoul pe el și întinzându-i-l lui Clay.

Yinhang Dengi Finance
strada Lombard, nr. 71
Londra EC3V 9AY
Regatul Unit

— Ce ciudat, s-a mirat ea, privind plicul cu atenție, apoi răsucindu-l pentru a se uita pe spatele lui.

M-am abținut de la orice comentariu.

— Numele este un amestec de rusă și chineză, a spus ea. „Yinhang“ înseamnă bancă în chineză, iar „dengi“ înseamnă bani în rusă. Când a lucrat soțul tău acolo?

— A fost angajatul lor până când a venit pe Manihiki. Spre sfârșitul anilor 1980, bănuiesc.

Clay s-a scărpinat în ciuful șaten.

— Înainte de căderea Cortinei de Fier? O instituție financiară cu investitori ruși și chinezi? Pare extrem de improbabil. El ce făcea acolo, știi care erau responsabilitățile lui?

Mi-am șters palmele asudate pe pantaloni.

— Chiar nu știu. Oricum, cred că numele lui adevărat nu este Erik Bergman. Se numește Sebastian Andersson, de fapt.

Am scos la iveală permisul de conducere suedez al lui Erik și i l-am dat lui Clay.

Ea l-a privit cu atenție o bucată de vreme.

— Și ai doi copii cu acest bărbat?

— Iva și Johan.

(*Nu te gândi la ei!)*

— S-a comportat vreodată ca și cum n-ar fi fost sincer cu tine?

Am închis ochii și am simțit briza dinspre lagună pătrunzând pe fereastra deschisă de deasupra atelierului de perle, *dacă ai fi marea, eu aș fi un val, dacă ai fi cerul, eu aș avea aripi.*

— Era sincer, am răspuns eu. Era întotdeauna sincer cu mine.

— Și într-o bună zi, când te-ai trezit, el nu mai era, sau… ?

— Au venit și l-au luat, am răspuns eu.

— L-au luat?

— Patronii lui.

— Yinhang Dengi Finance?

— Au venit pe Manihki cu un iaht mare.

— El pusese la cale întreaga tărășenie?

Simțeam că nu-mi mai puteam stăpâni lacrimile.

— Nu, am răspuns. A fost îngrozit când s-au arătat acolo. Mi-a spus să nu le zic că-l cunoșteam și că ar trebui să merg și să mă

ascund, cu copiii, mai ales cu Iva. E blondă, cu ochii albaștri.

— Și, pur și simplu, a plecat cu ei?

— Aveau pușți de asalt.

Clay m-a privit o vreme în tăcere, apoi s-a ridicat și mi-a adus un șervețel de hârtie.

— Unde ai găsit adresa? m-a întrebat ea, întinzându-mi șervețelul.

Mi-am suflat nasul și m-am șters la ochi.

— În valiza lui, pe care o ascunsesem printre manualele Moanei. Banii și permisul de conducere erau tot acolo.

— Banii? Cei optsprezece mii de dolari pe care ți i-au luat acei bărbați?

— Două sute douăzeci de mii, am răspuns eu. Am pus o mare parte din ei în conturile copiilor, apoi am cumpărat un bilet de avion către Londra.

Clay s-a ridicat în picioare.

— Toată afacerea asta cu Yinhang Dengi Finance necesită un moment de gândire.

Eu am rămas acolo, nemișcată, dar Clay nu s-a mai întors. Așa că m-am ridicat și am ales altă carte, care se numea *Cum simte domnișoara Smilla zăpada*, de Peter Høeg. S-a dovedit a fi despre Scandinavia și Groenlanda, o predestinare extrem de stranie (îmi căutam soțul de origine scandinavă, în timp ce dormeam în cearșafurile unui groenlandez) (aproape, oricum, căci fuseseră spălate între timp).

Am visat Venice Beach și pușți apărând din întuneric.

Paștele pica la început de aprilie în anul acela, iar acum era a doua duminică de după Înviere. Știam acest lucru, deoarece fragmentul din Biblie pe care-l citeam în acea zi era preferatul meu din tot anul, Psalmul 23, *Domnul este Păstorul meu*:

Domnul mă paște și nimic nu-mi va lipsi.
La loc de pășune, acolo m-a sălășluit; la apa odihnei m-a hrănit.
Sufletul meu l-a întors, povățuitu-m-a pe căile dreptății, pentru numele Lui.
Că de voi și umbla în mijlocul morții, nu mă voi teme de rele; că Tu cu mine ești.
Toiagul Tău și varga Ta, acestea m-au mângâiat.[12]

În timp ce restul erau la masă, eu am citit psalmul și m-am rugat la Dumnezeu, ceea ce ar fi trebuit să țină locul pastorului Boyd.

Duminica nu mergeam să facem abonamente, așa că toată lumea avea zi liberă. Bongo și Bianca, care păreau că se împrieteniseră iar, voiau să meargă la cumpărături într-un mall numit Beverly Center. Mi-am dat seama că toate magazinele erau deschise, chiar dacă era o zi sfântă. Când le-am întrebat ce au de gând să cumpere, mi-au zis că nu știu. Laura a plecat și ea cu ele.

Am mai citit din cartea despre Smilla, acțiunea avea loc în zona din care provenea Erik. Dorul de el căpătase deja formă fizică, la fel ca o durere de stomac.

Seara s-a întors și Beverly.

Clay mi-a scos copcile de la ceafă și de pe braț. Totul se vindecase bine, însă cicatricea lungă de pe interiorul brațului meu drept avea o culoare roșie-vineție aprinsă. Arăta de parcă aș fi încercat să mă sinucid.

— Va trebui să porți haine cu mâneci lungi, a concluzionat Clay.

---

[12] *Biblia* sau *Sfânta Scriptură*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2008. (*N.t.*)

Fetele se apropiau de sfârșitul anului școlar și aveau câteva teste în săptămâna respectivă, ceea ce ducea la multe strigăte și lacrimi de disperare, aproape în fiecare seară. M-am oferit să le ajut, dar s-a dovedit că matematica era, de fapt, marea problemă, iar la asta nu mă pricepeam. Laura mergea să dea probe ori de câte ori nu vindea reviste. Eu și Vladimir ieșeam să vindem în fiecare dimineață, iar după prânz luam autobuzul către aeroport. Singura mea speranță să plec din Los Angeles ca să-l caut pe Erik în Londra era să-mi găsesc perlele, iar acest lucru trebuia să se întâmple cât mai repede. Pe străzile Los Angelesului dădeam tot timpul de spălătorii de mașini, iar supereroii mei și-ar fi putut duce mașina la una dintre ele, ca să le fie curățată. Atunci, toate gunoaiele de pe podeaua mașinii ar fi fost aruncate, iar perlele mele ar fi dispărut pentru totdeauna. Dar eu îmi făceam griji mai mari pentru Erik, pentru ceea ce-ar fi putut să i se întâmple. Yinhang Dengi Finance trebuie să fi avut un motiv serios ca să-l ia. Habar n-aveam care putea fi acela, însă ceasul continua să ticăie.

Clay avea dreptate, chiar erau milioane de mașini în Los Angeles, iar cele mai multe erau mari și negre („și chiar nu-ți poți da seama care-i nenorocita de diferență dintre un Cadillac și un Opel“, așa se exprimase Clay, iar eu nu înțelesesem ce voia să zică). Abțibildurile de pe bară sau lunete erau foarte diferite totuși. Unele erau drăguțe și utile, BEBE LA BORD sau HOLLYWOOD TENNIS CLUB. Altele erau amuzante sau încercau să fie.

CE-AR FI DACĂ TOATĂ LUMEA S-AR BĂȘI ÎN ACELAȘI TIMP? scria pe un microbuz ruginit.

O SĂ MĂ CAC ÎN GURA TA, afirma abțibildul de pe o mașină sport de un roșu-aprins.

Dacă mergeam de colo-colo suficient de mult cât să-mi fac pelvisul să urle de durere, mă așezam pe o bancă din fața Sheratonului, hotelul acela care nu avusese camere libere în prima mea noapte aici. Oamenii treceau în sus și-n jos pe trotuar, ducându-se fiecare în treaba lui. Avioanele zburau la joasă înălțime pe deasupra mea, făcându-mă să mă aplec de mai multe

ori, din instinct. Supereroii fuseseră și ei pe aici, de bună seamă. Poate-și făcuseră un obicei din asta, întorcându-se la același recif în care găsiseră ultima oară peștele cel mai gras (n-avea cum să se întâmple de multe ori să găsească optsprezece mii de dolari în valiza victimei lor). Toți patru fuseseră îmbrăcați la patru ace, tunși frumos, așa încât aveau probabil case drăguțe și slujbe decente, poate că studiau cine știe ce chestii importante și…

Mi-am îndreptat spatele pe bancă.

Mă luaseră într-o sâmbătă noapte. Ce-ar fi fost dacă pe timpul zilei ar fi lucrat sau ar fi fost la cursuri și n-aveau decât seara și în weekenduri timp să cutreiere străzile? În timpul zilei se purtau atent și politicos cu femeile din jurul lor, iar noaptea alegeau nou-venite ignorante și le atacau și jefuiau. Probabil că erau prin alte părți într-o după-amiază de joi ca asta.

Dar de ce să piardă vremea pe-aici? Erau o mulțime de locuri unde soseau călători, alte aeroporturi ori trenuri și stații de autobuze… nu cumva avuseseră un motiv anume să se afle tocmai aici? Oare locuiau în apropiere? Sau gândeam eu stupid? Poate că nu le plăcea să vâneze în ușa casei lor?

Autobuzul care mergea la Hollywood pleca din stația de lângă Terminalul 1, primul nivel subteran. N-aveam mult de așteptat, pentru că plecau la fiecare zece minute. Tot drumul înapoi am stat și am privit pe geam după mașini cu abțibilduri alb cu albastru. N-am zărit niciuna.

În acea seară, Laura a venit acasă încântată, fiindcă primise un rol într-o reclamă la o pastă de dinți în care trebuia să vorbească (chiar avea dinți extrem de albi, erau ca o cretă de scris pe tablă). King nu și-a putut ascunde disprețul.

Vineri, starea lui William s-a agravat.

Clay și Vladimir au rămas lângă el tot weekendul, cu ușa închisă. N-a ieșit nimeni să vândă abonamente. Vorbeau toți în șoaptă și umblau încet prin casă. Casetofonul fetelor a rămas închis.

Duminică m-am rugat cu atâta ardoare pentru William, încât mi s-au albit nodurile degetelor. Tema biblică din ziua aceea era

Calea către Viață, iar asta mi s-a părut un semn. Încet și hotărât, am citit din Isaia 54, versetele de la șapte la zece:

„O clipă te-am părăsit, dar cu mari îndurări te iau lângă Mine. Într-o izbucnire de mânie, pentru o clipă Mi-am întors fața de la tine, dar în îndurarea Mea cea veșnică Mă voi milostivi de tine“, zice Răscumpărătorul tău, Domnul. „Și va fi ca în vremea lui Noe, când M-am jurat că apele potopului nu se vor mai răspândi pe pământ; tot așa Mă jur acum să nu Mă mai mânii împotriva ta și să nu te mai cert. Munții pot să se mute din loc și colinele să se clatine, dar milostivirea Mea nu se va depărta de la tine și legământul Meu de pace nu se va zdruncina“, zice Domnul, care are milă de tine.[13]

William a murit luni dimineață, chiar înainte să se crape de ziuă.

Clay a aprins lumânări în cameră, iar eu am ajutat-o să-l spele și să-l facă să arate bine. L-am îmbrăcat cu pijamale curate, apoi eu i-am pieptănat părul și l-am sărutat pe fruntea rece. După care ne-am luat adio de la el, unul câte unul. Vladimir a rămas lângă el, ținându-l de mână, cu privirea plecată.

— Să iubești pe cineva mort este complet irațional și absurd din punct de vedere evoluționist, a spus King.

— De ce nu poți să înveți și tu când e momentul potrivit să-ți ții gura? l-a întrebat Clay, iar King s-a îmbufnat.

Fetele au plecat la școală, Bongo plânsese atât de mult, încât acum arăta dezastruos. Apoi Clay a informat autoritățile despre moartea lui.

— Vladi, scumpule, a spus ea, e timpul să mai ieși și tu din casă. Și voi, fetelor, ar fi mai bine să nu fiți nici voi pe-aici. Hai, Laura, adună-te!

— King de ce poate rămâne? a murmurat Laura.

— El are domiciliul stabil aici. Plecați, înainte să vă găsească în casă.

(Abia atunci mi-am dat seama că Vladimir locuia ilegal în SUA, după ce fusese dat afară din echipa de hochei. M-am văzut nevoită să recunosc că pricepeam mai greu anumite lucruri.)

Mașina lui Vladimir era parcată în fața clădirii. Eu m-am urcat pe bancheta din spate.

— Încotro? a întrebat Laura de pe scaunul din față, făcând să pară că ieșeam la un picnic la țară.

Vladimir n-a răspuns, ci a continuat să se uite fix la ușa apartamentului șapte, de la numărul 1336 de pe North Citrus Avenue. N-avea de gând să plece nicăieri, voia doar să-și ia adio cum se cuvine de la iubitul său. Laura a oftat și a scos din poșetă un CD-player portabil, apoi și-a pus căștile peste urechi și-a început să dea din cap pe ritmul unei muzici pe care eu n-o puteam auzi.

În curând, aerul a devenit înăbușitor în mașină, așa că am coborât un pic geamul. Am rămas acolo, absorbiți de tăcere și tulburați.

— Bun, a spus Laura, la dracu', o să stăm aici o veșnicie?

— La dracu', nimic nu durează o veșnicie, a zis Vladimir.

După ceva timp, o mașină lungă, cu un portbagaj încăpător, a trecut printre stâlpii porții noastre. Vladimir s-a încordat și a rămas țeapăn pe scaunul șoferului. Doi bărbați îmbrăcați cu haine albastru-deschis au coborât din mașina aceea lungă, au scos o targă pliantă din spate și au urcat scările până la primul nivel. După un sfert de oră care a ținut cât o veșnicie, au ieșit cu trupul lui William întins pe targă și acoperit cu un cearșaf alb. Umerii lui Vladimir s-au scuturat fără zgomot. Laura mesteca cu furie niște gumă cu aromă de fructe. Câțiva vecini au ieșit din apartamentele și din casele din jurul nostru, curioși să afle ce se întâmpla (o parte dintre clădiri erau împărțite în apartamente, dar mai erau și case separate).

Mașina s-a urnit. A trecut la doar câțiva metri prin fața noastră, dar n-am avut cum să vedem targa prin geamurile fumurii. Mi s-a părut că Vladimir încetase să mai respire.

Am rămas acolo până când Clay a venit la noi și a ciocănit în parbriz, spunându-ne că ne putem întoarce acasă, să mâncăm.

---

[13] *Biblia* sau *Sfânta Scriptură*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2008. (*N.t.*)

Dinamica din casa lui Clay a început să se schimbe. Discuțiile fetelor au devenit din ce în ce mai aprinse. Am ajuns la concluzia că William avusese o influență liniștitoare asupra lor înainte să i se agraveze boala, ajutându-le, de exemplu, cu temele la matematică (la urma urmei, lucrase în domeniul financiar pe Wall Street, cu Clay). Vladimir, care rămânea tăcut de cele mai multe ori, i-a spus lui Clay că-și plătise chiria pentru următoarele trei luni, apoi se încuiase în cameră. N-a mai vândut abonamente și nici n-a mai ieșit la masă. King continua să-și păstreze atitudinea sumbră. Clay era tristă și suferea. Singura care părea că a rămas neafectată era Laura, care se machia la fel ca înainte și alerga între audițiile la care urma să fie descoperită de către cei din industria filmului.

Beverly, fata afro-americană, a ales să-și petreacă timpul cu mine. M-a întrebat dacă poate sta lângă mine, pe canapea, mi-a arătat ce desenase și mi-a povestit despre mama ei.

— Mama mea bea, a început Beverly. Adică, nu face excese. Dar ia și droguri, metamfetamină, în special. Dar uneori e trează, dacă are o relație cu un tip decent sau își face rost de un loc de muncă. Am avut un frățior mai mic, dar a murit, s-a înecat în baie. Eu l-am găsit când m-am întors de la școală. Dar n-a fost vina mamei, ea era la muncă atunci când s-a întâmplat, de el ar fi trebuit să aibă grijă tata, dar el adormise la televizor. După aceea, tata ne-a părăsit și n-am mai auzit de el de când aveam unsprezece ani.

Cuvintele ei m-au năucit complet câteva secunde, apoi am tras adânc aer în piept și i-am spus că eu am avut o soră mai mare, care s-a înecat. I-am spus că încercaserăm s-o salvăm, dar nu am reușit pentru că n-am avut un cuțit în barcă și nu i-am putut tăia părul care i se încurcase între sfori. Beverly m-a privit cu interes vădit.

— De ea cine ar fi trebuit să aibă grijă? m-a întrebat.

— Eu. Eu ar fi trebuit să am grijă de ea. Noi aveam grijă unii de alții.

— Erai beată? a întrebat Bongo.

— Nu, am răspuns cu glas scăzut. Doar obosită. Făcusem scufundări toată ziua, rămăsesem fără aer și a trebuit să urc la

suprafață. N-am observat că-și prinsese părul între sfori, deși ar fi trebuit să observ.

— Dar nu aveți mamă și tată?

Le-am explicat că părinții noștri munceau pe uscat în ziua aceea.

— Cred că cei care trebuie să aibă grijă de copiii lor sunt mama și tata, a continuat Beverly. Dar mama lui Bongo e o adevărată psihopată, i-ai văzut cicatricele?

Da, observasem cicatricele lui Bongo, pe cap, pe față și pe mâini.

— Mama ei i le-a făcut. Îi plăcea să meargă cu Bongo la spital, le spunea celor de-acolo că Bongo căzuse sau ceva de genul ăsta. Dar Clay lucra la camera de gardă și, după un timp, și-a dat seama că era ceva în neregulă, a încercat să alerteze autoritățile, dar nimeni n-a băgat-o în seamă, așa că în cele din urmă a luat-o pe Bongo acasă la ea.

Știam de existența unui sindrom din cauza căruia părinții le făceau rău copiilor, ca să obțină atenția celor din jur. Nu-mi mai aduceam aminte cum se numea, dar auzisem despre un caz din Pukapuka (deși ar fi putut fi vorba și de-o simplă bârfă răutăcioasă).

— Mama lui Bongo i-a străpuns timpanele cu niște cuie, un lucru absolut oribil, a continuat Beverly. Și știi care-i chestia cea mai nasoală? Era gravidă când Clay a salvat-o pe Bongo, așa că ce crezi că i se va întâmpla celuilalt copil? Oamenii nu se schimbă, ei continuă să facă aceleași lucruri.

S-a ridicat și s-a întors în camera ei. Eu am rămas pe canapea, extrem de supărată. Ideea că exista o mamă care le făcea în mod intenționat rău propriilor săi copii doar ca să capete atenție și să-și satisfacă propriile nevoi mă afecta mai tare decât mi-aș fi putut imagina.

Zona din apropierea aeroportului internațional Los Angeles era denumită El Segundo. Am luat autobuzul de la intersecția dintre Hollywood Boulevard cu Orange Drove, care se afla în fața unui cinematograf ce avea imprimate urme de palme și tălpi în cimentul din fața intrării. Dura o oră și jumătate, dacă nu și mai mult, să ajungi până la Terminalul 1 al aeroportului. Am început să vând abonamente acolo din ce în ce mai des, în zilele de sâmbătă, uneori și duminica, și în numeroase seri. La căderea întunericului, porneam pe West Century Boulevard, strada pe care-i întâlnisem pe supereroi, însă nu pe trotuar. Umblam prin apropierea parcărilor și a hotelurilor. Pe întuneric, m-am împiedicat de lespezi desprinse din pavaj sau de blocuri de beton inegale. Acum mi-am dat seama că majoritatea clădirilor care străjuiau acea șosea erau diferite lanțuri hoteliere și că aș fi putut intra în oricare dintre ele ca să închiriez o cameră pentru o noapte.

Noi înțelegem mai bine căile Domnului atunci când suntem sus de tot.

Înainte de a mă întoarce acasă, mă opream uneori în fața localului Denny's Dinner ca să-mi mănânc sendvișul pe care-l luasem la mine (Clay îmi dădea bani de autobuz, însă n-aveam și bani ca să mănânc în restaurant). Femei cu fuste înfoiate, cu tocuri înalte, umblau la braț cu soții sau iubiții lor, râzând și discutând în timp ce intrau în lumina caldă a restaurantului. Imaginea era plăcută, personalul îmbrăcat în uniforme elegante se purta atent cu clienții, și când și când se auzeau pahare ciocnite și zăngănit de tacâmuri sclipitoare. Asta puteai obține, dacă aveai bani, o viață ușoară și un spațiu în care să nutrești gânduri ambițioase.

Am ridicat privirea către numele SHERATON, iluminat puternic pe fondul cerului nopții. Era o seară răcoroasă și bătea vântul.

Deja ar fi trebuit să mă întorc pe Rarotonga. Unchiul Matini știa data la care ar fi trebuit să mă întorc cu avionul, așa că ar fi trebuit să luăm legătura când aveam să mă aflu pe drumul de întoarcere. M-am întrebat când vor începe să-și facă griji cei de pe Manihiki. Deocamdată, încă nu era cazul. Cei care plecau cu

vaporul puteau întârzia luni de zile, deci n-ar fi fost nimic nelalocul lui. Întrebarea era cât timp aveam să mai rămân blocată în Los Angeles dacă nu găseam mașina și perlele — și câte abonamente ar mai fi trebuit să vând ca să ajung la Londra și să mă întorc.

Am aruncat punga în care avusesem sendvișul, m-am ridicat și am pornit înapoi către Terminalul 1.

Nu avea importanță. Urma să dureze atât timp cât era necesar. Aveam noroc, aveam un loc în care să stau și aveam o slujbă.

Am adormit în autobuz.

Clay și King spălau vasele în bucătărie după ce mâncaserăm (deși nu prea îmi dădeam seama cu ce ar fi putut contribui King), când Laura a venit acasă. Părea încântată când a intrat, ținând în mâini câteva sacoșe mari de cumpărături, cunoscuse un producător care-i oferise ocazia să facă „un prim pas“ în lumea filmului. Nu ca actriță, ci ca asistentă de casting. Asta însemna că urma să caute persoanele potrivite pentru roluri în diverse filme și i se dăduse deja o primă sarcină în aceeași zi. Fredona încet o melodie în timp ce așeza cumpărăturile în micul ei dulap, apoi a străbătut în viteză sufrageria către ușa fetelor. A intrat fără să bată, oprindu-se în prag, cu picioarele depărtate.

— Fetelor! a rostit ea veselă. Vrea vreuna dintre voi să devină vedetă de film?

Bianca s-a ridicat în fund pe pat (ea dormea la perete). Pe Beverly n-o puteam zări, dar am auzit-o oftând.

— Nu fi ridicolă, Laura! Ce filme, vreun nenorocit de porno?

Laura și-a încrucișat brațele.

— Taci, Bev! Bianca, ce zici?

Fata cu părul blond-argintiu stătea acum în picioare, însă părea suspicioasă și o privea pe Laura cu ochii larg deschiși.

— Ce vrei să zici prin vedetă de film?

— Azi am cunoscut un producător care mi-a oferit o slujbă. Este în căutare de fete foarte tinere, care să facă un film despre școală.

— Ce fel de film despre școală? a întrebat Bianca.

Laura și-a mutat greutatea de pe un picior pe altul. Clay a ieșit din bucătărie ținând o farfurie în mână și s-a oprit lângă canapea să asculte, unde eram eu. King s-a oprit în pragul ușii de la bucătărie.

— Ei bine, a continuat Laura, are loc într-o școală. Sau, cel puțin, acolo începe. Actorii vor purta diverse uniforme școlare, șosete lungi până la genunchi, bentițe. Vor avea rucsacuri, se vor apropia de cameră. După care vor apărea niște tipi și, ei…

— Un nenorocit de film porno, după aia, a completat Beverly.

— Chiar crezi că m-aș implica în așa ceva? a întrebat-o Laura, jignită. Nu e chiar deloc porno, nu se face deloc sex, sunt doar bătăi la fund. Fetele își dau chiloții jos și sunt bătute la fund.

Trebuie să țipe ca și cum le-ar durea, dar de fapt nu le va durea, știi, doar e film, așa că…

Clay a lăsat să cadă farfuria pe canapea și a făcut trei pași mari spre camera fetelor, după care a înșfăcat-o pe Laura de păr.

— Tâmpită nenorocită ce ești! i-a strigat ea în față. Chiar nu mai gândești dracului deloc cu capul ăla al tău?

Laura a țipat, Beverly și Bianca au țipat și ele, King a râs. Clay a prins-o bine pe Laura de umeri și-a împins-o cu putere înspre canapea, unde a căzut peste farfurie și peste brațul meu cu întăritură de titan. N-am mai văzut-o niciodată pe Clay mișcându-se cu o asemenea repeziciune, trupul ei dovedind o surprinzătoare agilitate atunci când era nevoie. Cu o singură mișcare fluidă a și fost călare peste Laura, prinzând-o de umeri și lovind-o cu fața de perete, dărâmând mai multe cărți de pe polițe. Vladimir a ieșit din cameră ca să vadă ce se petrece. Laura țipa necontrolat și Clay urla lucruri pe care nu le puteam înțelege, lucruri de care n-o crezusem niciodată în stare, cum era și furia cu care se manifesta acum. Scena s-a terminat cu Laura aruncată afară pe ușa casei, cu geanta și cu o geacă, pe care izbutise s-o înhațe din una dintre sacoșele cu cumpărături în drum spre ușă.

Apoi Clay a condus-o pe fata cu păr blond-argintiu în bucătărie și i-a vorbit cu un glas atât de coborât, încât n-am fost în stare să disting ce-și spuneau.

Laura nu s-a mai întors acasă în noaptea aceea.

— Trebuie să ne purtăm cu foarte mare atenție cu Bianca, a spus Beverly (mă văd nevoită să recunosc faptul că ea mi se părea cea mai inteligentă dintre cele trei fete). Clay a trebuit să se lupte ca o leoaică ca să o poată aduna de pe străzi, și tot a durat aproape un an înainte de a înceta să mai muncească acolo.

— Să muncească?

Beverly a oftat și a clătinat din cap așa cum clătina când auzea un lucru prea prostesc ca să mai merite vreun comentariu.

— Ah! am exclamat eu când am înțeles ce voia să zică.

— Mama ei a fost actriță, însă a murit din cauza unei supradoze când Bi era mică. Tatăl ei dispăruse cu mulți ani înainte. Ea a fugit de la centrul de plasament când avea nouă ani.

Mi-am adus aminte de posterele din camera lor și de admirația Biancăi față de actori. Să fii frumoasă ca o rază de soare nu-ți garanta neapărat totul.

— Mama mea n-a mai luat nimic de patru luni, a continuat Beverly.

— Și te gândești să te întorci acasă? am întrebat.

Ea a încuviințat.

— Poate după ce se termină școala, a răspuns ea.

King a ieșit din baie, unde Clay îl ajutase să facă duș. Beverly s-a întors în camera ei.

Trecuse o lună de când eram în Los Angeles, însă mie mi se părea că trecuse un an.

În weekendul următor era Ziua Înălțării (Tanga, un fan al trupei Led Zeppelin, obișnuia să spună că era ziua în care Iisus a urcat pe scara spre cer). Iisus umblase pe Pământ timp de patruzeci de zile după crucificare (sau după Înviere, nu mai știam sigur), vorbind despre Împărăția Cerului, însă acum era vremea ca el să se înalțe la cer și să stea de-a dreapta atotputernicului Dumnezeu Tatăl, pentru a-i judeca pe vii și pe morți.

— Dar presupun că tu nu crezi nici în Iisus, i-am spus lui Clay.

Era după-amiaza târziu, iar aerul din apartament era îmbâcsit și nemișcat. Soarele se strecura prin fantele dintre lamelele jaluzelelor, iluminând praful ce plutea prin apartamentul dezordonat, dar priveliștea era destul de plăcută. Clay stătea la masă, completând un teanc de acte ce păreau oficiale, iar King stătea lângă ea. Ceilalți plecaseră cu toții pe-afară, Beverly la mama ei, celelalte două fete ieșiseră să-și cumpere înghețată, iar Vladimir nu zicea niciodată unde pleacă. Pe Laura o vedeam foarte rar, acum nu mai vindea deloc abonamente.

— Iisus din Nazaret ar fi putut fi foarte bine și un simplu personaj istoric sau posibil o combinație a două astfel de personaje, a răspuns Clay, părând cam distrasă.

I-a întins lui King un formular, pe care acesta l-a semnat.

— Dar faptul că el era fiul lui Dumnezeu… asta ce înseamnă, că a fost o invenție sau un mit străvechi?

Clay s-a apucat să completeze următorul formular.

— Ideea că Iisus a murit pentru păcatele noastre este destul de liniștitoare, dar cea mai probabilă explicație este că el a fost executat pentru că a perturbat comerțul înainte de sărbătorile de Paști în Ierusalim.

Mi-am adus aminte cu claritate de scena la care se referea ea, când Iisus a izgonit schimbătorii de bani din templu.

— Aha! am sărit eu, încercând să par provocatoare. Deci totuși crezi că anumite chestii din Biblie sunt adevărate!

— Evenimentul este descris în patru evanghelii, a răspuns Clay, fără să se oprească din scris, deci un astfel de lucru e posibil să fi avut loc.

A lăsat pixul jos și și-a ridicat privirea.

— Biblia este o antologie, o culegere de eseuri, dacă vrei. Ca document istoric este extrem de interesantă. Descrie o perioadă și un mod de gândire care altfel ar fi rămas complet învăluite în mister pentru noi. Nouă nu ne rămâne decât să interpretăm ce scrie acolo, să încercăm să vedem dincolo de cuvinte și să găsim un adevăr…

A urmat o discuție foarte lungă despre Iisus, dacă acesta a existat sau nu. Cele două fete s-au întors cu înghețatele, apoi ne-au întrerupt punând întrebări nerelevante, și toată această situație mi-a dat o puternică senzație că mai trăisem aceste lucruri cândva: eram lângă foc, pe Manihiki, ascultându-i pe bărbații care discutau despre femeia care-și pierduse piciorul atacată de rechinul de dincolo de recif și despre cel mai potrivit mod de a găti crabi-de-cocotier, apoi despre când ajunge peștele-papagal să fie cel mai gras. Apartamentul lui Clay era satul Tukao, totul în lume era la fel, pretutindeni.

În noaptea aceea s-a întors și Laura, îi era rău din cauza drogurilor. Clay a fost furioasă pe ea, dar nu la fel de furioasă ca atunci când Laura încercase să o convingă pe Bianca să apară într-un film în care niște bărbați băteau școlărițe la fundul gol. Au stat o vreme de vorbă în debara, Laura plângând în hohote, apoi Clay a ieșit ca să ia o găleată, căci Laurei i se făcuse și mai rău.

A doua zi, înainte să se trezească restul lumii, Laura a ieșit din casă, închizând cu mare grijă ușa în urma ei (nu se mai întorsese acasă mai bine de o săptămână).

În seara următoare, Vladimir ne-a anunțat pe toți că se întoarce acasă, la Novosibirsk. Ne-am oprit din mâncat și am rămas cu ochii la el, dar el continua să mănânce. N-avea să i se permită niciodată să locuiască legal în SUA, din ce-am înțeles eu, căci era infectat cu HIV.

— Când pleci? l-a întrebat Beverly în cele din urmă.

— De îndată ce reușesc să vând mașina, a răspuns el, apoi s-a ridicat de la masă.

— Cel puțin în Rusia e democrație acum, am rostit eu, dar nu mi-a răspuns nimeni.

Beverly s-a întors acasă la mama ei. Anul școlar se terminase (mai mult sau mai puțin, mai erau doar niște formalități și ceva festivități) și Beverly se descurcase foarte bine. Din toamnă, urma să învețe la Crenshaw High School, care se afla foarte aproape de casa mamei ei.

— Ice-T a învățat acolo, a spus Bianca, impresionată, căci era un artist de care-i plăcea foarte mult.

— Și Johnny Gray, a completat King.

Acesta era un atlet care câștigase medalia de bronz la proba de 800 de metri la Jocurile Olimpice de la Barcelona.

Și totuși, tristețea n-a fost la fel de mare când a plecat Beverly cum a fost când ne-a părăsit Vladimir.

În lunea de după mutarea lui Beverly, King a plecat pentru o recuperare de șase săptămâni la un azil din Santa Monica. Acolo urmau să se ocupe de diabetul lui și să vadă dacă era nevoie să-i mai amputeze ceva (deși chiar nu-mi dădeam seama ce altceva i-

ar mai fi rămas de tăiat, nu mai avea decât toracele, capul și-un braț).

Am făcut niște schimbări prin camere după plecarea lui King. Bongo nu voia să doarmă în fosta cameră a băieților (îi era frică de SIDA), așa că în ea s-a mutat Laura (avea baia ei proprie, lucru care-o atrăsese cel mai tare). Mie mi s-a oferit debaraua Laurei, dar am refuzat, preferam canapeaua mea. Televizorul l-am mutat în sufragerie. Clay a ales debaraua.

Plecarea unora din casă și spațiul devenit liber pentru cei rămași ar fi trebuit să mai liniștească lucrurile, însă n-a fost așa. Pierderea veniturilor obținute din vânzarea de reviste s-a simțit. Vladimir obișnuia să-și facă norma, chiar și fără William, în ciuda faptului că pentru el fusese un adevărat chin. Beverly fusese de fapt singura care reușea să vândă reviste pentru tineri, însă cea mai mare pierdere pentru noi a reprezentat-o King.

— Alături de King era floare la ureche să vinzi reviste, a spus Laura supărată într-o după-amiază, după ce Clay o certase că nu vânduse nici măcar un abonament toată săptămâna. Șoca lumea, așa că oamenii semnau contractul doar ca să scape de el.

Lui Clay nu-i plăcea faptul că eu mă tot încăpățânam să mă întorc la aeroport, pierzând mai multe ore cu drumul dus-întors, iar biletele nu erau gratis.

— Există zone mai bune și mult mai aproape de noi, a spus ea, iar eu știam că avea dreptate.

— Dar trebuie să găsesc mașina.

— Las-o baltă, a spus ea. Banii ăia sunt pierduți.

— Dar perlele ar putea fi în continuare acolo, m-am împotrivit eu.

Clay nu înțelegea adevărata lor valoare, mai ales a perlei verzi. Așa că am continuat să iau acel inconfortabil autobuz către sud, pe lângă vilele din Beverly Hills, casele de producție din Culver City și nenumărate alte depozite cu prețuri reduse.

În scurt timp, bifasem toate străzile din El Segundo de pe harta Laurei, astfel că a trebuit să mă mut în Westchester. De multe ori prindeam autobuzul de dimineață către zona aceea, așa că aveam ocazia să prind câțiva clienți înainte ca aceștia să plece la lucru.

Vindeam mai mult dacă-mi schimbam accentul și vorbeam cum vorbea Clay, lungind cuvintele și rostindu-le printre dinți. Clienții mă întrebau uneori de unde provin, iar eu le răspundeam că din Hawaii, ceea ce tuturor li se părea exotic. (În plus, era aproape adevărat, locuitorii nativi de acolo erau polinezieni, ca și noi.)

Într-o seară rece, cu vânt puternic, mergeam singură pe o stradă anonimă din Westchester ce avea doar un număr în loc de nume, cu șireturile rupte și simțind o durere din ce în ce mai puternică de pelvis. Chiar nu era o zonă bună pentru vânzarea de abonamente. Toți cei care aveau servicii erau plecați de-acasă, iar cei care erau acasă nu aveau servicii, deci nici bani ca să-și permită reviste. Mă apropiam de o casă a cărei curte era împrejmuită de zidurile blocurilor de beton nevopsite. Am împins poarta care scârțâia și m-am îndreptat spre ușă. N-aveam la ce sonerie să sun, așa că am bătut la ușă. O bătrână mi-a deschis imediat ușa. I-am zâmbit cu căldură.

— Bună seara, doamnă, am rostit eu. Mă numesc Bianca și astăzi am pentru dumneavoastră o ofertă specială — ați auzit de revista *Reader's Digest*?

Păr argintiu și aranjat, ochelari, bluză călcată. Femeia a făcut un pas înapoi.

— Intră, m-a invitat ea.

Am intrat în casă și femeia a închis ușa, apoi a încuiat-o.

— De fapt, am continuat eu, am pentru dumneavoastră mai multe oferte extrem de avantajoase la reviste de calitate…

Am intrat în sufragerie, care era întunecoasă și prăfuită. Ea s-a întors și m-a privit cu atenție.

— Cum te numești?

Am surâs.

— Bianca, am răspuns eu (după cea mai frumoasă fată pe care am văzut-o vreodată).

— Și care-i numele tău adevărat?

Am continuat să surâd, în timp ce reflexia ochelarilor ei îi ascundeau adevărata expresie.

— Rockford, am răspuns eu. Bianca Rockford (după William, cel care murise de SIDA, dragul de el).

— De unde ești?

De nicăieri a apărut o pisică, iar animalul a început să mi se frece de picioare, ceea m-a făcut să mă cutremur involuntar.

— Hawaii, am răspuns eu. E un loc minunat, ați fost vreodată acolo?

— De pe care insulă?

O, nu, cum se numesc insulele din Hawaii? Habar n-aveam, însă știam care e capitala.

— M-am născut și am crescut în Honolulu, am răspuns, păstrându-mi cu mare greutate zâmbetul larg pe față.

— Arată-mi licența ta.

Mintea mi s-a golit de gânduri. Ce fel de licență?

— E la șeful meu, am răspuns.

Din afara câmpului meu vizual se auzea ticăind un ceas, iar din alt colț, apă picurând.

— Și unde-i șeful tău?

Am privit de jur împrejurul camerei, ca și cum îmi căutam superiorul.

— E pe una din străzile vecine.

Femeia a mai făcut un pas spre mine și am văzut că era mult mai scundă decât mine.

— Vreau să-ți văd licența, a spus ea. Sau am să sun chiar acum la poliție ca să te reclam. Am lucrat la procuratură toată viața, așa că să nu crezi că ai să scapi.

Dacă avea dreptate, oare avea motive să mă reclame? În afară de faptul că nu aveam permis de muncă în SUA?

— Știu exact cu ce vă ocupați, a continuat femeia, ridicând vocea. *Vânzători de reviste*, vă mutați din oraș în oraș ca lăcustele, lăsând în urma voastră dâre de căcat și de droguri. Înșelați oamenii, furați de la ei și-i trageți pe sfoară, iar noaptea vă futeți ca iepurii, *ticăloșilor*!

Acum țipa, așa că am făcut un pas în spate. Ea a venit după mine, fluturându-mi un deget strâmb pe la nas.

— Ieși afară de-aici! a zis. Ar trebui să chem poliția și să am grijă ca tu și cei ca tine să fiți arestați și să nu mai fiți lăsați niciodată pe străzi dacă mai călcați vreodată pe-aici, ai înțeles?

Am pornit cu spatele spre ușă (*Dacă cineva îți flutură o armă pe la nas sau te amenință că are una, faci cum îți spune*).

A descuiat ușa și a trântit-o teatral în urma mea. Am pornit direct spre stația de autobuz de sub Terminalul 1, cu inima bubuindu-mi în piept.

— Te-ai întors devreme, m-a întâmpinat Clay. Poate te ocupi tu de cină, ce zici?

Am făcut supă de linte cu lapte de cocos (la cutie, căci altfel nu se găsea), dar n-a ieșit foarte gustoasă, sinceră să fiu.

În noaptea aceea am dormit prost și m-am trezit cu o senzație de vomă, și nu doar din cauza lipsei mele de talent la gătit. Am rămas întinsă în întuneric o lungă bucată de vreme, încercând să găsesc un înțeles în pata de umezeală de pe tavan.

Puteam oricând să mă întorc. Să urmez sfatul lui Clay și să încetez să mă mai gândesc la trecut. Să iau totul ca atare și să uit. Să-mi las brațul să se vindece cu șuruburile sale și placa de titan, să mă rog la Dumnezeu să nu fi suferit sechele ireversibile, să-i cer unchiului Matini bani să mă întorc acasă, pe Manihiki. Să-l las pe Erik să-și vadă de viața lui la Londra, iar eu să-mi trăiesc viața alături de copii. Să-i învăț să se scufunde și să evalueze corect calitatea perlelor negre și să-i iau cu mine, sâmbăta, pe terenul comun al satului, de pe care să adune muguri de ferigă. Să se lase pătrunși de spiritul Domnului în zilele de duminică și să știe cum să se apere de cea mai intolerantă îndoctrinare a bunicii Vaine: o viață precum suprafața lagunei la asfințit de seară, când nu bate vântul. Nu era o viață chiar rea.

Dar era imposibil. Nu puteam s-o fac. Suprafața era la fel de neregulată și de agitată precum sârma ghimpată de pe tricoul lui Bongo. N-ai cum să alungi un tsunami doar cu puterea gândului.

A doua zi n-am mai plecat la aeroport cu autobuzul, ci am coborât în View Heights, nu mai îndrăzneam să vând reviste în Westchester. Mă gândeam să o întreb pe Clay dacă amenințările femeii aveau vreun fundament, dar chiar nu mai avea importanță. Cu licență sau nu, eu nu aveam permis de muncă. Gândul la ce-ar fi putut să mi se întâmple dacă eram arestată era de-ajuns ca să-mi provoace sudori reci.

Am luat străzile la rând și le-am bifat una după alta pe harta Laurei. Situația nu era prea roz. Mă simțeam stresată și nu mă puteam concentra, iar zâmbetul nu-mi era suficient de sincer. În ziua aceea am vândut două abonamente, ceea ce echivala cu recordul pentru cele mai puține vânzări. Când s-a aprins iluminatul public, m-am întors la aeroport și-am început să mă învârt în jurul clădirilor ce mărgineau West Century Boulevard. Știam sigur că supereroii umblaseră pe-acolo. Acela era locul în care ieșeau la vânătoare de victime care-și căutau un adăpost.

Era o seară cu vijelie și ploaie. Mergeam neauzită în adidașii mei roz prin parcări întunecoase, alunecând prin umbrele din fața magazinelor neluminate. Mașinile formau curenții oceanici de oțel și zgomot, iar eu ce naiba căutam pe-aici? Îmi era foame și frig, și știam că n-am să găsesc niciodată ce căutam. Erik n-ar fi dorit ca eu să umblu pe aici, el ar fi vrut să rămân alături de copii, la focul de lângă lagună, n-avea niciun sens ce făceam. Zgomotele traficului îmi bubuiau în cap, amestecându-se cu urletul motoarelor avioanelor care aterizau și decolau în apropiere. M-am lăsat jos pe un bloc de beton din fața unei curățătorii de pe Sepulveda Boulevard. Ce rost avea? Nu mai puteam continua așa. Ce opțiuni aveam?

La vreo douăzeci de metri distanță, am văzut o tânără cu o fustă foarte scurtă fumând o țigară în fața unui sex-club. Discuta cu oamenii care intrau și ieșeau din club, se apropia de mașini și vorbea cu fiecare șofer care oprea, clătinându-se pe tocurile înalte. Fusta îi era strâmtă, așa că tot trăgea de ea când îi aluneca în sus și-o lăsa descoperită. Își vindea trupul, nu reviste. Atât de tânără, abia trecută de adolescență, oare o fi ales ea singură să

facă asta? Ce anume ar putea determina o persoană să facă așa ceva?

A oprit o mașină și un bărbat a coborât din ea, lăsând motorul pornit, după care s-a apropiat de tânără și i-a spus ceva într-o limbă pe care n-am înțeles-o, probabil spaniolă, iar femeia și-a deschis poșeta de pe umăr, din care a scos un sul de bani. Bărbatul i-a numărat și s-a înfuriat, începând să țipe la ea și să-i smucească poșeta, în care a mai găsit un sul de bani, după care a plesnit-o cu putere peste față. Fata a țipat și s-a clătinat pe picioare, bărbatul a răcnit ceva și-apoi a împins-o atât de tare, că fata s-a rostogolit pe șosea, iar o mașină a trebuit să frâneze brusc și să claxoneze. Bărbatul a prins-o pe femeie de păr și-a tras-o înapoi pe trotuar, apoi am văzut că ea se zgâriase la picior și-i curgea sânge. El i-a mai dat un picior în stomac, apoi s-a aplecat peste ea și-a scuipat-o, iar în final, a sărit în mașină și a plecat în viteză.

Eu mă ridicasem în picioare și mă holbam, paralizată, ce-aș fi putut face eu? Femeia a rămas întinsă pe jos, iar doi bărbați care ieșiseră din club au ocolit-o ca să nu calce pe ea. Șovăind, m-am apropiat de femeie, am privit roată, erau mașini, nu și oameni.

— Domnișoară, am rostit, aplecându-mă deasupra ei. Ești bine? Ai nevoie de ajutor?

Ea m-a privit de jos, avea buza spartă și-i sângera destul de rău. Avea ochii tulburi, și nu doar din cauza durerii.

— Sunt bine, a răspuns ea, atingându-și buza cu precauție.

S-a ridicat cu greutate, fără să-mi permită să o ajut.

— Ăsta e colțul meu, a rostit ea pe un ton agresiv, încercând să se ridice în picioare.

— Vrei să sun pe cineva? am întrebat-o.

— Dispari, curvă, înainte să-ți trag un picior în cap.

M-am răsucit pe călcâie și am pornit înapoi de unde venisem. Adrenalina care-mi gonea prin vene îmi alungase până și foamea. Era păcat că n-aveam și eu o mașină pe care s-o vând, cum avusese Vladimir, ca să nu mai fie nevoie să apelez la mila unchiului Matini. Un local fast-food puternic iluminat mi-a apărut în față, ca o navă spațială albastră și strălucitoare în deșert,

ceva numit In-N-Out-Burger, și mi-a venit ideea de a-mi cumpăra un burger, dar s-a evaporat instantaneu când am zărit doi bărbați așteptând la rând să li se ia comanda. Unul era înalt și avea părul roșcat, celălalt era mult mai scund. Roșcatul i-a zis ceva tipului scund de lângă el și-a râs, îngăduindu-mi să-i văd dinții albi.

Clark Kent și Bruce Wayne.

Am simțit că mă lasă picioarele.

Erau chiar ei, așteptând la coadă ca să le vină rândul să comande mâncare. Un val de greață mi-a urcat până în gât, degetele intrând cu forța peste tot, *uită de asta, lasă amintirile, haide, gândește!*

Nu veniseră până aici pe jos, ca mine. Dacă stăteau la rând să comande de mâncare, asta însemna că mașina lor se afla în apropiere.

M-am întors cu 360 de grade, simțind că nu mai am aer. Am zărit vreo două sute de milioane de mașini închise la culoare. Logic, unde-ar fi putut s-o parcheze?

Tipii ar fi dorit să meargă cât mai puțin posibil pe jos.

Brusc, mi-am recăpătat controlul asupra picioarelor, așa că am rupt-o la fugă spre intrare. În parcarea neluminată a localului se aflau în jur de douăzeci de mașini, m-am repezit printre ele, trecând pe lângă motociclete și camionete de tractare și alte mașini, și iată-l: abțibildul cu UNICEF. Abia dacă era vizibil în întuneric, dar știam foarte bine ce era. Incapabilă să mai respir, m-am strecurat spre mașina închisă la culoare, am întins mâna spre ușa din spate și am tras de mâner.

Încuiată.

Căcat, căcat, căcat!

Am încercat ușa din față, dar și ea era blocată. Am aruncat o privire către restaurant, unde lui Clark Kent și Bruce Wayne le venise în sfârșit rândul să-și comande de mâncare. M-am uitat cu atenție pe jos și am văzut câteva cărămizi din pavaj desprinse, lângă unul din stâlpii de iluminat. M-am repezit într-acolo, am ales-o pe cea mai mare și am azvârlit-o în geamul ușii din spate. Sticla a explodat într-un milion de cristale minuscule și ascuțite ca lama, apoi am auzit un răcnet din mașină.

— Ce dracu'…?

Dr. Robert Bruce Banner s-a ridicat dintr-odată pe scaunul pasagerului. Am tras în sus de mânerul de pe interiorul ușii, am deschis-o și m-am urcat pe bancheta din spate, simțind cum cioburile de sticlă îmi scrâșneau sub genunchi.

— Un sunet să nu scoți, am rostit eu. Sunt înarmată. Te împușc în mațe dacă nu faci cum îți spun.

— Ce dracului…? a zis el.

Puțea la fel ca Tanga după o noapte foarte grea.

— Taci, am zis și eu, scrutând podeaua mașinii.

Nu fusese curățată, mulțumesc lui Dumnezeu! Am început să pipăi pe sub scaunul din față, erau mii de cioburi de sticlă minuscule și ascuțite care mi s-au înfipt în buricul degetelor în timp ce scotoceam printre sticle și cutii de bere goale și chestii ce păreau a fi prezervative folosite.

Dr. Robert Bruce Banner se holba confuz la mine, apoi a ridicat capul și a privit în toate părțile, apoi spre restaurantul ce strălucea în toată splendoarea lui albastră. I-am urmărit privirea și am văzut că Bruce Wayne și Clark Kent își primiseră mâncarea și acum se îndreptau spre ușă, având fiecare în brațe câte o tavă plină, o, nu, o, nu, Doamne sfinte, fă-i să rămână înăuntru ca să-și mănânce mâncarea!

Doctorul Robert Bruce Banner s-a uitat la ușa din spate, apoi la bucățile de sticlă de pe umărul lui.

— Ce dracului…? a repetat. Ce s-a întâmplat cu geamul?

Am aruncat gunoaiele și sticlele afară din mașină, continuând să scurm prin mizeria de pe podea, iar dr. Robert se holba la mine de parcă abia acum m-ar fi observat.

— Cine dracului ești?

— Una dintre jucăriile voastre, i-am răspuns, aruncând o privire către restaurant.

Clark Kent și Bruce Wayne se așezaseră la o masă de la geam și începuseră să-și înfulece burgerii.

— Ascultă, curvă nenorocită, s-a răstit dr. Robert, înfigându-și o mână în părul meu, iar atunci am dat de cărămida pe care o aruncasem prin geam și am luat-o cu mâna mea dreaptă întărită

cu titan, și l-am izbit pe bărbat în cap cu atâta forță, încât i s-au învârtit ochii. A încercat să mai zică ceva, dar s-a lăsat în jos pe scaun, nu inconștient, dar aproape.

— O să arzi în iad, i-am zis eu, dar nu cred că m-a auzit.

În restaurant, Clark Kent și Bruce Wayne își terminaseră băuturile, iar acum își adunau lucrurile și se ridicau de pe scaune. Am aruncat fiecare muc de țigară și capac de sticlă de pe podeaua mașinii, dar tot n-am găsit perlele sau cutia Amiriei, căcat, căcat, căcat, unde erau? Oare deja curățaseră mașina și-o umpluseră la loc cu gunoaie? Am întins mâna sub scaunul din față cât de mult am putut, pipăind cu atenție și tăindu-mă și mai rău, închipuindu-mi că poate aruncasem afară perlele și cutia, din greșeală. Oare acum trebuia să caut și pe lângă mașină, prin gunoaiele pe care le-aruncasem deja? *Căcat, căcat, căcat!* Stai așa… Gata! Da, trebuia să fie perla verde, rece, rotundă, dură. Aveam degetele atât de alunecoase din cauza sângelui, că nu puteam să prind perla, dar era acolo. Clark Kent și Bruce Wayne se opriseră în fața ușii restaurantului, înăuntru, și discutau cu două fete, amândoi numai dinți sclipitori. Dar trebuia să găsesc și cutia în care se aflau certificatele, altfel perlele n-ar fi valorat nimic. Am privit cu atenție cimentul de lângă mașină, scotocind printre reviste pornografice vechi și ambalaje de burgeri, și iat-o! Era acolo, cutia Amiriei. Aplatizată și murdară, cu capacul rupt, dar încă prins de ea. Am scuturat-o și-am auzit cum zornăie perlele în ea. Nu m-am mai deranjat să le număr sau să verific certificatele, ci doar le-am îndesat în geanta cu broșuri despre reviste. Am sărit iute din mașină, apoi m-am răsucit și-am întâlnit privirea tulbure a lui dr. Robert Bruce Banner. M-am aplecat iar spre el și mi-am șters sângele de pe mâini de părul și fața lui.

— Bun venit în clubul SIDA, i-am șoptit.

Urletul lui îngrozit mi-a reverberat în urechi mult timp după ce-o rupsesem la fugă, printre spălătorii de mașini, spații de închiriat și benzinării, către Terminalul 1 și autobuzul care avea să mă ducă acasă, în Hollywood.

Oare dr. Robert Bruce Banner mă recunoscuse? Foarte puțin probabil. Oare vor încerca să dea de mine? Probabil, dar nu mai conta.

Terminasem cu Aeroportul Internațional Los Angeles.

Clay se holba sceptică la cele unsprezece perle ale mele.

— Și astea îți vor plăti factura de la spital și biletul spre Londra?

Cu degetele bandajate, i-am întins certificatele de la tata Tane, care rămăseseră pe fundul cutiei. Erau mototolite, vreo două se murdăriseră pe spate, dar nu credeam că acest lucru avea vreo importanță.

— Perlele sunt de cea mai bună calitate, i-am spus eu. Sunt cele mai bune din recoltele noastre. Doar cu cea verde pot achita factura de la spital și multe altele.

Țineam în palmă perla verde, perfectă, grad-A de optsprezece milimetri, obținută de la o scoică însămânțată de patru ori. Extrem de rar puteai găsi perle de o asemenea dimensiune fără niciun defect, căci luciul și suprafața se deteriorau de fiecare dată când scoica producea o nouă perlă. Îmi aminteam chiar și locul exact din lagună unde crescuse.

Clay s-a ridicat în picioare.

— Va trebui să mergem mâine în centru, în cartierul bijutierilor. Acum plec în vizită la King, ai tu grijă ca fetele să meargă la timp la culcare?

Mi-am strâns iar perlele și le-am înfășurat într-un șervețel de hârtie, pe care mi-l dăduse Clay. Încă-mi mai amintesc senzația de ușurare și căldura din stomac după ce mâncasem o delicioasă supă de linte; fetele se ciondăneau în camera lor, iar la televizor erau la nesfârșit reclame vesele. Faptul că-mi plăteam datoria către Clay avea să le permită să plătească chiria pe trimestrul următor, ba chiar și pe următorul. Vacanța de vară se apropia, așa că fetele urmau să poată vinde și ele abonamente de câteva ori pe săptămână, King avea să se întoarcă acasă, și se puteau duce cu toții cu mașina la Venice Beach, să se bălăcească în valuri (*în valurile mele*).

— Fetelor, am strigat eu. În pijamale!

— Apoi ne putem uita la televizor? a întrebat Bongo.

Am aruncat o privire spre ceasul de pe perete.

— Bine, dar doar un pic.

Toate acele lucruri s-ar fi putut întâmpla, s-ar fi putut întâmpla pur și simplu — să se uite la televizor, să vândă abonamente, să

meargă la plajă în zilele lenești de vară —, dacă n-ar fi fost Laura.

Poliția a venit imediat după ce se schimbaseră fetele în pijamale. Stăteam toate și așteptam să înceapă un serial de televiziune despre niște tineri care trăiau în Beverly Hills, situat nu departe de Hollywood (aveam același cod poștal, 90210, care era atât de important, încât fusese inclus în titlul serialului).

Poliția a bătut și a intrat fără ca să mai aibă timp cineva să reacționeze, ușa evident că nu fusese încuiată. Nu mi-a fost frică, am rămas doar surprinsă, așa că m-am ridicat și i-am întrebat cine sunt. Au spus că sunt James Galway și Emma Lance, de la divizia antidrog a LAPD (nu mai văzusem niciodată o polițistă), aveau pistoale și stații radio, dar nu purtau uniforme. Fetele se făcuseră mici pe canapea.

— S-a întâmplat ceva? am întrebat eu.

— Stai jos, a rostit femeia pe un ton deloc prietenos.

M-am așezat. Femeia mi-a arătat un document despre care a spus că era un mandat de percheziție, apoi a spus că urmează să „arunce o privire prin jur".

— Am înțeles că aici locuiește Laura Branningham, de cetățenie britanică. Care-i camera ei?

Le-am arătat, iar cei doi polițiști au pornit într-acolo și-au început să scotocească prin cameră. Bongo a sărit în picioare, însă polițistul și-a ațintit degetul spre ea și i-a zis:

— Tu, stai jos!

Polițiștii au căutat prin tot apartamentul, în timp ce noi am rămas așezate pe canapea ca trei șoricei înspăimântați. La televizor se auzea tare o reclamă la detergent, așa că Bongo a luat telecomanda și l-a închis. Liniștea care a urmat ni s-a părut asurzitoare.

— Ce facem? a șoptit Bongo.

— Doar ce ne spun ei să facem, am răspuns eu încet.

Îmi simțeam mâinile cât capacele de toaletă, nu știam ce să fac cu ele. Fetele păreau că nu mai respiră de frică.

— Ce-or căuta? a șoptit Bongo.

— Cocaină, firește, a răspuns Bianca.

Polițiștii au deschis toate ușile, au căutat în toate dulapurile și sertarele, au răscolit prin toate hainele și au răsfoit toate cărțile.

Indiferent ce căutau, păreau să nu fi găsit.

— Ne puteți arăta actele de identitate? a întrebat, în cele din urmă, polițistul.

— Eu sunt doar în vizită, am răspuns.

— Ce-ai pățit la mâini? m-a întrebat el, dând din cap către degetele mele bandajate.

— Un accident de mașină, am răspuns eu, ceea ce, tehnic, era adevărat.

— Ai vreun act de identitate la tine? a repetat el întrebarea.

Mi-am tras geanta mai aproape și am scos pașaportul din ea.

— Noua Zeelandă? s-a mirat el.

— Sunt în drum spre Londra, am răspuns eu (viza mea pentru SUA mai era valabilă încă cinci săptămâni).

— Și cum de-ai ajuns aici?

— Sunt verișoara lui Clay.

A fost singura relație de rudenie care să nu implice și genul lui Clay, la care m-am putut gândi pe moment.

— Și fetele?

Fetele s-au uitat la mine, apoi s-au privit una pe alta. Polițista, care căutase între timp prin bucătărie, a revenit în sufragerie.

— Aici au domiciliul înregistrat trei persoane, a spus ea, citind de pe o coală de hârtie pe care o ținea în mână. William Rockford, King Smith și Frank Hollingworth. Ei unde sunt?

— William a murit, am răspuns eu. A murit de SIDA, acum câteva săptămâni. King este momentan internat într-un azil, primește tratament pentru diabet. Clay… Frank e la el în vizită, momentan.

— Cine-i Clay?

— Așa-i spunem noi lui… Frank.

— În acest apartament se vând droguri? a întrebat bărbatul.

— Din câte-am observat, nu, am răspuns eu.

— Nu cumva vin în vizită tot soiul de oameni, la ore ciudate din zi și din noapte, fără să zăbovească mult la voi?

— Primim foarte rar musafiri, am răspuns eu.

— Cât de bine o cunoști pe Laura Branningham?

Fetele continuau să-și privească mâinile.

— Nici măcar nu știam că numele ei de familie e Branningham, am răspuns eu.
— Dar știi că soțul ei a dat-o dispărută?
N-am răspuns, pentru că nu știam nici că era măritată.
— Și voi, fetelor, ce căutați aici? a întrebat femeia.
— Aici locuim, a răspuns Bongo încet.
— Aveți acte de identitate?
Ambele fete au clătinat din cap.
— Câți ani aveți?
— Paisprezece, a răspuns Bongo.
— Treisprezece, a răspuns Bianca.
— Cine e tutorele vostru?
Niciuna dintre fete n-a răspuns.
— E cineva de la acest domiciliu tutorele vostru legal?
Bianca i-a aruncat o privire lui Bongo, dar niciuna n-a zis nimic.
— Și spuneți că locuiți amândouă aici?
Fetele au încuviințat și femeia a oftat adânc.
— Bun, a zis ea, îndesând hârtia într-unul din buzunarele pantalonilor. Va trebui să ne însoțiți ca să aflăm cine sunteți. Luați-vă periuțele de dinți și să mergem.
— Stați un pic, am intervenit eu.
— Dar, s-a băgat și Bongo, nu mi-am terminat temele.
— Luați-vă manualele cu voi, a spus bărbatul, care părea mult mai prietenos decât femeia.
Femeia le-a însoțit pe fete în camera lor, iar eu le-am auzit deschizând sertare și trăgând scaune pe podea.
— Ce-aveți de gând să faceți? am întrebat eu către camera fetelor, dar n-am primit niciun răspuns.
— Rămâi acolo, m-a îndemnat polițistul.
După câteva minute, a ieșit polițista, împingându-le de la spate pe fete. Fiecare ținea strâns câte un bagaj (Bianca își ținea rucsacul, Bongo avea sacul ei de pânză), iar hainele și le îmbrăcaseră peste pijamale.
M-am ridicat în picioare și m-am proțăpit în fața lor, blocându-le drumul.

— Fetele astea locuiesc aici, am spus eu. Merg la școală, primesc de mâncare și de îmbrăcat, voi chiar aveți dreptul să le luați de aici, așa?

— Mișcă-te! a rostit polițista.

— Unde le duceți? Unde vor dormi? Eu de unde să știu că veți avea grijă de ele?

Polițista a făcut un pas mare spre mine.

— Nu-ți mai zic încă o dată. Dă-te chiar acum la o parte sau te vom lua și pe tine, în cătușe.

De la centură a scos o pereche de cătușe, iar eu am făcut involuntar un pas înapoi. Polițistul și-a pus palmele pe umerii mei și m-a împins la loc pe canapea, lovindu-mă la braț. Bongo a început să plângă.

— Când le lăsați să vină înapoi? am strigat eu după cei doi polițiști.

Polițistul a închis ușa în urma lor, iar mie mi-a venit să urlu de spaimă când am întrezărit printre jaluzele chipul crispat al lui Bongo trecând pe alee.

Mă sufocam în timp ce-i povesteam lui Clay ce se întâmplase.

Nu s-a înfuriat.

În schimb, s-a așezat la masa la care mâncam cu toții. Întunericul din sufragerie era întrerupt doar de o fâșie de lumină dinspre bucătărie ce cădea pe dulapul cu medicamente și ușa de la intrare, așa încât nu-i puteam vedea chipul lui Clay. Ea n-a scos o vorbă un minut întreg.

— Cât valorează perlele tale? m-a întrebat ea în cele din urmă, cu glas scăzut.

I-am spus prețurile brute.

— Cinci mii perla verde, am început eu, iar celelalte, câte o mie fiecare. Mai mult pentru Bongo îți faci griji?

Clay s-a ridicat și s-a apropiat de fereastra care dădea spre alee, apoi a privit strada prin jaluzea.

— Adună-ți lucrurile, a zis ea. Ia-ți toate hainele care crezi că ți se potrivesc. Laura are o valiză sub pat, folosește-o.

— Dar chiar crezi…

— Nu, a fost răspunsul ei, apoi a plecat în cămăruța ei.

M-am ridicat în picioare și am făcut exact ce mi-a spus. Clay a revenit cu un rucsac în mână și a adunat niște cărți de pe rafturi, după care a luat un pașaport din cutia verde.

Laura avea o mulțime de haine, iar unele dintre ele mi se potriveau (pantaloni și fuste, însă toate bluzele și tricourile îmi erau mari).

— Lucrurile fetelor, am zis eu. Cu ele ce facem?

— Lor nu le vor mai trebui de aici înainte, a răspuns Clay, apoi s-a apropiat de cealaltă fereastră și a privit afară.

Am umplut valiza Laurei. Am vârât în ea și tricoul cu sârmă ghimpată al lui Bongo, iar harta Londrei am pus-o în geantă.

Când am revenit în sufragerie, Clay stătea lângă ușă, scrutând întunericul. Pe umăr avea o geantă, iar în cealaltă mână ținea rucsacul.

— Unde mergem? am întrebat.

— Vom sta la noapte la un motel, a răspuns Clay, a cărei siluetă masivă și întunecată se contura pe fondul luminii ce venea

dinspre alee. Îmi voi goli contul bancar, puținul care-a mai rămas, și vom vinde perlele tale.

— Și apoi?

A deschis încet ușa și a ascultat cu atenție. Nimic, doar vântul și tăcerea. A deschis-o larg, apoi m-a privit peste umăr.

— Voiai să mergi la Londra, nu-i așa?

Londra

Acoperișul catedralei se arcuia deasupra mea precum suprafața apei. Razele soarelui se refractau prin prisme și sticlă, făcând acel spațiu să tremure. Eu eram pe fundul apei, privind în sus, copleșită de o senzație de lipsă de greutate, plutind și scufundându-mă în același timp. Și mă mișcam fără să întâmpin rezistență, respirând, auzindu-mi propriii pași reverberând precum valurile ce se lovesc de recif.

Era exact cum îmi imaginasem, doar că la o scară mult mai mare. Mai luminoasă. Mai impunătoare. Aerul curgea în mine și prin mine, ca dâre reci și limpezi.

Eram aici. Eram aici. Eram aici.

Când am auzit prima oară clopotele catedralei, eram așezată pe toaleta de pe coridorul hostelului pentru tineri la care ne cazaserăm. Au ajuns până la mine ca un ecou îndepărtat, călătorind prin pereții de piatră vechi de o mie de ani, înăbușite și fragile în același timp, ca bubuitul de neconfundat venind dinspre lagună. Am închis ochii și le-am lăsat să mă lovească, să treacă prin mine, le-am inspirat și le-am lăsat să-mi umfle pieptul. Le cunoșteam la perfecție, căci sunau exact așa, cântecul perlelor negre. Eram înlăuntrul lui, înlăuntrul muzicii, pentru prima oară acasă, în locul în care m-am născut, înconjurată de tumultul catedralei.

De data asta am rezervat camera în avans (ar fi fost o imensă prostie din partea mea să repet greșeala comisă în Los Angeles). Hostelul pentru tineri făcea parte din lanțul YHA, iar eu îl alesesem dintr-un motiv simplu: se afla la o singură clădire distanță de Catedrala St. Paul's, pe Carter Lane, în Londra, și avea codul poștal EC4V 5AB. Clădirea era extrem de veche și foarte frumos decorată, prima construcție din acel loc, datând tocmai din secolul al doisprezecelea. Fusese construită pentru băieții de cor, graffiti-urile lor se mai puteau încă vedea pe pereții de lemn. Eu și Clay am luat o cameră doar pentru noi, cu două paturi. Împărțeam baia de pe hol cu alte persoane. Așternuturile erau incluse în preț, dar a trebuit să închiriem prosoape. Catedrala ne veghea ca o umbră enormă, părând o siluetă înspăimântătoare ce-ți tăia răsuflarea.

Călătoria prin Londra era ca înotul într-un curent rece ca gheața, complet diferită de marea de lângă Los Angeles. Eram tot timpul înconjurată de mulțimi de oameni, care mi se părea că mă apăsau pe piept la fel ca apa în timpul unei scufundări fără echipament.

— Nu e frig, m-a informat Clay, e iunie, pentru numele lui Dumnezeu! Și nici măcar nu-i așa aglomerat, ora de vârf de dimineață a trecut.

Era obosită și cu nervii la pământ. Eu dormisem în avion, însă Clay a zis că nu închisese un ochi tot drumul. De la aeroport călătoriserăm cu trenul, autobuzul și metroul ca să ajungem la hostel. Ne-am prezentat la recepție și am arătat pașapoartele (călătoream cu Rita Hollingworth, nu cu Frank).

Camera noastră era la primul nivel. Clay s-a întins pe pat și s-a uitat tăcută în tavan. Am pus valiza Laurei pe pat, am mers să fac pipi, apoi am pornit către catedrală. Am petrecut prima jumătate de oră stând în naos, clătinându-mă și suferind amarnic din cauza diferenței de fus orar, lăsându-mă îmbrățișată de liniște și plutind departe, foarte departe. Apoi am aprins o lumânare și m-am rugat la Dumnezeu să vegheze asupra copiilor mei și asupra lui Beverly, a lui Bongo și Biancăi, pentru a le deschide ochii autorităților din Los Angeles cu privire la ce făcuse Clay pentru ele. M-am rugat ca Moana să aibă parte de liniște, și pentru Erik, dacă n-ar mai fi fost în viață, iar dacă ar mai fi fost, atunci m-am rugat la Dumnezeu să aibă îndurare, indiferent ce nume ar fi avut el acum sau ce-o fi făcut în trecut.

Când clopotele au răsunat pentru a treia oară, m-am întors la hostel. Clay rămăsese întinsă pe pat, trează, și n-a zis nimic când am intrat în cameră. De fapt, a rostit foarte puține cuvinte de când părăsiserăm casa de pe Citrus Avenue. M-am așezat pe patul meu și am scos harta Londrei luată de la Bongo, care era atât de mare, încât se întindea până dincolo de marginea patului. Am privit străzile și cartierele, simțind cum imensitatea catedralei continua să-mi reverbereze prin diafragmă.

Orașul lui Erik. Lumea lui, adevărata lui lume.

Am găsit numărul 71 de pe Lombard Street. Se afla lângă o stație de metrou numită Bank, ceea ce i se potrivea de minune. Mi-am pus degetul pe clădirea cu formă bizară, înconjurată de străzi și alei.

Clay a întors capul spre mine, apoi a privit harta și-a întrebat:

— Erik de ce lucra aici? Ți-a zis vreodată ceva despre asta?

Am clătinat din cap și am împăturit harta la loc.

— E al dracului de ciudat, și-a continuat Clay ideea. Lui nu i s-ar permite să muncească aici, pentru că Suedia nu este stat membru al Uniunii Europene. Autoritățile suedeze negociază aderarea, dar încă n-au reușit să intre, așa că el cum a ajuns aici?

S-a ridicat în fund pe pat, lăsându-și tălpile mari pe podeaua de lemn.

— A lucrat pentru o bancă ruso-chineză în Marea Britanie. Vorbea limba rusă? Sau chineza?

— Nu cred, am răspuns eu. Dar nu știu sigur.

— Trebuie să fi avut totuși niște cunoștințe specializate, a concluzionat ea. Ceva care să aibă legătură cu disertația lui pentru doctorat despre Rezerva Federală a SUA.

S-a ridicat în picioare.

— Am nevoie de mâncare.

Hostelul oferea micul dejun și cina, dar acum era miezul zilei în Londra și miezul nopții pentru trupurile noastre, așa că am ieșit pe străzi ca să găsim ceva de mâncare.

Aveam de unde alege.

Clay voia pește și cartofi prăjiți (mai mânca pește din când în când), astfel că am intrat într-un pub destul de întunecos, care avea un bar lung și servea pește prăjit cu aspect dubios și cartofi prăjiți ca niște bețe uscate, peste care fusese turnat un sos gros, ușor înțepător. Clay a băut o halbă mare de bere, pentru că, zicea ea, mergea foarte bine cu acest fel de mâncare. După aceea, a părut mai puțin abătută.

— Încotro se îndrepta Erik? a întrebat Clay. Când a ajuns pe Manihiki?

Propria mea ignoranță îmi râdea acum în față, pentru că mă vedeam nevoită să recunosc cât de puține informații aveam ca

punct de plecare al căutărilor mele, dacă aveam să fac vreodată vreun progres.

— Cumpărase vasul din Tahiti și se ducea către vest. Sunt o mulțime de locuri spre care s-ar fi putut îndrepta, depinde ce distanță ar fi fost dispus să străbată. Tonga sau Rarotonga, Samoa Americană sau Fiji, Niue sau Noua Caledonie, ori poate chiar Insulele Solomon.

— Și a spus că naviga de unul singur? Era un aventurier?

— Da, asta i-a spus lui Everest polițistul.

— Și tu ce crezi?

Îmi priveam picioarele cu atenție.

— Era în drum spre o anume destinație, dar s-a lovit de recif.

Clay mesteca energic, privind rapid în toate părțile.

— În zilele noastre, dai de o pistă de aterizare în spatele oricărui tufiș, a spus ea, apoi a înghițit. De ce să nu iei avionul? De ce să-ți îngreunezi singur misiunea cu un nenorocit de vas?

Mă privea de parcă eu ar fi trebuit să dețin răspunsul la această întrebare.

— S-o fi gândit că cei care porniseră în căutarea lui ar fi putut avea acces la listele cu pasageri, a răspuns tot ea. Voia să nu iasă în evidență. A avut vreodată tendințe violente?

Mă pregăteam să spun că nu, dar cuvântul mi-a rămas blocat în gât, ca un os de pește.

— A omorât un om pe Manihiki, am răspuns eu. Așa a și fost găsit, după ce a apărut un articol într-un ziar.

Clay s-a oprit cu halba de bere la jumătatea drumului spre gură.

— A omorât un om? a spus ea. *A omorât un om* pe Manihiki?

A pus cu forță halba pe masă.

— Pentru numele lui Dumnezeu, spune-mi că-i doar o glumă!

— N-a fost chiar așa totuși, am spus eu. N-a vrut s-o facă, știu sigur că n-a vrut.

Clay a închis ochii și și-a frecat fruntea cu palma.

— Nu e ce crezi tu, am zis.

Ea a expirat foarte încet și m-a privit cu o oboseală care nu se datora doar diferenței de fus orar.

— Nu sunt o idioată credulă, am continuat eu. Ei, cel puțin, nu tot timpul.

— Sfinte Hristoase, ce porcărie! a exclamat Clay.

Am rămas amândouă tăcute și ne-am băut cafeaua.

— Ce crezi că s-a întâmplat cu Bongo și Bianca? am întrebat eu cu precauție când Clay și-a împins ceașca într-o parte.

A șters câteva firimituri de pe masă, apoi și-a aruncat privirea pe fereastra pubului. Începuse să plouă, o burniță alb-cenușie ce atârna în aer fără să cadă, de fapt, pe pământ.

— Eu nu mă pot întoarce în SUA, a spus ea. Ambele fete au fost raportate ca fiind dispărute acum mulți ani. Pe Britney am luat-o din spital când avea șapte ani. Frank Hollingworth este deja căutat în mai multe state pentru răpire.

Cuvintele sale m-au lăsat mută și cu sufletul greu, dar ea m-a privit și a surâs.

— E-n regulă, Kiona, oricum n-avea cum să dureze mult.

Apoi s-a ridicat în picioare.

— E o bibliotecă în Aldermanbury. Mă întorc în jur de ora șase.

Am rămas singură acolo după ce a plecat și mi-am scos harta (de fapt, harta lui Bongo). Am găsit clădirea în care se afla pubul în care eram acum. Mi-am lăsat degetul să alunece pe hârtie.

Lombard Street se afla la doar cinci centimetri distanță. Asta însemna că puteam ajunge și pe jos.

Era ca și cum aș fi înotat printre două recifuri de corali moarte. Construcțiile cenușii acopereau cerul cu totul, blocând complet lumina soarelui. Oameni și mașini, câini și motociclete își făceau loc cu greu prin mocirla de la fund. Ploaia plutea, lipsită de greutate.

A trebuit să caut un pic până am găsit locul dorit. În timp ce mă apropiam de numărul 71, câmpul meu vizual părea să se îngusteze într-un mod foarte straniu.

Clădirea era masivă și grea. O fațadă banală, cu ferestre simetric dispuse și decorațiuni din piatră cu muchii ascuțite. Prin ferestre nu se zărea niciun fel de lumină electrică. O clădire plină de tăcere.

Am trecut pe lângă ea cu capul plecat și de-abia i-am aruncat o privire furișă.

Nicio bancă.

Venind încoace dinspre pub, trecusem pe lângă mai multe bănci, care arătau exact ca ARB din Avarua, așa că știam ce anume căutam.

La numărul 71 de pe Lombard Street nu se afla niciun magazin sau altceva pentru publicul larg.

M-am oprit în fața unui restaurant ceva mai în josul străzii și am citit meniul, din care am aflat că serveau melci cu usturoi și picioare de broască prăjite. M-am răsucit și am plecat, de data asta înaintând mult mai lent.

Nu, categoric nu era vorba de o bancă. Doar o ușă solidă, dintr-un lemn închis la culoare, și câteva simboluri discrete. M-am oprit, șovăind, și am încercat să-mi potolesc bătăile inimii. M-am apropiat de ușă și am privit cu atenție simbolurile gravate. O firmă de avocatură, o firmă de transporturi. Nicio Yinhang Dengi Finance. Dar am dat peste o cameră de supraveghere care s-a rotit în direcția mea de pe o margine de beton a fațadei, undeva, în partea stângă. Am privit câteva clipe direct în lentila ei, înainte de a-mi coborî privirile și a o lua iute din loc.

M-am rătăcit în drum spre hostel. Am urmărit zgomotul scos de clopote, dar am ajuns la o biserică mult mai mică, St. Margaret.

Eram pierdută, umblând între aceste locuri de piatră, fără să-mi dau seama încotro ar fi trebuit să mă îndrept. În cele din urmă, am oprit un taxi și am pornit către Carter Lane, pentru că aveam bani. Găsirea unui comerciant de perle în cartierul bijutierilor semăna cumva cu prinderea unui pește-papagal cu harponul în recif, adică dădeai de unul la fiecare coral. Primii doi au încercat să mă tragă pe sfoară, dar al treilea a examinat cu atenție perlele și le-a recunoscut valoarea. Am fost nevoite să mai stăm o noapte în plus în Los Angeles, cât timp comerciantul a negociat cu persoanele sale de legătură, dar, într-un final, le-a cumpărat pe toate.

— Mi-a făcut plăcere să fac afaceri cu tine, a zis el la sfârșit, întinzându-mi mâna.

— Cine o cumpără pe cea mare și verde? am întrebat eu (nu era treaba mea, dar nu m-am putut abține).

El a chicotit.

— Va pleca acolo unde se găsesc bani în această perioadă, a răspuns el. În Rusia.

Camera noastră era pustie când m-am întors la hostel. Clay nu se întorsese.

M-am întins pe pat și m-a furat somnul, am dormit bușteau toată noaptea.

Bezna era densă și cenușie. Luminile străzii de dedesubt se strecurau cu intermitență pe tavan și pereți, posibil de la mașinile în trecere. Clay adormise instantaneu în patul de alături, cu pătura trasă până la nas. În cameră era frig ca într-un frigider, dinspre fereastră venea un curent de aer rece. Am mers la toaleta de pe hol, făcând pași iuți pe dușumeaua înghețată. Câțiva tineri râdeau și strigau la etajul de deasupra, iar glasurile lor m-au umplut de o teamă irațională, chinuitoare. Întoarsă în cameră, m-am oprit în fața oglinzii înalte și înguste, incapabilă să înțeleg la ce anume mă uitam.

Trupul îmi pâlpâia, alb, printre umbre. Mi-am mișcat brațele ca să fiu sigură că eu eram cea din oglindă. Părul îmi crescuse iar (în afară de peticul de la ceafă) și negru, ca de fiecare dată, însă după două luni îmbrăcată cu pantaloni și bluze cu mâneci lungi (ceva ce nu se mai întâmplase niciodată până acum) aveam pielea la fel de albă ca a mamei Evelyn.

Nu mai eram *manihiki* și poate că nu fusesem niciodată. Realizarea acestui fapt m-a umplut dintr-odată de o tristețe pentru care nu eram deloc pregătită.

— Am găsit Yinhang Dengi Finance în registrul firmelor britanice, a spus Clay în spatele meu.

Mi-am revenit și m-am răsucit pe călcâie, apoi m-am strecurat sub păturile călduroase.

— Ce-ai aflat?

— Informația este stocată pe microfilme. Am cerut tot ce aveau la dispoziție, dar va dura câteva ore. Însă firma există și are sediul aici, în Londra.

— Am fost acolo, am spus eu. Dar n-au un birou la numărul 71 pe Lombard Street.

— Ba da, au, m-a contrazis Clay, numai că nu-și fac reclamă. Yinhang Dengi Finance nu este genul de bancă de la care obții împrumuturi și la care-ți deschizi conturi. În lipsa unei descrieri mai potrivite, ai putea-o numi o instituție financiară sau chiar o firmă de investiții.

Priveam cum lumina crea tot soiul de jocuri pe tavan și auzeam cum oamenii râdeau la etajul superior. Clay s-a ridicat în pat și a

băut apă dintr-o sticlă de plastic.

— Yinhang Dengi Finance, a spus ea. Având drept domeniu de interes Rezerva Federală, dat fiind că l-au angajat pe Erik. Mă întreb ce dracu' caută ei aici, în Londra?

Am închis ochii și mi-am înghițit lacrimile.

— De ce n-ar trebui să se afle aici?

Glasul abia mi se-auzea în aerul rece.

— Poate că vor să facă tranzacții în dolari.

— Și?

— Asta-i moneda internațională. Tot comerțul global se bazează pe ea.

— De ce ar vrea…?

— Firmelor rusești și chinezești nu li se dă voie să tranzacționeze acțiuni americane, însă celor britanice, da. Acesta ar putea fi motivul pentru care se află aici.

A gemut și și-a frecat fruntea.

— Ar trebui să fiu obișnuită cu diferența de fus orar, a spus ea, lăsând sticla cu apă pe dușumea.

Când mi-a văzut expresia uluită și-a dres glasul și s-a ridicat în picioare.

— Am lucrat ca însoțitoare de zbor pe rute intercontinentale ale firmelor aeronautice americane timp de aproape zece ani, a răspuns ea, apoi a plecat la baie.

M-am gândit la dolarul american și la toți banii aceia pe care-i găsisem în valiza lui Erik. Moneda internațională.

— Mai întâi, ca însoțitor de zbor, am zis eu când s-a întors Clay. Apoi, ca analist financiar. Apoi, ca asistentă într-o cameră de primiri urgențe.

— Nu în întregime corect, m-a corectat Clay. Mai întâi în armată.

— Aha! În Vietnam?

— În Coreea. Regimentul al 8-lea Blindate Ușoare.

— Chiar așa? Ai omorât pe cineva?

— Am luptat 549 de zile la rând, a fost singurul ei răspuns.

Am rămas pe pat în întuneric, la fel de alertate ca șoimii. Clay își împreunase palmele la ceafă și se holba pe geam. Era trecut de

două și jumătate dimineața, însă în Los Angeles era abia șapte și jumătate seara. Gândurile mi se roteau prin cap ca niște elice — tipuri de pește și cel mai potrivit mod de a-l găti, dolari și perle negre, fragmente de melodii, dacă ai fi un val, „Ce mare ești, Dumnezeule!, am văzut semnul, iar acum sunt fericită.“

— De ce? am întrebat. De ce atâtea vieți diferite?

Clay a oftat din adâncul sufletului.

— Am luptat, a răspuns ea. Am luptat ca un drac, atât de mult timp, dar trupul meu de bărbat nu mi s-a potrivit niciodată.

Multă vreme n-a mai rostit niciun cuvânt, de parcă ar fi stat pe gânduri, apoi a tras adânc aer în piept și mi-a povestit despre prima ei operație de schimbare de sex în Copenhaga, și cum aceea fusese „o greșeală al dracului de mare“.

— Să fii femeie e un iad. M-am născut neagră, deci mi-am închipuit că sunt pregătită să trăiesc pe post de cetățean de rangul doi, să valorez mai puțin decât alții.

A râs tare.

— Ce greșeală tâmpită a fost să cred una ca asta! a continuat ea. Oamenii nu mă lăsau să vorbesc și mă bârfeau, de parcă eram dracului vreo tâmpită. Mă întrerupeau când vorbeam, îmi ignorau ideile. Mă plăteau mai puțin, presupunând că ar fi trebuit să mă las păcălită ori de câte ori aveau ei chef.

Am ridicat privirea în tavan.

— Avantajul nostru cel mai însemnat este că părem virginale, a continuat Clay. Noi, proaspete. Bărbații capătă experiență, femeile se obișnuiesc. Am tăcut și-am înghițit multă vreme, suficientă cât să văd toată lumea. Apoi m-am schimbat la loc și m-am hotărât să devin independent.

Analistul financiar de pe Wall Street.

— Ce s-a întâmplat?

O altă respirație profundă. Mi-am adus aminte de cuvintele lui William: *era isteață, dar nu suficient de lipsită de scrupule cât să aibă succes*.

— Și ți-a plăcut mai mult să fii bărbat după ce fuseseși femeie? am întrebat eu.

Ea a rumegat o vreme întrebarea în gând.

— Munca în domeniul financiar m-a făcut să renunț la tot acel nonsens despre gen și vârstă, a răspuns ea. Am încercat să fac bine. Am luat toți banii pe care-i strânsesem și-am început să învăț, ca să devin asistentă. Dar, evident, când am luat-o pe Britney acasă la mine, n-am mai avut cum să mă întorc la muncă.
— Dar asta nu s-a întâmplat în Los Angeles?
— Hoboken, New Jersey.

Nu știam unde se află.

— Acela e, de fapt, locul în care începe toată această poveste cu Sistemul Rezervei Federale, a spus Clay. Într-o gară de tren din New Jersey, într-o seară de noiembrie 1910. Pe 22, mai precis, în aceeași zi în care a fost asasinat JFK…

Mi-a aruncat o privire.

— Știi ce s-a întâmplat, cum de s-a ajuns să se înființeze Rezerva Federală?

Am scuturat din cap și m-am ghemuit în pătură, cuprinzându-mi genunchii cu brațele.

S-a făcut comodă și a început să-mi povestească despre o noapte întunecoasă de toamnă târzie din 1910, când un vagon de tren privat se afla într-un depou din afara Hobokenului, un orășel de pe râul Hudson, unde, șaptezeci de ani mai târziu, a locuit Clay și a lucrat pe post de asistentă. Vagonul era deținut de un senator american, Nelson Aldrich, socrul lui John D. Rockefeller. La adăpostul unui întuneric gros, un grup de bărbați s-a strecurat în vagon, unul câte unul, deoarecere întâlnirea lor era secretă. Aceștia conduceau și dețineau unele dintre cele mai mari bănci și mai puternice firme din SUA: directorul de la National City Bank, unul dintre proprietarii lui J.P. Morgan, vicepreședintele de la Bankers Trust Company și adjunctul ministrului de Finanțe. Au călătorit împreună pe o insulă din apropierea statului Georgia, la un club ai cărui membri îi includeau pe cei din familiile Morgan, Rockefeller, Warburg și Rothschild.

Am recunoscut o parte dintre nume, dar nu știam cine erau acei oameni.

— Deci vorbim aici despre cei mai bogați și mai puternici oameni din emisfera vestică, a continuat Clay. Aceștia au luat hotărârea să înființeze un cartel și să încerce astfel să preia controlul asupra economiei americane. Au petrecut nouă zile punând la cale cum s-o facă, iar în final au întocmit o hârtie numită Actul de Înființare a Rezervei Federale, un document care definește regulile și reglementările piețelor financiare.

A băut apă și eu am așteptat cu interes să continue.

— Și, dacă-ți vine să crezi, a zis apoi, au reușit să treacă propunerea atât prin Camera Reprezentanților, cât și prin cea a Senatului. A devenit lege în SUA în ajun de Crăciun, 1913.

— Lege? m-am mirat eu. Adică…

— Cei mai bogați bancheri din SUA au întocmit reguli proprii pentru industria lor, dar asta nu e tot. Legea le-a oferit puterea de a controla și a distribui moneda americană.

— Care monedă? am întrebat eu, sceptică. Dolarul?

— Exact. Cei aflați la putere ar protesta, probabil, împotriva acestei descrieri, dar dacă te gândești mai bine, moneda americană se află în proprietate privată.

Nu înțelegeam cum acest lucru ar fi putut fi posibil. Cum ar fi putut o mână de indivizi să dețină moneda internațională?

— Dar, am continuat eu, politicienii de ce au fost de acord?

— Economia era în haos. Apăruse o nevoie disperată de reguli și reforme pentru a conduce și a reglementa piețele financiare, iar bancherii n-au strigat, de fapt, în gura mare că ei au fost cei care scriseseră Actul de Înființare a Rezervei Federale. Întâlnirea de pe Jekyll Island a fost ținută secretă decenii întregi. Și nu toate prevederile acesteia au trecut, dar au trecut majoritatea. Sunt persoane care afirmă că președintele Woodrow Wilson, care a semnat legea, a regretat mai târziu acest lucru, dar eu nu sunt chiar atât de sigură că a făcut-o.

S-a ridicat și a aprins veioza de pe noptieră.

— Sistemul Rezervei Federale are în mod deliberat o alcătuire complicată, dar dacă stai să-l diseci, are la bază trei piloni: un consiliu alcătuit din șapte reprezentanți, douăsprezece bănci regionale și un comitet care administrează finanțele. E un afurisit

de cuib de șobolani de interese aflate în conflict și de decizii luate după bunul lor plac și-n interes propriu…

Simțeam cum mi se închideau ochii, lucru pe care l-a observat și Clay.

— Cred că am să citesc un pic, am spus eu.

M-am întors cu spatele la veioză și am adormit imediat.

Clay dormea liniștită, cu gura deschisă. M-am îmbrăcat cât de încet am putut, ca să n-o trezesc.

Hostelul oferea un mic dejun descris drept „continental“ (pâine albă unsă cu jeleu colorat, parcă ar fi fost carton uns cu gelul de buze al Biancăi).

Am cerut la recepție numărul de telefon al hostelului. Femeia din spatele tejghelei a întins spre mine o carte de vizită cu detaliile hostelului.

— Vreți și o hartă? a întrebat ea.

— Mersi, am răspuns, dar am deja una. Toate numerele de telefon din Londra au nouă cifre?

În clipa aceea a sunat telefonul, iar femeia a răspuns.

Am cumpărat cafea într-un pahar de hârtie pe stradă și am făcut un cerc în jurul catedralei. Pe dinafară semăna cu un recif de corali, la fel ca toate celelalte, tăcut și masiv, ceea ce mi-a dat o oarecare senzație de ușurare.

În fața unei farmacii era o cabină roșie cu un telefon public. Am introdus o monedă în fantă și am format numărul hostelului, dar n-am mai apăsat și ultima cifră. Apelul n-a fost efectuat. Am luat banii înapoi și am pornit pe Wood Street, acolo unde pe hartă arăta că s-ar afla o secție de poliție. Am dat de ea, dar nu avea program cu publicul în weekend (abia atunci am realizat că era deja sâmbătă). Așa că am plecat către următoarea secție de poliție, până la care era ceva de mers, tocmai în Snow Hill, dar și aceea era deschisă doar de la 7:30 dimineața la 7:30 seara, de luni până vineri. Deja mi se făcuse foame, așa că mi-am cumpărat un sendviș învelit în folie de plastic și l-am mâncat pe o bancă în parc. Soarele strălucea cu putere și era destul de cald. Un șuvoi nesfârșit de oameni se scurgea prin fața mea. Vorbeau și râdeau, ori alergau, mergeau cu bicicleta, unii aveau mici căști în urechi din care răzbătea muzică, alții mâncau și beau: viață.

Am încercat la o ultimă secție de poliție, aflată la vreo doi kilometri în direcția opusă, în Bishopsgate.

Era deschisă.

A trebuit să aștept o vreme, ținând între degete un bilet pe care era scris un număr, până ce mi-a venit rândul să merg la birou.

Agentul de poliție aștepta în spatele unui geam de sticlă care era probabil antiglonț.

— Vreți să raportați dispariția unei persoane? a întrebat agentul când i-am explicat motivul prezenței mele acolo (sticla făcea probabil ca sunetele să nu se audă bine).

— Nu, am răspuns eu. Voiam să întreb dacă a fost cumva raportată dispariția unei persoane. La poliție, adică. Numele ei este Sebastian Andersson.

— Vreți să știți dacă a dispărut cineva?

— Da, sau dacă i s-a raportat dispariția.

Polițistul a tras spre el o tastatură de calculator și a început să apese niște butoane.

— Sunteți rudă cu ea?

— Nu, am răspuns. Doar prietenă.

— Când a dispărut?

— În 1989, cred. Sau la începutul anului 1990.

Polițistul s-a oprit din tastat și a ridicat privirea.

— Asta s-a întâmplat acum patru ani.

Da, știam acest lucru.

— Aici, la recepție, nu am acces la date atât de vechi. Dacă i s-a raportat dispariția, atunci cazul ar fi trebuit preluat de Biroul Național pentru Persoane Dispărute al Poliției, un departament al Poliției Metropolitane. Dar locuia în această zonă? În St. Paul?

Încă o dată ardeam de rușine că eram așa ignorantă. Am trecut peste asta și am întrebat unde puteam găsi departamentul care se ocupa de cazurile de persoane dispărute. El mi-a răspuns că pe Savile Row, la numărul 27, în Mayfair.

— Dar astăzi nu găsiți pe nimeni acolo, va trebui să așteptați până luni. Dacă, firește, „prietenul“ dumneavoastră nu va apărea până atunci.

— Amuzant, am spus eu, apoi am ieșit din clădire.

Când m-am întors, Clay se afla la recepția hostelului, citea o carte. Am ieșit împreună și am comandat ceva de mâncare, mie tot mi-era foame, deși mâncasem sendvișul. De data am mers la un restaurant indian, unde aerul era greu de la atâtea mirodenii cu miros pătrunzător. Mâncarea mi-a ars gâtul și limba.

După aceea, am luat metroul de pe Central Line către Queensway și am ieșit să vedem Palatul Kensington, unde locuia prințesa Diana. Nu ne-am putut apropia foarte mult, pentru că era înconjurat de porți și garduri. Clădirea era de un maroniu cu tentă cenușie, masivă, iar draperiile erau toate trase. Soarele se ascunsese după nori. Oamenii treceau pe lângă noi, uitându-se, arătând cu degetul și discutând între ei. M-a făcut să cad pe gânduri, să reflectez la faptul că oamenii merg să vadă un loc doar pentru că o anumită persoană locuiește acolo. La fel cum eu am mers la numărul 71 de pe Lombard Street, doar pentru că Erik muncise acolo. Dar dacă el se întorsese acolo? Oare prințesa Diana stătea ascunsă în spatele draperiilor? Oare cum era să trebuiască să trăiești așa, ca într-un acvariu?

— Închipuie-ți, am zis eu, încercând să disting ceva în spatele geamurilor, că ea a încercat să se sinucidă.

— Din spusele lui Andrew Motion, desigur, a adăugat Clay. Dar noi nu știm de fapt care au fost sursele de inspirație pentru acea carte.

Eu m-am cam enervat, Clay trebuia întotdeauna să pună afirmațiile oamenilor sub semnul întrebării.

În seara aceea am mers la cinema și am văzut un film numit *Patru nunți și o înmormântare*, care era, ei bine, despre patru nunți și o înmormântare. În film era o scenă în care un bărbat citea o poezie în memoria partenerei sale moarte, scrisă de W.H. Auden, iar cuvintele acelea mi-au atins o coardă sensibilă, aproape că mi s-a tăiat respirația:

El mi-era nordul, sudul, estul, vestul,
O săptămână de trudă și-o zi de-odihnă doar,
Amiaza, miezul nopții, cuvintele și cântecul;
Credeam că doar iubirea-i nesfârșită: dar greșeam.

(Vladimir în mașină, după ce murise William: La dracu', nimic nu durează o veșnicie!)

Însă personajele principale din film rămân împreună la sfârșit. Nu se căsătoresc, ci doar își promit să se iubească până la moarte,

iar în ultimul cadru apar alături de un copil mic.

Apoi s-a întâmplat.

Am intrat în St. Paul's Cathedral pentru comuniune.

Mi s-a părut la fel cum îmi închipuisem că va fi, poate puțin mai frig. Cântecele pluteau printre arcade și strane, înconjurând trupul lui Hristos frânt pentru mine, sângele lui Hristos vărsat pentru mine, și m-am rugat la Dumnezeu ca să mă binecuvânteze și să-mi arate mila Lui, căci El veghea asupra omenirii.

Mi-am mărturisit credința laolaltă cu ceilalți: „Cred într-unul Dumnezeu, Tatăl atotțiitorul, Făcătorul cerului și al pământului, al tuturor celor văzute și nevăzute. Și întru unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul Născut, Care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toți vecii: Lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut, iar nu făcut, Cel de o ființă cu tatăl, prin care toate s-au făcut. Care pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire S-a pogorât din ceruri și S-a întrupat de la Duhul Sfânt și din Maria Fecioara și S-a făcut om. Și S-a răstignit pentru noi în zilele lui Ponțiu Pilat și a pătimit și s-a îngropat. Și a înviat a treia zi după Scripturi. Și S-a înălțat la ceruri și șade de-a dreapta Tatălui. Și iarăși va să vină cu slavă, să judece viii și morții, a Căruia împărăție nu va avea sfârșit. Și întru Duhul Sfânt, Domnul de viață făcătorul, care din Tatăl purcede, Cel ce împreună cu Tatăl și Fiul este închinat și mărit, Care a grăit prin proroci. Și întru una sfântă, sobornicească și apostolească Biserică. Mărturisesc un Botez, întru iertarea păcatelor. Aștept învierea morților. Și viața veacului, ce va să fie. *Amin*".

Clay se trezise deja când m-am întors la hostel. Am luat amândouă micul dejun: pâine și humus, suc de portocale și cafea.

Restul zilei l-am petrecut plimbându-ne prin oraș. Clay stătuse o groază de timp în Londra cât lucrase pentru United Airlines, așa că se descurca prin oraș și fără hartă. Am trecut pe lângă locul în care locuia Regina Elisabeta, Buckingham Palace, dar n-am văzut-o. Erau o mulțime de oameni acolo, era imposibil să treci de ei. Apoi am văzut Downing Street, nr. 10, unde locuia prim-

ministrul, clădirea nu era la fel de impunătoare. Nici pe el nu l-am văzut.

În seara aceea am mers din nou la film, un film animat care doar ce fusese lansat (lui Clay îi plăceau filmele de animație). Era despre un pui de leu din Africa ce devine regele turmei sale, și în care am auzit un cântec despre Roata Vieții. Amiriei i-ar fi plăcut la nebunie acel cântec.

Luni dimineață am mers la Metropolitan Police Station din Mayfair, iar după aceea n-a mai existat cale de întoarcere.

Poate că ar fi trebuit să fiu mai atentă și să-mi dau seama că era ceva în neregulă, dar n-am făcut-o. Pur și simplu, i-am explicat polițistei de la recepție de ce mă aflam acolo, apoi am procedat cum mi-a zis ea. Femeia în uniformă din spatele geamului a petrecut mult timp citind de pe ecranul unui computer înainte de-a se ridica de pe scaun și a pleca în altă cameră, pentru a discuta cu un coleg. Apoi au ieșit amândoi și m-au condus în partea din spate a secției, în altă cameră. Nu s-au purtat absolut deloc neprietenos cu mine.

Am fost condusă într-o încăpere fără ferestre, de la etajul trei. Afară ploua și mă udasem pe drum, iar acum îmi era frig. O altă femeie m-a întrebat dacă doream ceva de băut, i-am cerut cafea, iar ea a ieșit. Nu s-a mai întors cu cafeaua.

Am așteptat și-am tot așteptat. Neliniștea îmi sporea cu fiecare clipă, răspândindu-mi-se pe șira spinării. Ceva era în neregulă.

După o oră, posibil chiar două, un bărbat masiv a intrat în cameră, ținând un dosar într-o mână și o cană cu cafea în cealaltă. M-am ridicat ca să ne strângem mâinile, dar el mi-a ignorat mâna și mi-a arătat brusc scaunul pe care stătusem până atunci, spunându-mi să mă așez la loc. M-am pregătit pentru un plonjon la mare adâncime.

— Mă numesc Steve Hammond, inspector-șef, a zis bărbatul, aplecându-se peste masă și răsfoind un teanc de hârtii. Te numești Bianca Rockford?

Am încuviințat și-am zâmbit, deși gâtul mi-era uscat.

— Ai vreun act de identitate?

Am ridicat geanta de jos, dar m-am oprit la mijlocul gestului.

— Pașaportul meu a rămas în seiful hotelului.

El a băut puțină cafea.

— Și ești din Australia? a întrebat el.

— Kiwi, am răspuns eu. Originară din Auckland, dar acum locuiesc în Los Angeles.

I-am dat adresa mea: 1336 North Citrus Avenue, Los Angeles, California 90028.

— De cât timp locuiești acolo?

Am numărat pe degete.

— De aproape cinci ani.
— Și ce te-aduce la Londra?
— Ador să vizitez catedrale, am răspuns eu. St. Paul e uluitoare, e cea mai frumoasă catedrală pe care am văzut-o vreodată.
— Ai văzut multe?
— Mi se pare că am vizitat catedrale de când mă știu, am răspuns eu.

Și-a terminat cafeaua, a împins cana deoparte și m-a privit în ochi.
— Și care a fost a doua cea mai frumoasă?

Mi-am atârnat geanta de spătarul scaunului și m-am gândit o secundă — erau atât de multe!
— St. Mary, am răspuns în cele din urmă. În Sydney. Gotică și nu foarte veche, dar e imensă. Chiar în mijlocul orașului, așa că o poți vedea de oriunde te-ai afla.
— Hmm! a exclamat el, apoi s-a mai uitat în hârtii o vreme.

În cameră era liniște deplină. Huruitul unui ventilator, foșnetul scos de hârtii când polițistul mai întorcea câte o pagină.
— Deci ai venit la recepție, în această dimineață, ca să întrebi de Sebastian Andersson? a zis el în cele din urmă, închizându-și dosarul.
— Am întrebat dacă e posibil să i se fi raportat dispariția, am răspuns eu, încercând să am un glas neutru.
— De ce? s-a arătat curios polițistul.
— L-am întâlnit în Los Angeles acum patru ani, am răspuns eu. Mi-a spus că locuia în Londra și că lucra într-o bancă. Urma să ne întâlnim aici, dar numărul de telefon pe care mi l-a lăsat nu a fost bun…

Inspectorul-șef s-a lăsat pe spate în scaun.
— Și ce te face să crezi că a dispărut?
— A spus că s-ar putea să fie nevoie să se dea la fund, am răspuns eu. Că îl căuta cineva. Eu am crezut că exagera, că încerca să pară mai interesant în felul ăsta, dar n-am mai reușit niciodată să dau de el…
— Și încă mai ai acel număr de telefon?

Am scos o bucățică de hârtie din geantă, cu cele opt cifre de după codul pentru Londra.

— Hmm! a făcut el.

— Deci, da sau nu? am întrebat eu.

— Ce? a întrebat polițistul.

— A dispărut? am continuat.

Mi-a dat înapoi biletul cu numărul de telefon inventat și s-a aplecat mai aproape de mine, cu o privire intensă.

— Foarte dispărut. Ba chiar suntem extrem de interesați să dăm de el. Ne-ar plăcea să aflăm ce detalii știe despre o crimă comisă aici acum ceva mai mult de patru ani.

— O crimă? am repetat eu.

— O crimă dublă deosebit de sadică.

Capul a început să mi se învârtă.

— Deci spune-mi, Bianca Rockford, a zis polițistul, lăsându-se iar pe spate în scaun. De unde îl cunoști pe Sebastian Andersson?

Am tras de mai multe ori aer în piept.

— O crimă dublă? Două crime?

— Nu ți-a zis nimic despre ele?

Am clătinat din cap (*bufnetul când Ngaru a lovit pământul*).

— A pomenit vreodată de cineva numit Isabel Sotnikova? Sau Ivan Grankin?

— Mi-a zis că lucrează la o bancă din Londra, asta e tot ce-am aflat despre locul lui de muncă. Este suspect?

— Avea mulți bani?

Da, două sute douăzeci de mii de dolari.

Am reflectat o secundă.

— Da, cred că da. De ce?

— Unde v-ați cunoscut?

I-am povestit cum ne-am cunoscut pe plaja din Venice, în iarna anului 1990, când lucram la un azil pentru veteranii de război din Santa Monica. Ne-am întâlnit de câteva ori și-am mers la cinema (*Dans murdar* și *Greu de ucis*, eu l-am ales pe primul, el, pe al doilea) și am vorbit despre cărți (*Insuportabila ușurătate a ființei* și *Less Than Zero*, la fel și-n cazul lor). Aveam de gând să merg la Londra, ca să văd Catedrala St. Paul's, și am stabilit să ne

întâlnim amândoi acolo, urma să-l sun când ajung. Am încercat să-l sun de mai multe ori, dar n-am reușit să dau de el, iar acum, când am sosit în sfârșit aici, m-am gândit să încerc să aflu dacă nu cumva a pățit ceva…

— Și ți-a zis că-l caută cineva?

— Că-l caută, da, am răspuns eu.

— A spus și cine?

Am căzut pe gânduri câteva clipe și n-am mai zis nimic.

— Avea legătură cu munca lui, cu ceva ce făcuse el. Dar n-a zis ce anume.

Inspectorul a scos un pix, a deschis dosarul și a notat ceva în el.

— Deci erați „prieteni", a concluzionat el, închizând dosarul. Cât de apropiați?

Am lăsat privirea în jos.

— Nu era iubitul meu, am răspuns eu, asta ar fi o exagerare. Dar… ei bine, îmi plăcea de el…

Inspectorul-șef a oftat tare, fără să facă vreun efort să se abțină.

— Când ai primit ultima oară vești de la el?

Vasul fusese cumpărat în Papeete pe 9 martie.

— La începutul lunii februarie, am răspuns eu, ridicând privirea. Era într-o sâmbătă. Am stabilit să ne întâlnim, dar el n-a mai apărut…

— Mai știi data?

Mi-am privit iar mâinile.

— 3 februarie, am rostit cu glas scăzut (era seara în care mă îmbătasem cu licoarea nocivă făcută de Tanga, lucru pe care n-aveam să-l uit niciodată).

Polițistul s-a scărpinat în cap.

— Deci Sebastian Andersson s-a aflat în Los Angeles pe data de 3 februarie 1990?

Mi-am răsfirat părul.

— Nu mai știu sigur, am răspuns eu. E posibil să fi fost deja plecat. Trebuia să ne întâlnim, dar nu a mai apărut…

— Și cât timp v-ați întâlnit?

— Cum au murit? Victimele crimei?

— Când v-ați întâlnit prima oară?

Mi-am cuprins fața cu palmele.

— Cu două săptămâni înainte, am răspuns. Într-o sâmbătă seară.

— Pe 22 ianuarie?

Am ridicat din umeri.

— Da, probabil că da…

— Cum se numea restaurantul?

M-am îndreptat de spate și-am tras adânc aer în piept.

— Chiar nu-mi mai aduc aminte. E pe faleză, lângă sala de fitness în aer liber. Vizavi de el se află un magazin unde se vând tricouri…

Și șirul de întrebări nu se mai termina. Cu cine mai eram acolo? Cu prietenii mei, Laura Smith și King Branningham, Sebastian era singur. Ce ați făcut? Despre ce-ați discutat? El unde locuia? Când v-ați întâlnit ultima dată? Ce ați făcut ultima dată? El ce părere avea despre *Less Than Zero*? În cele din urmă, l-am privit cu atenție pe inspectorul-șef Steve Hammond și am zis:

— Seb era incredibil la sex oral. Am avut mai multe orgasme senzaționale la rând. Ai idee ce lucru remarcabil e ăsta?

După aceea, am fost lăsată să plec. Îmi tremurau mâinile când am ieșit în stradă, dar n-am început să plâng până ce n-am ajuns înapoi în cameră.

Clay nu era la fel de șocată pe cât m-aș fi așteptat. N-a zis nimic, ci doar și-a luat carnetul și pixul de jos și a notat tot ce i-am povestit, plus numele menționate de polițist.

— Și asta trebuie să se fi întâmplat înainte de 9 martie 1990, deoarece asta e data la care se afla Erik în Tahiti ca să cumpere vasul, a conchis ea, închizând agenda, după care s-a ridicat în picioare și a pornit către ușă.

— Unde pleci?!

N-aveam niciun motiv să intru în panică, dar iată că așa mă simțeam.

— Biblioteca este deschisă până la ora opt, a fost răspunsul ei.

Nu puteam să rămân pur și simplu în camera aceea rece, așa că am plecat spre catedrală, unde tocmai începuse rugăciunea de seară. Se strânsese o mulțime de oameni, iar eu m-am așezat în spate și m-am lăsat purtată de corul care cânta dumnezeiește. Muzica se învârtejea în jurul tavanului aurit, răsunând cu claritate și reverberând, făcându-mă să mă gândesc la faptul că oamenii fuseseră creați cu capacitatea de a crede, cu această capacitate ce ne-a purtat până unde-am ajuns în ziua de azi, dând crezare spuselor celor de lângă noi. Preotul a citit pasajul despre Cain și Abel din Geneză, fratricidul, prima crimă din istoria omenirii. Eu și Moana discutam adesea despre asta, pentru că sora mea avea de gând să studieze managementul la universitate și considera că Dumnezeu era foarte slab pe post de șef. Atât Cain, cât și Abel munceau toată ziua, Cain pe câmp și Abel avea grijă de oile sale, iar când i-au oferit ofrandă Domnului, pe El nu L-a interesat decât Abel.

— O stângăcie și o nedreptate, spunea ea. Cain a arat și a semănat și a recoltat și a asudat, în timp ce Abel a stat pe o piatră și și-a păzit oile, dar Dumnezeu a considerat că mieii sunt mai drăguți decât grânele, așa că l-a ignorat pe Cain și l-a ales pe Abel.

De obicei, protestam și-i spuneam că-I înțelegem mai bine căile când suntem sus de tot, dar Moana doar pufnea când mă auzea. Corul cânta în ritmuri suprapuse despre Slava Domnului. *Și mila Lui în neam și în neam spre cei ce se tem de El, Slavă Tatălui și Fiului*

și Sfântului Duh. Precum era la început, și acum și pururi și în vecii vecilor. Amin.

Am fost trezită din somn de un îngrijitor care se pregătea să stingă luminile și să încuie ușa.

— Rămășițele lui Isabel Sotnikova și Ivan Grankin au fost descoperite plutind pe Tamisa pe 31 decembrie 1989, a spus Clay, lăsându-se greoi pe patul ei și răsfoindu-și agenda. Trupurile lor prezentau urme de tortură, însă niciun ziar nu a oferit indicii asupra modului și motivului crimei, în afară de faptul că, în ambele cazuri, cauza morții a fost o lovitură la cap. Au fost omorâți în bătaie și aruncați în apă, în principiu.

Afară era destul de întuneric, iar rămășițele palide ale luminii zilei nu ajungeau până la geamul nostru. Mă simțeam tulburată și mi-era rău, simțindu-mă în continuare afectată de diferența de fus orar.

— Au spus cumva că Erik a fost făptașul?

— Mai mult sau mai puțin. Poliția a spus că suspectează pe cineva care lucra cu cei doi la două cazuri de crimă și de fraudă.

Am respirat pe gură și mi-am adunat toată voința ca să nu vomit. Clay privea pe geam.

— În primul rând, crima dublă a făcut ceva valuri, a spus ea, însă presa și-a pierdut interesul destul de repede. Un pic ciudat, pentru că, de obicei, crimele senzaționale au parte de mult mai multă atenție.

Am înghițit în sec și am împăturit păturile.

— Numele acestea parcă nu sunt britanice, am continuat eu.

Camera mi se părea dintr-odată aglomerată.

— Nu, cred că erau ruși, dar n-aveau cum să fie foști spioni care să fi dezertat, nimic de genul ăsta, altfel ar fi iscat mult mai multă agitație. Probabil că au considerat că a fost vreun soi de dispută internă în cadrul unei organizații criminale, genul de crimă care nu prea intră în atenția presei.

— Nu Erik i-a omorât, am spus eu.

— Poliția crede că el i-a omorât, m-a contrazis Clay. Aș spune că păreau destul de convinși.

Am închis ochii.

— Tu ce părere ai? am întrebat-o.

— Eu nu prea am nicio părere.

— Chiar niciuna?

— Ei bine, a rostit Clay în cele din urmă. Eu consider că trebuie să afli toate datele problemei înainte de-a-ți face o părere, asta cred eu.

În noaptea aceea m-am visat iar în camera de deasupra atelierului de perle, cu Erik și copiii. Erik strângea în mâini o mitralieră și laguna era plină de pești morți.

M-am trezit cu inima bubuindu-mi în piept.

A fost pentru prima dată când i-am cerut lui Clay să-mi dea și mie să citesc ziarele. Și-a lăsat ceașca de ceai jos și mi-a întins un teanc gros de foi prinse strâns una de alta. Nu știu ce mă așteptam să găsesc, poate un articol despre Erik sau ceva despre Yinhang Dengi Finance, ori poate crime simple și crime duble cu tente sadice, dar tot ce-am găsit au fost pagini de informații pe care nu m-am deranjat să le rețin.

— Cine are răbdare să se ocupe de toate astea? m-am întrebat cu glas tare, în timp ce dădeam pagină după pagină.

Părea că-n Marea Britanie există un număr infinit de ziare. Oamenii stăteau și le citeau în cafenele și pe bănci în parcuri, cărându-le la subraț, iar colțurile lor din hârtie cenușie se iteau din buzunare și genți și erau la fel de des întâlnite ca umbrelele.

— Presa scrisă servește unei mari varietăți de scopuri, a spus Clay, răsfoind teancul. Unele ziare și-au asumat rolul de a oferi o varietate foarte mare de știri, acoperind toate evenimentele importante care se desfășoară în lume, astfel încât cititorul să primească informații cât mai precise despre subiect. De obicei, oamenii primesc acasă acest gen de ziare.

Acum ținea în mână un ziar cu foarte mult text și cu titluri de articole scrise cu litere foarte mici.

— Socialiștii japonezi au acceptat să discute despre formarea unei coaliții cu prim-ministrul Tsutomu Hata, Israel și OEP discută despre guvernul independent palestinian pe Malul de Vest, iar în Ucraina au loc alegeri prezidențiale, între președintele Leonid Kravciuk și fostul prim-ministru Leonid Kucima… Acum, fii atentă la astea, a continuat ea, ridicând două ziare. Sunt tabloide. Nu au ambiția de a oferi informații despre politica statelor străine, ci oferă doar chestii mult mai selective, scriind doar despre genul de lucruri care-i tentează pe oameni și-i fac să le cumpere.

Privirea mi-a căzut pe un titlu mare, scris cu litere îngroșate:

CHARLES: I-AM FOST NECREDINCIOS DIANEI.

Dedesubt se afla o fotografie cu Prințul și Prințesa de Wales, în care ea părea nefericită. Am lăsat jos ziarul pe care-l citeam și am tras tabloidul mai aproape de mine.

Un documentar despre prințul Charles urma să fie difuzat la televiziunea britanică în seara aceasta, afirma articolul, iar spre sfârșitul emisiunii, el avea să fie întrebat dacă a încercat să fie fidel și sincer când se căsătorise cu ea. „Da, categoric“, a răspuns prințul. „Și, ați reușit?“ l-a întrebat reporterul, al cărui nume era Jonathan Dimbleby. Prințul i-a răspuns că „Da“, apoi a părut să șovăie și a adăugat: „Până când am eșuat amândoi, în încercarea noastră“.

Clay și-a isprăvit ceaiul și a plecat la bibliotecă.

Am plătit micul dejun, am împăturit tabloidul și l-am vârât în geantă. Apoi am început să umblu prin oraș, destul de plină de griji. După vizita de la secția de poliție din Savile Row, am început să evit polițiștii și mașinile de poliție, care, laolaltă cu mulțimile de oameni, traficul și numărul enorm de magazine, au început destul de repede să mă obosească. Toate aceste lucruri, cine le cumpăra? Hainele, pantofii, gadgeturile pentru gospodărie, mobilierul, veiozele, aparatele electronice — cum de erau posibile asemenea excese?

M-am îndreptat către Palatul Kensington, unde locuia prințesa Diana. Avea tot ce-și dorește, totuși nu era nimic al ei. M-am oprit și am privit cu atenție draperiile trase. Cum era și normal, am realizat ce bizar (și mai degrabă banal) era interesul meu cu privire la soarta superbei prințese (cu părul ei scurt și trupul subțire).

M-am plimbat prin parcul enorm din spatele palatului și am ajuns într-un loc numit Speaker’s Corner. Era un loc în care oricine putea sta acolo și spune orice îi trecea prin minte, iar alții îl ascultau, Moanei i-ar fi plăcut foarte mult acel loc. Chiar acum, un bărbat vorbea aprins despre drepturile minerilor. O femeie în vârstă s-a oprit lângă mine ca să-l asculte.

— N-a fost foarte comic, nu? mi-a zis femeia după ce bărbatul a terminat de vorbit.

Nu credeam că bărbatul încerca să fie comic, așa că n-am știut ce să-i spun.

— Să știi, a continuat femeia, arătând ca o pisică ce a înghițit tot peștele-papagal, că l-am văzut pe Tony Allen aici. De două ori!

Am mormăit ceva și m-am îndepărtat. Poate că Erik obișnuia să stea aici și să-i asculte pe vorbitori, până când a început să lucreze atât de mult, încât n-a mai avut timp. Oricum, la ce bun toate astea? Oare discursul minerului servea la ceva? Oare înflăcărarea lui lăsa lumii vreo impresie anume? Sau el n-a existat decât în clipa aceea? Faptul că l-am văzut și l-am ascultat ar putea fi singurele efecte obținute de discursul lui, lucru care m-a făcut să mă simt ciudat de dezamăgită.

Pe o stradă lată de lângă parc se afla o librărie. Abia după ce am fost la primul nivel mi-am dat seama că librăria se întindea în sus încă două etaje. Era aproape la fel de amețitoare precum Catedrala St. Paul's, habar n-aveam că existau atât de multe cărți pe lume. O mulțime dintre ele erau despre violență și crime, despre oameni care au preluat rolul Domnului și au luat decizii de viață și de moarte, însă Erik nu era așa.

M-am plimbat ore întregi printre rafturi. De vreo două ori am rămas cu gura căscată de uimire, văzând toate acele cuvinte, personaje și povești! Am recunoscut unele titluri, firește, prieteni vechi alături de care petrecusem clipe plăcute pe Manihiki, și a fost ca și cum am fi participat împreună, ca o mare familie, la dezvelirea unei pietre funerare. La început am pus toate cărțile pe care mi le doream într-un coș de cumpărături, dar acesta s-a umplut destul de repede, făcându-mă să mă întreb ce aveam să fac cu toate aceste cuvinte? Unde aveam să le păstrez?

Am plecat fără să cumpăr nimic, aveam deja *Stâlpii Pământului* în geantă.

După aceea, m-am așezat pe o bancă din fața unui lac și am continuat să citesc despre Tom. Cu câteva zile înainte plouase cu tunete și fulgere, însă acum aerul era curat și răcoros. Am rămas acolo până ce umbrele au început să se alungească, întrebându-mă dacă Erik venise și el vreodată aici.

În apropiere se afla o galerie de artă deschisă publicului. Am stat pe gânduri dacă să o vizitez sau nu, posterele și sculpturile de la intrare m-au făcut să mă simt cam aiurea, așa că n-am mai intrat. În timpul după-amiezii se strânsese acolo o mulțime consistentă de oameni, așa că în jurul clădirii fuseseră așezate garduri și tot soiul de bariere, iar în cele din urmă, un paznic a venit la mine și mi-a cerut să plec. O parte a parcului fusese închisă pentru public.

— Un eveniment caritabil în sprijinul lui Serpentine Gallery, organizat de *Vanity Fair*, mi-a explicat el. Prințesa Diana va fi și ea prezentă, susține financiar galeria.

Am făcut cum mi s-a zis. Am plecat și am rămas apoi în spatele barierei, pe un mic deal, cu două întrebări în minte: chiar urma

să vină acolo prințesa Diana? Iar clădirea aceea era nevoie să fie păzită?

Agitația din jurul galeriei creștea. Oamenii roiau, făcând aranjamente florale, întinzând mese, la fel cum procedam și noi duminica, în Tukao. Fiorul brusc al dorului de casă care m-a străbătut a fost atât de dureros, încât m-a făcut să suspin. Dintr-odată, tot ce simțeam în gură era gustul de stavrid fiert, fructul arborelui-de-pâine și pește-papagal la grătar, purcel de lapte fiert în saramură, carne făcută în *umu* cu *nimata*, clătite cu nucă-de-cocos și salată de macaroane.

Apoi la galerie au început să sosească invitații.

Oamenii au început să se strângă pe deal pentru a vedea ce se petrecea jos. Își aduseseră cu ei sendvișuri și scaune pe care să stea jos, și vorbeau și discutau și mâncau și beau, la fel precum cei din galerie, și chiar când toate sculpturile de sub noi au fost înconjurate de oameni, a sosit și ea. Am putut-o vedea clar, în pofida distanței. A coborât dintr-o mașină neagră foarte lucioasă, apoi a făcut câțiva pași către un bărbat mai scund decât ea, cu care a dat mâna și pe care l-a sărutat pe ambii obraji. Avea o rochie scurtă și neagră, cu umerii goi, iar la gât purta un colier din mai multe șiraguri de perle, iar eu mă întrebam de unde le avea? Lumea aplauda, atât la galerie, jos, cât și aici, sus, unde mă aflam eu. În mâna stângă avea o poșetă mică și neagră și a salutat mai multe persoane, mișcându-se și îngăduindu-mi să văd cum râdea și vorbea cu ele. Femeile pe care le saluta îi strângeau curtenitor mâna, însă ea nu le răspundea la fel. Apoi un copil mic i-a oferit un buchet de flori albe, lucru care a făcut-o să semene cu o mireasă îmbrăcată în negru, după care a intrat în clădire. Oamenii din jurul meu au început să discute aprins: ai *văzut-o*, *uau*, ce rochie, idiotul ăla de *Charles*, ea știa foarte bine ce caută *acolo*, o rochie purtată special ca să se *răzbune*!

Încet-încet, lumea din jurul meu a început să-și adune lucrurile și să plece, însă eu am rămas acolo, în timp ce întunericul se lăsa.

Superstarul cu tendințe sinucigașe și cu tulburări de alimentație: întreaga lume i se ploconea la picioare, însă ei nu i se permitea să trăiască alături de copiii ei și abia dacă apuca să-i

vadă de două ori pe lună. Soțul ei apărea chiar acum la televizor și recunoștea că-i fusese infidel, în timp ce ea era aici, cu umerii goi și picioarele ei subțiri, râzând alături de oameni care făcuseră coadă ca să-i strângă mâna. Lucrurile nu erau întotdeauna ce păreau a fi. Nu știm niciodată care este, de fapt, adevărul.

Clay dormea când m-am întors la hostel.

A doua zi dimineață, când m-am trezit, ea stătea aplecată deasupra mea, cu chipul foarte aproape de-al meu.

— Știu unde a locuit Erik.

Wilson Road, nr. 45, Camberwell, Londra SE5 8PE.

Biserica nu era chiar cât o catedrală, dar era veche și foarte frumoasă. Se numea St. Giles și se afla la colțul lui Wilson Road, exact acolo unde Camberwell Church Street devenea Peckham Road. Casele aliniate pe Wilson Road erau vechi și ornamentate, ca niște torturi de nuntă.

— Camberwell este menționată în *Povestiri din Canterbury*, a spus Clay, cu nasul în ghidul turistic. Aici a existat un sat în urmă cu mai bine de o mie de ani, dar între timp a fost înghițit de Londra.

A ridicat ochii și-a privit în jur, de parcă n-ar fi izbutit să înțeleagă cum ajunsese aici. Călătoriserăm cu autobuzul de la hostel, un autobuz roșu supraetajat, prin orașul care continua să supraviețuiască, mileniu după mileniu. Gândul acesta mi-a provocat amețeli, era ceva de-a dreptul îmbătător.

Clay fusese ocupată. La Registrul Firmelor, de pe Abbey Orchard Street din Westminster, solicitase toate informațiile disponibile despre Yinhang Dengi Finance (se aflau pe un microfilm și încă nu fuseseră expuse), iar la bibliotecă ceruse o mulțime de cărți de telefon vechi pentru Londra sfârșitului anilor 1980, împreună cu multe alte dosare accesibile publicului larg. Tot nu înțeleg cum reușise s-o facă, dar aflase cumva că un anume S. Andersson locuise aici. Nu era cert că era vorba de aceeași persoană, dar nu aveam nimic de pierdut dacă întrebam.

Lumea era în drum spre școală sau serviciu, încă era dimineața devreme. Pe străzile principale, traficul era extrem de aglomerat, însă Wilson Road părea un fel de oază de liniște la acea oră, o liniște care plutea peste acoperișurile caselor.

Ca să ajungi la numărul 45, aveai ceva de mers pe stradă, era o clădire cu trei niveluri și cu o pivniță la fel ca ale celorlalte clădiri, și o mulțime de ornamente, ca ale vecinilor. O fereastră de la etajul întâi era deschisă, iar prin ea răzbătea muzică de la radio. Am auzit glasul unei femei venind dinăuntru, dar n-am înțeles ce spunea.

— Vrei să suni la ușă?

Inima îmi bătea atât de tare, încât abia mi-am auzit cuvintele:

— Sună tu, am încercat eu să spun.

Clay a sunat la ușă. Din interior s-a auzit mișcare. A trecut cam un minut, apoi ușa a fost deschisă de o femeie în uniformă de asistentă. Nu părea prietenoasă. În spatele ei am zărit o bucată dintr-un scaun cu rotile electric, de genul celui pe care-l avea King. În el stătea un băiat mic ca vârstă, cu mâinile și picioarele strâmbe.

— Ce doriți? a întrebat femeia.

— Ne cerem scuze că vă deranjăm atât de dimineață, a început Clay, dar încercăm să dăm de un bărbat care a locuit la această adresă, acum cinci ani. Ne întrebam dacă ați putea să ne ajutați să…

— Cine sunteți?

Femeia ținea o mână pe tocul ușii și pe cealaltă pe clanță, de parcă ar fi vrut să ne împiedice să intrăm în casă.

— Mă numesc Bianca Rockford, am răspuns eu, cât de tare am putut să vorbesc.

Clay mi-a aruncat o privire surprinsă, deoarece încă nu-i dezvăluisem ce le povestisem polițiștilor la secția de poliție.

— Iar eu sunt Rita Hollingworth, a spus Clay. Mă bucur să vă cunosc.

— Sunt Christina Andersson, a rostit femeia, prinzând cu precauție mâna întinsă de Clay. De cine încercați să dați?

— De un bărbat pe nume Sebastian Andersson, a răspuns Clay. Lucrează ca bancher pe Lombard Street.

Femeia și-a tras brusc mâna înapoi, ca și cum s-ar fi ars.

— Ei, atunci bun venit în club, a rostit ea. Dacă-l găsiți, aduceți-i aminte de noi.

A dat din cap peste umăr, către băiatul handicapat.

Eu a trebuit să mă țin bine de balustradă.

— Ce doriți de la el? a întrebat Christina Andersson.

Simțeam că mă sufoc, de-abia mai puteam respira.

— O, a răspuns Clay, suntem în Londra în vacanță și doream să-l salutăm.

Femeia s-a ținut și mai strâns de tocul ușii. Băiatul din scaunul cu rotile a început să se văicărească.

— Chiar așa? a spus Christina Andersson. Ei bine, n-a mai dat pe-aici din ajunul Anului Nou, 1989. De unde-l cunoașteți pe Seb?

— Ne-am întâlnit în Los Angeles, am rostit eu, luându-i-o înainte lui Clay. S-a întâmplat cu mult timp în urmă, dar dacă tot am dat pe-aici, ne-am gândit…

— De ce vreți să-l vedeți? Și cine sunteți, până la urmă?

Glasul îi urcase în falsetto, părând speriată.

— Nu am vrut să vă deranjăm, s-a apărat Clay, apoi a făcut un pas în spate.

Femeia și-a privit ceasul de la mână.

— Scuze, a zis ea, dar trebuie să plec.

M-am uitat la hainele ei și la geanta de mână de la băiat din poală, dându-mi seama că spunea adevărul.

— Sunteți asistentă medicală? m-am trezit întrebând-o.

Ea a încuviințat iar, de data asta indicând strada. Și-a dat la o parte o șuviță de păr de pe frunte, și am văzut că-i tremură mâna.

— La King's College Hospital, a răspuns ea. Dacă nu cumva mai e și altceva…?

A dat să închidă ușa, așa că am făcut un pas înainte.

— „Dacă ai fi marea, eu aș fi un val, dacă ai fi cerul, eu aș avea aripi", am rostit eu.

Femeia a clipit, nedumerită.

— Scuze?

— „Ai venit la mine", am continuat eu. „Primăvara era în toi când ai venit la mine. Am plecat la Lidingö, apoi ne-am întors acasă…"

— Va trebui să mă scuzați, dar mă grăbesc, a spus ea și a închis ușa.

Clay a luat autobuzul înapoi către bibliotecă, însă eu am rămas în Camberwell. Stând pe o stradă laterală, în spatele unor mașini, ascunsă după copaci, am privit cum femeia ieșea din casă, împingând căruciorul cu rotile în care se afla băiatul. Au coborât pe stradă, cotind mai întâi la dreapta, apoi la stânga. Eu i-am urmat de la distanță. În fața unei clădiri moderne, posibil un fel de școală sau centru de îngrijire zilnică, femeia l-a ajutat pe băiat să urce căruciorul pe o rampă. Apoi au dispărut amândoi în clădire. După aproximativ cinci minute, femeia a ieșit înapoi afară, singură. A plecat mai departe, trecând prin fața unei stații numite Denmark Hill, după care i-am pierdut urma în șuvoiul de oameni care intra într-un spital enorm, King's College Hospital.

Am rămas mult timp acolo.

Un spital universitar.

Acolo te puteai pregăti ca să devii asistentă, tehnician de laborator sau medic pediatru. Aș fi putut rămâne și eu aici, în Camberwell, Londra, ca să obțin o calificare profesională, să fiu pregătită de cei mai buni, să fiu în stare să-mi aduc contribuția la bunăstarea lumii.

— Cum te simți? a întrebat Clay când m-am întors la hostel.

— Bine, am răspuns. Oamenii nu se schimbă, ci continuă să facă aceleași lucruri. Mi-a cântat mie acel cântec, ar fi trebuit să i-l cânte și ei.

M-a privit cu atenție, dar nu mi-a mai pus nicio întrebare.

A doua zi, Clay a primit acces la un microfilm conținând informații despre Yinhang Dengi Finance. Pe el se aflau mai puține informații decât sperase Clay, nimic despre cifra de afaceri sau proprietari, însă cea mai recentă schimbare a datelor firmei, trecute în registru, a răsturnat totul cu susul în jos.

Clay mi-a prins capul între mâini și m-a privit în ochi.

— Prima lege a logicii, a spus ea. Lucrează cu ceea ce cunoști. Informația!

Am încuviințat.

— Până acum am aflat, a continuat ea, că adevăratul nume al lui Erik Bergman este Sebastian Andersson. Știm că era pe fugă, că a omorât un om pe Manihiki și că avea o groază de bani. Poliția

din Londra este convinsă că a mai comis aici încă două crime extrem de sadice și că a furat sute de mii de dolari de la patronii săi. Soția și fiul lor handicapat locuiesc în casa lui, și totuși tu continui să susții că încă mai ai încredere în el?

Am înghițit în sec, conștientă de faptul că răspunsul meu n-avea cum să îndeplinească ideea de bază a lui Clay: logica.

— Erik n-a mințit, am insistat eu. Poate că nu mi-a zis tot adevărul, dar nu m-a mințit.

Clay m-a privit cu atenție câteva secunde, apoi mi-a povestit totul.

Yinhang Dengi Finance înregistrase o filială în Tanzania în urmă cu o lună, în Africa de Est.

Sediul acesteia se afla în Dar es-Salaam, iar semnatarul era Sebastian Andersson.

Dar Es-Salaam

Nimic nu m-a pregătit pentru toate astea: praful, oamenii, culorile, mirodeniile, mașinile, căruțele trase de măgari, ritmul bătăilor inimii oamenilor pe acest pământ. Suprafața scânteietoare a apei se întindea enormă în partea dreaptă, iar strălucirea albă a căldurii soarelui semăna cu o torță aruncată pe capotele mașinilor.

— Parcă revii acasă, a spus Clay, întorcându-se spre mine. Simți? De-aici am pornit, aici e leagănul lui Homo sapiens.

Taxiurile huruiau neîncetat pe strada principală plină de gropi, trecând pe lângă comercianți stradali cu coji ruginii pe trupuri și câini răpănoși, femei acoperite complet de pânzeturi, cu excepția ochilor, tineri încălțați cu șlapi, cu pas energic și cu viitorul în față. Microbuze supraaglomerate, din care răzbătea o muzică asurzitoare, se îndreptau încolo și-ncoace, iar la tot pasul întâlneai butoaie de tablă pe care se prăjeau alune. La radioul mașinii se auzea un glas răgușit ce vorbea cu mare entuziasm într-o limbă pe care n-o mai auzisem niciodată. De fapt, nu mai fusesem niciodată într-un loc în care lumea nu vorbea engleza (sau maori). Clay privea visătoare pe geamul tras în jos.

— Clima savanei est-africane, a spus ea. Pentru asta suntem construiți. O luăm cu noi oriunde am pleca în lume, o recreăm după propriul nostru gust și-i spunem „înăuntru“.

Din puținul pe care apucasem să-l văd legat de climă, pe drumul de la aeroport încoace, în taxi, mi se părea că seamănă destul de mult cu cea de pe Manihiki, dar nu am contrazis-o, mă simțeam mult prea rău.

Moana obișnuia să vorbească mult despre Africa. Își făcea griji în privința continentului, din pricina sărăciei și a exploziei demografice, a mortalității infantile și a opresiunii femeilor, a colonialismului europenilor și a dictaturilor care urmaseră. Organizația Națiunilor Unite era profund implicată în dezvoltarea Africii. Moana le urmărea eforturile cât de mult reușea. Sâmbăta, când stăteam pe *enaka*, obișnuia să vorbească despre trupele de menținere a păcii care se aflau aproape de fiecare dată acolo unde avea loc un conflict. Moana spunea că e deschisă la ideea de a lucra oriunde pe acest continent (sinceră să

fiu, entuziasmul ei mai degrabă mă enerva, căci ea era atât de bună, de inteligentă!). Propriile mele cunoștințe despre această parte de lume erau aproape inexistente. Practic, se rezumau la poze din manualele școlare și, uneori, la cele din ziare: femei cu copii atârnați în spate și vase cu apă ținute în echilibru pe cap, adăposturi din tablă prăfuite și colibe rotunde cu acoperișuri din paie, copii morți de foame, cu muște roind în jurul lor, și lei din desenele animate Disney.

— De aici provenim noi, negrii, a spus Clay, închizând ochii împotriva vântului. Voi, restul, sunteți descendenți ai oamenilor care au migrat de aici.

Am continuat să trăncănim neauzite de nimeni câteva minute, apoi m-am simțit îmboldită să o întreb ce voia să zică prin „voi, restul“. Ea s-a întors să mă privească.

— Trei sute de indivizi au părăsit continentul în urmă cu 60 000 de ani, a spus ea. Au părăsit Africa pe la Capul Horn și au ajuns în Yemen, în Peninsula Arabică. Iar de acolo, s-au răspândit pe toată planeta.

— Trei sute? am întrebat eu, sceptică. Toți cei care nu sunt negri provin din acele trei sute de persoane?

— Pe-atunci existau mai multe specii de oameni. Noi le semănam doar în termeni pur genetici, în sensul că eram în stare să producem urmași perfect viabili cu ei. Neanderthal în Europa, Denisovan în Asia, poate încă vreo doi, cu toții sunteți un amestec al acelor specii. Nu toți, poate, dar îngrozitor de mulți.

— Homo sapiens a avut copii cu alte specii umanoide?

— Nu la o scară foarte extinsă, a răspuns Clay. Dar o femelă Homo sapiens a fost violată de un bărbat Neanderthalian, a rămas însărcinată și a dat naștere unei fiice fertile, iar în acest fel, câteva procente din genele Neanderthalienilor au supraviețuit până în ziua de azi.

— Dar de ce să fie violate? am întrebat eu.

Clay m-a privit cu o expresie neutră.

— Crezi că s-au îndrăgostit?

Balena nu sărută porcul.

— Poate că s-au îndrăgostit, am propus eu. Și poate că a născut un fiu.

— În niciun caz, a continuat tot Clay. Un urmaș mascul nu ar fi fost în stare să se reproducă. Dar femeile reprezintă întotdeauna un pariu sigur, indiferent că vor avea trei capete. Așa trebuie că stau lucrurile.

Mașina oprise în fața unei clădiri roz cu fațada cojită, care era clar hotelul nostru. Clay i-a plătit șoferului cu bani pe care-i schimbase la aeroport. Mi-am luat geanta și am coborât din mașină, în timp ce taximetristul scotea bagajele din portbagaj. Umiditatea care m-a învăluit dintr-odată pe stradă era, în același timp, și familiară, și ciudată: aerul era cald și greu ca acasă, dar aspru și neplăcut ca în Londra. Clay s-a îndreptat cu pași mari către recepție, cu câte o valiză în fiecare mână, dând impresia că întreaga călătorie o înviorase și acum știa sigur cu ce scop venise aici. Am urmat-o pe un hol îngust, cu pereți maronii și lipsit de becuri, era atât de întuneric, încât m-am împiedicat de un prag pe care nu-l văzusem.

Bărbatul de la recepție dorea plata pe o săptămână în avans și Clay a început să se tocmească cu el, dar s-a oprit brusc când eu am vomitat în coșul pentru hârtii. După aceea, m-am simțit mult mai bine.

Ni s-a oferit o cameră la ultimul etaj, chiar sub acoperiș.

— Ai mâncat ceva stricat? m-a întrebat Clay când am ajuns în cameră. Sau ești însărcinată?

Nu eram însărcinată, ciclul îmi venise de mai multe ori de când plecasem de pe Rarotonga. Întrebarea m-a făcut să mă întreb: oare de cât timp părăsisem Manihiki?

Am cumpărat o vedere când am ieșit să mâncăm și să bem ceva (în Africa nu aveai cum să bei apă de la robinet, asta dacă nu cumva voiai să riști să te pricopsești cu „răzbunarea sultanului“, după cum se exprimase Clay, iar asta ar fi fost cu mult mai rău decât să vomiți într-un coș de gunoi pentru hârtii). De fapt, nu prea avea rost să încerc să trimit ceva prin poștă către Manihiki, pentru că nu știai niciodată când urma să ajungă acolo, așa că am scris adresa unchiului Matini, de pe Rarotonga.

„Dragă unchiule Matini“, am scris eu. „Îmi pare rău că abia acum iau legătura cu tine. Îți scriu ca să vă anunț pe toți că sunt bine. Sunt în Dar es-Salaam, în partea de est a Africii, încercând să dau de Erik după ce am aflat informații care sugerează că ar lucra aici. Tot nu știu când am să mă întorc, s-ar putea să mai dureze câteva săptămâni. Transmite-le toată dragostea mea celor de acasă. Kiona.“

— Uite o cutie poștală mai încolo, mi-a arătat Clay cu degetul.

— Cred că voi mai aștepta un pic, am răspuns eu.

N-am mai trimis niciodată acea vedere. Încă o mai port cu mine în geantă.

Potrivit registrului britanic al firmelor, biroul Yinhang Dengi Finance din Dar es-Salaam era situat pe Mali Street, la numărul 102. După ce am mâncat și-am băut ceva, am vrut să merg imediat la acea adresă ca să o verific, însă Clay m-a oprit. Considera că era mai bine ca eu să aștept în camera de hotel cât timp ea „dădea câteva raite". Am presupus că există biblioteci și în Tanzania, așa că nu m-am obosit să protestez (oamenii nu se schimbă, ei continuă să facă aceleași lucruri).

Aerul din cameră era fierbinte și greu, o combinație pe care n-o întâlnisem niciodată pe Manihiki. Poate că această concentrare de clădiri din cărămidă înghesuite unele în altele țineau căldura pe loc, făcându-le să fermenteze și să ardă. Nu aveam aer condiționat, dar din tavan atârna un ventilator ce se învârtea leneș, prefăcându-se că mișcă aerul, fără prea mare efect însă.

Probabil că am dormit o bună bucată de vreme, pentru că atunci când m-am trezit, un bărbat necunoscut stătea aplecat deasupra mea. Am scos un țipăt și Clay a râs mulțumită.

— Mă bucur că funcționează, a spus ea.

Clay avea părul negru și și-l tunsese până la scalp. Era îmbrăcată cu un costum în dungi, cu revere late, iar la ochi purta ochelari cu rame groase, galbene. Sinceră să fiu, arăta ridicol. M-am holbat la ea, fără cuvinte.

— Trebuie să ne mișcăm nestingherite, a spus Clay, întinzându-mi o pungă de hârtie în care erau haine. Yinhang Dengi Finance se află pe o stradă secundară din cartierul financiar, nu departe de ea este o cafenea, însă două femei n-au cum să stea toată ziua acolo, pentru că genul ăsta de lucruri pur și simplu n-are cum să se întâmple aici. Un bărbat și tânăra lui soție, pe de altă parte, n-ar avea cum să atragă atenția prea mult. Mai ales dacă ea e musulmană.

Am golit conținutul pungii pe pat. Printre lucruri se afla și o fustă lungă și neagră, o bluză neagră cu mâneci lungi și un șal negru, bun de înfășurat în jurul capului.

— Dar, am protestat eu, o să mor de un atac de cord.

— Asta-i o problemă banală în colțul ăsta de lume, a spus Clay. Dacă te miști mai repede, putem merge un pic pe-afară înainte să

se întunece.

Am îmbrăcat hainele acelea inconfortabile și am urmat-o pe Clay pe hol. Tipul de la recepție adormise și sforăia ușor atunci când Clay a lăsat cheia de la cameră la locul ei, în spatele lui.

Soarele coborâse pe cer, făcându-mă să presupun că în curând avea să se lase întunericul, la fel de brusc cum se întâmpla pe Manihiki. Clay a ieșit cu pași mari în stradă și eu am urmat-o îndeaproape, alunecând ușor din cauza fustei prea strâmte.

— Ar putea fi cu dus-întors, a spus Clay. Cunoștințele mele de swahili sunt ca și inexistente, iar engleza nu e vorbită de foarte multă lume, cum se întâmplă în restul Africii. Și nu se vorbește nici franceza.

A scos o hartă și mi-a arătat pe ea unde se afla numărul 102 de pe Mali Street, adică nu prea departe. Centrul Dar es-Salaamului era mult mai mic decât mi-aș fi imaginat, așa că te descurcai foarte ușor prin el.

— N-am reușit să dau de un registru public al firmelor străine, a continuat ea. S-ar putea să existe unul pe undeva, dar ne va lua timp să-l găsim și ne va costa și o grămadă de bani.

Am trecut de un colț și iat-o: Yinhang Dengi Finance. Era o clădire cu două niveluri, care nu sărea cu nimic în ochi. Banca părea să aibă sediul la parter, iar etajul unu părea gol. La intrare era o plachetă mare de bronz, pe care era inscripționat numele băncii, alături de o fereastră enormă cu un birou modern în spate, la care stătea o femeie foarte frumoasă, scriind ceva la un calculator. Semăna cu Beverly, cu părul ei prins în stil rasta. Au început să mă furnice și să mă ardă mâinile, la fel cum se întâmpla când rămâneam sub apă prea mult timp și inspiram oxigen în plămâni mult prea repede. Clay și-a lăsat o mână pe umărul meu.

— Vom trece mai departe și vom intra în cafeneaua de-acolo.

A arătat cu degetul către un șir de mese ale firmei Coca-Cola, înconjurate de scaune de plastic albe, situate pe partea cealaltă a străzii, undeva mai jos de bancă. Am trecut mai departe, cu sângele zvâcnindu-mi în urechi, făcând un efort deosebit să nu

mă holbez înăuntru. Yinhang Dengi Finance nu avea un sediu oficial la Londra, dar avea unul aici?

Clay a comandat ceai și Coca-Cola și mi-a tras și mie un scaun.

De la umbra unui copac cu frunziș des, pe care nu-l aveam pe Manihiki, puteam ține sub observație atât geamul dublu al clădirii, cât și intrarea principală.

— În spatele clădirii se află o alee, mi-a zis Clay. Mă gândeam că ar fi bine să aruncăm o privire pe-acolo după lăsarea întunericului. Ți-e foame?

Lui Clay îi era aproape tot timpul foame. Am clătinat din cap, iar ea a comandat un platou cu spaghete. Am urmărit-o în tăcere cum mânca, privind totodată trecătorii ocazionali. Timpul parcă se scurgea mult mai lent aici decât în cartierele pe care le străbătuserăm când veniserăm de la aeroport. Pe lângă noi a trecut încet un bărbat foarte bolnav, cu răni urâte pe picioare și cu pieptul hârâindu-i când tușea.

— Femeile din Africa nu sunt stăpâne pe propria lor sexualitate, a spus Clay în timp ce mesteca. Ele nu există decât pentru bărbați. De aceea SIDA e atât de răspândită aici. Femeile trebuie să se culce cu o mulțime de bărbați, chiar dacă o fac împotriva voinței lor. Ca să se urce într-un autobuz, trebuie să se culce cu șoferul. Elevele trebuie să se culce cu profesorii lor ca să obțină note bune. Dacă un bărbat moare, soția sau soțiile lui pot fi moștenite de altcineva.

— Cum s-a ajuns aici? am întrebat eu.

Clay l-a privit îndelung pe bărbatul bolnav, apoi a cerut să i se aducă nota de plată și a lăsat câteva bancnote pe masă.

— Dacă femeilor din Africa li s-ar fi permis să aleagă cu cine să facă sex, atunci epidemia de SIDA de pe acest continent ar fi fost deja de domeniul istoriei.

A dat ușor din cap, pentru a-mi atrage atenția spre Yinhang Dengi Finance. Tânăra care se aflase ceva mai devreme la birou ieșea pe ușă, cu o geantă pe umăr. A tras apoi un stor de aluminiu peste fereastră, pe care l-a fixat de pământ cu un lacăt. Pe urmă a încuiat ușa cu două chei diferite și a pornit pe stradă, îndepărtându-se de noi.

— Se pare că închid la ora șase, a rostit Clay.
— De ce să aibă o sucursală aici? am întrebat eu.
— O întrebare al dracului de bună, a spus Clay.

Femeia stătea la biroul ei și nu făcea nimic. Sosise de dimineață, descuiase ușa de la intrare și lacătul, ridicase storul metalic și apoi se așezase la birou. Niciun client nu venise de atunci, nici vreun alt funcționar în afară de ea. La ora unu, a ieșit și a încuiat ușa, însă n-a mai tras și storul, apoi a revenit după patruzeci și cinci de minute și și-a văzut de treabă în continuare. De două ori am zărit alte persoane în interiorul sediului, dar atât. Ambii bărbați ar fi putut fi tanzanieni, deoarece purtau șepci și erau îmbrăcați cu haine kaki.

— Mai există o intrare, dinspre alee, m-a lămurit Clay, după ce făcuse o incursiune prin partea din spate a clădirii.

Nu izbutise încă să dea de vreo instituție care să țină evidența pentru public a sucursalelor tanzaniene, lucru care mă frustra mai tare pe mine decât pe ea.

— Avem banca, a spus ea, când m-a auzit plângându-mă. E limpede că banca nu e decât un fel de fațadă fără vreo funcție reală, însă trebuie să aibă și ea un motiv să existe. Răbdare!

Uneori, de pe acea alee ieșeau sau intrau mașini, dar la fel de bine ar fi putut avea treabă cu alte proprietăți care erau înșirate pe acea stradă îngustă. De multe ori zăream doi sau chiar trei bărbați în câte o mașină, toți cu fețe imobile și șepci pe cap, și cred că purtau cămăși kaki.

Îmi era incredibil de cald în hainele cumpărate de Clay, dar după ce ne așezam pe scaunele din plastic la umbra acelui copac enorm (era un *copac-flacără*, se pare) de lângă cafeneaua din apropiere de Yinhang Dengi Finance, nu mă mai simțeam așa inconfortabil. Ne-am petrecut ore întregi chiorându-ne la tânăra de dincolo de fereastră, fixând-o atât de intens, încât i-aș fi putut săpa găuri în piele.

— Cum de rezistă? am spus eu într-o seară. Oare chiar e plătită să stea degeaba acolo?

— Nu cred că n-ar fi plătită, a răspuns Clay. Doar nu crezi că stă doar pentru distracție.

— Dar cu ce scop?

— Sinceră să fiu, nici eu nu înțeleg, a spus Clay, ștergându-și sudoarea de pe frunte. Dacă vrei să înființezi o bancă în estul

Africii, de ce în Tanzania? În Kenya, aș fi înțeles, în Nairobi există o mulțime de organizații internaționale și au o economie de piață veche de decenii întregi. Dar aici? Un stat cu partid unic socialist, care a suferit un colaps financiar cu mai puțin de zece ani în urmă?

— Poate tocmai acesta-i motivul, am spus eu, privind-o pe femeie. Băncile își bazează activitatea pe supunerea persoanelor vulnerabile care nu au cunoștințe legate de datorii, nu?

M-am ridicat în picioare, frustrată.

— Mă duc acolo și o întreb ce face.

Clay a întins mâna și m-a prins de încheietură.

— Dacă tot ești adepta toleranței, a spus ea, atunci ar trebui să iubești cu adevărat băncile.

Doi bărbați tineri de la masa de alături ne priveau curioși, ceea ce m-a făcut să mă așez la loc. Clay avea dreptate cu privire la hainele mele, bărbații nu se uitau niciodată la mine când mergeam singură pe trotuar, la o jumătate de pas în urma ei, care purta costum.

— Urăsc băncile, am afirmat eu, sigură pe mine.

— Furia ta e direcționată greșit, a spus Clay. N-a existat nimic în istoria lumii care să facă mai mult pentru toleranță decât banii.

— Te înșeli, i-am spus eu la fel de sigură pe afirmația mea. Banii sunt rădăcina tuturor relelor.

— De fapt, este exact invers, m-a contrazis Clay. Nu sunt deloc surprinsă că tu crezi asta, marii gânditori au denigrat banii secole întregi. Dar banii, de fapt, nu au prejudecăți, ei sunt singurul fenomen creat de Homo sapiens care a clădit punți de legătură între toate formele de neînțelegere culturală.

— Ce vrei să zici prin „nu au prejudecăți“? Oamenii ar face orice pentru bani, am spus eu, pentru că știam acest lucru din amara mea experiență.

— Banii nu fac discriminări, a explicat Clay. Banilor nu le pasă dacă ești poponar sau târfă, alb sau negru, copil sau boșorog. Ce sunt banii, de fapt? Ia gândește-te!

— Bucăți de hârtie? am rostit eu, cuprinsă de îndoieli.

— Banii sunt o înțelegere mutuală, a completat Clay. Banii au valoare deoarece noi *credem* că au valoare, pentru că *am decis*, de comun acord, acest lucru. Bucățile de hârtie, așa cum le spui tu, sunt, în sine, complet lipsite de valoare. De ce crezi tu că stăm în cafeneaua asta din Dar es-Salaam, mâncând și bând? Pentru că tipul care o deține are încredere în noi? Sigur că nu are, dar are încredere în banii noștri…

Clay și-a îndreptat spatele și a privit în direcția băncii.

— Este complet greșit, am spus eu. În niciun caz n-am fi putut sta aici dacă eram pe cont propriu. Tu a trebuit să-ți schimbi sexul și eu a trebuit să-mi schimb religia, ca să putem…

Clay s-a ridicat în picioare și și-a dus mâna streașină la ochi, iar eu m-am răsucit ca să văd la ce se uita. O mașină tocmai ieșea de pe alee, iar la volan se afla un bărbat încruntat, având alături o femeie cu părul blond.

— Pe locul din spate stă cineva, a spus ea.

Înainte de a avea timp să mă ridic, ea a și scos un teanc de bancnote (bani toleranți? lipsiți de prejudecăți?) din buzunar și i-a lăsat între noi, pe masă, apoi a pornit către bancă. Am fugit după ea. Mașina a virat la stânga, îndepărtându-se de noi. Clay pășea iute și hotărât pe trotuar, și nu s-a oprit până când mașina n-a ajuns pe strada principală.

— Erau mai multe persoane în spate, a spus ea. La mijloc se afla o persoană albă, un bărbat.

N-aveam nicio fotografie recentă de-a lui Erik, însă i-l descrisesem lui Clay cât de precis fusesem în stare: înalt și slab, de aproape 1,90, cu umeri înguști. Păr blond-cenușiu prins în coadă, piciorul drept vizibil mai scurt decât stângul, șchiopăta când mergea. Era stângaci. Pierduse o parte din funcțiile mâinii drepte. Ochii, de aceeași culoare ca apa mării la apus.

— Hai să așteptăm și să vedem dacă se vor întoarce, m-a îndemnat Clay.

A ales o altă cafenea de pe strada principală și a comandat ceva de mâncare. Ajunsesem să apreciez mâncarea din Dar es-Salaam, unde erau o mulțime de specii de pește pe care nu le mai încercasem niciodată, adesea gătiți în lapte de cocos, însă în acea

seară n-am reușit să înghit nici măcar o bucățică. Întunericul s-a lăsat peste noi exact ca un stor și luminile s-au aprins imediat, ori albastre și aspre, ori de un galben-murdar, lipsit de speranță. Așa s-au scurs două ore, apoi mașina și-a făcut din nou apariția. Femeia cu păr blond stătea în față, dar n-am putut distinge cine se afla în spate.

Clay memorase numărul de înmatriculare al mașinii, dar n-a izbutit să dea de cineva care să-i spună cine deținea autovehiculul. De bună seamă că era înregistrat undeva, numai că ea n-avea acces la aceste date.

— Oricum, era un Mercedes W140, a spus ea. Nou-nouț. S-class, un 500, cred. Îl poți obține dotat antiglonț direct din fabrică.

Închiriaserăm o mașină cu șofer pentru toată ziua. Șoferul n-avea nimic împotrivă să stea și să aștepte la o clădire distanță de numărul 102 de pe Mali Street (era plătit indiferent că se mișca sau nu, și-n felul acesta scutea benzina). Așteptam amândouă pe bancheta din spate, iar Clay transpira din abundență în costumul care-i venea prost.

Chiar înainte de unsprezece dimineața, am zărit iar mașina. A ieșit de pe alee exact cum o făcuse și cu o zi înainte, femeia stând în față, iar în spate aflându-se mai multe persoane.

— Astăzi au însoțitori, a constatat Clay.

Mercedesul era urmat de un alt vehicul, un jeep în culori de camuflaj, în care se aflau mai mulți bărbați îmbrăcați în kaki.

— Un jeep, a spus Clay. Ia uită-te cu atenție la bărbatul de pe locul din față!

M-am aplecat în față. Pe locul pasagerului, în jeep, se afla un bărbat mai în vârstă, cu un chipiu pe cap și o cămașă cu epoleți, care părea extrem de serios.

— El e comandantul, a spus Clay, șeful acestui contingent de gărzi. Îl recunoști? Se afla și el printre cei care l-au recuperat pe Erik de pe Manihiki?

— Nu, am răspuns eu. Bărbații de pe iaht erau albi, cred că erau ruși.

— Ruși?

— Cred că vorbeau ca Vladimir când se exprimau în engleză.

Clay s-a răsucit spre șofer și i-a spus ceva în swahili. Acesta a pornit motorul și a plecat în urma mașinilor, păstrând o distanță rezonabilă. I-am urmărit pe drumuri din ce în ce mai largi, apoi am văzut marea. Nu era marea mea, dar avea aceeași culoare intensă. Apoi Mercedesul și jeepul au ieșit de pe șosea și au parcat în fața unui hotel imens, numit The Kilimanjaro.

Ne-am oprit și noi, trăgând lângă bordură.

De la distanță, am urmărit cum femeia și comandantul coboară din mașinile lor, el, înalt și mătăhălos, ea, îmbrăcată cu o rochie neagră și cu părul legat la spate. Ușile din spate ale Mercedesului s-au deschis și ele și au coborât doi bărbați îmbrăcați în kaki, câte unul pe fiecare ușă, după care au privit în toate părțile, lăsând apoi să coboare, cu gesturi lente, un alt bărbat alb. Avea părul scurt, blond-cenușiu, purta un costum închis la culoare și ținea în mână o servietă maro. Când s-a îndreptat de spate, a mijit ochii din cauza soarelui, ca și cum nu era obișnuit să-l vadă. Și-a încheiat nasturii hainei, și-a mutat servieta în mâna stângă, apoi a pornit cu pași înceți către impunătoarea intrare a hotelului, șchiopătând vizibil cu piciorul drept.

Mă simțeam de parcă toți mușchii din corp încetaseră să mai primească comenzi de la creier. Nu mă puteam mișca.

— El este? a întrebat Clay de lângă mine. Kiona, el este Erik?

Am încercat să înghit. Din ochi mi-au izvorât lacrimi.

— I-au tăiat părul, am șoptit eu. L-au îmbrăcat ca să semene cu un bancher.

Am tras aer adânc în piept și am simțit cum adrenalina reîncepe să-mi alerge prin corp, umplându-mi sângele cu sârmă ghimpată, după care m-am întins spre mânerul portierei. Clay m-a prins de mână.

— Kiona, a rostit ea. Ia gândește-te! Ei știu că-l cauți și știu și cum arăți.

— Cum să știe așa ceva? am întrebat eu, simțind cum mă trădează glasul.

— Scumpo, a continuat ea, ai întrebat de el la secția de poliție care anchetează uciderea a două persoane care lucrau pentru Yinhang Dengi Finance, crezi că ei nu discută unul cu altul? Pe lângă asta, ai fost la el acasă și ai vorbit cu soția lui…

— Nu era soția lui, am întrerupt-o eu. Au convins-o să pretindă acest lucru din vreun motiv anume, aceea nu era soția lui. Iar acela nu era fiul lui.

— N-ai de unde să știi, m-a contrazis Clay.

— Ba știu, am spus eu. Știu.

— Și ai privit direct în camera lor de supraveghere, montată pe sediul principal din Londra. Deci, ei știu cum arăți.

— Totuși, nu știu cum mă numesc, am continuat eu. Nu știu că sunt de pe Manihiki. Și nu m-au văzut când au venit să-l ia de pe insulă. I-am auzit discutând între ei, dar ei nu m-au văzut, știu sigur că nu m-au văzut.

— Chiar și așa, tu nu poți intra în acel hotel, a insistat ea. Folosește-ți creierul! Ei știu că tu știi mai multe decât lași să se înțeleagă. Altfel, de ce ai apărea ca să pui întrebări despre Erik, la doar câteva luni după ce l-au săltat? Ai străbătut tot drumul de la Los Angeles încoace și ai fost exact la fosta adresă la care a lucrat el în Londra. Probabil că le-a trecut prin cap că s-ar putea să apari și aici, chiar dacă nu li s-a părut foarte probabil.

— Și-atunci zici să renunț? În momentul ăsta, când știu unde se află?

Acum deja țipam.

— Calmează-te, a zis ea. Tu nu poți apărea acolo, dar eu pot.

Am tras de mai multe ori aer în piept.

— Te-au văzut și pe tine, am spus eu. Pretinsa soție te-a văzut. Probabil că le-a spus despre tine.

— Ei au văzut-o pe Clay, m-a contrazis Clay. Nu l-au văzut pe Frank.

Și cu asta, a deschis ușa și a ieșit pe asfaltul încins.

Orele acelea petrecute pe bancheta din spate a mașinii înfierbântate, parcate în fața hotelului The Kilimanjaro, mi s-au părut nesfârșite. Șoferul adormise cu capul dat pe spate, sforăind zgomotos, cu gura deschisă. Am continuat să privesc cu atenție intrarea în hotel, încercând să-l disting pe Erik prin ușile de sticlă. Tot soiul de oameni intrau sau ieșeau din holul lung al hotelului, un adevărat conglomerat de sticlă cu multiple turnuri și steaguri, ce avea în fața intrării principale un sens giratoriu, în care trăgeau mașinile ca să-și deșerte pasagerii. Atât Mercedesul încăpător al lui Erik, cât și jeepul mai mic fuseseră luate și parcate în altă parte, însă nu știam unde anume. Fiecare bărbat alb care ieșea din hotel era el, fiecare femeie cu părul blond era răpitoarea lui. În cele din urmă, am devenit atât de disperată să fac pipi, că a trebuit să mă reped într-o cafenea din josul străzii ca să merg la toaletă (le-am dat o bancnotă drept mulțumire, fără să știu ce valoare avea) și când m-am întors, eram deja convinsă că el dispăruse pentru totdeauna.

Nu dispăruse, cum s-a dovedit până la urmă, deoarece Clay s-a întors la mașină, cam după o oră.

— Unde ai fost? m-am văicărit eu. Ce-ai făcut atâta timp?

Șoferul s-a trezit cu un geamăt, a pornit motorul și a băgat mașina în viteză. Clay i-a zis ceva în swahili și el a oprit iar motorul.

— Au la dispoziție o sală în aripa pentru conferințe, a spus ea. Camera este păzită de două rânduri de gărzi, tipii de la bancă îmbrăcați în kaki și cu șepci pe cap, și încă un grup în uniforme închise la culoare, echipați cu stații radio.

— Și asta ce înseamnă?

— Că negociază ceva, a răspuns Clay. Nu știu cine și pentru ce.

— Cine poartă negocierile?

— Erik, presupun. Ori de câte ori se mișcă din loc, el se află la mijloc.

— L-ai văzut?

— Nu de când au intrat în sala din aripa pentru conferințe.

Gândul acesta mi-a provocat amețeli, faptul că el chiar se afla acolo, de cealaltă parte a acestor panouri de sticlă. Stătea într-o

cameră cu scaune și mese, discutând cu alți bărbați, și-l puteam zări cu ochiul liber.

— Clay, poți vorbi cu el? Îl poți face să rămână singur?

Ea a căzut pe gânduri câteva clipe.

— Aș putea face asta când se duce la toaletă, la urma urmei, dar de ce-ar avea el încredere în mine?

— O pot face eu! am sărit dintr-odată. Pot vorbi cu el, mă pot ascunde în toaleta bărbaților!

O, ce surprins ar rămâne, ce idee minunată, nu mă puteam abține să nu râd în hohote.

— Tot locul acela colcăie de gărzi, a continuat Clay. Lângă cabinele de toaletă stau membri ai personalului care oferă prosoape curate. Și nu te vor lăsa să intri în toaletele bărbaților.

Mi-am strâns pumnii tare de frustrare.

— Intru să văd cine negociază cu cine, a continuat Clay. Să nu pleci nicăieri, stai aici și gata.

I-am promis că o s-o ascult.

Vântul îmi foșnea prin plete la fel cum se întâmpla pe Manihiki. Îmi lăsasem șalul în mașină, iar de câteva ore privisem cu atenție oamenii care intrau în hotel, însă nu văzusem nici măcar o femeie musulmană care să fie neînsoțită. Așa că m-am îndreptat către intrarea în hotelul Kilimanjaro, îmbrăcată cu o fustă lungă și neagră și o bluză cu mânecile suflecate până la coate, ținând strâns de geanta mea: o femeie vestică, destul de excentrică, aflată în vacanță într-un paradis exotic, probabil susținută financiar de un tată bogat sau de un soț mai în vârstă (un iubit ieșea din discuție, altfel ar fi trebuit să fi fost îmbrăcată mai elegant).

Am trecut pe lângă mai multe gărzi îmbrăcate în costume gri. Un bărbat cu un joben pe cap, îmbrăcat într-un costum verde, întâmpina oaspeții care treceau dincolo de ușile de sticlă. În timp ce mă îndreptam cu pași grăbiți spre el, acesta a venit să mă întâmpine și m-a privit de sus în jos, apoi de jos în sus. I-am arătat zâmbetul meu cel mai larg.

— Bună seara! am rostit eu pe un ton vesel, fără să încetinesc pasul.

El s-a încruntat și a deschis gura să zică ceva, însă eu deja mă aflam în holul de la intrare unde se simțea aerul condiționat. Podeaua era enormă, netedă ca oglinda, ca marea netulburată de vânt, așa că abia îndrăzneam să calc pe ea, de teamă să nu alunec și să cad pe spate. Holul de la intrare era cel mai vast spațiu interior pe care-l văzusem vreodată, în afară de Catedrala St. Paul's. Senzația de imensitate era amplificată de tavanul jos. Luminile încastrate în podea creau adevărate insule strălucitoare.

Am înaintat încet pe lângă un perete. Personalul hotelului era numeros. Grupuri-grupuri stăteau și așteptau în spatele unor birouri de recepție și tejghele, alții așteptau cuminți în spatele unor pupitre pe care erau așezate telefoane masive. Am văzut toaletele pe un coridor lateral, observând, totodată, și femeile îmbrăcate în uniforme care așteptau afară, întinzându-le prosoape curate celor care ieșeau. Oaspeții stăteau pe canapele, citind ziare și reviste și bând cocteiluri în fața unor măsuțe cu design elaborat, iar într-un colț se zărea un bar sclipitor. În

capătul holului principal se aflau lifturile, care-și duceau oaspeții în camerele de la etaje. Lângă ele se afla o scară îngustă, iar dincolo de ea, centrul de conferințe.

— Domnișoară, vă pot ajuta cu ceva?

Din spatele unui pupitru îmi surâdea o femeie. Pe un stand, în partea ei dreaptă, erau așezate mai multe ghiduri turistice, iar eu m-am așezat pe un scaun din fața pupitrului și i-am zâmbit la rândul meu.

— Mulțumesc, am spus eu.

— Sunteți cu un grup? a întrebat femeia. Venită cu vreo cursă privată, poate?

— Doar eu și tatăl meu, am răspuns. El este în interes de afaceri, așa că am profitat de ocazie ca să vin până aici.

— O! a făcut femeia, al cărei zâmbet a devenit și mai larg. Ce adorabil! Prima oară în Tanzania?

— Pentru mine, da, am răspuns. Nu și pentru tatăl meu.

Femeia a bătut încântată din palme, iar eu am aruncat o privire peste umărul ei, în direcția aripii pentru conferințe. Nu se zărea nicio mișcare.

— O, vă așteaptă atâtea experiențe minunate! Ce fel de safari v-ar interesa în mod deosebit?

— Safari?

— Echivalentul în swahili pentru călătorie, dar a ajuns să însemne călătorii cu scopul de a vedea animalele în mediul lor natural.

Femeia s-a întins după câteva broșuri, pe care mi le-a întins în timp ce a continuat să vorbească.

— Aici, în Tanzania, avem cele mai frumoase și mai celebre parcuri naturale din lume. În Serengeti sunt cele mai multe animale sălbatice din toată Africa, savana se întinde cât vezi cu ochii, trebuie neapărat să o vizitați. Și chiar acum, migrația se află la apogeu, de altfel, singura de acest gen de pe toată planeta, 1,6 milioane de animale urmând ploile, turme imense de gnu…

Mi-am adus aminte de Regele Leu, desenele animate cu leul al cărui tată moare după ce este călcat în picioare de o turmă de gnu. De bună seamă că femeia rostise de nenumărate ori același

discurs, pentru că nici n-a observat când am început s-o ignor, apucând mecanic broșurile din mâna ei, în timp ce-mi concentram atenția asupra aripii pentru conferințe.

— …cel mai înalt munte din Africa, Kilimanjaro, o femeie puternică ca dumneavoastră sigur ar putea face o ascensiune pe el. Ar trebui să zburați până la Arusha, care și el este un oraș foarte interesant, unde…

Un grup de bărbați intra în hol venind dinspre aripa pentru conferințe, și toți purtau costume închise la culoare și căști în urechi. Au trecut pe lângă mine și s-au îndreptat spre lifturi, însă niciunul nu semăna cu bărbații din mașinile care plecaseră de la Yinhang Dengi Finance. M-am străduit să mă concentrez iar la ce zicea femeia.

— …și Stone Town, pe care UNESCO îl ia în considerare pentru a fi numit Sit din Patrimoniul Universal, Freddie Mercury, solistul trupei rock Queen, s-a născut acolo, puteți vizita casa în care a copilărit, acum există acolo și un muzeu, un magazin de suveniruri la parter…

Mi-a dat o broșură despre Zanzibar. Am luat-o și m-am ridicat în picioare.

— Vă mulțumesc, am rostit eu. Am acum o mulțime de idei de luat în considerare.

Și-a terminat brusc discursul și zâmbetul i-a dispărut de pe buze.

— Vreți să faceți o rezervare aici și acum?

Am așezat scaunul la loc sub birou și am băgat ghidurile turistice în geanta mea transversală.

— Cred că ar fi bine să discut mai întâi cu tatăl meu.

— Firește, a spus femeia. Eu sunt aici până la zece seara.

Am cumpărat în schimb o carte de la ea, *Dealurile verzi ale Africii*, de Ernest Hemingway, apoi am plecat și m-am așezat pe una dintre canapelele acelea adânci. Am încercat să citesc, dar mi-era imposibil. Privirea continua să mi se abată către aripa pentru conferințe ori de câte ori se zărea vreo mișcare în acea direcție.

— Interesant material de lectură, a spus un bărbat care stătea pe o canapea vizavi de mine.

Vorbea ca Laura, dar arăta precum Clay (sau, mai degrabă, Frank). Cred că era originar din Marea Britanie sau cel puțin locuise acolo.

M-am uitat la carte de parcă nu știam ce anume citeam

— Credeam că e roman, am răspuns eu, dar par a fi mai degrabă amintiri de la vânătoare ale autorului.

Bărbatul a încuviințat și a împăturit ziarul pe care-l citise.

— Hemingway a scris un roman despre același safari, *Zăpezile de pe Kilimanjaro*, care este mult mai interesant. Este despre un romancier care se căsătorește cu mai multe femei bogate și nu ajunge niciodată să-și atingă adevăratul potențial. Se termină cu moartea lui din cauza unei cangrene, pe o câmpie de la poalele lui Kilimanjaro. Știai că acel munte este adesea numit „Casa Domnului“?

S-a ridicat în picioare și a înconjurat măsuța, apoi s-a așezat pe canapea, lângă mine.

— Vii des în Dar?

Am murmurat ceva și m-am îndepărtat de el, simțind un fior rece pe spate, iar prin fața ochilor mi-au trecut repede o chică de păr roșcat și niște dinți orbitor de albi.

— Deci ce părere ai despre țara mea?

Adică tipul nu era britanic.

— Este… foarte interesantă.

Bărbatul a oftat.

— E un fel de a spune. Avem o mulțime de probleme, să știi, n-am cum să neg acest lucru.

S-a apropiat și mai mult de mine.

— Știi de ce? a continuat el. Africa n-a luat niciodată lucrurile prea în serios. N-am fost nevoiți niciodată să cooperăm. Aici nu există o tradiție a democrației, oamenii nu s-au văzut niciodată siliți să cadă de acord asupra unui lucru. Am găsit întotdeauna ce ne trebuie exact în fața ușii, fructe, legume și animale pe care să le vânăm, n-a trebuit niciodată să sădim ceva sau să ne facem griji în privința proviziilor.

S-a aplecat apoi spre mine.

— Îți pot arăta clubul naval, dacă vrei, a continuat el. Roald Dahl a petrecut o groază de timp acolo, știai că sursa lui de inspirație pentru *Charlie și fabrica de ciocolată* a fost o fabrică de ciment din oraș?

— Mersi, am răspuns, ridicându-mă în picioare, cu geanta într-o mână și cu cartea în cealaltă, dar acum trebuie să plec ca să mă întâlnesc cu soțul meu.

Când Clay s-a întors în mașină, eu eram deja în spate și o așteptam (cu șalul înfășurat la loc). Mi-a fost un pic rușine, dar nu prea tare. Nu mă văzuse nimeni, de asta eram sigură. Însă Clay, în ciuda pielii negre, se vedea că era palidă, și mi-a tăiat-o scurt, cu un gest al mâinii, refuzând să-mi răspundă la întrebări.

— Vorbim despre asta după ce ne întoarcem în cameră, a spus ea.

Tipul de la recepție dorea plata pe încă o săptămână. De data asta Clay n-a mai protestat și i-a întins un teanc de șilingi. A pornit greoi în sus pe scări, fără să mă aștepte și pe mine. Imediat după ce am închis ușa în spatele nostru, Clay s-a întors spre mine, cu ochii larg deschiși.

— Negociază cu Mobutu, a început ea, ca și cum asta ar fi explicat totul.

Probabil că păream nedumerită, deoarece Clay s-a așezat lângă mine pe pat și m-a privit în ochi.

— Dictatorul Republicii Democrate Congo, a precizat ea, gesticulând într-o direcție care probabil că era vestul. Țara vecină, care e pe locul al doilea ca mărime printre țările din Africa. Doldora de cupru, aur, petrol și alte resurse naturale. Mobutu conduce țara încă din anii șaizeci. Trebuie să aflu ce se petrece.

S-a ridicat în picioare.

— De unde știi că negociază cu el? am întrebat-o eu.

Clay a clipit.

— L-am văzut intrând în sală, înconjurat de gărzi de corp.

— Dar, am insistat eu, de unde știi că era chiar Mo, Mob…?

— L-am recunoscut, cu căciula lui din piele de leopard și așa mai departe.

Fără îndoială că Moana ar fi știut din prima cine era, dar eu nu aveam toate cunoștințele ei.

— Și numele lui este… Mobutu?

— Numele lui întreg este ceva de genul Mobutu Sese Seko Koko Ngbendu Wa Za Banga, nu-mi mai amintesc exact. Oricum, înseamnă Războinicul atotputernic al tuturor, grație durabilei și neclintitei sale dorințe de a birui, mergând din cucerire în cucerire, lăsând o dâră de foc în urma lui.

— Sună destul de modest, am concluzionat eu.

— A fost prieten bun cu Nicolae Ceaușescu, a continuat Clay, dar când a văzut că nici asta nu-mi suna cunoscut, a ieșit din nou în noapte, închizând ușa în urma ei.

Am mâncat câteva din fructele pe care le cumpăraserăm (după ce le-am spălat cu apă din sticle, așa cum îmi spusese Clay să procedez — mi se părea exagerat, dar ea știa mai multe despre lume decât mine).

Apoi m-am întins pe pat și am așteptat. Cartea despre *Dealurile verzi ale Africii* era destul de banală, Hemingway a irosit prima jumătate a poveștii discutând despre diverși scriitori americani de care nu auzisem niciodată, așa că mi-ar fi venit extrem de greu să mă concentrez la text chiar și dacă n-aș fi tresărit la fiecare zgomot din apropiere. Am frunzărit a doua parte, o descriere a unei expediții de vânătoare, însă în cea de-a treia parte Hemingway menționa și autori despre care auzisem câte ceva: Tolstoi (care era superb, adoram *Anna Karenina*) și Dostoievski (care era cam plictisitor, citisem doar jumătate din *Crimă și pedeapsă*, după care o lăsasem baltă). Dar poate că ar fi fost o experiență interesantă, dacă n-aș fi fost eu atât de agitată.

În cele din urmă am abandonat cartea și am scos din geantă ghidurile turistice pe care le primisem la hotel. Era uluitor cât de multe lucruri aveai la dispoziție ca să te distrezi. Cele mai interesante broșuri erau reclamele la safariuri în care puteai merge să observi animalele în habitatul lor natural, în savană. Acolo natura era complet netulburată, am citit eu, și nu fusese niciodată exploatată de om. Arăta la fel de milioane de ani, era locul de unde proveneam cu toții, leagănul lui Homo sapiens.

M-am gândit la toate acele animale din câmpiile acoperite de iarbă ce se întindeau cât vedeai cu ochii, la cum se luptau pentru supraviețuire, la fel ca noi, și la cât de neîndurătoare era natura. Antilopele dădeau naștere puilor, îi iubeau și-i apărau, iar leoaicele dădeau naștere unor pui care făceau tot ce le stătea în puteri pentru a se putea hrăni, iar ca să poată supraviețui unii, trebuia să moară alții. Care era rostul acelor bătălii? Bine, supraviețuirea speciei, dar pentru animale, ca indivizi? Și exista oare vreo diferență între ele și noi, oamenii? Munceam și ne chinuiam și nășteam copii, și făceam tot ce puteam pentru a fi acceptați și respectați în cadrul grupului, căutam pe cineva care să ne răspundă la dragoste prin dragoste, dar apoi, ce?

M-am ridicat în fund pe pat, privind acoperișurile clădirilor din Dar es-Salaam. Erik era pe-acolo, pe undeva, în același oraș. De partea cealaltă a acestui ocean și a celuilalt erau copiii și părinții mei, într-un loc căruia îi aparțineam și eu. Oare aveau vreun rost toate aceste eforturi ale mele? Oare experiențele prin care trecusem până acum, atât bune, cât și rele, valorau ceva? Aveau ele vreun rost, cu excepția trecătoarei senzații pe care o aveam în acel moment? Asta era tot? Oare să fi fost totul atât de simplu? *Și-atunci, ce rost mai aveau toate astea?*

Înțelegeam mai bine căile Domnului când priveam de deasupra lucrurilor, firește, însă ar fi fost o binecuvântare să știm.

Ideea că și reciproca putea fi de fapt adevărată, că ar fi fost un adevărat iad pentru noi să cunoaștem sensul vieții, a fost ultimul lucru care mi-a trecut prin minte înainte de a adormi.

M-am trezit scuturată de Clay.

— Îmbracă-te cu niște haine occidentale, a zis. Mergem să ne cazăm la Hotelul Kilimanjaro.

Nu ne-am mai deranjat să luăm un taxi. Nu aveam nevoie de valize, spusese Clay, așa că le-am lăsat în cameră (pentru care plătisem, la urma urmei, iar camera se afla la etajul al patrulea). Clay mi-a cerut să renunț la „geanta aia hidoasă“ (care mai fusese o dată în hotelul Kilimanjaro, dar nu i-am spus lui Clay). Ea și-a luat o mică servietă în care și-a pus pașaportul și portofelul, și nimic altceva. Mi-am ascuns geanta sub saltea, aproape de piciorul patului.

Zorile puseseră deja stăpânire pe mare parte din cer când am ieșit pe străzile aproape pustii.

— Clar pute a prost-gust ostentativ, a spus Clay pe când ne apropiam de fațada enormă a hotelului. Cred că a fost construit pe la mijlocul anilor șaizeci.

— În 1965, am precizat eu, dat fiind că citisem deja ghidurile turistice. O sută optzeci de camere și săli, cu vedere ori la mare, ori către oraș.

Erau o mulțime de camere libere, iar noi am cerut una cu ferestre spre oraș. Clay și-a confirmat identitatea folosindu-se de pașaportul emis pe numele Ritei Hollingworth, iar ora târzie (sau matinală) a făcut ca tipul de la recepție să nu bage de seamă. Ne-a dat o cheie grea și ziarul din ziua respectivă, apoi am luat liftul către etajul unu. Clay și-a așezat servieta pe pat, apoi s-a proțăpit în spatele draperiei ca să se uite pe fereastră.

— Perfectă, a spus apoi.

— Ce anume? am întrebat eu.

— Vederea spre intrare și spre aleea de acces.

— Și, deci, ce căutăm aici?

A dat drumul draperiei și s-a așezat pe patul dublu.

— Nu-l poți aborda pe Erik în hol sau în alte spații publice, a spus ea. Nu-ți promit nimic, chiar nu pot, dar dacă voi doi veți avea ocazia să stați de vorbă, acest lucru va trebui să aibă loc într-o cameră.

A făcut un gest vag către încăperea în care ne aflam acum. Inima a încetat să-mi mai bată în piept.

— Crezi? am întrebat eu.

— Nu cred nimic, vorbesc doar pur ipotetic, a continuat Clay. Dar putem face o încercare. Mă gândeam că i-ai putea scrie un bilet lui Erik.

Nedumerită, m-am uitat în jur după hârtie și pix.

— Pe birou, a spus Clay, arătându-mi unde să caut.

Hârtia avea antetul și adresa hotelului. Pixul îmi tremura în mână, iar mintea îmi era complet goală.

— Ce-ar trebui să-i scriu?

— Ceva care să-l convingă că ești tu, fără să menționezi vreun nume.

Pulsul mi-a încetinit. Desigur.

Am scris traducerea în engleză a versurilor acelui cântec suedez:

Dacă ai fi o mare, eu aș fi un val,
Dacă ai fi cerul, eu aș avea aripi.
Poți avea încredere în Clay, persoana care-ți aduce acest bilet.
Sunt aici, trebuie să ne vedem.

Clay a citit iute biletul și l-a băgat în buzunarul de la jachetă. Apoi a înhățat pixul și câteva coli de hârtie și le-a strecurat și pe acestea în celălalt buzunar.

— În ceea ce-l privește pe Mobutu, a spus ea, îndemnându-mă să iau loc, iar eu m-am așezat cuminte pe fotoliu. Am luat legătura cu un prieten vechi, să-mi dea mai multe informații.

M-am gândit câteva secunde la spusele ei, la faptul că însoțitoarea mea avea „prieteni vechi“ peste tot. Ea mi-a înțeles în mod greșit tăcerea, deducând că deja uitasem cine era Mobutu.

— Dictatorul Republicii Democrate Congo, mi-a explicat ea. A ajuns la putere în 1965, cu ajutorul CIA. De atunci, a uneltit în secret cu oricine și cu orice stat sau organizație dispusă să stabilească vreo înțelegere cu el.

— A uneltit, am spus eu. Ce înseamnă asta?

— Se presupune că ar avea aliați fideli printre americani, dat fiind că ei sunt cei care l-au urcat pe tron, deși se pare că se arată extrem de mândru că-și poate măsura puterile mai ales cu SUA.

Face înțelegeri și sprijină orice tip de ideologie politică dacă în felul ăsta obține vreun avantaj.

— Ce fel de înțelegeri? Și de ce este atât de controversat?

— Cum spuneam, RDC dispune de imense cantități de resurse naturale, minerale rare, diamante și petrol, aur și cupru, iar Mobutu ar fi dispus să le vândă oricui. Embargourile internaționale, sancțiunile impuse de ONU, restricții peste restricții — el le ignoră pe toate și iată și de ce: Mobutu conduce RDC-ul ca pe propria sa afacere privată. Toate veniturile pe care le produce țara îi intră lui în buzunar, nu în cuferele statului, iar acest lucru se întâmplă de aproape treizeci de ani. Este unul dintre cei mai bogați oameni de pe planetă sau cel puțin unul dintre cei mai bogați dictatori.

— Atunci, am continuat eu, de ce americanii sunt de acord cu asta?

— Pentru că totul se face pe ascuns, a răspuns Clay. Lui nici în vis nu-i trece prin cap că poate stabili astfel de înțelegeri în propria lui țară. Totul are loc pe un teritoriu neutru, cum este Hotelul Kilimanjaro din Dar es-Salaam.

Lumea parcă se clătina cu mine.

— Stabilește înțelegeri ilegale? Cu Erik?

— Cu Yinhang Dengi Finance.

— Legat de ce?

— Ceva ce are legătură cu dolarul, a fost răspunsul lui Clay. Ceva ce-ar afecta Rezerva Federală a SUA, altfel n-ar avea nevoie de prezența lui Erik aici.

Clay s-a uitat la ceasul de la mână.

— N-ar trebui să mai revină aici pentru o bucată de vreme.

S-a lăsat greoi pe pat, și-a azvârlit pantofii din picioare, și-a tras picioarele în pat și apoi și-a așezat bine pernele, una peste alta, sub cap. Am privit pe geam, lumina zilei venea la fel de repede ca întunericul. Soarele răsărise deja aici, la fel cum răsărise și-n Republica Democrată Congo. Probabil că în țara aceea trăiau milioane de oameni, trădați și exploatați de conducătorul lor: lucrurile pe care ni le facem unii altora, noi, Homo sapiens.

M-am uitat la Clay, întrebându-mă ce-i trecea prin minte.

— Îți faci griji din cauza fetelor? am întrebat-o.

Ea s-a gândit o vreme înainte să-mi răspundă.

— Da, a zis. Mă mândream foarte mult cu ele. Sper că acum are cineva grijă de ele.

— Chiar crezi asta?

— Beverly va fi bine, dar celelalte? Sinceră să fiu, mă îndoiesc.

Era ceva insuportabil de laconic în glasul ei. Apoi a continuat să vorbească despre Bongo, care probabil fusese deja trimisă acasă la mama ei bolnavă, dacă nu cumva mama ei fusese prinsă chinuindu-și fiica mai mică la fel cum o făcuse și înainte cu cea mare, iar Bianca avea să ajungă din nou la vreo casă de copii, după care avea să sfârșească iar pe străzi.

— Dar vor avea o mulțime de amintiri din anii petrecuți cu tine, am spus eu. Încredere în forțele proprii, recunoașterea faptului că valorează și ele ceva, lucruri care le vor ajuta să spună „nu“ atunci când lumea va încerca să profite de ele.

— E un gând minunat, a spus Clay, dar nu foarte realist.

M-am gândit la Erik, care probabil era deja în drum spre Hotelul Kilimanjaro, și la posibilitatea de a-l vedea: oare aveam să-l văd? Sau era doar o dorință imposibil de îndeplinit?

— Dar King? am întrebat-o. Cu el ce se va întâmpla, și cu Laura?

— King va rămâne în azilul din Santa Monica, nu-i va face plăcere, însă sunt acolo oameni condamnați la o astfel de viață. Cineva va trebui să continue să-i facă rost de cărți și reviste științifice, lucru care-l va liniști. Laura va sfârși în închisoare dacă nu va renunța la furnizorii de droguri, și nu va renunța, sunt sigură. Femeia aia n-are absolut deloc coloană vertebrală, e trăsătura ei de caracter cea mai distinctă. În afară de narcisism, evident.

M-am gândit o vreme la afirmațiile ei, la părerea ei critică, la evaluarea obiectivă a caracterului Laurei.

— Și-atunci, de ce ai mai lăsat-o să se mute cu voi? am întrebat eu. De ce-ai mai avut grijă de ea, dacă știai cum e?

— Nu putem alege să ignorăm, pur și simplu, lucruri doar pentru că nu ne plac, a răspuns ea. Toleranța înseamnă acceptarea și sprijinirea persoanelor și a lucrurilor care sunt diferite de noi.

Altfel, capacitatea de a fi tolerant n-ar mai reprezenta nicio provocare pentru noi.

M-am gândit o vreme la asta, la bunica Vaine, căreia nu-i plăceau albii, dar care n-avea nicio problemă cu Barbie sau cu alți băieți efeminați la fel ca el, la mama Evelyn, care ducea o viață la care poate nu visase niciodată, dar care avea grijă de oricine îi ieșea în cale, indiferent prin ce împrejurări, și la King, care-și sacrificase trupul pentru țară încă înainte de a fi ieșit din adolescență.

Așa că am întrebat-o pe Clay:

— De ce faci toate astea? De ce mă ajuți?

Ea a rămas o vreme întinsă în pat fără să zică nimic, în costumul ei lipsit de formă.

— Nu e un sacrificiu, să știi, a rostit ea în cele din urmă. Este un scop în sine. N-aș fi putut rămâne în SUA, n-aș fi făcut față într-o pușcărie federală. Sunt prea ciudată. Tu mi-ai oferit un motiv ca să merg mai departe.

S-a uitat iar la ceas, după care s-a ridicat și și-a încălțat iar pantofii.

— Cobor și intru într-o cabină din toaleta bărbaților, ca să aștept acolo.

— Crezi că va veni?

S-a oprit la ușă.

— A venit o dată, ieri, însoțit de două gărzi de corp. Cei doi nu au intrat cu el, în schimb au așteptat afară. La capătul șirului de cabine se află o toaletă pentru persoane cu dizabilități, care se poate încuia, așa că l-aș putea convinge să intre acolo, ca să putem discuta. Îi voi da numărul camerei noastre, apoi vom vedea dacă va putea urca până aici.

— Trebuie să meargă planul ăsta, am rostit eu încet, aproape inaudibil.

— Am să iau cheia cu mine, a continuat Clay. Deschide ușa doar dacă bate cineva tare, de patru ori.

Apoi a dispărut pe hol.

M-am așezat la biroul din camera de hotel, privind orașul și așteptând, însă n-a bătut nimeni la ușă. Camera avea un minibar plin cu băuturi și snackuri; am băut apă și am mâncat o pungă cu alune când mi s-a făcut foame. Nori negri veneau dinspre est, iar asta sugera că vor fi și tunete. Voiam să plâng, dar îmi simțeam ochii fierbinți și uscați.

Unul dintre ziarele primite era în engleză, așa că l-am luat și-am început să-l frunzăresc. Am dat peste un articol lung despre o țară învecinată cu Tanzania, Rwanda, despre care nu auzisem niciodată. Nu urmăream știrile internaționale, dar poate ar fi trebuit să aflu ce se petrecea în Rwanda în acele luni ale anului 1994. Nu știam nimic totuși. Eram complet nepregătită pentru conținutul articolului, pentru descrierile făcute unui grup de persoane din acea țară pornit să atace și să-și ucidă vecinii. Nu știa nimeni cu exactitate câți oameni muriseră, dar erau cel puțin o jumătate de milion, poate chiar de două ori mai mulți. A trebuit să recitesc fraza, dar m-am convins că citisem bine de prima dată. Transmisiuni radio mustind de ură incitau un grup numit hutu să extermine un alt grup de oameni, numit tutsi. Erau de fapt aceiași oameni, vecini și colegi, însă scindarea politică dusese la un conflict pentru putere și influență. Totul începuse pe 6 aprilie, cu trei zile înainte ca eu să aterizez la Los Angeles. Președintele Juvénal Habyarimana pornise negocieri de pace în orașul Arusha din Tanzania (din care, potrivit ghidului turistic și femeii care vindea excursii, puteai zbura cu avionul ca să vezi animalele din savană), iar avionul acestuia urma să aterizeze în Rwanda, însă fusese doborât la pământ, omorându-i pe toți cei aflați la bord. Și așa a început genocidul. O femeie pe nume Elizabeth le-a povestit autorilor articolului cum ea și familia ei căutaseră ajutor în biserică, deoarece crezuseră că vor fi în siguranță în casa Domnului, însă niște bărbați veniseră și turnaseră benzină peste ea, apoi îi omorâseră pe bărbați în bătaie, cu bâte și macete. Cinci mii de oameni muriseră în acea biserică; ea se ascunsese într-o plantație de bananieri și scăpase cu viață. O altă femeie, Sarah, spunea că obișnuia să cânte în corul bisericii din satul ei, iar într-o zi pastorul le vorbise despre tutsi, grupul ei,

numindu-i gândaci de bucătărie, animale cărora le lipsesc caracteristicile oamenilor. După ce a plecat acasă de la biserică, mai mulți bărbați au pândit-o. I-au retezat un braț și i-au omorât bebelușul de șase luni. Rebecca, o altă femeie, avea două fiice, de zece și doisprezece ani. Soțul și fiicele ei erau morți acum, iar ea fusese violată de milițieni până-și pierduse cunoștința, și acum era însărcinată. Avea de gând să-și omoare copilul după ce-l va naște, spunea ea. Am lăsat ziarul jos, simțindu-mi mâinile amorțite. Cum era posibil așa ceva? În casa Domnului? Servitori ai Domnului, vecini, colegi?

Ploaia lovea în fereastră, însă nimeni nu bătea la ușă. În cele din urmă, încuietoarea a scos un clic și ușa s-a deschis scârțâind discret.

Clay a pășit în cameră, calmă, dar palidă. M-am ridicat în picioare, cu mâinile atârnându-mi amorțite pe lângă corp.

— Kiona, a început ea, împingându-mă la loc pe fotoliul de lângă birou. Biletul tău a funcționat de minune. Am intrat amândoi în toaleta pentru persoane cu dizabilități, unde am rămas cam trei minute. Nu te poate vedea, e imposibil.

Am încercat să mă ridic, dar ea și-a lăsat mâna pe umărul meu.

— Ia loc, te rog. Erik avea febră, nu vorbea coerent. Asta a zis el, cuvânt cu cuvânt, stai așa, că am notat totul imediat după aceea…

A scos biletul la iveală și a citit de pe el:

— „Ei cred că actul fiduciar s-a pierdut, dar el se află în cutia de valori. Numărul de cont și codul sunt într-o cutie de valori în lund.“

Clay m-a privit cu atenție.

— Știi ce înseamnă asta, lund?

Am închis ochii.

— E un oraș, am răspuns eu. Lund. Erik și-a luat doctoratul acolo. Există și o catedrală în oraș. Și ce-a mai zis?

— „Nu pot obține accesul la fondurile din acel cont, ei cred că toate codurile au dispărut.“

— Ei cred că totul s-a scufundat odată cu vasul, am răspuns eu.

— Vasul?

— Iahtul lui Erik, Santana.

— Au nevoie de fonduri suplimentare pentru a finaliza proiectul, într-un alt cont, de aceea se află Mobutu aici.

Clay a rupt biletul în bucăți, apoi a mers la baie, a aruncat bucățile în toaletă și a tras apa după ele.

— Mobutu a cerut o dovadă că sunt o bancă în regulă, de aici și șarada cu sucursala de pe Mali Street. Iar el nu face afaceri prin intermediari. Pentru că i s-a spus că Erik are acces la acel dosar, el, sau mai degrabă Sebastian Andersson, ar trebui să fie semnatarul oficial din partea firmei cu care face afaceri Mobutu — Yinhang Dengi Finance Tanzania.

Nu pricepeam o iotă din ce zicea ea.

— Ce proiect?

— Au de gând să cumpere cinci bănci americane majore, a răspuns ea. Are de-a face cu controlarea Sistemului Rezervei Federale, dar Erik n-a avut timp să-mi spună mai multe. Știi despre ce bancă este vorba, cea în care se află acele conturi?

M-am ridicat în picioare, gata să încep să plâng.

— De ce face Erik așa ceva? De ce-i ajută?

— Pentru că-l forțează. Kiona, lui nu i-a mai rămas nimeni din familie. I-au omorât părinții, dar mai există și alții…

Vântul sufla cu putere pe la geam, norii goneau pe cer, iar ei îi omorâseră mama? Tatăl? M-am rezemat de birou, ca să nu cad.

— Îți amintești avionul de pasageri care s-a prăbușit în martie, a continuat Clay, zborul acela între Frankfurt și Moscova? S-a prăbușit chiar înainte de aterizare, fără nicio explicație, iar cutia neagră n-a mai fost găsită.

Am mers înapoi, spre ușă, nu, nu auzisem de niciun avion prăbușit, nu de acesta, și nici despre cel în care murise președintele Juvénal Habyarimana, de ce pomenea Clay de avioane prăbușite?

— I-au spus că ei erau autorii și că de Erik depinde dacă vor urma și altele.

Am început să râd, căci toată situația era complet absurdă.

— Kiona, a insistat Clay, făcând un pas spre mine, Erik spune că trebuie să plecăm de-aici. Trebuie să facem ce ne-a spus, imediat!

M-am tras înapoi, dându-i peste mâna pe care o întinsese spre mine.

— Kiona, noi nu putem face nimic aici, Erik va părăsi și el Dar cât de curând. Au terminat aici, mai au doar câteva documente de semnat. Kiona, ascultă-mă…

Panica m-a azvârlit în beznă, Erik urma să plece din Dar?

— Unde?! am răcnit eu. Unde-l duc?

— Kiona, liniștește-te, nu țipa…

A încercat să mă prindă, dar i-am scăpat din brațe, apoi m-am năpustit afară din camera de hotel, fugind pe hol, apoi pe scări în jos, și ajungând în holul principal. Clay a fugit după mine, dar eu am fost mai iute, alergând pe lângă lift, pe lângă femeia cu ghidurile turistice, pe lângă canapele și măsuțe de cafea, apoi i-

am văzut, deja ieșiseră din hotel și urcau în mașinile parcate în față, în Mercedesul acela masiv și în jeepul în culori de camuflaj. Urma să dispară iar în neant, și eram sigură că nu aveam să-l mai găsesc dacă dispărea și de data asta, știam acest lucru, așa că m-am aruncat printre uși și am ieșit afară, în ploaia torențială, și am urlat cât de tare am putut:

— Sebastian! Sebastian! Așteaptă!

Toată agitația din jurul mașinilor a încetat dintr-odată, toți ochii s-au întors spre mine. Erik, care aproape că se urcase deja pe bancheta din spate, s-a oprit și s-a îndreptat de spate, apoi mi-a aruncat o privire complet goală.

— Sebastian, am rostit eu, oprindu-mă în fața lui, cu răsuflarea tăiată, aproape fără să mai pot să vorbesc. Îți mai aduci aminte, Bianca Rockford, din Los Angeles?

El a închis ochii o secundă.

— Kiona…, a spus și el.

— Exact! am țipat. Barul Kiona, din Venice Beach! Acolo ne-am întâlnit! Oh, am zis eu că tu ești, ce cauți aici?

Cu coada ochiului, o vedeam pe Clay în spatele meu, femeie proastă ce ești, treci înapoi, înăuntru! Ei habar n-au că ești cu mine și nici nu trebuie să afle!

— Va trebui s-o iertați pe Bianca, a rostit Clay, înconjurându-mi talia cu un braț și zâmbindu-le oamenilor din jurul nostru. Suntem aici pentru tratament, nu se simte prea bine.

Lângă noi și-au făcut apariția doi bărbați în kaki, care o priveau șovăitor pe femeia cu păr blond.

— Ne pare foarte rău, a continuat Clay, întorcându-mă cu fața către hotel. Nu vă mai reținem. Acum, Bianca, știi că nu ai voie să bei votcă, hai mai bine să luăm câte o ceașcă de cafea…

A făcut câțiva pași mari, iar eu am mers împleticindu-mă după ea, apoi m-a tras mai cu forță, împingându-mă practic de la spate, către intrarea în hotel. M-am împiedicat și m-am zbătut, smucindu-mă într-o parte, dând ocol umbrelelor în culori țipătoare din jurul piscinei, apoi am privit peste umăr, către femeia blondă și cei trei bărbați rămași în spatele nostru. Clay m-a tras după ea în vestiarul unde se schimbau bărbații și unde un

bărbat urina la un pisoar din colțul îndepărtat, dar care, în rest, era gol.

— De ce-ai venit după mine? am șoptit mânioasă.

Ea a închis ochii o secundă, apoi m-a privit cu atenție. Avea o lumină în ochi, o limpezime perfectă.

— Scumpo, a rostit ea, nu suntem făcuți ca să durăm.

În clipa aceea, ușa de la vestiar s-a izbit de perete și unul dintre bărbați a smucit-o pe Clay de lângă mine. Altul mi-a prins antebrațul într-o strânsoare de fier. Femeia cu păr blond a dat din cap spre Clay, apoi către intrare, și le-a zis bărbaților în engleză:

— Duceți-l la bancă. Iar pe ea…

A dat din cap spre mine, apoi înspre hotel.

Bărbații m-au luat pe sus și m-au cărat așa până în spațiul cu aer condiționat, îngăduindu-mi, totodată, să zăresc cu coada ochiului cum ceilalți o conduceau pe Clay prin holul principal și dispăreau împreună pe ușile de la intrare. Am încercat să protestez, dar n-am scos un sunet, și înainte să realizez ce se întâmplă, m-am trezit așezată pe un scaun într-o încăpere fără ferestre din aripa pentru conferințe a hotelului. Îl puteam vedea în fața ochilor, la fel de clar ca și cum ar fi stat rezemat de biroul de lângă mine, cu ochii de culoarea mării și părul scurt, îi vedeam pielea, brațele, îl simțeam cum mă ține strâns.

Ușa s-a deschis și femeia a intrat în cameră împreună cu doi bărbați, iar eu mi-am băgat palmele sub coapse.

— Bianca Rockford, a început femeia, așezându-se pe scaunul din partea cealaltă a mesei. Așa te numești?

Am încuviințat din cap.

— Și îl cunoști pe Sebastian Andersson?

— Da, am răspuns. Îl cunosc.

Apoi m-a întrebat aceleași lucruri ca și polițistul din Savile Row în Londra, iar timpul a început parcă să se repete, din moment ce oferam aceleași răspunsuri (în afară de partea referitoare la sex). Clay avea dreptate, ei discutaseră deja între ei, inspectorul și femeia de la bancă, deoarece ea cunoștea răspunsurile înainte să i le dau eu, i-o citeam în privire, știa totul despre mine. Așa că i-am spus că ne cunoscuserăm într-un bar din Venice Beach din Los

Angeles, în urmă cu un an, și petrecuserăm câteva săptămâni împreună, i-am zis despre cărțile pe care le citiserăm amândoi și despre filmele pe care le văzuserăm împreună, despre cum eu fusesem la Londra pentru a vizita catedrale și atunci mă hotărâsem să-l caut.

— Și unde anume la Londra l-ai căutat? a întrebat femeia.

— Prima oară, la adresa la care credeam că lucrează, dar cred că înțelesesem greșit, căci acolo nu era nicio bancă, am răspuns eu. Apoi am mers la casa în care locuise, și a fost un pic jenant, căci era căsătorit și avea un copil, dar apoi am aflat că fondase o afacere în Dar es-Salaam, și-atunci m-am gândit că n-ar fi rău să vin până aici…

Îmi dădeam seama și singură cât de ridicole păreau răspunsurile astea ale mele, dar iată-mă aici, cu mâinile sub mine, privind-o pe femeia asta în ochi.

— Cine ți-a spus că-l vei găsi pe Sebastian în Dar?

— Registrul Britanic al Firmelor, am răspuns.

Femeia m-a privit o bucată de timp fără să zică nimic.

— Ești la curent cu ce presupune serviciul lui Sebastian? M-a întrebat ea în cele din urmă.

— Lucrează într-o bancă, am răspuns eu. Yinhang Dengi Finance, o instituție financiară.

— Și ce face el la această bancă?

M-am legănat înainte și înapoi pe mâini.

— Nu mă pricep prea bine la economie. Sunt asistentă medicală.

— Și ce ți-a zis el despre patronii săi?

— Că-l caută. M-am întrebat dacă făcuse ceva ilegal, poate că furase bani sau ceva de genul ăsta.

— Îți petreci mult timp în preajma unor oameni violenți?

Am ridicat din umeri.

— Am lucrat la un azil pentru veteranii de război, așa că mi-am petrecut mult timp alături de oameni antrenați să ucidă. Și i-am iubit pe toți.

Femeia i-a făcut un semn bărbatului din spatele meu. El a pășit în față și m-a prins strâns de braț, apoi m-a ridicat în picioare. Femeia s-a ridicat și ea în picioare și, împreună, am ieșit din hotel

și ne-am urcat în mașina care se întorsese. Ea s-a suit pe locul pasagerului din față, iar cei doi bărbați m-au flancat pe bancheta din spate. Ploaia încetase, iar bezna făcea ca străzile să arate lucioase și întunecoase. Pe lângă mașină treceau rapid alte persoane, o pereche de ochi sau o mână răspunzând la salut, un grup de picioare în jurul unui foc sau un pătrat de lumină electrică albastră în vitrina vreunui magazin. Pe marginea străzilor nu erau felinare ca la Londra sau cel puțin nu le vedeam eu. Mașinile treceau în viteză pe lângă noi și nu mi-am dat seama dacă încetinisem sau nu la vreo intersecție. Nu zicea nimeni nimic. Radioul mașinii era oprit. Gropile de pe șosea ne făceau să sărim în sus pe scaune.

Ne-am întors la sucursala băncii, Yinhang Dengi Finance de la numărul 102 de pe Mali Street, apoi am cotit pe aleea din spatele clădirii și am parcat în fața ușii din spate, vopsită în albastru. Femeia a fost prima care a coborât, apoi șoferul a înconjurat mașina și a deschis ușile din spate. Am coborât și noi, în timp ce bărbatul de lângă mine a continuat să-mi țină brațul într-o strânsoare de fier. Ușa albastră s-a deschis și am fost împinsă în beznă. Cineva a aprins becul și lumea întreagă a fost scăldată într-o lumină electrică alb-albăstruie, care a gonit toate insectele dinăuntru în colțuri și umbre. Chiar sub lumina din tavan stătea bărbatul pe care eu și Clay îl denumiserăm comandantul, el le-a zis ceva bărbaților și a arătat spre ceva aflat în partea stângă. Am fost condusă în jos, pe un șir de trepte, în pivniță, apoi ne-am oprit în fața unei uși încuiate. A trebuit să aștept până au căutat cheia unui lacăt masiv, ceea ce a durat câteva minute bune. Un bărbat subțirel, cu barba crescută neregulat, a venit în cele din urmă în fugă, descheiat la prohab, iar comandantul i-a tras o palmă peste ceafă. Tipul a descuiat ușa, apoi a dispărut.

Bărbații m-au împins în cameră și au închis ușa după mine.

Din tavan atârna un bec chior. Erik stătea pe jumătate culcat pe o saltea lipită de perete. Clay se afla direct pe podea, în colțul opus al camerei. Era cald ca într-un cuptor, așa că-și scoseseră amândoi jachetele și-și desfăcuseră nasturii de sus de la cămăși. Erik mă fixa de parcă eram lipsită de substanță, transparentă, așa că m-am apropiat cu precauție de el. Părea mai slab decât mi-l aminteam, cu trăsături mai bine definite, mai bătrân. Foarte ușor, de parcă s-ar fi putut dizolva și dispărea în aer, m-am lăsat cuprinsă de brațele lui. I-am inspirat mirosul, pielea ca migdalele, părul ridicol de moale și brațele acelea dure ca fierul. M-a înconjurat cu ele și m-a ținut strâns, ca de fiecare dată.

— N-ar fi trebuit să vii, mi-a șoptit.

— Știu, am rostit eu.

L-am sărutat, lipindu-mi buzele de buzele lui uscate, apoi m-a sărutat și el. Mi-am plimbat degetele prin părul lui, prinzându-l de umeri. Trupul îi ardea de febră.

— M-am tot gândit la tine, a spus el, istovit și gâfâind. M-am gândit la tine tot timpul.

— Știu, i-am șoptit.

— Copiii? a șoptit și el, ușor ca o boare de vânt.

— Sunt bine, i-am zis la ureche. Au rămas cu Amiria și bunica Vaine.

Ne-am strâns în brațe, legănându-ne ușor, și am închis ochii, trezindu-mă înapoi în camera de deasupra atelierului de perle. Laguna se învârtejea în jurul nostru, iar razele de lumină licăreau în adâncuri.

— Au o copie, a gâfâit el. Dar nu știu în care cutie să caute.

— E-n regulă, am șoptit eu, nu mai contează, nu trebuie să te mai gândești la asta.

— Mobutu are banii, a continuat el, privind înspre tavan, în timp ce sudoarea îi lipise părul de frunte. Banii trebuie să fie transferați, sunt pe drum.

— Știu, știu, acum s-a terminat.

Răsuflarea îi era la fel de ușoară ca un fulg.

— Penultima din partea de jos, în partea stângă. N-au de gând să ne lase să plecăm.

L-am strâns atât de tare, încât mă dureau brațele și cred că am și plâns, fiindcă știam că avea dreptate, iar ușa s-a deschis în spatele nostru, în timp ce el își ținea buzele lipite de urechea mea.

— Am încercat să-i opresc. Nu era problema ta. Îmi pare foarte rău.

— Am terminat cu ei, a spus femeia. Puteți scăpa de ei.

Am inspirat adânc mirosul lui Erik, gâtul lui cald și părul umed, mâinile sale așezate pe spatele meu, eram o singură persoană.

Apoi a vorbit comandantul, iar glasul lui grav a cutremurat aerul:

— Unde să-i ducem, la ce te-ai gândit?

— Scăpați de ei și gata, a răspuns femeia. Scoateți-i afară și împușcați-i!

M-am făcut mică în brațele lui Erik, ascunzându-mi degetele în palmele sale. Comandantul a mormăit:

— Nu poți împușca oameni albi în Africa, s-a plâns el. Se va crea o agitație prea mare din cauza lor.

Glasul lui venea parcă de la mare depărtare, dar tot îi puteam simți mirosul, ca o pătură udă. Femeia părea enervată când a răspuns:

— Atunci, îngropați-i!

— Știi câte animale sunt pe-acolo, cât de ușor le pot dezgropa cadavrele?

Migrația, 1,6 milioane de animale urmărind ploaia.

— Atunci ce zici de ăla, el nu e alb, nu? *Fă ceva!*

Glasul i se pițigăiase de tot. Am privit peste umăr și l-am văzut pe comandant apropiindu-se de Clay și privindu-i cu atenție silueta diformă.

— El cum de s-a amestecat în asta?

— Un martor incomod.

— Dar…

Femeia a țipat la el:

— Nu putem avea martori incomozi! Absolut niciunul!

Comandantul a dat din cap către oamenii lui și le-a zis ceva în swahili. Bărbații s-au apropiat de Clay. Femeia cu păr blond s-a răsucit brusc și s-a repezit spre scări, i-am auzit tocurile, apoi bufnetul scos când a trântit în urma ei ușa dinspre alee.

— Domnule, i-a zis Clay comandantului. Nu am de gând să ies de bunăvoie pe aleea aceea.

Comandantul a scos un pistol mare dintr-un toc.

— Ești prea greu să te cărăm pe scări, a spus el. Ridică-te!

— Îmi pare rău, dar n-am de gând să vă ușurez munca, a spus Clay, iar glasul îi părea perfect calm, doar enunțând o afirmație, pe un ton plat, același pe care-l folosea când îi spunea Biancăi să spele vasele.

Bărbații au înhățat-o pe Clay de brațe și de picioare, iar ea s-a zbătut și-a dat din picioare și s-a întins cât ușa unui vapor, și bărbații au țipat unul la altul, apoi au trebuit să-i dea drumul. Comandantul a răcnit ceva și bărbații s-au dat într-o parte. Clay s-a uitat la mine și privirile ni s-au întâlnit printre oameni și umbre, și nu știu dacă încerca să-mi spună ceva, dar mi s-a părut că zâmbea. Am simțit cum rămân fără aer, nu mai era niciun pic de oxigen în încăpere. Comandantul a ridicat pistolul și l-a ațintit către Clay, i-a tras piedica, secundele au reverberat și apoi a apăsat pe trăgaci. Încăperea a explodat. Detunătura s-a lovit de pereți ca un cutremur, un urlet fără de sfârșit, sfâșiindu-mi timpanele. Capul lui Clay s-a plecat pe o parte și mâinile i-au căzut pe podea. Ochii ei păreau că privesc înainte, la fel ca gaura căscată în frunte. Un urlet în capul meu. Comandantul și-a fluturat pistolul, i-am văzut buzele mișcându-se, și doi bărbați în kaki au pășit în față, acum putând să o ia, simțind probabil gustul victoriei. Au târât-o afară din cameră, lovind-o de tot felul de obstacole, și mă gândeam că nu le va fi deloc ușor pe scări. Urletul din capul meu s-a stins de la sine, iar conștiința mi s-a umplut de lacrimi.

— Pe ăștia doi, a spus comandantul, gesticulând spre noi. Înecați-i în largul mării!

Am mers pe picioarele noastre, strâns lipiți unul de altul. Îl simțeam pe Erik cum tremură, probabil avea malarie sau febră denga. Clay nu se zărea nicăieri. Mașinile ne așteptau pe alee. Comandantul își vârâse pistolul în toc și acum discuta cu bărbații pe un ton scăzut, gesticulând întruna, calm și emfatic.

— Voi doi, a rostit el în engleză, întorcându-se spre noi. În jeep!

Am făcut cum ne-a zis. Comandantul și femeia blondă s-au urcat în Mercedes și au dispărut. Mă întrebam unde era Clay.

Bărbații ne-au scos cu jeepul din oraș. Stăteam la mijloc, pe bancheta din spate, prinși între două gărzi, înghesuiți. Erik a încercat să spună ceva, dar n-am înțeles ce, pentru că una dintre gărzi a țipat: *„Ilikuwa kimya!“*[14] și l-a lovit cu pumnul în față. După aceea, n-am mai scos niciunul niciun cuvânt.

Nu știu cât am mers așa, un sfert de oră sau poate o eternitate. Am reușit să fac abstracție de bărbații din jurul nostru, eu stăteam aproape de Erik, ținându-l strâns de mâini. Săltam amândoi în același ritm, trupul lui lipit de al meu, pe un drum de țară întunecos ce șerpuia paralel cu Oceanul Indian. Erik avea ochii la fel de opaci precum marea la asfințit, ne uitam unul la altul, nu eram decât noi doi, iar eu i-am luat cu mine, pe drumul acela la fel de întunecat ca oceanul, păstrând momentele acelea în minte, pentru totdeauna.

Jeepul a frânat în cele din urmă pe o plajă pietroasă pustie, motorul a tușit și s-a oprit. Noaptea se întindea la nesfârșit. Bărbații discutau între ei în swahili, nu înțelegeam ce spuneau.

Erik avea ochii larg deschiși de spaimă, părul îi lucea de transpirația cauzată de febră. Aveam multe să-i povestesc, dar am tăcut. I-am ținut trupul strâns, i-am mângâiat obrajii, plângea, dar s-a oprit la un moment dat. Cred că mi-a zis și că mă iubește.

Ne-au silit să urcăm într-o șalupă și ne-au dus la un vas în larg, un mic vas de pescuit cu năvoade și ancoră susținută de un cablu. Un bărbat și un băiat ne așteptau la bordul vasului, băiatul avea ochii mari de teamă sau poate de fascinație. Elicea huruia undeva sub chilă, iar căpitanul ne-a dus spre valuri.

Ne țineam în brațe. I-am inspirat căldura, odihnindu-mi capul pe pieptul lui.

Noaptea era umedă și liniștită. Vântul bătea, motorul huruia, ne îndreptam către est, cu o viteză ceva mai mică de zece noduri. Un far de pe o insulă din sud scânteia când și când, apoi ne-am trezit în largul mării. Erik a închis o vreme ochii, probabil că era somnolent din cauza febrei.

Cam după o oră și jumătate, căpitanul a micșorat viteza și a întors vasul cu botul în vânt, lăsând motorul la ralanti. Vasul se legăna violent pe marea agitată. Bărbații s-au apropiat de mine și de Erik și-au început să mă lege cu o bucată de cablu. Erik s-a trezit și a țipat, urletele sale acoperind clipocitul valurilor și huruitul motorului, striga la mine, însă unul dintre bărbați a ridicat brațul și l-a lovit tare în cap cu o unealtă, cred că era o cheie de buloane. Am încercat să-i întâlnesc privirea, să găsesc o modalitate de a-l menține conștient, dar el s-a prăbușit pe punte, cu sângele țâșnind dintr-o rană în scalp. Am privit totul din capătul opus al unui tunel, incapabilă să fac vreo mișcare, pentru că mâinile bărbaților mă țineau strâns de brațe. Bărbatul l-a mai lovit o dată, și încă o dată, și încă o dată, iar ceilalți strigau la el furioși și încercau să-l oprească, iar în cele din urmă cel cu unealta s-a oprit și a făcut un pas în spate, dar am văzut că era prea târziu, Erik încetase să mai existe, pe puntea de la pupa vasului de pescuit. Avea țeasta zdrobită, o rană deschisă. În lumina slabă a lanternelor, am văzut cum viața s-a scurs din el, cum sufletul său a oftat și a dispărut, iar lumea a devenit un loc altfel, pentru totdeauna schimbat.

Era limpede că bărbații erau cu toții în stare de șoc, iar vasul se legăna și sălta pe valuri, făcându-i pe doi dintre ei să-și piardă echilibrul și să cadă; mi-au legat ancora în jurul taliei și m-au zvârlit peste bord.

Am căzut de pe vas cu spatele înainte, așa cum procedam de fiecare dată, cu coatele strânse unul lângă altul și cu genunchii ridicați până la bărbie, lăsând apa să mă învăluie în brațele ei moi ca mătasea, și m-am prăbușit în întuneric. Câteva clipe mai târziu, am văzut cum trupul lui Erik a străpuns suprafața apei și a început să cadă spre fund, înfășurat bine în restul cablului rămas de la ancoră.

Nu mai puteam face nimic pentru el.

Când am ajuns la zece metri mai jos, eram la o adâncime suficient de mare ca să nu mai pot fi văzută de cei de la suprafață nici dacă foloseau cele mai puternice reflectoare, în caz că aveau vreunul. Am dat tare din picioare pentru a-mi roti corpul și a desface cablul, care m-a mai tras în jos încă vreo zece metri, înainte de a se desface cu totul și a dispărea în adâncuri.

Trupul lui Erik plutea undeva la marginea câmpului meu vizual, iar eu simțeam mișcarea apei ca pe un curent de aer, eram scăldată într-un ocean de lacrimi.

Era mort, era mort, era mort.

Am plutit, lipsită de greutate, câteva secunde, lăsând apele roșii de sânge ale oceanului să urle în jurul meu, apoi a trebuit să mă ridic. M-am oprit la șase metri de suprafață. Se părea că nu aveau niciun reflector la bordul vasului de pescuit, ci doar niște lanterne de buzunar amărâte. Le-am văzut razele plimbându-se fără țintă pe suprafața apei, apoi pe o parte a chilei, după care, pe cealaltă. Am presupus că discutau unul cu altul, dar nu le auzeam glasurile. Au trecut patru minute, cinci. Motorul torcea la ralanti, trimițându-și vibrațiile prin apă. Bezna era adâncă, dar caldă, așa că nu-mi era frig. Șase minute, șapte. Începeam să-mi pierd cunoștința, adrenalina accelera procesul de pierdere a oxigenului. Amețeala mă făcea să am furnicături prin tot corpul, chema stelele, așa te simțeai când mureai și, dintr-odată, m-am trezit iar în lagună, cu părul Moanei înfășurat în jurul pieptului meu. Harponul lui Ngaru mi-a perforat plămânii, dar nu conta, cerul pârâia asurzitor, deoarece se apropiase foarte mult de noi.

Apoi zgomotul scos de motor la suprafață s-a schimbat dintr-odată. Am simțit ca o turbulență în apă înainte de a-mi pierde cunoștința, raza de lumină a venit și a plecat și vasul a virat și a pornit către țărm.

Bâjbâind aproape inconștientă, m-am ridicat spre suprafață, încercând să mențin controlul asupra membrelor.

Când am ieșit la suprafață, eram deja o femeie moartă.

[14] *Taci din gură!* (în original, în swahili). (*N.t.*)

Hades

Lumea era neagră ca smoala. Luna dispăruse deja de pe cer și stelele rămâneau ascunse după nori.

Însă luminile din Dar es-Salaam licăreau și pâlpâiau la orizont, la vest, oferindu-mi un indiciu asupra distanței și direcției.

Zumzetul slab al motorului diesel pe care-l avea vasul de pescuit plutea pe valuri până la mine, dar nu puteam zări nicio lumină, un indiciu al faptului că se îndrepta înapoi către port cu luminile stinse.

Am așteptat până când zgomotul acestuia s-a stins, singură în această lume nouă, fără Erik.

Marea era destul de agitată, însă mă purta pe valurile sale către țărm. Am așteptat să mi se regleze nivelul oxigenului din sânge, apoi am început să înot.

Vasul de pescuit mersese o jumătate de oră cu viteza de zece noduri, deci aveam de înotat cam nouă sau zece kilometri până dădeam de uscat (cam aceeași distanță de pe insula Porea până în Tukao). Am făcut pauze și m-am întins pe spate pentru a mă odihni, lăsându-mă purtată de valuri și curenți. Dacă înotam cu trei kilometri pe oră, ajungeam în Dar chiar înainte de a se crăpa de ziuă.

M-am lăsat să plutesc în mormântul lui Erik. Peste tot în jurul meu puteam auzi cum cântau adâncurile oceanului. Aveau un glas aspru și tânguitor, ca bărbatul acela care cântase, mai demult, în magazinul de pe Rarotonga. Ai venit la mine, erau cele mai plăcute momente ale primăverii când ai venit la mine. Îmi aduc aminte de tine la fereastră în acea dimineață. Ceva s-a întâmplat în noaptea aceea, iar dimineață, dispăruse cu totul.

Deasupra mea, norii se rostogoleau pe cer, așa nu puteam zări nicio stea, însă le-aș fi simțit prezența dacă aș fi avut puterea să le chem. *Domnul este păstorul meu, în vecii vecilor.*

Am ajuns pe uscat nu departe de biroul prim-ministrului, la câteva sute de metri depărtare de zgomotele portului. Norii se împrăștiaseră și nisipul alb lucea slab în lumina stelelor. La câțiva kilometri distanță, puteam distinge etajele superioare ale Hotelului Kilimanjaro, străpungând aerul nopții. Brațele și picioarele îmi erau grele ca plumbul și mă împiedicam când

încercam să merg. Ajungând printre case, m-am întins pe jos, pe stradă, ca să-mi trag sufletul câteva minute. Simțeam cum vântul îmi mângâia picioarele. Fusta neagră de la Laura se pierduse în apele oceanului, dar încă mai aveam pe mine tricoul cu sârmă ghimpată al lui Bongo. Am ridicat privirea la stele și m-am întrebat dacă cineva mă privea de acolo de sus, o altă Kiona, dintr-un univers paralel, care făcuse alte alegeri în viață, și lângă care, poate, se afla și Erik, fiindcă plecaseră amândoi către Londra și Kiona studia să devină asistentă pediatru la King's College Hospital, iar ea și Erik ar fi venit într-o vacanță exotică în Dar es-Salaam, apoi a doua zi aveau să zboare către Arusha, ca să vadă animalele din savană.

W.H. Auden. Am crezut că iubirea durează o veșnicie: dar m-am înșelat.

Nu aveam timp de odihnă, nu mă puteam plimba în chiloți în miezul zilei. Mi se învârtea capul, mi-am dat seama că nu mai mâncasem și nu mai băusem nimic de o eternitate. Am făcut un ocol mare, pentru a evita Hotelul Kilimanjaro.

Cu picioarele goale, aruncând tot timpul priviri în urma mea, am înaintat cu iuțeală pe străduțe, către sărăcăciosul hotel roz în care stătusem împreună cu Clay de când sosiserăm în această țară.

Tânărul de la recepție dormea, sforăind ușor. M-am întins peste birou și am luat cheia camerei de pe panoul din spatele lui, fără să-l trezesc. Am alunecat pe scări de mai multe ori, pentru că îmi simțeam picioarele amorțite, parcă de beton.

Poate că lumea mea se destrămase, însă camera rămăsese la fel cum o lăsasem când ieșisem cu Clay, cu douăzeci și patru de ore înainte. Nu intrase nimeni pentru curățenie, iar înăuntru era la fel de cald ca într-un cuptor. M-am întins pe pat și m-am ghemuit în poziție fetală, gâfâind cu fața lipită de salteaua tare, moartă și îngropată. Înecată și moartă.

Nu mai existam.

Yinhang Dengi Finance avea să șteargă orice urmă a existenței noastre. Trupul lui Clay zăcea abandonat pe o alee, lipsit de orice trăsătură care s-o facă de recunoscut, încă un cadavru printre

atâtea altele într-un oraș de pe un continent pe care oamenii erau cu toții denumiți gândaci de bucătărie de către preoții lor. Urmau să dea de camera noastră de la Hotelul Kilimanjaro, de servieta lui Clay, de pașaportul ei și de bani. Așa că vor afla cine era: Rita Hollingworth. Aveau să afle unde locuise și, în cele din urmă, îi vor găsi și apartamentul de la numărul 1336 de pe North Citrus Avenue din Los Angeles, apoi îi vor căuta prin dulapuri, prin cutii și pe rafturi, și vor găsi și jurnalul lui King…

Un fior de gheață mi-a străbătut tot corpul.

Și-a abandonat copiii pe o insulă din Pacificul de Sud, ca să dea de un tip care se cărase de-acolo.

M-am ridicat pe pat, of, Doamne!

O să-și dea seama cine eram. O să-și dea seama că Erik avea copii. Glasul cuprins de panică al lui Erik, în camera de deasupra atelierului de perle: *Orice vor spune sau vor face, nu trebuie să-i lași să afle că mă cunoșteai. Ascunde copiii, mai ales pe Iva*. Clay, în camera noastră de la Hotelul Kilimanjaro: *Nu i-a mai rămas nimeni din familie. I-au omorât părinții.* Femeia blondă din încăperea de sub Yinhang Dengi Finance: *Un martor incomod. Nu putem lăsa niciun martor incomod! Absolut niciunul!*

Cât timp mai aveam la dispoziție?

Mi-am scos geanta de sub saltea și am verificat dacă nu cumva îmi scotociseră prin lucruri: banii rămași din vânzarea perlelor, plicul cu cheia, pașaportul meu și biletul de întoarcere la Londra, pe care nu mai aveam cum să-l folosesc (dat fiind că eram moartă). Mi-am adunat cu iuțeală hainele pe care le luasem cu mine și le-am băgat în valiza Laurei. Am pus șalul și tricoul lui Bongo în geantă și m-am îmbrăcat cu hainele închise la culoare cumpărate de Clay. Valiza lui Clay era deja pregătită, lângă ușă. Am clătit fructele rămase, cu apa din sticlă, și le-am vârât în geantă, împreună cu pâinea și resturile de brânză, geanta era acum burdușită, o portocală a căzut și s-a rostogolit pe jos, însă am lăsat-o acolo și m-am gândit că…

M-am oprit, cu mâna pe clanță.

Nu intra în panică, pentru că atunci te vei prinde în sforile pentru scoici și vei muri.

Am închis ochii și am tras o dată aer în piept, calmându-mi pulsul și relaxându-mi umerii.

Clay ce-ar fi făcut în locul meu? A aflat lucruri și s-a bazat pe fapte, dar unde le găsise? Erik izbutise să scape de Yinhang Dengi Finance timp de patru ani, dar cum o făcuse?

Am dat drumul clanței și mi-am îndreptat spatele.

Unde eram? În Dar. *Cum* eram? Moartă. Încotro mă îndreptam? Către casă. Ce voiam să obțin? Dreptate.

Dreptate?

Chiar așa?

N-ar fi trebuit să-l omoare pe Erik.

O simțeam în tot corpul, un fel de rază de lumină urcându-mi pe picioare, spre vintre, până în creier.

Nu mă interesau dolarii lor, dar chiar n-ar fi trebuit să-mi omoare soțul.

Am traversat camera. M-am așezat pe pat, îngăduind pulsului să se liniștească, simțind bătăile inimii, în ritm cu reciful. Cum urma să obțin dreptate? Și ce însemna asta, la urma urmei?

Chiar nu știam ce anume făcuse Erik sau ce încercase să facă, nu știam de ce fugise de ei sau încotro se îndreptase. Deci cum puteam afla aceste lucruri?

Prima lege a logicii. Începe cu ce știi. Informația!

Ce informații dețineam și mă puteau duce către pasul următor?

Clay discutase cu Erik. El îi spusese că în Lund exista o cutie de valori, iar acesta era un oraș cu o catedrală. Iar în geanta mea se afla o cheie bizară, într-un plic cu logoul băncii Yinhang Dengi Finance, care nu era, de fapt, o bancă adevărată, ci o instituție financiară cu birouri în Londra și Dar es-Salaam. Logic?

Cheia era pentru o cutie de valori din Lund.

Realizarea acestui fapt m-a făcut să sar în picioare. Am simțit cum sângele îmi fierbe câteva clipe, apoi m-am așezat la loc, pe spate.

Ce știam?

Am închis ochii.

Oare cei de la Yinhang Dengi Finance îmi știau numele adevărat?

Speram că nu. Nu-mi auziseră niciodată numele întreg, Kiona Matavera. Nu știam dacă tata Tane le dezvăluise numele noastre atunci când oamenii aceia îl recuperaseră pe Erik de pe insulă, uitasem să-l întreb. Poate că Erik rostise „Kiona“ atunci când mă zărise în fața Hotelului Kilimanjaro, dar asta nu însemna neapărat că ei își dăduseră seama. Kiona nu era un nume occidental des întâlnit. Bărbații cu dinți albi de pe bancheta mașinii încăpătoare din Los Angeles: *Cum te numești? Cum ai zis? Key Houna?*

Femeia cu păr blond nu-mi spusese pe nume când mă interogase. Și totuși, cel mai bine ar fi fost să fiu precaută. Trebuia să încerc să folosesc alt nume.

Însă știau că dețin un pașaport neozeelandez, iar asta nu era bine. Numărul cetățenilor neozeelandezi care călătoreau în Africa de Est era extrem de scăzut, și chiar dacă nu eram singura, tot trebuia să încerc să-mi schimb naționalitatea.

Am deschis ochii și am văzut că cerul începuse să se înroșească dincolo de fereastră. Mi-am scotocit memoria după cuvinte și fapte, după fragmente și frânturi de informații.

Clay, despre sosirea lui Erik pe Manihiki (la pubul din Londra, unde mâncaserăm specialitatea aia de pește): el trebuie să se fi gândit că cei care-l căutau aveau acces la listele cu pasageri ale companiilor aeriene. Și voia să se ferească.

Am inspirat adânc.

Bun.

Deci nu puteam părăsi Dar es-Salaamul cu avionul.

Dar… oare Yinhang Dengi Finance chiar ar fi putut supraveghea *toate* aeroporturile și *toți* pasagerii din toată lumea, simultan? Mi se părea puțin probabil.

Și Erik zburase către Papeete, în Tahiti, deci își închipuise că banca ținea anumite aeroporturi sub supraveghere, inclusiv pe cel către care se îndrepta el *cu adevărat*, și de aceea cumpărase un vas *cu care să străbată ultima porțiune a traseului*.

Dacă deducția mea era corectă, atunci n-aș fi putut folosi aeroportul din Dar es-Salaam, însă aș fi putut lua avionul dintr-o țară vecină…

Am sărit în sus și m-am dus la valiza lui Clay, apoi am deschis-o și-am început să scotocesc prin haine, te rog, trebuia să-l fi luat cu ea, trebuia să fie pe undeva… da! Iată-l! Ghidul turistic al Africii de Est.

Am căutat la index cu degete tremurătoare, găsind până la urmă ce-mi trebuia.

Nu prea departe se afla un aeroport, Kenyatta International Airport, în Nairobi, capitala Kenyei, țara vecină. Era unul dintre cele mai mari din Africa, cu o mulțime de zboruri internaționale zilnice, scria în ghid. M-am întors la harta de la începutul ghidului și mi-am plimbat degetele pe ea.

Nairobi se afla în interiorul continentului, la nord de Arusha, orașul către care trebuia să zbori dacă voiai să te uiți la animalele din savană (și-n care președintele Rwandei, Juvénal Habyarimana, purtase negocieri de pace înainte să-i fie doborât avionul și să înceapă genocidul). Exista o șosea între Dar es-Salaam și Arusha, așa că mi-am plimbat degetul peste linia galbenă. Pe șosele mergeau autobuze, iar pentru autobuze nu-ți trebuia pașaport, nu?

Mi-am sprijinit capul în palme câteva minute, încercând să-mi calmez respirația.

Apoi am închis valiza lui Clay și am cărat-o pe hol, împreună cu geanta mea, câte un bagaj pe rând pentru că erau destul de grele. Am pus cheia la loc, în spatele tânărului adormit. În timp ce lăsam ușa să se închidă în urma mea, am auzit scaunul scârțâind pe podeaua de ciment când tânărul s-a ridicat și a plecat la toaletă.

Soarele era enorm, aruncând raze piezișe pe străzi. Fumul se ridica rotocoale din hornurile brutăriilor, iar picioarele femeilor ieșite devreme din case iscau pe trotuare nori de praf ușori ca fulgul. Zgomotul traficului se trezise greoi la viață, la fel ca motorul tractorului din Tukao.

Am abandonat valizele, neîncuiate, pe o alee nu foarte departe de hotel, n-aveau cum să rămână prea mult acolo. Apoi m-am adăpostit sub un *copac-flacără*, cu harta lui Clay în mână, și mi-am plimbat degetele nerăbdătoare pe ea, în căutarea intersecției prin care trecuserăm în drumul către bancă și care fusese plină de *dala dala*, microbuzele locale care străbăteau orașul în toate direcțiile, despre care citisem în ghidurile turistice. Am privit de jur împrejur pentru a-mi veni în fire, apoi am pornit către Morogoro Road, cu ochii ațintiți în pământ. Orașul se trezise la viață și agitația era în toi când am ajuns la marea intersecție cu Bibi Titi Mohamed Road. Am întrebat pe cineva și am găsit un microbuz care m-a dus până la autogara principală a orașului. Acolo a trebuit să aștept jumătate de oră, până când un șofer al firmei Kilimanjaro Express, care făcea curse către Arusha, a considerat că erau ocupate suficiente locuri. Nu mi-a cerut nimeni să-mi vadă pașaportul. Am scos mâncarea din geantă, apoi am băgat-o sub bluză, cu ce-mi mai rămăsese în ea: tricoul lui Bongo, pașaportul, banii și plicul în care se afla cheia de la cutia de valori din Lund.

Și uite-așa am lăsat în urma mea leagănul omenirii.

Vântul se năpustea pe coastele Muntelui Kilimanjaro, învârtejind ace de gheață în aer. Muntele era uriaș, acoperea cerul și dispărea în nori. Vârful se afla mult dincolo de nori. Și sus, acolo, am zărit ceva ce nu mai văzusem niciodată și nici n-am mai văzut de atunci: zăpada, scânteind în soare.

Ne opriserăm în suburbiile orașului Moshi pentru a alimenta cu benzină și pasagerii coborâseră cu toții ca să-și dezmorțească picioarele, iar în aer plutea un miros pregnant de carburant. Șoseaua se întindea, nesfârșită, către est și vest, iar mașinile treceau în viteză pe lângă noi. Trei tineri încercaseră să intre în vorbă cu mine, în engleză, după ce ieșiserăm din Dar, însă eforturile lor au rămas zadarnice, căci renunțasem să mai discut cu supereroi. Am dormit aproape tot drumul, cu geanta ascunsă sub tricou.

Am străbătut ultima porțiune din drumul către Arusha pe o șosea denivelată, într-o lumină din ce în ce mai roșie.

Umbrele se lungiseră deja când am ajuns în Arusha, un oraș cu clădiri joase și drumuri de pământ. Se simțea o prospețime în aer, lumea se mișca cu lejeritate în briza blândă. Muntele Meru, un alt munte enorm, se înălța amenințător în partea de nord. Am intrat într-un mic hotel din apropierea autogării, cu aceeași fațadă roz precum cel în care stătusem împreună cu Clay în Dar es-Salaam, am plătit cu bani gheață pentru o cameră cu vedere spre curtea interioară. (Bărbatul de la recepție s-a uitat la pașaportul meu, însă nu s-a deranjat să mă treacă în registru, probabil băgând banii în buzunar.)

Fereastra de la cameră nu se închidea. Aerul nopții era răcoros, chiar rece. Afară, pisicile s-au urmărit una pe alta toată noaptea, în cea de-a doua mea noapte ca femeie moartă.

În zori, am luat un *dala dala* către Namanga și am plecat pe jos spre Kenya. La graniță, am făcut cerere pentru viză și mi-am scris numele pe formular, Piana Nalauera, apoi funcționarul a mijit ochii când a comparat formularul cu pașaportul, după care le-a ștampilat pe amândouă și mi-a dat pașaportul înapoi.

Aveam o viză pentru Kenya pe șase luni, însă numele meu nu figura în dosarele kenyene. Mi-am luat pașaportul proaspăt

ștampilat și am ieșit din autogară.

Din Namanga, erau autobuze direct spre Nairobi. A trebuit să aștept ceva mai puțin de o oră înainte să plece unul. Am ales un loc la fereastră, în spate, și am urmărit cum peisajele se succedau cu repeziciune, coapte de soarele arzător. De mai multe ori am zărit girafe și zebre păscând iarba arsă de soare. Am și dormit o parte a călătoriei.

La Nairobi era înnorat și umezeală. A trebuit să cobor la un sens giratoriu mare și am luat un *matatu*, echivalentul kenyan al lui *dala dala*. Un tânăr plin de entuziasm, ce lucra pe post de șofer, a umplut microbuzul până la refuz, așa că am ajuns să am un băiețel de trei ani în poală și o ladă plină cu găini într-o mână, după care ne-a dus hurducându-ne către Aeroportul Internațional Kenyatta. Numărul pasagerilor a scăzut treptat. Mama cu băiatul și cu lada cu găini a coborât și ea, iar eu am rămas cu tricoul murdar de găinață.

Chiar când am ajuns acolo, a început să plouă.

Era perfect posibil să zbori din Nairobi până în sudul Suediei fără să schimbi avionul, însă dacă Banca avea într-adevăr acces la datele zborurilor internaționale, era logic să complic un pic lucrurile.

Am cumpărat un bilet dus către Auckland, de la un aparat din holul sălii de plecări. Am ales un zbor cu două escale, una în Amsterdam și una în Hong Kong (voiam să evit Los Angelesul). Avionul spre Europa decola la miezul nopții, așa că-mi rămânea suficient timp ca să mănânc ceva acceptabil și să fac câteva cumpărături.

Aeroportul era mare, întunecos și dărăpănat, construit în formă de cerc, cu podelele și pereții din mai multe tipuri de materiale. Mi-am adus aminte de casa lui Tanga din apropierea pistei de aterizare din Tukao, pe care o ridicase din ce găsise: lemn adus de ape și resturi de la clădiri demolate, precum și tot felul de materiale abandonate după construirea pistei de aterizare.

Imediat ce am trecut de controlul pașapoartelor, mi-am cumpărat un tricou dintr-un mic magazin, apoi m-am schimbat într-o toaletă și l-am aruncat la coșul de gunoi pe cel murdar de găinață. Am găsit un ghid turistic al Europei într-o librărie, apoi m-am oprit într-o cafenea și am cumpărat patru sendvișuri mari. Cât am mâncat, am studiat secțiunea dedicată trenurilor din Europa. Erau trenuri care plecau din Amsterdam spre capitala Danemarcei, Copenhaga, și feriboturi de acolo către un oraș numit Malmö, de unde aș fi putut lua un tren sau un autobuz către Lund.

Era așa ușor să călătorești când nu mai trebuia să aștepți sosirea vapoarelor!

Cabina era abia pe jumătate plină. Aveam trei locuri doar pentru mine, așa că mi-am putut întinde și picioarele și am dormit tot drumul de la Nairobi la Amsterdam. Însoțitoarele de zbor mi-au oferit și cină, și mic dejun, așa că mi-au rămas sendvișurile cumpărate la cafeneaua din aeroport. Dacă Banca avea într-adevăr acces la listele internaționale cu pasageri, atunci ar fi aflat că pasagerul Kiona Matavera își rezervase un loc într-un avion către Europa, însă la Schiphol am trecut de controlul pașapoartelor și am luat un tren către capitala olandeză (iar călătoria a durat doar șaptesprezece minute).

În trenul către Copenhaga era extrem de cald. Un grup de tineri, nu cu mult mai tineri ca mine, beau alcool și ascultau muzică la un casetofon portabil. Am recunoscut unul dintre cântece, îl ascultasem în mașina lui Vladimir, în drumul nostru spre plaja din Los Angeles, *Am văzut semnul și mi-am deschis mintea și acum sunt fericită, fericită fără tine, te-am părăsit, Oh, oh-oh-oh…*

Am închis ochii și am auzit glasul plat al lui Clay cântând lângă mine, am putut simți legănarea plăcută a mașinii și denivelările șoselei, Vladimir se afla în continuare în America, King încă nu fusese trimis și uitat într-un azil pentru veteranii de război din Santa Monica. *Viața e solicitantă fără să o înțelegi.*

În seara aceea am ajuns în capitala Danemarcei. Feribotul spre Suedia a plecat imediat ce m-am suit la bordul lui și, douăzeci de minute mai târziu, am coborât pe pământul natal al lui Erik.

Ghidul avea informații corecte. Lucrurile chiar funcționau în Suedia. Autobuzul către Lund a plecat din stația care trebuia, la ora la care trebuia. În el nu erau mulți pasageri, în afară de mine, mai erau doar două femei musulmane și câțiva băieți tineri, cu rucsacuri în spate. Hotelul modest din Lund pe care-l alesesem din ghid nu era plin, iar cei de la recepție nu s-au agitat și nici nu mi-au cerut plata în avans pe o săptămână. Mi s-a oferit o hartă a orașului, după care am urcat în cameră. Era destul de mare și confortabilă.

Am dormit prost.

A doua zi dimineață, am luat un mic dejun generos la hotel, un adevărat festin nu cu mult diferit de prânzul de duminică din Tukao. Am găsit tot felul de sortimente de pâine, brânză și gustări reci, suc de mai multe feluri, iaurturi cu diverse arome de fructe, unt și marmeladă, pește marinat și ouă bătute, cârnăciori foarte grași și roșii pane, șuncă, fasole fiartă, ciuperci prăjite și gofre, iar totul era inclus în preț.

Plină până la refuz și suferind din cauza lipsei de somn, am pornit în căutarea bibliotecii centrale, cu geanta purtată transversal și cheia de la cutia de valori ascunsă bine într-un buzunar interior. Clădirea era scundă și modernă, pe o străduță veche, pavată cu piatră cubică.

O bibliotecară m-a întrebat cu ce mă poate ajuta, iar când am întrebat-o ce bănci din Lund au cutii de valori, mi s-a părut că a ridicat ușor din sprâncene, dar mi-a zis să iau loc, iar ea a adus cartea de telefoane.

— Nu știu exact care au sau nu cutii de valori, a răspuns ea, dar acestea sunt băncile pe care le veți găsi în centrul Lundului: Nordbanken, Skandinaviska Enskilda Banken, Svenska Handelsbanken, Sparbanken Skåne și Föreningsbanken.

Mi-a dat apoi o listă cu nume și adrese.

— Dar la periferiile orașului mai sunt și altele? am întrebat, doar ca să fiu sigură.

— Ei bine, a răspuns femeia, aceste bănci au sucursale locale în toată țara. Vă gândiți la una anume?

I-am mulțumit pentru ajutor și m-am îndreptat către o masă de la fereastră, unde am însemnat băncile pe harta gratuită pusă la dispoziție de hotel, apoi am pornit către cea mai apropiată, Sparbanken Skåne.

Era chiar lângă catedrală.

M-am oprit și m-am uitat cu atenție la clădire, chiar era o catedrală, una în adevăratul sens al cuvântului, cu două turle înalte până la cer, cu un naos lung și ferestre curbate. Dintr-odată, m-am trezit că toată laguna cânta în jurul meu, că oamenii treceau pe lângă mine ca peștii, coralii dansau și valurile mugeau izbindu-se de recif.

În bancă era răcoare, aproape frig. Lumina era slabă. Femeile care lucrau în bancă erau încălțate cu pantofi cu tocuri joase și purtau bijuterii discrete. Toți bărbații aveau cravată.

A trebuit să aștept destul de mult până mi-a venit rândul. Pulsul îmi bubuia cu rapiditate când le-am arătat cheia.

— Este de la o cutie de valori din Lund, le-am zis eu. Problema este că nu știu de la ce bancă.

Unul dintre bărbații cu cravată mi-a aruncat o privire sceptică, a luat cheia și a cercetat-o cu atenție.

— Cum de v-a trecut prin minte că această cutie de valori s-ar afla la noi? a întrebat el cu o amabilitate ușor forțată.

— Voi erați cel mai aproape, am spus eu, simplu, fără să precizez de ce anume erau cel mai aproape.

— Vă pot întreba, a continuat bărbatul, cum ați ajuns în posesia acestei chei?

Cum am ajuns în posesia ei?

I-am explicat că soțul meu fusese cel care mi-o dăduse.

— V-ați gândit să vă întrebați soțul unde se află această cutie de valori?

Glasul lui devenea din ce în ce mai distant.

— Soțul meu a murit, i-am răspuns.

Bărbatul cu cravată mi-a întins cheia de parcă devenise fierbinte dintr-odată.

— Îmi pare rău, a continuat el. Această cheie nu provine de la niciuna dintre cutiile noastre de valori.

M-am ridicat și am ieșit fără să-i mulțumesc, rahat cu ochi ce era.

Nordbanken era următoarea pe listă. Nu se afla foarte departe: pe o străduță mărginită de buticuri ce vindeau îmbrăcăminte și încălțăminte și tot felul de alte lucruri. Am ales o abordare diferită de data aceasta, făcând-o pe Văduva Îndurerată.

— Soțul meu mi-a lăsat această cheie când a murit, le-am explicat eu, ștergându-mă discret la colțul ochilor.

Bărbatul cu cravată din fața mea semăna tulburător de tare cu cel de la Sparbanken, având aceeași expresie nemulțumită pe

chip, aceeași linie înaltă a părului, doar că cel de față mirosea a tutun.

— Mi-a spus că este de la o cutie de valori din Lund, am continuat eu, cu un surâs trist pe față. Vedeți dumneavoastră, el a crescut aici și tot aici și-a luat doctoratul la universitate, se simțea foarte apropiat de Lund, chiar dacă locuiam împreună în Los Angeles. Adică în SUA.

— Da, știu și eu unde se află Los Angelesul, a spus Bărbatul cu Cravată nr. 2, luând cheia și cântărind-o în palmă. Și credeți că este a unei cutii de valori de-ale noastre, de la Nordbanken?

Mi-am așezat părul, cu un aer mâhnit.

— Mi-a spus și numele băncii, am continuat eu, dar am uitat să-l notez. O mare prostie din partea mea. Dar știu că se află aici, în Lund.

— Cum se numea soțul dumneavoastră?

L-am privit drept în ochi pe Bărbatul cu Cravată și am renunțat la toată șarada asta cu văduva îndurerată.

— Este sau nu o cheie de-aici?

Mi-a dat-o înapoi, iar eu m-am ridicat și am plecat.

A treia bancă, Skandinaviska Enskilda, avea la ghișeul din față o Doamnă cu Bluză cu Panglici. Mi-a privit tricoul dezgustată în timp ce-i explicam de ce venisem acolo (de dimineață mă îmbrăcasem cu tricoul cu sârma ghimpată plină de sânge al lui Bongo). Dar nici de la ei nu era cheia.

Înainte de a intra în banca următoare, am hotărât să-mi schimb tricoul. Cred că sârma ghimpată a lui Bongo mă făcea să par cam neserioasă.

Când am intrat în Föreningsbanken de pe o stradă plină de florărese și restaurante, purtam o bluză albă cumpărată dintr-un magazin H&M și o pereche de blugi cu o mulțime de buzunare. (Tricoul lui Bongo îl vârâsem în geantă.) Acest Bărbat cu Cravată părea mult mai amabil. Am jucat iar rolul Văduvei Îndurerate care uitase să-și noteze numele băncii, iar el și-a exprimat condoleanțele, pe un ton destul de sincer, aș putea spune, dar mi-a spus și că ei nu dețin cutii de valori în bancă.

Mai rămăsese o singură bancă, Svenska Handelsbanken. Asta trebuia să fie, altfel nu mai aveam nicio opțiune. Erik nu mințise.

Se făcuse aproape seară când m-am apropiat de intrare. Era o clădire din beton cu ferestre înguste. În mod destul de ciudat, începuse să mi se facă foame.

Cu stomacul chiorăind, am jucat pentru ultima oară rolul Văduvei Îndurerate, ba chiar am început să plâng de-adevăratelea. Bărbatul cu Cravată era de data asta o Femeie cu Bluză, care m-a liniștit și s-a purtat destul de amabil cu mine, întinzându-mi chiar și un șervețel de hârtie.

— Îmi pare extrem de rău, a spus ea, însă cutiile noastre de valori nu folosesc acest tip de cheie. De fapt, n-am mai văzut niciodată o astfel de cheie. Sunteți sigură că asta e cheia de la cutia de valori?

Am plâns de dezamăgire și tulburare, suflându-mi nasul în hârtia cu iz de trandafiri.

— Nu, am răspuns eu, probabil că am înțeles greșit. Poate că era vorba de o altă cheie, deci trebuie să merg acasă ca să verific, poate știe mai bine tatăl lui.

— Îmi pare rău, a continuat Femeia cu Bluză. Sper că nu vă deranjează că vă întreb, dar cum a murit soțul dumneavoastră?

— Într-un accident de mașină în Los Angeles, am răspuns eu. Pe rampa de ieșire către o autostradă, numărul 405, o știți?

Femeia a clătinat din cap.

— Chiar lângă aeroport, am precizat eu, în timp ce mă ridicam de pe scaun. Pe partea stângă, exact lângă Hotelul Marriott.

Ne-am strâns mâinile și am ieșit din bancă. Pământul se învârtea cu mine precum vasul plecat spre largul mării către Rarotonga, îmi era rău și credeam că o să vomit. În cap îmi reverberau râsete și țăcănituri de pantofi cu toc, ușor întârziat, de parcă eram sub apă. Pașii m-au purtat înapoi pe unde venisem, trecând pe lângă celelalte bănci, până când m-am trezit iar în fața catedralei. Ușa era deschisă, așa că am intrat fără să fac niciun zgomot, apoi am luat loc pe o bancă, chiar lângă naos, ascultând cum ticăia ceasul astronomic.

Erik nu minţise. El nu spunea întotdeauna tot adevărul, dar era sincer. Cheia era de la o cutie de valori din Lund, pentru că asta îi spusese lui Clay.

Oare Clay înţelesese greşit ce-i spusese Erik? Nu, notase totul întocmai pe hârtia de la hotel, apoi îmi citise cu glas tare, înainte de a rupe hârtia în bucăţi şi a trage apa la toaletă după ea.

Oare înţelesese Clay greşit? Sau îmi aduceam eu aminte greşit?

Am închis ochii şi mi-am ţinut respiraţia. *Camera de la Hotelul Kilimanjaro, Clay intră, foarte palidă, eu doar ce citisem despre genocidul din Rwanda şi mă simţeam amorţită. Clay mi-a spus că Erik nu mă poate vedea, că-i era imposibil. Mi-a citit biletul, pe care scria: „Ei cred că actul fiduciar s-a pierdut, dar el se află în cutia de valori. Numărul de cont şi codul sunt într-o cutie de valori în lund…“*

Am deschis ochii, holbându-mă la altarul şi la amvonul din faţa mea. Asta spusese Clay, eram sigură.

Cutia de valori din Lund conţinea „contul şi codul“, însă „actul fiduciar“, orice o fi fost el, se afla şi el în cutia de valori, dar nu neapărat în Lund. Aşa să fi fost oare? Erau două cutii de valori, una în Lund şi încă una, care se deschidea cu cheia pe care o aveam eu? Oare confundasem informaţiile, trăgând o concluzie greşită? Posibil. Cheia pe care o aveam eu se potrivea la cealaltă cutie, eu nu deţineam cheia de la cutia din Lund.

Un grup de turişti asiatici a intrat în catedrală, având cu toţii camere foto în mâini şi vorbind repede, cu glasuri ascuţite şi vesele.

Dacă era aşa, atunci unde s-ar fi putut afla cheia de la cutia de valori din Lund? Nu era în valiza de metal lucioasă pe care Erik o avusese cu el pe vas, eram sigură de acest lucru, pentru că acolo păstrase tot ce avusese de valoare. Aşa că Erik pusese cheia de la cutia de valori din Lund în altă parte, sigur o lăsase în altă parte.

Unde?

Mai exista cineva în care Erik să aibă încredere?

Şi dacă da, în cine?

Grupul de turişti asiatici a ieşit, iar liniştea dinăuntru mi se părea sufocantă acum.

Erik nu minţise.

Știa că Yinhang Dengi Finance avea grijă de toți martorii incomozi, așa că-i protejase pe toți cei apropiați. Nu-mi spusese niciodată nimic despre părinții lui, în afară de rarele remarci vagi (*mama era profesoară de limba suedeză*).

Spunea că nu-i mai rămăsese nimic în Suedia (*nici familie, nimic*), și o spusese pentru a mă proteja. Trebuia să știu cât mai puțin posibil, așa era cel mai bine pentru toată lumea, pentru mine, pentru familia mea, pentru copiii noștri.

Însă Amiria îl întrebase odată după cine-l numise pe fiul nostru Johan, iar el îi răspunse, fără să-și dea seama că-l aud: *După fratele meu*.

Îl întrebasem odată despre asta, dar răspunsul său fusese scurt: *N-am niciun frate*. Pentru că așa era cel mai sigur pentru un frate care se numea Johan, despre care nu cunoștea nimeni niciun detaliu.

Îmi amintesc și ce spusese Erik în noaptea aceea, și felul în care îi licăreau ochii în beznă: *Avem tot ce ne trebuie aici. ABSOLUT TOT. Tot ce ai nevoie se află aici, la ferma asta, în casa asta.*

Johan Andersson sau, poate, Johan Bergman.

Am tras de mai multe ori aer în piept. Erik discutase cu mine despre societatea suedeză. Despre faptul că era complet transparentă. Totul era public: modul în care politicienii foloseau banii contribuabililor, toate informațiile despre persoane și firme, despre venituri și taxe, chiar și notele elevilor.

Dacă Erik avea un frate, atunci de acesta puteam da în arhivele suedeze.

— Frați? Nu, nu avem dosare cu astfel de informații, a spus bibliotecara.

Era aceeași femeie care mă ajutase cu băncile de dimineață.

M-am simțit cuprinsă de dezamăgire și a trebuit să strâng geanta cu ambele mâini ca să nu bat cu palmele în biroul dintre noi.

— Credeam că societatea suedeză este complet transparentă, am spus, încercând să-mi păstrez vocea calmă.

— Ei, a răspuns femeia, privindu-mă pe deasupra ochelarilor. Unele relații sunt ușor de găsit, soți și soții, copii, părinți de copii mici, dar nu frați adulți. Dar firește că e posibil să cauți oameni cu aceleași nume de familie la aceeași adresă, să le compari vârstele și să tragi concluziile potrivite. Ai un nume?

Și-a tras tastatura mai aproape, era conectată la un monitor și la un calculator, a tastat o comandă și un alt gadget a început să fluiere și să piuie.

— Folosesc modemul pentru a mă conecta la Registrul Național al Persoanelor, mi-a explicat ea, cu o urmă de mândrie în glas, arătând din cap spre ecran. Toți suedezii se află în baza de date. Care este numele bărbatului pe care-l cauți?

Oare Yinhang Dengi Finance avea acces la căutările unei bibliotecare din Lund într-o bază de date suedeză?

— Acest lucru e public? am întrebat-o. Faptul că acum cauți în registru?

M-a privit, nedumerită.

— Sincer, chiar nu știu, a răspuns ea. Dar pe cine ar interesa așa ceva?

Am tras de mai multe ori aer în piept.

— Johan Andersson, am spus. Posibil Johan Bergman.

S-a oprit, cu mâinile suspendate și încovoiate precum cupa unui excavator, deasupra tastaturii.

— Johan Andersson? Este unul dintre cele mai des întâlnite nume din Suedia. Unde ar putea locui?

— Nu știu.

M-a privit iar pe deasupra ochelarilor, apoi a tastat ceva și a oftat.

— Există 4 317 suedezi cu numele Johan Andersson. Ai și o dată a nașterii?

Nici măcar nu știam sigur că numele lui era Andersson.

— Poți încerca și Johan Bergman? am încercat eu.

— Fiecare căutare costă zece coroane, m-a informat femeia.

Mi-am mutat greutatea de pe un picior pe altul, ca să nu lovesc ceva.

— E-n regulă, plătesc bucuroasă.

Mașinăria a scos iar un șuierat și un piuit în timp ce femeia tasta.

— Mai puțini, a rostit femeia după câteva secunde. Sunt 326 de Johan Bergman. Îmi pare rău, dar nu putem restrânge căutarea mai mult de-atât.

— Geronimo, am insistat eu. Johan Geronimo Andersson sau Johan Geronimo Bergman. Poți încerca?

A tastat iar.

— Niciun Johan Geronimo Bergman, a spus ea. Dar există un Johan Geronimo Andersson, de 42 de ani, singur, fără copii, are propria lui casă.

Mi-a zâmbit pe deasupra ochelarilor.

— Locuiește pe Föreningsgatan, la numărul 61, în Malmö.

Clădirea semăna cu un castel sau cu un palat. O fațadă masivă din cărămidă maronie, cu balcoane cu balustrade elaborate și ferestre panoramice enorme, dintr-o singură foaie de geam, ce scânteiau în lumina serii.

Dacă acest Johan Geronimo Andersson era fratele lui Erik și dacă locuia într-adevăr aici, atunci probabil că era destul de bogat. Toată partea aceasta a orașului părea înstărită, cu parcuri întinse, copaci înfrunziți și fațade frumos decorate. În fața mea se afla o mică biserică, Sankt Pauli, același nume ca al catedralei din Londra. Pe cealaltă parte a străzii era un cimitir mare, mult mai mare decât Orașul Morților de pe Rakahanga.

Ușa de la numărul 61 de pe Föreningsgatan era încuiată.

Luasem un autobuz din fața bibliotecii din Lund, însă din nefericire acesta mersese în direcția opusă, așa că-mi luase mult mai mult decât sperasem să străbat o distanță relativ scurtă până la Malmö. Soarele coborâse mult pe cer, se lăsa seara, iar o briză ușoară bătea dinspre strâmtoare.

Ce urma să-i spun?

Dacă Johan Geronimo era fratele lui Erik și dacă știa ceva despre munca lui Erik, atunci era puțin probabil să recunoască faptul că se înrudea cu el. De bună seamă că era conștient de pericolul la care se expunea. Probabil se gândea că vin din partea băncii, așa că ar fi dorit să scape de mine și să-și ia apoi tălpășița.

Cum să împiedic acest lucru?

Am privit în jur. Era o seară de vineri, însă pe stradă erau puțini oameni, părea cumva ciudat de pustie. N-ar fi trebuit ca oamenii să se bucure de venirea weekendului, să stea de vorbă și să-și petreacă timpul pe-afară, bând și dansând? Mi se părea că lumea întreagă își ținea răsuflarea.

Apoi ușile de la numărul 61 de pe Föreningsgatan s-au deschis dintr-odată și a ieșit o bătrână ce împingea un soi de taburet cu rotile, iar eu am ținut ușa deschisă pentru ea și am presupus că mi-a mulțumit, după care am intrat în clădire.

Pe interiorul ușii am dat de un panou destul de mare pe care se afla o listă cu persoanele care locuiau acolo.

La etajul doi locuia un J. Andersson.

Am preferat să urc pe scări, nu să iau liftul. Mirosea a mâncare și a detergent. Din spatele mai multor uși se auzeau televizoare, râsete și aplauze.

Ușa lui J. Andersson avea modele complicate și un panou de sticlă colorată, ca biserica din Tukao, ceea ce mi s-a părut un semn bun. Inima îmi bubuia când am apăsat butonul soneriei.

Nu s-a întâmplat nimic.

Am sunat iar.

Nicio mișcare înăuntru, absolut nimic. Niciun televizor, nimic, doar tăcere.

Nu era acasă.

Am tras aer adânc în piept.

Acum ce-mi rămânea de făcut?

Măcar eram în clădire. Poate că aș fi putut rămâne aici, nu mai trebuia să rezerv un hotel în Malmö. Dar nu aveam cum să stau pe jos și să aștept în fața ușii lui, pentru că aș fi băgat groaza în el. Pe palier mai era încă o ușă, pe care erau scrise numele a doi vecini, B. și R. Persson, și nu doream ca aceștia să mă vadă.

Am cercetat casa scării cât de atent am putut.

La jumătatea șirului de trepte în sus se afla o mică platformă, care nu putea fi zărită de la niciun etaj. Am presupus că majoritatea celor din clădire luau liftul dacă locuiau la etajele superioare, și nu prea mulți alegeau scările. Probabil că aș fi putut aștepta acolo fără să fiu deranjată și fără să mă vadă cineva, până când apărea Johan Geronimo. M-am lăsat în jos, cu spatele rezemat de lift.

Sperând, totodată, că Johan avea să vină acasă în noaptea aceea. La urma urmei, era miezul verii, poate că era plecat. Poate că avea pe undeva o prietenă și-și petrecea noaptea la ea. Poate că nici măcar nu mai locuia aici. Poate că nici măcar nu era fratele lui Erik.

M-am întins pe jos, pe platforma îngustă. Podeaua de piatră era rece și dură. Mi-am pus geanta sub cap, pe post de pernă.

Nu mult după aceea am adormit.

În ochi îmi bătea o lumină alb-albăstruie. Huruitul molcom al unui motor electric îmi vibra la spate.

Cineva aprinsese luminile de pe casa scării și urca cu liftul. M-am ridicat în capul oaselor, trezindu-mă instantaneu. Șoldul m-a săgetat de durere când m-am ridicat în picioare, ceea ce se întâmpla adesea după ce-mi rupsesem pelvisul.

Mi-am ținut răsuflarea, rămânând lipită cu spatele de perete. Nu mă putea zări nimeni de pe niciuna dintre platformele scărilor.

Liftul s-a oprit cu un etaj mai jos, la nivelul lui Johan. Ușa s-a deschis cu un zăngănit, apoi am auzit zornăit de chei. Un bărbat a oftat. Televizorul vecinilor amuțise între timp, probabil că merseseră la culcare.

El era. El trebuia să fie. Pulsul mi-o luase razna.

Am cotit după colț și am coborât trei trepte către nivelul inferior.

Stătea cu spatele la mine și se clătina ușor, în timp ce încerca să vâre cheia în broască. O clipă l-am văzut pe Tanga în fața ochilor, căci cei doi nu erau foarte diferiți. Păr de lungime medie, ușor supraponderal, cu picioare destul de masive și brațe lungi.

— Johan Andersson? am întrebat eu încet.

S-a răsucit cu o viteză de care nu-l credeam în stare, avea ochelari cu rame din oțel și gura pe jumătate deschisă, în alertă.

— Sebastian are un fiu căruia i-a dat numele tău, am continuat eu. Johan Geronimo. Are trei ani și trei luni.

Bărbatului îi tremurau mâinile. S-a răsucit din nou, treaz de-a binelea dintr-odată, apoi a vârât cheia în broască, a răsucit-o și a descuiat ușa, smucind-o apoi și trântind-o cu un bubuit puternic în urma sa. Clicul încuietorii a reverberat când a încuiat-o pe dinăuntru.

Băgasem spaima în el. Ușurată, m-am întors la platforma mea și m-am așezat jos, așteptând. Exista riscul ca Johan Andersson să sune la poliție, dar nu credeam că o va face. Ce le-ar fi zis? Că o tânără îi vorbise pe casa scării?

N-am mai adormit toată noaptea. În schimb, mi-am lăsat mintea să zburde liber, gândindu-mă la copiii mei și plângând un

pic, aducându-mi aminte de poveștile de groază ale bunicii Vaine și surâzând în beznă, la frumoasa Ina, care fusese iubită de zeul Tinirau și călătorise pe spinarea unui rechin alb către insula secretă Motu-Tapu, la legenda lui Paikea pescarul, care navigase de pe Rarotonga pe insula marelui nor alb, cea pe care acum o numeam Noua Zeelandă, la povestea fraților Tangiia și Tutapu, care s-au duelat pentru putere și influență și la cum a învățat Tangiia să-și strunească temperamentul, iar drept recompensă, i s-a oferit broasca țestoasă de mare verde, ca să-l însoțească toată viața.

Posibil să fi ațipit către ziuă, dar în momentul când în sfârșit Johan a început să se miște prin apartamentul său din spatele ușii cu geam colorat, eu eram deja trează de câteva ore. Liftul urcase și coborâse de mai multe ori, însă nu folosise nimeni scările, așa că am rămas singură pe platforma dintre scări.

Puțin după ora zece, am auzit cum broasca ușii de la apartamentul lui Johan se descuie cu un clic plin de precauție. Am așteptat până când l-am auzit deschizând ușa, încet și șovăitor, după care a închis-o la loc și a încuiat-o. Apoi am dat fuga, dar cu pași ușori, și m-am oprit lângă el.

— Nu sunt de la Bancă, am început eu.

S-a holbat la mine ca la o fantomă.

— Nu te teme, am continuat. Am un mesaj de la Sebastian, pe care totuși eu l-am cunoscut cu numele de Erik.

Bărbatul nu mi-a răspuns, ci doar a coborât scările în grabă. La dracu'! Calculasem greșit, presupusesem că va fi curios să afle ce-ar fi vrut Erik să-i transmită. Poate că nu-l interesa absolut deloc soarta fratelui său. Poate că nu știa decât că Erik avea probleme. Poate că-și imagina că Erik asasinase două persoane, că furase banii patronilor săi și-și abandonase apoi soția și fiul handicapat într-o casă din Camberwell. La urma urmei, oamenii cred cele mai stranii lucruri.

M-am întors la platforma mea dintre scări, dar n-am avut mult de așteptat. Un sfert de oră mai târziu, s-a întors cu o pungă de hârtie în mână, din care răzbătea miros de pâine proaspăt coaptă.

— L-ai salvat pe Sebastian de la înec, am zis din spatele lui, în timp ce el rămăsese iar cu cheia în încuietoare. El a spus că îl salvase un prieten de familie, însă tu l-ai salvat. În Mölle, unde l-ai învățat să înoate. Avea patru ani, poate cinci. Tu aveai nouă ani.

Johan a descuiat ușa și a intrat în apartament fără să privească în jur, la dracu', la dracu', la dracu'.

M-am întors sus pe scări, fără să-mi găsesc liniștea. Dintr-un anumit motiv, m-am trezit gândindu-mă la Laura Branningham, la cum vânătoarea ei egoistă după droguri și proasta ei judecată ruinaseră viețile tuturor celor care locuiau în apartamentul lui Clay, la cum un act nesăbuit (cumpărarea de cocaină de la persoana greșită) le aruncase pe Bongo și pe Bianca în gura lupilor și-l condamnase pe King să rămână într-un azil, ajungând, într-un final, s-o coste viața pe Clay. Dar, nu cumva, nu lipsa de judecată a Laurei îi provocase moartea lui Clay, ci a mea?

A trebuit să mă ridic și să mă plimb pe platforma îngustă dintre scări, atât de pierdută în gândurile mele, încât nu l-am observat pe Johan apărând lângă mine.

— Cine ești? m-a întrebat el cu glas scăzut.

Cu răsuflarea tăiată de teamă, am făcut un pas în spate. Am așteptat câteva clipe să mi se liniștească bătăile inimii.

— Mă numesc Kiona, am rostit eu. Sunt soția lui Erik.

Apartamentul era mare, mult mai mare decât al lui Clay, iar el locuia singur acolo. Tavanul se afla mult deasupra capului meu, împodobit cu decorațiuni din glet. Trei camere la rând dădeau înspre stradă și spre verdele intens al parcului și cimitirului, iar ferestre panoramice enorme permiteau ca lumina soarelui să pătrundă în casă. Nu curățase geamurile de ceva vreme. Cu fața spre curtea din spatele clădirii se afla o altă încăpere, un dormitor și o bucătărie încăpătoare. Nu pricepeam de ce avea nevoie de atâta spațiu.

M-a întrebat dacă voiam cafea și i-am răspuns afirmativ, apoi m-am așezat ca să aștept, într-o bibliotecă plină din podea și până în tavan cu cărți. Pielea de pe canapeaua veche a scârțâit sub greutatea mea. După un timp, s-a întors și el cu o tavă, pe care se aflau două cești și un ibric cu cafea.

— Am luat croasante proaspete de la Brutăria lui Thebröd, a spus el.

— Ți-ai dat seama și singur că nu sunt de la Bancă, am continuat eu. Ce te-a făcut să realizezi acest lucru?

— Faptul că n-ai încercat să mă omori, a răspuns el, așezându-se pe unul dintre fotolii.

Tensiunea dintre noi s-a evaporat cu totul, *știa*.

Și-a împins ochelarii mai sus pe nas și m-a privit cu atenție. Semănau? Nu prea.

— Deci spune-mi, a continuat el. Ce voia Sebbe să-mi spună?

Am expirat și inspirat, cu putere, respirații profunde.

— Sebastian a murit, am răspuns. L-au omorât.

A rămas perfect nemișcat câteva secunde, apoi și-a scos ochelarii și și-a ascuns fața în palme. Am rămas nemișcată, privindu-l cu atenție. Umerii i s-au scuturat. Vântul sufla prin crengile copacilor din cimitir. Era foarte cald. Apoi a scos un oftat adânc, s-a șters la ochi cu mâneca de la cămașă și și-a așezat ochelarii la loc.

— Cum s-a întâmplat?

— L-au omorât în bătaie, am răspuns, apoi l-au aruncat în apă.

— La fel ca pe Ivan și Isabel, a spus el.

Colegii din Londra, deci știa și despre ei. Am încuviințat.

— Unde?

— În Oceanul Indian, am răspuns eu. În largul coastelor Tanzaniei, aproape de Dar es-Salaam.

A mijit ochii și m-a privit cu atenție câteva clipe.

— De unde știi? a întrebat el.

— Eram acolo, am răspuns eu. M-au aruncat și pe mine în apă odată cu el, dar pe mine nu mă loviseră la cap, așa că am reușit să înot și să ajung la țărm.

— Ei știu că ești în viață?

— Dacă știu, nu voi mai scăpa prea mult timp, am spus eu.

Am rămas nemișcați, fără să mai scoatem o vorbă. El și-a turnat cafea.

— E-adevărat? a continuat el după ce a sorbit din ceașcă. Că Sebbe are un fiu? Pe nume Johan?

— Și o fiică, Iva, am adăugat eu. Are un an și-un pic.

El a început iar să plângă.

— Unde? a întrebat apoi. În Tanzania?

— Pe Manihiki, am răspuns.

I-am povestit cum iahtul lui lovise reciful în dimineața aceea din timpul sezonului de recoltat perle, cât de rău fusese rănit Erik și cum avusese mama Evelyn grijă de el la clinică, cum avuseserăm apoi nevoie de cineva priceput la contabilitate în Tukao și că aveam împreună doi copii. Johan a scos la iveală un atlas al lumii, Manihiki nu figura pe el, însă erau Insulele Cook, apoi i-am arătat vag unde s-ar afla Manihiki și i-am spus despre Tukao. Am încercat să-i descriu perlele și laguna, biserica cu geamurile ei colorate și cum le strigau oamenii „vrei să mănânci ceva, avem niște *ika mata*“ celor aflați în trecere. I-am zis și că Erik avusese grijă de finanțele tuturor și că deschisese conturi bancare pentru toți cei din sat care doriseră acest lucru.

— Se pricepea la cifre, dar absolut deloc la navigație, am adăugat eu.

— Absolut deloc priceput la navigație? A reușit să navigheze printr-un ciclon cu vasul ăla de doisprezece metri de unul singur? Eu aș zice că asta te transformă într-un navigator al naibii de bun.

Am închis ochii, Erik mai era bun și la altceva în afară de calcule, și fără a mai fi în stare să mi le stăpânesc, lacrimile mi-au țâșnit din ochi. Mi s-au scurs pe față și pe gât, și a trebuit să deschid gura ca să pot respira, icnind după aer ca un pește pe uscat. Ușile către abisul disperării pure se deschiseseră cu totul, aceasta mă înșfăcase bine și mă trăgea în ea, un adevărat torent de suferință și durere, negru ca noaptea și impenetrabil. Cred că am țipat, dar nu sunt sigură, poate că totul era doar în capul meu, îl strigam pe Erik în mintea mea, însă laringele refuza să mă asculte, soțul meu, pe care îl iubeam atât de mult. Of, Doamne sfinte, de ce l-ai luat de lângă mine? De ce nu l-ai mai lăsat să trăiască? Era prea multă dragoste pe lumea asta? Și Johan m-a ținut și m-a legănat și mi-a plâns în păr, rămăseserăm doar noi doi, cei care-l iubiserăm cel mai mult pe Erik, noi, care iubeam o persoană ce nu se mai afla printre noi, un lucru care, dintr-o perspectivă evolutivă, era atât imposibil de conceput, cât și lipsit de sens.

Am mâncat croasante, un fel de foitaje crocante cu unt, care au lăsat o mulțime de firimituri. Johan a mai făcut cafea, pentru că cea pe care o făcuse se răcise între timp.

— Eram frați vitregi. Același tată, dar eu am crescut în Copenhaga, împreună cu mama, care era daneză. Am ajuns foarte apropiați totuși, eu și Sebbe, posibil și din cauză că eram singuri la părinți. Mi-am petrecut fiecare vară cu Sebbe, tata și Kerstin în Mölle, unde aveam o casă fantastică, chiar lângă apă. Aveam propriul nostru ponton, exact cum ți l-a descris Sebbe. Chiar l-am scos din apă în ultimul moment în seara aceea, când a căzut, e destul de adevărat, ce ți-a povestit el chiar s-a întâmplat. Dar el a trecut peste întâmplare, a învățat să înoate și chiar a devenit priceput la navigație.

Asta m-a făcut să zâmbesc.

— Kerstin era mama lui Erik?

— Profesoară de limba suedeză la Universitatea Lund. Se născuse Bergman, de la ea și-a luat Sebbe numele de familie. Tatăl nostru, Einar, era și el economist de meserie, la Institutul de Economie Politică. Locuiau foarte aproape de universitate, în una dintre acele vile uriașe și vechi.

Glasul i s-a stins încet, părând că bărbatul tânjea, cu amărăciune, după fratele dispărut. El însuși lucra la o mare firmă de construcții numită Skanska. L-am lăsat să se piardă în gândurile sale o vreme, gânduri despre o familie din care, practic, nu făcuse parte niciodată. Am ridicat privirea către tavanul acela splendid, întrebându-mă totodată de ce preferase să aleagă sectorul privat, în loc să se îndrepte către științe? Ca o compensare?

— Noul nume al lui Erik, i-am întrerupt eu gândurile în cele din urmă. Cum de și l-a ales?

Johan și-a mai turnat cafea, apoi a rămas tăcut cât timp a băut-o.

— Destul de simplu, de fapt. La botez, a primit numele Sebastian Erik Andersson, așa că doar a renunțat la primul prenume și a ales numele de fată al mamei sale, oricine din Suedia poate opta pentru acest lucru, atât timp cât anunță autoritățile. A venit să

mă vadă înainte să zboare către Londra, și-a schimbat numele și a făcut cerere pentru un nou pașaport. N-a durat mai mult de două săptămâni.

— Dar de ce? am întrebat eu.

A stat fără să zică nimic, cu ceașca de cafea în mână.

— Cât știi? a întrebat el încet, fără să mă privească.

— Unele chestii, am răspuns. Erik mi-a dezvăluit foarte puține lucruri, din dorința de a ne proteja, de a mă proteja. Știu că și-a obținut doctoratul la Universitatea Lund, cu o disertație despre Sistemul Rezervei Federale, banca națională a SUA. Apoi a început să lucreze pentru Yinhang Dengi Finance…

Am ezitat, gândindu-mă la ce spusese Clay, la reflecțiile și ipotezele ei, și nu voiam să trec peste ceva ce înțelesesem greșit. Johan aștepta în tăcere.

— Tot ce știu se bazează mai mult pe supoziții, nu am idee cât de precise sunt informațiile mele. Yinhang Dengi Finance este o combinație de rusă și chineză, și înseamnă ceva de genul Banca Bani Finanțe, chiar dacă Yinhang Dengi Finance nu este, de fapt, o bancă normală, ci un fel de instituție financiară înființată înainte de căderea Zidului, lucru care transformă toată această chestie în ceva cu totul lipsit de realism…

Am tușit pentru a-mi drege glasul.

— L-au angajat pe Erik pentru cunoștințele sale despre dolarul american sau sistemul bancar american, de care aveau ei nevoie. Probabil de aceea și-au stabilit sediul la Londra, din cauza dolarului. Voiau să facă tranzacțiile în dolari, iar companiilor chineze și ruse nu li se permite acest lucru sau, mai degrabă, nu li se permitea, nu știu dacă acest lucru s-a schimbat. Erik a făcut ceva sau a descoperit ceva care a însemnat că trebuia să dispară. Către sfârșitul anului 1989 a părăsit Londra, luând cu el două sute douăzeci de mii de dolari americani, dar nu știu de unde a luat acești bani. I-au fost asasinați doi colegi, după ce, se pare, fuseseră și torturați. Părinții lui, Kerstin și Einar, au fost și ei omorâți. Posibil din cauză că Banca voia să bage frica în Erik sau să-l forțeze să facă ceva ce el nu voia, n-am de unde să știu. Dar tu ai scăpat, deoarece ei nu știau despre tine…

Mi-am adunat gândurile, în timp ce Johan aștepta să continui.

— Probabil că la un moment dat și-a schimbat numele, am continuat eu. A devenit Erik Bergman, a obținut un nou pașaport pe acest nume și a zburat la Los Angeles, apoi și-a continuat drumul către Papeete, în Tahiti. N-a putut lua un zbor direct către destinația dorită, deoarece Banca supraveghea traseele de zbor. În Tahiti a cumpărat un iaht, Santana, de doisprezece metri și a pornit cu el către vest, însă a fost prins într-un ciclon și a sfârșit lovindu-se de reciful din Manihiki…

— Totul pare atât de incredibil de puțin probabil, a spus Johan, trăgând atlasul spre el și privind cu atenție întinderea de apă albastră în care se ascundea Manihiki. Tot acest ocean imens și el intră într-un recif din singurul loc de pe planetă unde ar putea supraviețui mai mulți ani fără să fie găsit de ticăloșii de bancheri.

Am încuviințat în barbă.

— Nu crezi în Dumnezeu, am spus eu.

M-a privit, surprins.

— Sigur că nu.

— Dumnezeu a avut un scop anume pentru Erik, am continuat eu. Domnul l-a salvat cu un motiv. Erik avea o sarcină de îndeplinit, ceva ce trebuia făcut, pentru binele umanității.

— Chiar crezi așa ceva?

Acum îmi amintea de Clay. Am zâmbit.

— Consider că Domnul a creat lumea întreagă după chipul și asemănarea Lui, am spus eu. Cât despre Bancă, Erik le-a cauzat niște probleme foarte serioase. L-au căutat peste tot și cumva i-au aflat noul nume, iar într-un final l-au găsit datorită unui articol dintr-un ziar local de pe Rarotonga…

— Rarotonga? a întrebat Johan.

— Principala insulă din Insulele Cook.

Johan privea iar cu atenție Oceanul Pacific.

— Rarotonga, a repetat. Ticăloșii aceia de bancheri au citit ziarul local din Rarotonga. Care erau șansele?

Nu înțelegeam la ce se referă.

— Într-acolo se îndrepta Sebbe, a spus el. Mi-a zis că are de gând să destrame trustul. Trebuie că acolo este blestematul lor de sediu

principal.

Johan s-a ridicat brusc, roșu la față.

— Nu știai unde se află sediul trustului? am întrebat.

A clătinat din cap, în timp ce pășea încolo și-ncoace.

— Însă știam despre Insulele Cook. Au probleme financiare. Guvernul a încercat să îmbunătățească lucrurile transformând insulele într-un paradis fiscal, un loc în care lumea să-și ascundă averile. Din câte știu eu, până acum n-au avut prea mare succes, însă alta e situația cu trusturile secrete. Sebbe știa totul despre acest lucru, desigur…

Mi-am adus aminte, ca într-o străfulgerare, de unchiul Matini și de ploaie, când am stat împreună pe veranda casei lui din Matavera și mi-a spus despre catastrofa produsă de nefinalizarea Hotelului Sheraton: *Toată țara a ajuns în pragul falimentului. A trebuit să fim inventivi ca să supraviețuim. Există modalități, o mulțime, prin care să putem răzbate pe o piață internațională, însă e dificil, foarte dificil…*

Johan s-a așezat la loc pe fotoliu și am văzut că pe frunte îi apăruseră broboane de transpirație.

— Scuze, a spus el. Te-am întrerupt. Banca a văzut un articol despre Sebbe sau, de fapt, Erik Bergman, într-un ziar local de pe Rarotonga. Apoi, ce-a urmat?

— Au venit pe Manihiki cu un iaht mare și l-au luat de acolo. Erik a mai avut timp să ne avertizeze, ne-a spus tuturor să le spunem că nu-l cunoșteam foarte bine. Eu am plecat și m-am ascuns cu Iva, așa că n-au apucat să ne vadă.

— Deci ei nu știu că a fost căsătorit și că a avut copii?

Am clătinat din cap.

— Orice ai face, a continuat Johan, să te asiguri că așa vor rămâne lucrurile.

Am înghițit în sec.

Și-a abandonat copiii pe o insulă din Pacificul de Sud, ca să dea de-un tip care se cărase de-acolo.

— Aveau nevoie de mai mult capital, am continuat eu ideea. Așa că au înființat o sucursală în Tanzania și au început să negocieze cu Mobutu…

El a dat să spună ceva, apoi a făcut ochii mari.

— Mobutu? În Tanzania? s-a mirat el.

— Mobutu încheie înțelegeri de afaceri controversate pe teritorii neutre, am răspuns eu. La Hotelul Kilimanjaro, din Dar es-Salaam. Și nu apelează niciodată la intermediari pentru negocieri.

Sprâncenele lui Johan s-au ridicat sus de tot, la fel cum se întâmpla și-n cazul lui Erik.

— Și asta ce înseamnă?

— Prietena mea, Clay, s-a întâlnit cu Erik la Hotelul Kilimanjaro și el i-a spus următoarele…

Am închis ochii și m-am concentrat.

— „Ei cred că actul fiduciar s-a pierdut, dar el se află în cutia de valori. Numărul de cont și codul sunt într-o cutie de valori în Lund. Nu pot obține accesul la fondurile din acel cont, ei cred că toate codurile au dispărut, și au nevoie de capital nou pentru a finaliza proiectul, într-un alt cont, de aceea se află aici Mobutu.“

Johan s-a ridicat iar în picioare, negăsindu-și locul, și a scos un pachet de gume de mestecat, apoi a împăturit trei lame în mână și le-a băgat în gură.

— Am renunțat la fumat, mi-a explicat el, mestecând gumele. Gumă cu nicotină, asta mestec. Devii la fel de dependent de chestiile astea afurisite ca de țigări.

— Aha, am zis eu, chiar dacă nu înțelegeam la ce se referă.

Nu știam dacă să mai continui sau nu. Johan s-a așezat iar pe fotoliu, mestecând în tăcere.

— Sebbe era semnatar al unei bănci din Tanzania? a întrebat el într-un final.

— Yinhang Dengi Finance Tanzania, am răspuns eu.

— Cum de și-a dat acordul pentru așa ceva?

— Un avion de pasageri, i-am răspuns. Un zbor între Frankfurt și Moscova. S-a prăbușit chiar înainte de aterizare, iar cutia neagră n-a fost găsită niciodată.

— Cel care s-a prăbușit anul acesta, în martie? Cum? Ce vrei să zici? Că Yinhang Dengi Finance…?

— N-am de unde să știu, dar e limpede că au izbutit să-l facă pe Erik să creadă asta.

— Afurisiții, s-a înfuriat Johan.

— Intenția lor era să cumpere cinci bănci americane mari, idee care are legătură cu controlarea Sistemului Rezervei Federale, am continuat eu să-i explic.

A ridicat iar din sprâncene și m-a privit cu atenție.

— N-ai citit disertația lui Sebbe?

— De unde? i-am zis.

S-a ridicat și s-a îndreptat către un raft din colț, de pe care a scos un volum destul de subțire, apoi și-a privit ceasul de la mână.

— Eu ies ca să cumpăr ceva de mâncare, a spus el. E meciul decisiv diseară, la Pasadena, poate vrei să ne uităm împreună la el?

Am luat volumul subțire din mâna lui și am văzut că se numea *Cumpărând dolarul: Scenariul unei preluări în forță a Sistemului Rezervei Federale*.

Am început să respir din ce în ce mai greu, pentru că îl simțeam iar aproape de mine. Iat-o, disertația lui Erik, la care cred că muncise ani de zile. Cercetări, scrieri, discuții, ipoteze comparate între ele, discuții cu îndrumătorul, citisem și eu destule materiale despre ce se întâmplă când faci un doctorat.

— E meciul pentru locul trei, a explicat Johan. Suedia ar putea obține bronzul.

Am ridicat privirea din carte și m-am uitat nedumerită la Johan.

— Cupa Mondială din SUA, a precizat el. Nu te-ai uitat deloc?

— Ce sport? am întrebat eu.

Cumpărând dolarul:
Scenariul unei preluări în forță a
Sistemului Rezervei Federale
de
Sebastian Andersson

Rezumat

Pentru că Banca Națională a SUA, cunoscută sub înșelătorul nume de „Rezerva Federală", este deținută, de fapt, de investitori privați, există ipotetica posibilitate ca tot capitalul comercial să poată fi acaparat de jucători externi cu acces la o mare parte din capital. Acest lucru chiar ar putea fi posibil, în anumite împrejurări, printr-o așa-numită preluare în forță.

Această disertație încearcă să exploreze, să examineze și să evalueze riscurile și posibilele moduri de operare ale unui asemenea scenariu.

Concluzia, după studierea cu mare atenție a structurii Sistemului Rezervei Federale și după efectuarea unor studii de piață ale participanților la sistem, este că moneda națională a SUA ar putea fi cumpărată și controlată cu un cost total de 20 de miliarde de dolari (la valorile acestuia din 1988).

Descrierea și explicarea concluziei

Rezerva Federală este constituită din trei părți:

1. Un consiliu alcătuit din șapte guvernatori, care sunt desemnați de Președintele SUA și care trebuie să fie aprobați și de Senatul SUA.

2. Douăsprezece bănci regionale federale, deținute și controlate de cele mai mari bănci private din SUA.

3. Comitetul Federal al Pieței Libere, prescurtat, de obicei, prin CFPL. Comitetul este constituit din cei șapte guvernatori ai Consiliului Rezervei Federale și din reprezentanții a cinci bănci regionale. Poziția de vicepreședinte a CFPL este atribuită, întotdeauna, Președintelui Băncii Rezervei Federale a New Yorkului (în toate privințele și sub toate aspectele, Wall Street). Acest post are

o importanță crucială și este stabilit de către consiliile directoare ale principalilor acționari ai Băncii Rezervei Federale a New Yorkului.

Oricine controlează 51 la sută din acțiunile celor mai mari cinci bănci din SUA are puterea de a nominaliza persoana care ocupă acest post.

Cele mai mari cinci bănci sunt (în 1988, în ordine aleatorie): JPMorgan Chase, Bank of America, Citigroup, Wells Fargo și Goldman Sachs. La momentul scrierii acestor rânduri, acestea au o valoare de piață cumulată de aproximativ 40 de miliarde de dolari. Jumătate din această sumă ar fi deci suficientă pentru realizarea unei preluări. Această preluare ar implica (posibil ca țintă principală) controlul postului de vicepreședinte al Comitetului Federal al Pieței Libere — postul cel mai stabil și aflat pe locul al doilea ca importanță pe piața financiară globală.

Orice astfel de preluare ar fi cu totul imposibilă într-un sistem bazat pe transparență totală.

O alternativă plauzibilă ar fi deci ca achizițiile să fie realizate de un număr de jucători mai mărunți, care să fie controlați în întregime de unul principal, ascuns de jurisdicții cărora le lipsește transparența. Un consiliu cu sediul într-un loc situat în afara controlului SUA ar fi cel mai logic lucru pe care un jucător principal…

Am lăsat volumul din mână. Nu era ușor de înțeles. Deci Erik cercetase ce s-ar fi putut întâmpla în cazul în care forțe externe ar dori să preia controlul economiei globale, cât le-ar costa și cum ar putea fi realizat acest lucru?

Am frunzărit disertația în continuare, plimbându-mi privirea peste formulări prea greoaie ca să le pot înțelege.

„CFPL influențează dobânzile de referință, datoria federală a SUA, aprovizionarea cu monedă și are, deci, indirect, un grad de decizie absolut de controlare a economiei globale…“

„… inflația, dobânzile de referință și ratele de schimb valutar se numără printre instrumentele folosite de CFPL pentru a…“

„Cel mai rezonabil țel al lor ar fi să crească puterea băncilor principale prin intermediul achiziționării unor bănci mai mici și, astfel, s-ar putea crește controlul asupra unei părți din ce în ce mai mari a pieței financiare americane…“

Johan s-a întors cu două cutii plate, în care se afla pizza.
— Mănânci carne de porc, da?
— Ador carnea de porc, am răspuns eu, gândindu-mă la *umukai*-ul lui tata Tane.

Meciul de fotbal se disputa pe un stadion cu iarba arsă de soare situat nu departe de Los Angeles. Nu mă mai uitasem niciodată la un meci de fotbal la televizor și chiar nu înțelegeam ce se întâmplă acolo, dar, oricum, Suedia a jucat împotriva Bulgariei și a câștigat cu patru la zero. Johan a fost foarte bucuros după aceea și a sărit în picioare, aclamând, iar străzile de lângă clădire s-au umplut de mașini și claxoane asurzitoare, oamenii fluturând steaguri albastru cu galben.

Johan mi-a desfăcut canapeaua ca să dorm pe ea, în camera cu televizorul și cu fereastra panoramică.

A doua zi, m-a întâmpinat cu alte foietaje crocante și un teanc de ziare. Toate aveau o mulțime de articole despre meciul de fotbal. L-am lăsat pe Johan să citească atât cât a vrut, apoi am abordat iar subiectul Yinhang Dengi Finance.

— Ce crezi că s-a întâmplat de fapt? am întrebat.

Și-a împăturit ziarul și a oftat adânc.

— Sebbe mi-a povestit aproape tot. Ideea de bază se găsește în disertația lui, scenariul acela descris de el. China și Rusia au căzut la o înțelegere să încerce să preia controlul asupra monedei americane.

— Pot cumpăra dolarul? China și Rusia?

— Sub forma instituției financiare Yinhang Dengi Finance.

Am luat iar în mână teza de doctorat a lui Erik.

— Și aici a explicat cum puteau s-o facă?

— Nu asta a fost intenția lui Sebbe, dar da, cam așa ceva.

— Îmi poți explica și mie, ca să pot înțelege?

Și-a șters lentilele ochelarilor.

— N-ar fi chiar atât de greu de făcut, dar nu e genul de lucru care să se poată întâmpla peste noapte. Ar necesita timp și o planificare minuțioasă. Yinhang Dengi Finance a înființat câteva fonduri de investiții mai mici, care arată perfect inofensiv pe hârtie. Vorbim de sute de fonduri, în jur de cinci sute, care sunt structurate în moduri extrem de diferite între ele, așa încât să pară că nu au absolut nicio legătură unul cu altul, însă, luate ca întreg, exercită o putere destul de însemnată…

— Și acest lucru este permis?

— Organele de reglementare financiară din fiecare țară ar fi trebuit să autorizeze aceste fonduri, care ar fi trebuit să dețină capital. O mulțime de țări solicită transparență când vine vorba de deținerea și conducerea acestor fonduri…

— Și-atunci de ce este nevoie să cadă la o înțelegere cu Mobutu? l-am întrerupt eu. Ca să obțină capital pentru fonduri?

— Foarte probabil, a spus Johan. Odată ce capitalul este depus, fondurile pot obține împrumuturi de la bănci americane, și astfel devine posibil să poată cumpăra băncile folosindu-se chiar de propriii lor bani.

Mi se învârtea capul deja.

— Poți cumpăra o bancă folosindu-te chiar de banii obținuți de la ea?

— Oricine are dreptul de a face tranzacții la bursa americană poate achiziționa acțiuni ale băncilor americane. Acest lucru se numește creditul Lombard, cunoscut și sub numele de credit acordat contra gajării, ceea ce înseamnă că poți cumpăra acțiuni ale băncii, de exemplu, împrumutând șaptezeci la sută din bani pentru a face acest lucru, uneori chiar mai mult, pentru că băncile însele consideră, cum e și firesc, că propriile lor acțiuni sunt investiții sută la sută sigure. Asta îți oferă ție mai mult capital, mai multe persoane pot cumpăra acțiuni ale băncii, împrumutându-se și pariind împotriva valorii lor, și așa mai departe. Acțiunile sunt tranzacționate la Bursa de Valori din New York… Înțelegi ce-ți explic?

— Lombard Street, am spus eu. Acolo este situat biroul londonez al lui Yinhang Dengi Finance.

— Ce?

— Creditul Lombard, i-am explicat eu. A primit numele după cel al străzii din Londra?

— Habar n-am, a spus Johan. Ce-are a face una cu alta?

Simțeam cum mi se îmbujorează obrajii.

— Nimic, am răspuns, coborând privirea. Continuă!

S-a aplecat în față și m-a privit în ochi, apoi a vorbit încet și clar:

— Sistemul Rezervei Federale și comitetul lui pentru o piață deschisă, CFPL. Cele mai puternice instituții financiare din lume. Decid ratele de împrumut, decid câți dolari trebuie să se afle în circulație în toată lumea, controlează operațiunile de pe piețele monetare. Practic, controlează întreaga economie globală.

Încet și cu atenție, Johan mi-a explicat cum funcționează sistemul. Băncile private din SUA, care erau deținute de cele mai bogate familii din țară, controlau, în schimb, băncile federale locale. Și dacă deținei 51 la sută din acțiunile celor mai mari cinci bănci din SUA, puteai controla numirea și programul reprezentanților băncii în cadrul atotputernicului CFPL. Președintele Băncii Rezervei Federale a New Yorkului era, în mod automat, și vicepreședintele CFPL.

— Și aici vine partea cea mai importantă, a continuat Johan. CFPL se bazează pe consens.

M-a privit de parcă tocmai aruncase bomba bombelor.

— Și? am întrebat eu.

— Trebuie să obțină unanimitate, toți membrii comitetului. O singură persoană care votează împotriva propunerii e de ajuns să o blocheze.

— Aha! am exclamat eu.

— În plus, celelalte bănci federale ocupă alte patru poziții în cadrul comitetului. Prin urmare, influența lor este absolut decisivă.

— Deci trebuie să fii președintele Băncii Rezervei Federale a New Yorkului? am întrebat eu. Și-n felul ăsta poți controla moneda globală?

— Indirect, da. Trebuie să deții o influență covârșitoare.

Mi-am dat la o parte părul de pe frunte. Era destul de simplu: un lucru ducea inevitabil la altul. O reacție în lanț, care însemna că cei mai bogați iau deciziile, că cei mai bogați câștigă. Johan privea pe fereastră, la copacii imenși din cimitir.

— Sebbe spunea că băncile viitorului vor încerca să pună mâna pe cât mai mult capital și active posibil. Cumpărând bănci locale, consolidându-și poziția, crescând întruna. Capitalul se va scurge peste granițele naționale cu o ușurință din ce în ce mai mare,

adunându-se într-o proporție din ce în ce mai mare în structuri aflate dincolo de taxare și control, până ar ajunge, într-un final, să înlocuiască statul național…

M-a privit și a zâmbit îngrijorat.

— Dar asta este o discuție separată. Ți-e foame?

Părea că mănâncă la fel de des și de mult precum Clay.

— Nu prea, am răspuns eu.

Atunci s-a ridicat în picioare.

— T-Bone's e deschis duminica, a spus el. Am nevoie de o friptură.

Am mers la restaurantul de lângă biserică, unde se serveau porții imense de friptură, cu sosuri groase și galbene, iar eu am reușit să mănânc cam o treime din a mea. După aceea, ne-am plimbat pe Kungsgatan, un bulevard lat cu un parc plin de arbori enormi pe mijloc. Vântul era uscat și aspru. În parc se aflau leagăne și cadre de cățărat colorate, copiii alergând în toate părțile și jucându-se la umbra copacilor. Oameni mai în vârstă plimbau câini în lese, tineri mâncau înghețată. Zgomotul traficului semăna cu mugetul mării, totul crea o senzație plăcută de pace.

Mi-ar fi plăcut să stau aici cu Erik. Am fi locuit într-un apartament încăpător, cu tavane împodobite și podele acoperite cu parchet montat în solz de pește. Am fi mâncat friptură la grătar și am fi urmărit meciuri de fotbal la televizor. Copiii noștri s-ar fi dat în leagănele acelea confecționate din pneuri verzi, ar fi alergat pe acele tobogane…

Am iuțit pasul, deoarece toate aceste gânduri mă împiedicau să respir. Râsetele și țipetele copiilor îmi reverberau în cap și aproape că m-am ciocnit de un biciclist. M-am lăsat pe o bancă dintr-o pergolă cu flori. Johan s-a așezat și el lângă mine, ștergându-și sprâncenele.

— La dracu', chiar e cald, cred că sunt aproape treizeci de grade.

— Aproape ca acasă, am spus eu. Dar nu la fel de umed.

Câteva femei cu șaluri pe cap au trecut pe lângă noi, împingând cărucioare cu copii și vorbind într-o limbă care nu era suedeza. Erau o mulțime de femei musulmane în Malmö și mi-

am adus aminte ce spunea Clay: că lumea nu se uita niciodată la ele, iar acest lucru era valabil și aici. Păreau cumva să existe pe lângă restul societății, umblând de colo-colo, fără să fie vizibile. (Pe Manihiki, toată lumea era creștină ori catolică, adventistă de Ziua a Șaptea, mormonă sau membră a bisericii de stat, ca mine.)

— Nu vreau să mă amestec în viața ta, a spus Johan, dar tu ce-ai pățit?

A arătat cu capul înspre cicatricea roșu-albăstruie de pe interiorul brațului meu drept.

— Accident de mașină, i-am răspuns. Mai e un lucru pe care nu-l înțeleg — ce au de-a face Insulele Cook cu Yinhang Dengi Finance și Sistemul Rezervei Federale?

Johan privea în sus, către coroanele copacilor.

— Băncile americane chiar nu vor să fie cumpărate de entități ruse sau chineze.

Nu, măcar atâta lucru înțelesesem și eu.

— Așa că preluarea ar trebui să fie făcută fără ca băncile să fie conștiente de acest lucru, de aceea există acele cinci sute de fonduri. Trebuie să se afle sub controlul unei singure persoane, acționarul unic. Cea mai bună opțiune este să plasezi acest control într-un „trust“ care să nu fie supravegheat de autoritățile americane. Avem și noi ceva similar în Suedia, dar nu prea sunt la fel. Insulele Cook sunt unele dintre cele mai bune sau cele mai proaste, depinde de punctul tău de vedere.

Mi-am adus aminte de unchiul Matini, care știa economie, și de bărbații care se strângeau pe verandă la el în fiecare seară, ca să discute în șoaptă. Nu era deloc surprinzător că n-avea niciodată timp să se ocupe de contabilitatea fermei noastre de perle.

— De ce noi, cei din Insulele Cook, suntem ori buni, ori răi?

O minge de fotbal a sărit până la noi. Johan a prins-o și i-a aruncat-o înapoi unui băiețel cu părul lung și cu un maiou în culorile curcubeului.

— Pentru că țara asta din lumea a treia în care trăiți voi nu are de obicei un guvern stabil, dar are un sistem judiciar sofisticat, bazat pe legile britanice.

Lumea a treia? Ce voia să zică? Doar nu eram din lumea a treia, nu?

— Există multe alternative, numărul paradisurilor fiscale continuă să crească. Insulele sunt foarte populare. Insulele Cayman, Insulele Marshall, Insulele Virgine Britanice…

Făcea să părem o republică bananieră.

Băiatul fugise la un băiat mai mic, îmbrăcat cu un maiou asemănător, probabil fratele său. Își strigau unul altuia chestii pe care nu le înțelegeam, dar pe care copiii mei le-ar fi înțeles cu siguranță. Erik le vorbise în suedeză. Johan și Iva s-ar fi jucat și ei cu acești copii.

— Deci, mai exact, ce înseamnă un trust? am întrebat eu.

Băieții o rupseseră la fugă către o femeie tânără, cu pielea netedă și părul lung și negru, care aș fi putut fi eu, până la urmă.

— O entitate legală care nu are un deținător, se deține pe ea însăși, în principiu. Țelul acestuia este să controleze și să administreze capital financiar. Este administrat de un consiliu sau un administrator, iar scopul înființării sale este stipulat într-un contract, care este trecut într-un act fiduciar…

Ei cred că actul fiduciar s-a pierdut, dar el se află în cutia de valori.

— Dacă actul acesta dispare, ce se întâmplă mai departe?

Johan a așteptat ca un cuplu în vârstă să treacă mai departe, cu câinele lor.

— Te gândești în mod special la Yinhang Dengi Finance?

Am încuviințat din cap.

— Sebbe mi-a povestit despre asta. Actul fiduciar al trustului a fost semnat de liderii celor două țări, China și Rusia. Dacă ar reieși că administrația băncii ar fi măsluit actul, acest lucru ar fi considerat înaltă trădare.

— Ceea ce înseamnă…?

— Un glonț în ceafă, în China. Rusia scapă de agenții săi în moduri ceva mai informale.

Soarele îmi ardea ceafa, făcându-mă, practic, să pot simți țeava unui pistol apăsată în ceafă, în pragul unei uși din Venice Beach.

— Dar de ce era Erik atât de important pentru bancă?

— El era administratorul. Nicio altă persoană nu putea controla toți pașii necesari accesării conturilor.

Johan mi-a explicat apoi cum conturile pentru toate fondurile de investiții erau accesate cu ajutorul unui vechi sistem elvețian bazat pe numere de cont și coduri. Acestea nu aveau absolut nicio legătură cu vreo persoană anume sau cu o entitate legală, dar erau administrate de oricine avea acces la toate acele conturi și coduri. Schimbări la nivelul trustului nu puteau fi făcute decât de către persoana cu acces la actul fiduciar, alături de administrator sau de reprezentantul acestuia. Fusese o ignoranță colosală din partea celor din conducerea băncii să lase atâta putere în mâinile lui Erik, dar nu știuseră ce făceau. Niciunul nu știa absolut nimic despre bankingul comercial, cu toții erau funcționari numiți politic din vechile regimuri comuniste. Dar se pricepeau foarte bine la controlarea maselor de oameni, la a-i convinge să facă ce vor ei. Erik s-a gândit că era în siguranță când a elaborat actul fiduciar și a fondat trustul, asigurându-se că va avea controlul deplin asupra lui. O măsură de siguranță în plus.

— Dar nu și-a dat seama cât de brutali pot deveni, a adăugat Johan.

Cei doi colegi care fuseseră asasinați.

— Ivan și Isabel, a precizat Johan. Ivan avea o soție și un fiu cu dizabilități, Sebbe i-a pomenit de mai multe ori.

— Numele ei era Christina? Asistentă medicală?

Johan a ridicat iar din sprâncene.

— Banca a desemnat-o să păzească locuința lui Erik după ce acesta a dispărut, am completat eu. De bună seamă că n-a avut de ales și trebuia să raporteze imediat ce Erik lua legătura cu ea sau dacă cineva ar fi încercat să ia legătura cu el.

Am rămas tăcuți o vreme.

— Dar tot nu înțeleg, am insistat eu. De ce a făcut Erik toate astea? De ce s-a lăsat angrenat în așa ceva?

— El a crezut în mod sincer, atât cât a fost posibil, că Yinhang Dengi Finance făcea parte din rândul deschizătorilor de drumuri, o cale prin care China și Rusia să se apropie de Vest. Când și-a dat seama de intențiile lor ascunse, și-a pus în gând să-i oprească.

Poate că s-a simțit și vinovat pentru contribuția lui. O contribuție forțată, dar, chiar și-așa…

Erik acționase în timpul sărbătorilor de Crăciun, 1989. Europa era cuprinsă de haos, Cortina de Fier tocmai căzuse, echipa de conducere a băncii se afla la Beijing și Moscova pentru conferințe, deci nici că se putea o ocazie mai potrivită. Informația despre cont și coduri era cunoscută doar de un mic grup de persoane din interiorul băncii. A șters toate acele înregistrări, apoi a luat cu el cheia de la cutia de valori în care se afla actul fiduciar și s-a evaporat.

— Ivan și Isabel…? am întrebat eu.

— Asistenții lui. Ei nu știau nimic. El a jurat că nu și-o va ierta niciodată.

Am înghițit în sec, auzindu-l.

— Sebbe credea că cei din conducerea băncii ar fi putut vedea în continuare contul trustului, dar că n-ar fi putut avea acces la bani. Ei aveau numărul contului, iar el nu putuse șterge absolut toate urmele acestuia, însă ei nu aveau acces nici la cod, nici la administrator, nici la actul fiduciar al trustului.

— Dar n-ar fi putut înființa pur și simplu un nou trust?

— Ba da, dar asta ar fi însemnat să recunoască în fața guvernelor lor că pierduseră actul fiduciar original al trustului.

Simțeam căldura puternică pe ceafă.

— Așa că au trebuit să găsească un mod de a continua să lucreze cu trustul inițial, dar ca să facă asta era nevoie să dea de administrator, ca acesta să poată deschide un alt cont, cu un nou cod. Probabil că au scotocit toată planeta ca să-l găsească pe Sebbe.

— Deci, când a ajuns pe Manihiki, el era, de fapt, în drum spre Rarotonga, ca să poată opri Yinhang Dengi Finance?

— Sebbe avea de gând să golească contul, deoarece atunci când un trust nu mai are capital, acesta poate fi dizolvat.

N-am mai zis nimic o bucată de timp, ci am rămas privind-o pe femeia cu păr lung și negru cum își pune fiul cel mic într-un cărucior pentru copii, îl ia pe cel mare de mână și pornesc împreună spre un supermarket.

— De ce ar fi avut nevoie?

— Ca să dizolve trustul? De patru lucruri: de o dovadă a identității administratorului, de actul fiduciar al trustului, de cont și de cod. Sebastian memorase toate numerele, dar de dragul unor măsuri de siguranță suplimentare, le-a notat pe o hârtie și le-a lăsat într-o cutie de valori în Lund. Apoi banii puteau fi transferați unei firme sau unei organizații care să fi fost specificată în actul fiduciar al trustului.

De aceea își păstrase vechiul permis de conducere în valiza lui de metal, ca dovadă a identității lui, Sebastian Andersson.

— Sebbe a formulat termenii actului fiduciar al trustului folosind intenționat formulări complicate și mai degrabă neclare. Formulările au fost acceptate de guvernele ambelor țări. Și ce dracu' scria acolo, hm? Ceva despre faptul că ținta trustului era să promoveze pacea, democrația și creșterea economică, concentrându-se mai ales pe viitor, ceva de genul ăsta.

— Și trustul acesta unde se află? Unde e contul?

— Într-o bancă sau instituție financiară de pe Rarotonga, dacă într-acolo se îndrepta.

— În care?

— N-am nici cea mai mică idee.

M-am gândit la capitală, la Avarua. Erau mai multe bănci acolo, dar nu foarte multe, majoritatea având numele formate din acronime, precum Avarua Rarotonga Bank, ARB. Dar acolo ar fi putut exista și alte tipuri de instituții financiare, de genul celor care nu aveau firme strălucitoare care să le anunțe prezența pe stradă.

— Deci banii ar fi putut fi transferați unei firme sau unei organizații, am continuat eu. Nu contează cui, atâta timp cât părea că promovează viitorul omenirii.

— În principiu, da.

— Am cheia de la cutia de valori, am spus eu. Dar nu se află în nicio bancă din Lund.

— Nu, a spus Johan, ridicându-se în picioare. Pentru că pe aceea o am eu.

Ne-am întors în apartamentul de pe Föreningsgatan, iar zgomotele scoase de păsări și de copii s-au estompat cu totul. După ce am ajuns înăuntru, Johan a mers în bucătărie și s-a întors apoi cu o pungă de zahăr tos.

— M-am gândit să o ascund bine, s-a scuzat el, scoțând o bucată de metal ascunsă în zahăr. Du-te și convinge-te, dacă vrei, m-a îndemnat el. Eu am verificat deja, este o serie de numere și câteva cifre. Handelsbanken, pe Stora Sodergatan, vor deschide mâine, la nouă dimineața.

Mi-am ținut respirația și am luat cheia.

— Cutia de valori numărul 1336, a precizat Johan.

Același număr ca al apartamentului lui Clay, era un semn de bun augur, știam sigur.

— Încă ceva, am spus eu. Banii pe care-i avea cu el, cei două sute douăzeci de mii de dolari… de unde proveneau?

— Erau ai lui, a răspuns Johan. Îi depusese într-un cont de investiții la o bancă din Lund. Ce s-a întâmplat cu ei?

— Am deschis două conturi pe numele copiilor, i-am răspuns eu. O sută de mii de dolari în fiecare.

Johan a aprobat din cap, apoi a plecat către bibliotecă și a închis ușa în urma lui. A rămas acolo tot restul zilei. Eu m-am apropiat de fereastra panoramică din camera cu televizorul și am continuat să privesc cimitirul: un loc de odihnă pentru morți, construit de cei vii.

Autobuzul a plecat de pe Värnhemstorget, nu departe de casă. Călătoria a durat ceva mai puțin de jumătate de oră și autobuzul m-a lăsat la câteva sute de metri distanță de Svenska Handelsbanken din Lund, o clădire de beton cu ferestre înguste.

Femeia care m-a întâmpinat era aceeași Femeie cu Bluză cu Panglici care mă încurajase și-mi oferise un șervețel parfumat vineri după-amiază.

— Ați avut dreptate, am început eu. Adusesem cheia greșită. Aceasta e cea bună.

I-am întins cheia pe care mi-o dăduse Johan.

— Se întâmplă să aveți un act de identitate al posesorului cheii?

I-am dat permisul de conducere al lui Sebastian Andersson, apoi mi-am ținut respirația și am sperat că depusese actele în acea cutie de valori înainte să-și schimbe numele. Femeia a privit cu atenție permisul de conducere, apoi s-a uitat la mine.

— Cunoașteți numărul cutiei? a întrebat ea și mi s-a părut un pic circumspectă.

— 1336, am răspuns.

A bifat ceva într-un registru masiv.

— Pe aici, m-a îndemnat ea, și s-a ridicat.

Am coborât pe o scară din piatră cenușie. Balustrada strălucea. Aerul de la baza treptelor era umed, iar din tavan atârna un ventilator care zumzăia. Femeia a deschis un seif enorm.

— După dumneavoastră, a spus ea, indicându-mi că eu ar trebui să intru prima.

Semăna cu o peșteră îngropată adânc sub reciful de corali. Aerul era rece. Pereții erau acoperiți cu șiruri de mici pătrate: cutiile de valori. Femeia s-a îndreptat către numărul 1 336 și a introdus o cheie proprie într-un capăt al ușii.

— Vă rog să descuiați celălalt capăt cu cheia dumneavoastră, a spus ea, arătându-mi locul.

Am vârât cheia într-o gaură din celălalt capăt al pătratului și am răsucit-o. Femeia a tras afară o tavă lungă din perete, care nu părea deosebit de grea, apoi a așezat-o pe masa din mijlocul podelei.

— Nu vă grăbiți, a spus, după care m-a lăsat în atmosfera aceea umedă.

Am rămas holbându-mă la cutia de plastic cenușie. Pulsul îmi bătea cu repeziciune. Am scos tot ce era în cutie.

Nu era decât o bucată de hârtie, nimic altceva. Două șiruri de numere, plus trei litere în partea de jos. Am luat-o în mână, am răsucit-o, am examinat cu atenție partea cealaltă, apoi am ridicat-o în lumină. Numere, două șiruri. Trei litere. Atâta tot.

Am scos hârtie și pix din geantă și am copiat numerele exact așa cum erau scrise. Dimensiuni, spațiu între ele, o copie identică. Am verificat că am notat cum trebuie, de două ori. Apoi am pus hârtia la loc în cutie. Nu mai era nevoie să copiez și literele. Știam ce înseamnă.

ARB. Avarua Rarotonga Bank. Erik știa foarte bine ce face. De aceea ne deschisese toate conturile acolo.

— Am terminat, am strigat eu către femeia care aștepta afară.

S-a întors și a băgat cutia la loc, un alt pătrat printre atâtea altele în peștera secretelor.

Am plecat din Lund fără să mai vizitez catedrala încă o dată.

Ajunsă iar în Malmö, am auzit sirene când am coborât din autobuz, pe Värnhemstorget. Intensitatea zgomotului creștea pe măsură ce mă apropiam de Föreningsgatan. Intersecția cu Sankt Pauli Kyrkogata era închisă cu ajutorul unor vehicule cu lumini albastre ce se învârteau cu repeziciune. M-am oprit brusc, iar un bărbat ce venea din spate s-a izbit de mine. Auzul nu-mi mai funcționa cum trebuie, *nu, nu, nu*.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat o femeie care venea spre mine.

— Un bărbat a fost lovit de o mașină, a răspuns ea. Cineva conducea ca un maniac, se pare.

— Cine? am insistat eu. Cine a fost lovit? E în regulă?

Femeia a ridicat din umeri și a trecut pe lângă mine, în direcția lui Värnhem.

M-am apropiat, mișcându-mă prin clisa de pe fundul lagunei. O ambulanță era parcată pe trotuar, iar drumul era blocat de două mașini de poliție. În jurul lor se strânsese un grup de

oameni, care-și lungeau gâturile ca să vadă mai bine și discutau între ei pe un ton scăzut.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat iar. Cine a fost lovit? E în regulă?

Un bărbat mai în vârstă, cu un câine mic în lesă, a clătinat din cap.

— A murit pe loc. A zburat prin aer și a ajuns sub mașină, nu s-a mai putut face nimic pentru el.

Soarele scânteia în ferestre, păsările țipau în cimitir. L-am apucat pe bărbat de braț.

— Sunteți sigur?

Bărbatului îi tremurau buzele și avea ochii roșii de spaimă.

— Am văzut cum s-a întâmplat totul, a continuat el. Locuiesc aici, doar ce ieșisem pe ușă cu Charlie, a continuat el, arătând cu capul spre câine. A fost oribil, mașina a apărut de nicăieri și a intrat drept în el, n-a avut nicio șansă.

— Cine? am întrebat eu. Cine era cel care a murit?

— Bărbatul care locuiește în apartamentul de sub mine. Johan, Johan Andersson.

Am scăpat brațul bărbatului din mână, m-am răsucit și am pornit către Värnhemstorget. Aerul era fierbinte și dens din cauza asfaltului, practic, simțeam că nu mai puteam să respir. A trebuit să mă așez pe o bancă din parc, cu capul între genunchi, ca să nu leșin.

Poate că nu era Banca, poate că nu fusese decât un accident. Să crezi nu înseamnă că știi.

Am scos din sac șalul pe care mi-l cumpărase Clay și mi l-am pus pe cap, devenind o tânără musulmană în drum spre marginea societății. M-am strecurat discret spre terminalul de feriboturi printr-un oraș ce părea învăluit în ceață și am ajuns la timp ca să prind un feribot spre Danemarca. În timp ce străbăteam Strâmtoarea Öresund, am citit un capitol din ghidul lui Clay, denumit „Cum să ajungi acolo și dincolo“. La terminalul din Copenhaga, mi-am scos șalul și am cumpărat un bilet de tren spre Frankfurt, Germania, iar la ghișeu nu mi-au cerut pașaportul.

Am așteptat într-un colț al gării până ce a venit vremea să plec.

Trenul a ieșit din gară la 16:35. Nu rezervasem și cușetă, așa că am rămas tot drumul trează stând jos, la fereastră. Europa trecea în viteză pe lângă mine. La Hanovra a început să plouă.

Oare Banca îl găsise pe Johan din cauza mea? Era vina mea? Eu îi condusesem la el?

Dacă da, eu de ce eram încă în viață? Dintre toți martorii incomozi, nu eu eram cel mai incomod?

Sau îmi supraevaluam propria importanță? Îmi imaginam că sunt foarte isteață? Dacă eu îl putusem găsi pe Johan, și Banca îl putea găsi.

Sau fusese doar un accident? Un fan al fotbalului, beat, care se întorcea acasă? Puțin probabil, deși nu aveam cum să fiu sută la sută sigură.

La o oră după ce se crăpase de ziuă, am ajuns. Am luat un taxi până la aeroport, unul dintre cele mai mari din Europa, era într-adevăr enorm. Am cumpărat un bilet spre San Francisco de la o agenție de voiaj deschisă nonstop, apoi am rezervat o cameră la Hotelul Elan din Los Angeles, pe Beverly Boulevard, la numărul 8435. La zborul care pleca în această dimineață erau disponibile doar locuri la clasa business, am plătit cu bani gheață, dolari americani.

Avionul a decolat la timp. La clasa business primești un scaun care se poate transforma în pat, dar abia dacă am reușit să închid ochii. Bărbatul de lângă mine bea tărie din niște sticle minuscule, pe care însoțitoarele de zbor i le-au tot adus până ce pe pasager l-a furat somnul și a început să sforăie tare.

Zborul a durat o eternitate. Locul meu nu era la geam, așa că m-am chiorât tot drumul la un ecran gol de televizor, încastrat în scaunul din fața mea. Am încercat să mă consolez cu acele cuvinte rostite de Vladimir în mașina parcată în fața apartamentului, după ce murise William: *La dracu', nimic nu durează o veșnicie*.

Coada de la controlul pașapoartelor din San Francisco era la fel de lungă precum cea din Los Angeles. I-am spus funcționarului din spatele geamului că urma să petrec o săptămână în vizită la

bunii mei prieteni din California și că apoi aveam să iau un avion înapoi către Frankfurt, la soțul meu, având și biletul cu care să confirm că mă întorceam în Europa peste opt zile. Mi-a oferit o viză turistică valabilă trei luni.

De la aeroport am luat un taxi până la autogară, unde m-am suit imediat într-un autobuz direct către Los Angeles. Auzisem despre legendara Highway One, despre felul în care șerpuia paralel cu Coasta Pacificului, trecând prin locuri faimoase precum Carmel, Monterey, Big Sur sau Santa Monica, însă n-am străbătut acea rută. Am rămas în schimb pe autostradă și nu ne-am oprit decât pentru a face plinul și a merge la toaletă.

Am ajuns seara, târziu. În Los Angeles era fierbinte și umezeală. Autogara se afla într-o parte săracă a orașului, aproape de centru, cu bulevarde murdare și clădiri joase, acoperite cu graffiti. A trebuit să aștept mult și bine după un taxi. I-am cerut șoferului să mă ducă la numărul 1336 de pe North Citrus Avenue și să mă aștepte acolo, cât timp îmi adunam niște lucruri. Bărbatul n-a fost foarte bucuros să mă lase să plec fără să-i plătesc, dar când a văzut că-mi las în mașină valizele (goale) și biletul de întoarcere în Europa pe post de garanție, a fost de acord.

Strada era întunecoasă și pașii îmi reverberau pe ciment. Am suit treptele iluminate de becul galben de pe alee. Am ascultat cu atenție, ca să mă asigur că n-am să mă lovesc de vreun vecin. La unele ferestre era lumină, deși era trecut de miezul nopții, lumea din Hollywood mergea la ore târzii la culcare. M-am oprit în fața ușii de la numărul 7 și am observat că înăuntru era întuneric și liniște. Am numărat pe degete: trecuseră șapte săptămâni de când plecasem cu Clay (șapte săptămâni? nu mai mult?). Oare apartamentul fusese închiriat altcuiva? Chiria se plătea trimestrial, știam asta pentru că Vladimir zisese odată că achitase chiria pentru următorul sfert de an, deci ar fi trebuit ca totul să fi rămas la locul lui, chiar dacă toată lumea plecase și Clay era moartă.

Poți deschide fereastra și din afară, știai? Dacă apeși tocul și tragi de geam într-o parte în același timp.

Am procedat și eu ca Laura în noaptea când își pierduse cheia. Am încercat de mai multe ori, transpirând tot mai mult și fiind tot mai neliniștită că taximetristul avea să plece și să mă lase acolo, dar apoi încuietoarea a scos un clic și fereastra s-a deschis. M-am cățărat înăuntru și am închis geamul în urma mea. În lumina galbenă a veiozei, am început să caut pe rafturi după jurnalul lui King. L-am luat cu mine în bucătărie și am aprins lumina de sub ventilatorul de evacuare, unde-am văzut că toate roșiile se ofiliseră și muriseră. L-am frunzărit până am dat de partea dedicată Sperietorii care-și abandonase copiii pentru a da de-un tip care se cărase de pe o insulă pierdută din Pacificul de Sud. Am rupt acea pagină, împreună cu alte câteva, ca să nu sară în ochi faptul că fusese ruptă o singură pagină. Am stins lumina de sub ventilator și am așezat jurnalul la loc (cel mai simplu ar fi fost să-l iau cu mine și gata, dar nu m-am putut îndura să-l fur, căci King nu m-ar fi iertat niciodată). Am luat cu mine cele trei pașapoarte ale lui Clay din cutia verde, așa încât Banca să nu afle că avea trei identități. Am înghesuit ochelarii cu rame groase și exemplarul din *Less Than Zero* al lui Clay în geantă, pentru că ea nu mai avea nevoie de ele. M-am oprit și am privit masa la care mâncam cu toții, aducându-mi aminte cum tocam praz și curățam cartofi într-o duminică după-amiaza, eu și Clay, și afară era cald ca într-un cuptor. Asta se întâmpla înainte ca Vladimir să plece acasă, Clay se plângea tot timpul, însă eu vorbeam despre democrație și libertatea de exprimare, până ce Clay se sătura și mă întrerupea zicând că drepturile omului s-au transformat și ele într-un soi de religie, la fel de fundamentalistă și de intolerantă ca toate celelalte. Eu protestam, putea să zică o mulțime de rahaturi și de invenții, numai să nu se ia de valoarea pe care o aveau viețile oamenilor.

— Dacă „toleranța“ devine o religie fundamentalistă mai presus de orice discuție, atunci nu rămâne decât la fel de lipsită de valoare ca orice altă sectă, a spus ea atunci.

Auzeam ecoul vocii ei lovindu-se de pereții casei, așa încât a trebuit să mă sprijin cu palmele de tăblia mesei.

— Oamenii cred că sunt „mai buni“ decât alții dacă sunt „toleranți“. Pentru că firește că ei sunt cei care au văzut lumina, ceea ce-i face superiori. Restul, oricine nu gândește exact la fel ca ei, sunt rasiști, homofobi sau idioți barbari care nu înțeleg nimic. Termină de tocat ceapa și eu pun tigaia la încins.

Am închis ochii și am văzut-o cum se întoarce către mine din ușă.

— Umanismul idolatrizează umanitatea, a spus ea. Umanismul pretinde că Homo sapiens este superior tuturor celorlalte ființe din univers și că are dreptul să folosească și să exploateze tot ce-și dorește. Animalele își pot petrece toată viața închise în cuști minuscule, să fie luate de lângă puii lor și ucise doar pentru că noi credem că avem dreptul să mâncăm orice dorim și oricând dorim. Plantele și animalele sălbatice n-au niciun drept atunci când oamenii consideră că au nevoie de pământ. Oricine pune la îndoială și se împotrivește ordinii firești a lumii este considerat periculos și distructiv…

Taximetristul a claxonat din stradă. Mi-am adunat iute lucrurile și am dat fuga afară, oprindu-mă, pentru ultima oară, să arunc o privire în bezna din colțurile casei, spre canapea și spre rafturi, spre masă și televizor, înainte de a închide ușa în urma mea. Becul galben licărea în aerul umed al nopții.

Taximetristul m-a dus la Hotelul Elan de la numărul 8435 de pe Beverly Boulevard. Se afla chiar lângă Beverly Center, mallul imens unde le plăcea lui Bongo și Biancăi să meargă la cumpărături.

Camera era rezervată și mă aștepta.

Am adormit de parcă mă izbise cineva cu ceva în cap.

— Ești sigură? m-a întrebat coafeza.
— Categoric, am răspuns eu.
— Părul tău va fi foarte afectat, a insistat ea. Își va pierde mult din calitatea pe care o are. Ai o culoare de-a dreptul splendidă, e atât de lucios, ai putea încerca să-i îmbunătățești…
— Poți s-o faci sau trebuie să merg în altă parte? am întrebat eu.

Coafeza (al cărei nume, Chrystal, l-am aflat de pe ecusonul ei) a strâns din buze și s-a apucat să-mi decoloreze părul.

În fața mea se afla pașaportul lui Clay, cel pe numele Rita Miller, o blondă cu bucle ondulate și ochelari negri, cu rame groase. Îi explicasem lui Chrystal că voiam să arăt exact ca femeia din pașaport, să am aceeași coafură și culoare a părului. Ochelarii urma să-i iau de la opticianul din partea cealaltă a mallului, tocmai li se puneau lentile negre.

Chrystal a manevrat inutil de brutal pieptenul când mi-a periat părul. Peroxidul îmi înțepa scalpul, deci prima vizită la coafor n-avea să fie o amintire prea plăcută, însă am sfârșit prin a fi blondă.

Odată cu noul păr am cumpărat și cea mai mare geantă de golf care exista la Golf Shop, iar dintr-un magazin de echipamente de călătorie am mai luat o valiză metalică uriașă, având aceeași marcă pe care o avusese și cea a lui Erik. Dintr-un magazin de produse de îngrijire facială mi-am luat un fond de ten maro-închis și gene false, iar dintr-o librărie am cumpărat un exemplar broșat din *Stâlpii Pământului*. Un butic cu produse de modă, ce vindea lucruri destul de ieftine pentru femeile de carieră moderne, a fost locul din care mi-am cumpărat o fustă albastru-închis, un taior asortat, o pereche de pantofi cu toc incomozi și o poșetă urâtă. La o agenție de voiaj de lângă ieșire, Rita Miller a rezervat o cameră la hotel și un bilet de întoarcere de la Los Angeles la Rarotonga, care urma să fie folosit în aceeași seară. În timp ce tipa de la ghișeu îmi rezerva camera la hotel, eu priveam afară pe stradă la oamenii care treceau, cu toții hotărâți să ajungă la timp, oricare ar fi fost destinațiile lor. Mașinile accelerau și frânau, o fetiță a trecut pe bicicletă însoțită de tatăl ei, câteva adolescente râdeau și făceau baloane din gumă de mestecat, totul

se-amesteca în mod armonios într-un vuiet continuu, o simfonie de zgomote neîntreruptă. Mi-am amintit ultimul schimb de replici pe care-l avusesem cu Johan înainte de a porni spre Lund pentru a verifica ce era cu cutia de valori:

— Ce se întâmplă dacă Rusia și China chiar vor reuși să preia controlul asupra dolarului?

El s-a gândit ceva mai mult timp.

— Dacă deții informații din interior despre mișcarea dolarului, poți câștiga o groază de bani pe piața financiară internațională, a răspuns el, dar nu cred că acesta ar fi țelul principal al conducerii acestei bănci. Aici e vorba de politică. Vor să creeze haos. Să dividă și să cucerească. Să saboteze economia americană, ca să facă să pară că propriul lor sistem social e mai stabil și mai bun. S-ar bucura enorm să vadă cum se destramă SUA.

— Și dacă Erik ar fi reușit să-i oprească, să dizolve trustul și să închidă contul, atunci cu ei ce s-ar fi întâmplat?

Răspunsul lui a fost scurt:

— Înaltă trădare.

Cu alte cuvinte: un glonț în ceafă.

La asta mă gândeam când mă întorceam la hotel.

Înainte de a pleca din hotel, am sunat la New York, pe coasta de est a Americii, la un număr ce aparținea unei clădiri ridicate la intersecția dintre 43rd Street și First Avenue. Am discutat cu o femeie care s-a arătat bucuroasă să mă ajute.

Scopul actului fiduciar al trustului: *să promoveze pacea, democrația și creșterea economică, concentrându-se asupra viitorului.*

Apoi am terminat de tot cu SUA.

Deghizată în cetățeanul american Rita Miller, îmbrăcată în haine albastru-închis și cocoțată pe tocuri, am aterizat pe Rarotonga într-o beznă densă. Nu m-am grăbit, asigurându-mă că voi fi printre ultimii care vor coborî din avion, voiam să se formeze o coadă lungă în fața mea la controlul pașapoartelor. Un bărbat cu o ghirlandă de flori la gât cânta la ukulele în sala de sosiri și șirul de oameni șerpuia către poliția de frontieră, mai scurt decât mi-ar fi plăcut mie, totuși rezonabil de lung, slavă Domnului! Era cinci și jumătate dimineața, se crăpa de ziuă, la orizont apărea o fâșie de lumină. Pasageri din Rarotonga s-au amestecat cu cei rămași în avionul spre Auckland și ferestrele s-au zguduit când avionul enorm a decolat și și-a continuat călătoria. Speram ca funcționarul de la controlul pașapoartelor să fie obosit și plictisit când îmi va veni rândul, să nu observe faptul că-mi expirase pașaportul și că eram un bărbat născut în 1932.

— Unde veți locui pe insulă? m-a întrebat bărbatul, părând într-adevăr foarte obosit și frunzărindu-mi rapid pașaportul american.

Rita Miller zburase prin toată lumea (probabil că asta fusese identitatea lui Clay pe când lucra pe post de însoțitoare de zbor).

— La Moana Sands, am răspuns, încercând să imit accentul american.

Bărbatul mi-a ștampilat ultima pagină a pașaportului o viză turistică de o lună.

Un tânăr mă aștepta dincolo de biroul vamal, ținând în brațe un carton cu numele Rita Miller pe el — transportul meu până la hotel era inclus în preț. N-a scos o vorbă cât timp am călătorit spre sudul insulei. A trebuit să-mi car eu bagajele până la mașină, ceea ce a fost în regulă, deoarece i s-ar fi părut extrem de straniu că am venit în vacanță cu valizele goale.

În timp ce treceam prin satul Matavera, m-am uitat cu atenție pe partea dreaptă, dar din drum n-am putut zări casa unchiului Matini.

Rezervasem o cameră dublă cu vedere spre mare și spre Moana Sands, pe care o achitasem în avans pentru o zi. Cred că era cea mai frumoasă cameră în care stătusem vreodată. Mi-am cărat singură bagajul, apoi am tras un pui de somn.

Când m-am trezit, soarele era sus pe cer și am coborât la recepție pentru a întreba când pleca autobuzul către Avarua.

— În sensul acelor de ceasornic sau invers? a întrebat femeia din spatele biroului fără să ridice privirea.

— Care pleacă primul, am spus eu.

— În sensul acelor de ceasornic vine la și douăzeci și șase de minute, cel în sens invers trece la fără șase minute, a răspuns ea, rămânând în continuare cu ochii plecați (lucru care mă bucura).

Am luat micul dejun, fructe tropicale și pâine prăjită, în timp ce așteptam autobuzul care mergea în sensul acelor de ceasornic, și mi s-au părut atât de bune, că aproape am început să plâng.

Autobuzul a sosit la timp. La zece fără zece a oprit la ultima stație, la Cook's Corner, foarte aproape de banca ARB.

Din el a coborât Rita Miller, pregătită să facă afaceri.

În Insulele Cook aveam o lege care stipula că nicio clădire nu poate fi mai înaltă decât cel mai înalt palmier. Asta însemna că majoritatea clădirilor nu aveau mai mult de două etaje, însă ARB din Avarua era o excepție.

Ultima oară vizitasem doar primul nivel al băncii, unde clienții obișnuiți își depuneau economiile, însă de data asta am fost condusă la cel de-al treilea nivel. Acolo se afla un birou mare, exact sub acoperiș, cu vedere către piață și ocean. Pulsul îmi bătea calm, regulat, calea către abis era lungă și semnalizată ca o autostradă. Bancherul s-a prezentat drept domnul Bishop.

— Mă aflu aici din partea administratorului unuia dintre trusturile dumneavoastră, am vorbit cu accentul meu american după ce ne-am strâns mâinile și m-am prezentat ca fiind Rita Miller.

Buclele blonde îmi săltau când mă mișcam, iar ochelarii erau puțin cam largi și-mi tot alunecau pe nas. Pantofii deja mă rodeau la spate.

— Și care ar fi acest trust? a întrebat bărbatul.

Era trecut de șaizeci de ani și era îmbrăcat cu o pereche de pantaloni scurți și o cămașă deschisă la culoare, deci deloc formal.

Am pus pe biroul dintre noi cheia neobișnuită luată din plicul aflat în valiza lui Erik alături de permisul de conducere al lui Sebastian Andersson.

— Acesta este actul de identitate al administratorului unuia dintre conturile dumneavoastră numerotate. Vreau să efectuez un transfer.

Vorbeam precum Clay? Mi-am relaxat maxilarele.

— Desigur, a spus bărbatul. Care este contul?

I-am recitat numărul.

— Și codul?

Îl notasem pe o bucată de hârtie, pe care i-am întins-o peste birou.

Bărbatul a tastat ceva la calculator. Apoi a încuviințat.

— Ce sumă ați vrea să transferați? a întrebat.

— Tot ce-i acolo, am răspuns eu.

— Absolut tot?
— Corect, am aprobat eu.
— Dar este o sumă foarte mare de bani, a insistat el.

M-am lăsat pe spate în scaun, mi-am împins ochelarii pe nas și mi-am așezat un picior peste celălalt.

— Permiteți-mi să vă liniștesc, am continuat eu, sunt perfect conștientă de acest lucru.

Bărbatul și-a șters fruntea cu o batistă, a frunzărit niște hârtii și apoi a butonat din nou tastatura. Apoi a rămas fără să se miște sau să rostească vreun cuvânt mai bine de-un minut. Inima începuse să-mi bată nebunește.

— Trebuie să mă consult cu directorul înainte de a continua cu transferul unei sume așa mari, a spus el în cele din urmă, după care s-a ridicat.

Am simțit un fior de panică în jos pe șira spinării, ca un cub de gheață, nu mă puteam mișca. Doamne sfinte, cum de putusem fi atât de proastă, și să cred că puteam să scap doar cu-atât? N-am mai putut să vorbesc, așa că am încuviințat din cap. L-am auzit ieșind din încăpere și coborând scările la nivelul inferior. Am auzit glasuri, dar n-am înțeles ce se vorbea. Apoi alți pași pe scări, de data asta două perechi de picioare. Am tras adânc aer în piept, așa cum procedam înaintea unei scufundări la mare adâncime, și m-am străduit să mă ridic în picioare. În încăpere au intrat doi bărbați, domnul Bishop și un tip masiv, cu o barbă crescută inegal, care-l urma îndeaproape.

— Directorul nostru, domnul Ngatangiia, a rostit funcționarul bancar.

Ne-am strâns mâinile și ne-am salutat, apoi presiunea din pieptul meu a dispărut ca un elastic care se rupe brusc. Ngatangiia se afla exact lângă satul Matavera. Directorul primise numele de familie exact cum îl primise și familia mea pe-al ei. Deci nu era decât un băiat local care ajunsese bine, de același calibru ca și ceilalți insulari, unchiul Matini, tata Tane sau Everest polițistul. Am zâmbit larg.

— Mă bucur să vă cunosc, am spus eu. Mă aflu astăzi aici ca să efectuez un transfer din unul dintre conturile dumneavoastră

numerotate.

— Așa am înțeles, a zis directorul, fără să-mi întoarcă zâmbetul. Putem vedea actul fiduciar al trustului?

— Firește, am fost eu de acord, ridicând de pe birou cheia de la cutia de valori.

L-am urmat pe bărbat în camera de-alături, echivalentul seifului de bancă din Handelsbanken din Lund, însă mult mai mică. Dispunerea era la fel, pătrate cu găuri duble pentru chei acoperind tot peretele, singura diferență fiind că cele de-aici nu erau numerotate. Luceau toate și păreau neatinse. Am rămas în ușă, iar bărbații, cu mâinile pe lângă corp, în trezorerie. Sângele mi s-a scurs tot în picioare… ce trebuia să fac acum? Habar n-aveam care era cutia.

— Aveți o copie sau originalul? a întrebat directorul Ngatangiia, arătând cu capul înspre cheia mea.

Am privit bucata de metal, neînțelegând la ce se referă. Copia sau originalul? Era o întrebare-capcană? Toată lumea presupunea că Erik își pierduse cheia pe mare, cum era și normal.

Au o copie, dar nu știu de la care cutie.

Glasul aspru al lui Erik reverbera în încăperea de la subsolul băncii de pe Mali Street. Mirosul lui, de sare și migdale.

— O copie, am răspuns eu.

Mobutu are banii. Banii trebuie să fie transferați, sunt pe drum. Penultima de jos, în partea stângă. N-au de gând să ne lase să plecăm.

— Dacă-mi permiteți, i-am spus directorului Ngatangiia, împingându-l apoi într-o parte și îndreptându-mă spre partea stângă.

Am introdus cheia în primul pătrat de deasupra rândului de jos. Domnul Bishop s-a apropiat cu cheia potrivită în mână, apoi le-am răsucit amândoi odată.

Încuietorile au scos un clic, apoi cutia de valori s-a deschis. Iată-l! Actul fiduciar, semnat de liderii Chinei și Rusiei. L-am luat cu noi și ne-am întors în biroul cu vedere către ocean și piață.

Scopul și țelurile trustului erau specificate exact cum își amintise Johan, exact cum fuseseră formulate de Erik. Beneficiarii trebuiau să fie afaceri, instituții și agenții internaționale care să

conlucreze pentru a promova pacea, democrația și creșterea economică, concentrându-se asupra viitorului. Am pus actul în mijlocul biroului și m-am lăsat iar pe spate, în scaunul rezervat oaspeților. Domnul Bishop s-a așezat la calculator, în timp ce directorul a rămas în spatele lui.

— Și cine este destinatarul? a întrebat bancherul.

Îmi notasem lunga combinație de cifre care-mi fusese dată de femeia din New York cu care discutasem la telefon, cea din clădirea de la intersecția dintre 43rd Street cu First Avenue. Bărbatul a privit cu atenție numărul, timp de câteva secunde.

— UNICEF, New York, am precizat eu. Fondul Internațional pentru Urgențele Copiilor al Națiunilor Unite.

Cei doi bărbați se uitau cu atenție la mine.

— Chiar așa, a spus directorul Ngatangiia, dar potrivit scopurilor inițiale ale trustului…

Am strâns mai tare poșeta din poală.

— UNICEF este o organizație internațională, am spus eu. Activează în peste o sută optzeci de țări. Iar în statutul Organizației Națiunilor Unite, descrierea organizației spune că aceasta lucrează pentru pace și siguranță, iar acest lucru este trecut chiar în primul capitol al actului constitutiv. De asemenea, sunt menționate relațiile democratice dintre țări, precum și rezolvarea problemelor de natură financiară. Fondul pentru copii exprimă în mod specific interesul pentru viitor, totul în slujba drepturilor copiilor.

Directorul s-a ținut strâns cu mâna de spătarul scaunului pe care stătea domnul Bishop.

— Dar impresia mea inițială când a fost înființat trustul a fost că…

— Formularea actului fiduciar al trustului a fost aprobată la cel mai înalt nivel, am precizat eu, încet și clar. Aveți vreo obiecție în această privință?

Directorul Ngatangiia a înghițit în sec. Domnul Bishop i-a aruncat o privire superiorului său peste umăr. S-au scurs mai multe secunde de tăcere.

— Nu, sigur că nu, a spus directorul Ngatangiia.

A dat drumul scaunului, a făcut câțiva pași în spate și a arătat din cap spre calculator.

— Totul e-n ordine.

Domnul Bishop a tras aer adânc în piept și s-a pus pe treabă, transferând banii de la Yinhang Dengi Finance către UNICEF din New York. Directorul Ngatangiia a profitat de ocazie ca să-și ia la revedere și a plecat. Documente erau trimis prin fax, apeluri telefonice erau efectuate.

— Va dura câteva zile ca banii să apară în contul din New York, m-a informat el.

Cât timp le-a luat celor de la Yinhang Dengi Finance să descopere că le dispăruseră banii din contul ARB? Probabil, mult mai repede decât aveau să ajungă banii în New York.

Începuse numărătoarea inversă. Bomba ticăia deja.

Un scurt moment m-am întrebat ce se va întâmpla cu omul din fața mea când Yinhang Dengi Finance își va da seama ce făcuse ARB. Îl vor interoga și pe el, și pe director? Fără discuție. Apelând la violență? Probabil că nu. Ar putea ei scăpa de martorii lor incomozi, dar nu și de-ai altora. Ce le puteau spune bancherii? Că o americancă tânără, blondă, Rita Miller, le-a golit contul. Că banii lor fuseseră trimiși la UNICEF. Le vor spune ce știau deja și ei vor crede ce li se va spune, pentru că oamenii cred ce li se spune. Biletul de avion de la Air New Zealand, dacă Banca va izbuti să pună mâna pe el, le va confirma povestea. Rita Miller cumpărase un bilet care o ducea pe Rarotonga în aceeași dimineață și plecase de pe insulă în ziua următoare, ca să se întoarcă acasă la ea, în Los Angeles.

O vor căuta într-o zonă metropolitană cu peste cincisprezece milioane de locuitori, într-o țară cu mai bine de un sfert de miliard de cetățeni. Își vor da seama că ea fusese de fapt Frank Hollingworth, un bărbat de peste șaizeci de ani, pe care ei îl executaseră în Dar es-Salaam, cu două săptămâni în urmă? Speram că nu. Vor face oare legătura între ea și Bianca Rockford, care se înecase în Oceanul Indian în aceeași seară? Părea puțin probabil.

Și cel mai important dintre toate: își vor da ei seama că ea era Kiona Matavera de pe Manihiki?

Nu era exclus. Se vor întoarce în Tukao. Un alt iaht va coborî ancora dincolo de recif, niște bărbați vor veni pe țărm. Vor fi înarmați, dar nu cu puști, ci cu întrebări. Vor întreba de tata Tane, vor discuta cu sătenii. Vor verifica dacă au rămas martori incomozi, dacă știa cineva ceva, dar când tata Tane spusese că nimeni nu va vorbi, atunci nimeni nu va vorbi. Și cu asta, basta. Eu eram ținta și, atâta timp cât eram acolo, Manihiki nu ar fi fost niciodată în siguranță. Dar cineva le golise contul. Banca nu se va lăsa bătută niciodată. Nu vor înceta niciodată s-o caute.

— Asta înseamnă că trustul nu mai are niciun capital în acest moment, a rostit bărbatul.

Poate-și dăduse seama că ceva nu era în ordine, însă îl informase pe director, iar domnul Bishop nu putea fi tras la răspundere. Dar ce însemna „în acest moment“?

— Presupun că vă întrebați ce este cu celălalt cont, am spus eu. Cel care a fost deschis mai recent, dar în care încă nu s-au depus bani?

Bărbatul și-a dres glasul.

— Când am luat ultima oară legătura cu administratorul, mi s-a dat de înțeles că în curând se va face o depunere?

Banii lui Mobutu, care erau pe drum.

— Noul cont va fi închis, am hotărât eu, împingând cheia către bărbat. Și nu mai avem nevoie nici de cutia de valori. Scopul trustului a fost îndeplinit. Cum procedez ca să-l dizolv?

— Să-l dizolvați? Dar nu-i nevoie de asta. Dacă vor fi depuse alte sume de bani, atunci…

— Sunt perfect conștientă de acest lucru, l-am întrerupt, vorbind cam tare. Cum îl dizolv?

Și-a dres iar glasul și am văzut că acum transpira din abundență.

— Va trebui să luați legătura cu un avocat și să depuneți o cerere de reorganizare.

Mi-a explicat care era calea legală, tot procesul părea extrem de complicat și de îndelungat. Deveneam din ce în ce mai

nerăbdătoare pe măsură ce-l ascultam, căci cronometrul bombei ticăia în continuare. În cele din urmă l-am întrerupt, am luat actul fiduciar al trustului și l-am rupt hotărâtă în două. Bărbatului i s-a tăiat răsuflarea și s-a oprit la mijlocul propoziției. Apoi am rupt bucățile în jumătate, apoi le-am mai rupt o dată și încă o dată, până când au rămas prea mici ca să le mai pot rupe.

— Ar trebui să las dizolvarea trustului în mâinile dumneavoastră extrem de competente, am spus eu, lăsând bucățile actului să cadă în geanta mea urâtă, după care am ieșit din bancă.

Pașii îmi reverberau pe scările de lemn ce coborau în stradă.

Înaltă trădare.

Un glonț în ceafă.

Nu mă interesau dolarii lor, dar *chiar* n-ar fi trebuit să-l omoare pe soțul meu.

Dintr-un raion al CITC am cumpărat o foarfecă și niște vopsea de păr neagră, trei *pareus* verzi și trei tricouri verde-oliv, cinci cutii mari de chibrituri (de fapt aveam nevoie de mult mai multe, dar n-am îndrăznit, de teamă să nu li se pară ciudat) și șase căni de plastic verzi. Într-un colț al magazinului se afla o farmacie, de unde am luat antiseptice și comprese chirurgicale. Plasturi, un pachet mare. Ață chirurgicală și ace pentru cusut rănile. Două cutii de antibiotice pentru folosință generală și cinci cutii de paracetamol. Zece mici cutii de plastic impermeabile, ușor de pus una peste alta, pentru păstrarea alimentelor în frigider.

Apoi am luat autobuzul în sensul acelor de ceasornic, pentru a reveni la hotel. Mi-am tăiat părul, cât de scurt am putut și l-am vopsit negru. Am pus părul tăiat (acele bucle blonde săltărețe), ochelarii și toate pașapoartele lui Clay, costumul albastru-închis, poșeta goală și pantofii aceia oribili într-o pungă de hârtie, pe care am îndesat-o în geanta de golf.

Îmbrăcată cu *pareu*-l și cu tricoul, am părăsit hotelul cu geanta de golf, cu valiza și cu geanta mea, și le-am târât după mine cam un kilometru, luând-o spre est. Acolo m-am cazat la Matengas Beach Bungalows, un hotel mai mic și mai simplu pe care-l zărisem din autobuz, și am plătit pentru o noapte în avans.

După care am pornit la drum spre oraș, luând cu mine punga de hârtie și valiza neagră, m-a ajuns din urmă autobuzul în sensul acelor de ceasornic și m-a dus până în Avarua. Am aruncat punga de hârtie într-un tomberon de gunoi aproape plin, aflat lângă Cook's Corner.

De la o agenție de voiaj din apropiere am cumpărat un bilet la un zbor local, care să mă ducă pe insula Atiu. Avionul pleca la ora unsprezece dimineața, a doua zi. Tânărul de la ghișeu nu mi-a cerut actul de identitate, așa că am rezervat un loc pe numele Christina Kautai (după soția lui Ivan din Londra și numele familiei care călătorise alături de mine cu *Lady Moana*, către Atiu). Acesta mi-a recomandat un hotel cu autoservire și cu bungalouri separate, la care am făcut rezervare pentru două nopți. În timp ce el finaliza rezervările, am adunat câteva ghiduri

turistice de pe un stand de lângă ușă, căci se dovediseră extrem de utile în Tanzania.

Cât de repede vor reuși cei de la Yinhang Dengi Finance să ajungă pe Rarotonga?

Între noi și Africa sau Europa era o diferență de douăsprezece ore și un zbor de cel puțin douăzeci și patru de ore. Oare aveau reprezentanți pe coasta de vest a Americii? Dacă aveau, aceștia ar fi putut ajunge chiar mâine aici.

Dar nu puteam face nimic în această privință.

Mi-am luat biletele de avion și voucherul de la hotel. Am mers la magazinul cu materiale de construcții din partea cealaltă a lui Punanga Nui Market și am cumpărat patru prelate mari, dar destul de subțiri, de culoare verde. O funie foarte lungă și una mai scurtă. O cazma mică, un târnăcop, o macetă și o busolă. Un set de cuțite de băgat în teacă de diverse mărimi, o pilă de ascuțit și o foarfecă mare. Zece cutii mari de chibrituri. Patru găleți de plastic verzi. O lanternă puternică și un set de baterii de rezervă. După ce am plătit, am înfășurat lanterna într-un sac mare de plastic. Apoi am pus totul în valiza mare, umplând-o până la refuz.

Soarele coborâse deja pe cer când am prins autobuzul care avea să mă ducă înapoi la noul meu hotel.

Se întunecase deja când am sosit. Am dus valiza în cameră, apoi am coborât și am luat cina la un restaurant din apropiere, *mahimahi* cu *taro* și *ika mata*, absolut minunate.

Când traficul de pe șosea s-a mai liniștit și luminile caselor din împrejurimi s-au stins, am ieșit la lumina lunii luând cu mine cazmaua și un cuțit. Am pornit pe Liputa Road, un drum lateral pe lângă care trecusem în timpul zilei, când observasem un șir de lămâi micuți. Am înaintat încet pe câmp, până când am găsit un copăcel aproape de margine. Am săpat în jurul lui, în solul dur, am retezat crengile cele mai lungi și am vârât rădăcina cu pământ cu tot în sacul de plastic luat de la magazin. Am privit cu atenție în toate părțile, în timp ce mă întorceam la hotel. Am auzit un câine lătrând, dar nu cred că m-a văzut cineva.

Am pus copăcelul în geanta de golf. Ar fi fost spațiu suficient pentru el dacă aș fi îndoit cele mai lungi crengi care rămăseseră netăiate.

M-am întins pe pat, ascultând cum marea se lovea de recif. Am răsfoit ghidurile turistice la lumina veiozei de pe noptieră.

Am aflat că pe Rarotonga trăiau 10 000 de oameni, apoi am lăsat ghidul din mână.

Chiar dacă Yinhang Dengi Finance ar fi sosit a doua zi dis-de-dimineață, n-ar fi reușit să verifice pe toată lumea până în ora 11:00.

Oare vor pune sub supraveghere aeroportul?

Da, aproape sigur.

Vor verifica și zborurile locale, între insule?

Nu neapărat.

Atiu.

Am căutat în ghiduri informații despre „insula oribilă“ a bunicii Vaine și am citit despre *makatea* ascuțite ca lama, despre găurile care înghițeau și oameni, și animale și despre grotele pline cu scheletele a sute de dușmani învinși și mâncați de canibali (deci bunica nu inventase totul). Hotelul cu autoservire la care urma să mă cazez era descris drept o experiență exotică pe care n-o voi uita niciodată și, dintr-un motiv neștiut, acest lucru mă neliniștea.

Am dat și peste reclame făcute insulei Mangaia, cea mai sudică dintre Insulele Cook, pe care doar ce începuseră să fie efectuate zboruri.

Într-unul dintre ghiduri era menționată Takutea, insula nelocuită aflată la douăzeci de kilometri nord de portul din Atiu. Era un teritoriu interzis, primejdios și inaccesibil, la malul căruia navelor le era aproape imposibil să acosteze. Insula era administrată de o organizație de pe Atiu, un trust. Ca să o poți vizita, trebuia să obții aprobarea trustului și a directorului acestuia, Marele Șef Rongomatane Ariki. Exista și o mică hartă a insulei, un morman de corali în formă de ou, înconjurați din aproape toate părțile de un recif de netrecut. Am mijit ochii și am cercetat harta mai îndeaproape.

În partea de vest, în vârful oului, cum se afla așezat pe o parte, părea să se caște o gaură în recif. Exista oare cu adevărat? Sau cine făcuse harta sau ghidul fusese, pur și simplu, neatent?

La cinci și zece dimineața, am auzit cum imensul avion al Air New Zealand se apropia de pista de aterizare a aeroportului.

Oare la bord se afla și cineva de la Yinhang Dengi Finance?

Nu aveam de unde să știu, dar, cu acest gând în minte, am reușit în cele din urmă să adorm.

Am luat autobuzul către aeroport și mi-am lăsat lucrurile în spațiul pentru păstrarea bagajelor. Apoi m-am întors pe jos în oraș și am găsit Dive Shop.

Suedezul stătea în spatele tejghelei, la fel ca prima dată când trecusem prin fața magazinului. Pe atunci, în urmă cu patru luni, asculta cântecul pe care obișnuia să mi-l cânte Erik, însă astăzi era liniște în magazin.

Am intrat și bărbatul și-a ridicat privirea și m-a salutat, apoi și-a văzut de treburile sale (scria într-un registru plin de coloane și numere). Am căutat o vreme prin echipamentul de scufundat și de respirat în adâncuri, până când bărbatul a lăsat pixul jos.

— Te pot ajuta cu ceva?

Oare i se părea ciudat dacă o tânără cumpăra niște puști cu harpon? Alternativa ar fi fost să le fur, dar ar fi fost și mai rău.

— Da, te rog, am răspuns. Aș vrea două puști cu harpon, una lungă și una scurtă.

Una pentru manevrabilitate sporită în apă, una cu rază mai mare de acțiune.

Bărbatul nici n-a clipit, s-a răsucit și a dispărut în spatele magazinului.

— Se pot dezasambla dacă ai nevoie să le transporți undeva, a precizat el după ce s-a întors cu câte o pușcă în fiecare mână, cu lamele lor lucioase scânteind în lumina puternică a dimineții.

— Super!

— Unde să fac livrarea? a întrebat el.

— Nu e nevoie, le iau cu mine, am răspuns. Astăzi, mai târziu, plec cu avionul spre Mangaia.

— Ah! a făcut bărbatul, deșurubând diverse componente, ca să fie spațiu suficient pentru ele în geanta de golf. Altceva? a întrebat el în timp ce le înfășura într-un carton subțire.

— Patru măști și patru tuburi de respirat, plus încălțăminte specială pentru recif și labe de înot, am spus eu.

— Are sens, din moment ce ești aici, m-a aprobat bărbatul. Îți mai pun în plus și niște curele de cauciuc pentru harpon.

— Mersi.

— Și câteva curele pentru tuburile de respirat, pentru că acestea se rup întotdeauna primele.

— Mersi, e super, am spus eu. Vinzi și chibrituri?

— Nu, dar avem brichete pe gaz. Țin mult mai mult.

Am cumpărat cinci.

— Pe-astea le-ai văzut? a mai zis el, arătându-mi un mic felinar. Rezistent la apă și e însoțit de un mic panou cu celule solare, care-l reîncarcă.

Lumina nu era deosebit de puternică, dar am cumpărat două, unul galben și unul albastru. Am plătit cu bani gheață, tot dolari, i-am mulțumit și am ieșit la timp ca să iau autobuzul către aeroport.

De la geamul autobuzului, l-am văzut cum se apleca iar peste registru: banii, cel mai tolerant lucru din lume.

La aeroport, mi-am luat bagajele de unde le lăsasem și le-am reîmpachetat, în toaleta dezafectată. Puștile cu harpon, echipamentul de scufundare și lămâiul cel mic, în geanta de golf; prelatele și toate celelalte lucruri, în valiza metalică (a trebuit să mă sui pe ea ca s-o pot închide).

Dacă cei de la Yinhang Dengi Finance ajunseseră deja aici, probabil că începuseră să-i supravegheze pe toți cei care plecau de pe insulă.

Am mers prin sala de plecări cu inima bubuindu-mi în piept.

În fața ghișeului de check-in așteptau deja vreo douăsprezece persoane. Am încercat să le analizez cu atenție, eu eram ultima la coadă: trei turiști în vârstă, un cuplu și o femeie care părea să călătorească singură. Două femei cu piercinguri faciale și o mulțime de tatuaje, doi tipi localnici și o femeie îmbrăcată cu un tricou polo bleu, cu logoul unei corporații prins în piept. Doi bărbați cu maiouri și șlapi, ce țineau în mâini cutii de polistiren.

Niciunul nu părea să fie angajatul unei bănci, dar și dacă era vreunul, probabil că nu scria pe fruntea lui că lucra pentru Yinhang Dengi Finance.

Toți aveau o mulțime de bagaje, slavă Domnului! Turiștii obișnuiau să ia cu ei mai multe valize. Era limpede că-și luaseră toate bagajele cu ei, chiar dacă mergeau în vizită pe Atiu doar pentru câteva zile. Localnicii aveau cutii de polistiren (așa-numitele *cutii frigorifice*) pline cu hrană deshidratată și congelată.

Începuse verificarea bagajelor. Acestea erau cântărite, dar nu și deschise. Nimeni n-a dat atenție genții mele de golf.

Zborul avea întârziere și ni s-a spus să luăm loc și să așteptăm. Mi-am cumpărat un sendviș și cel mai recent număr din *Woman's Weekly*, apoi m-am așezat pe o bancă și m-am prefăcut că citesc.

Aeroportul era liniștit și învăluit în semiîntuneric. Nu mai era programat nici un alt zbor. Acoperișul enorm bloca o mare parte din lumină, iar vântul umed și cald bătea peste podeaua de piatră. Prin *pareu* simțeam răceala băncii de metal.

Cei doi vârstnici stăteau cu spatele drept și priveau de jur împrejur cu atenție și hotărâre, ca pentru a arăta lumii că erau în apele lor în această situație, deschiși și toleranți, călători experimentați care acceptau și apreciau diferențele, indiferent cât de ciudat arătau oamenii. Puteau fi ei de la Bancă? Nu prea.

Femeia care călătorea singură părea genul introvertit, deoarece nu se uita la nimeni, stătea cu nasul într-o carte. Putea lucra într-o bancă. Mi s-a accelerat pulsul.

Femeile cu tatuaje stăteau cu spatele la mine. Una dintre ele începuse să danseze și părea să se bucure din plin de o muzică pe care numai ea o auzea, pe gamba dreaptă avea tatuat un scorpion imens. Banca? Posibil.

Pe ceilalți pasageri îi puteam exclude, toți păreau să fie din Insulele Cook.

Am ridicat privirea. Pe pistă se apropia un avion mic, de genul celor care zburau pe Manihiki. Lucrurile s-au pus în mișcare, bagajele ne-au fost încărcate într-un cărucior încăpător, cutiile de polistiren, genții de nailon ale femeilor cu tatuaje, valizele destul de jerpelite, pline cu abțibilduri, ale cuplului în vârstă, geanta mea de golf și valiza de metal neagră.

Christina Kautai avea locul 5G.

Am urcat la bord.

Avionul a pornit, era ca o viespe uriașă. N-a rostit nimeni nicio *pure* înainte să decolăm.

Rarotonga a dispărut dedesubt, un smarald oval într-o lume albastră.

Femeia cu scorpionul roșu tatuat pe picior a vorbit întruna pe parcursul zborului, într-o engleză australiană extrem de zgomotoasă despre lucrurile pe care le văzuse, și a făcut o mulțime de poze cu micul ei aparat de fotografiat, pozându-se mai ales pe ea și pe prietena ei.

De mine nu părea nimeni interesat.

După ceva mai mult de patruzeci de minute petrecute în aer, în fața noastră a apărut Atiu, un pic în dreapta noastră, de fapt, o insulă vulcanică acoperită de vegetație, fără lagună. Mi-am lungit gâtul și-am încercat să văd ceva pe deasupra capului zgomotoasei australience și, iat-o acum, în stânga, o linie verde neclară: Takutea.

Roțile au lovit pista de aterizare cu un bufnet înfundat. Nisip compactat din corali alb-cenușii mărunțiți, străpuns de smocuri răzlețe de iarbă, pietriș pe margini, o barieră de plante pipernicite îndreptate spre mare, toate m-au făcut să amețesc pe moment și mai că mi-am închipuit că mă întorsesem pe Manihiki.

— Bun venit, bun venit!

Bărbatul care a spus că se numea Donald strângea mâinile oaspeților într-un mod foarte prietenos. Era managerul hotelului nostru și a început să ne explice că ne aștepta o experiență de neuitat (lucru pe care-l știam deja, dat fiind că citisem despre asta în ghidul turistic). Cei doi vârstnici urmau să stea la hotel o săptămână întreagă și păreau deosebit de nerăbdători să-și înceapă aventura.

Am mers pe un drum plin de hârtoape, într-o camionetă cu platformă. Insula era foarte bizară. Nu avea lagună, iar reciful se afla de fapt pe țărm. Valurile se izbeau cu o furie asurzitoare de țărm. Am cotit când am ajuns în port, luând-o în sus, către platoul pe care locuitorii insulei își construiseră satul.

De-a lungul întregii excursii pe insulă, cuplul i-a pus o mulțime de întrebări entuziaste lui Donald. Cei doi s-au grăbit să rezerve un tur cu ghid al grotelor pline cu cranii și o plimbare istorică cu ghid, o excursie de observare a păsărilor cu Birdman George, o vizită la o fabrică de prăjit cafea și la un *tumumu*, un festival local dedicat berii.

— Și ție ce ți-ar plăcea să rezervi? a întrebat Donald, privindu-mă în oglinda retrovizoare.

— Aș vrea să vizitez biserica, am răspuns eu.

Biserica de pe Atiu era cea mai veche și mai mare din Insulele Cook, știam asta din ghidul turistic. Aici era locul în care căpitanul Cook coborâse pe mal și tot aici fusese ridicată prima biserică creștină de pe tot grupul de insule.

— Ne putem ocupa și de asta, a spus Donald, și l-am crezut.

S-a dovedit că el era singura persoană care lucra la hotel, iar eu și cuplul eram singurii lui oaspeți. Camera era un fel de cabină mică. Dulapurile de deasupra chiuvetei erau pline cu conserve. O pisică mică stătea pe verandă, afară, și mieuna. Mi-am lăsat bagajul în cameră, am încuiat, am împrumutat o bicicletă și am pornit pe insulă, făcând cale întoarsă către port. Aveam mult de mers, mai mult decât îmi imaginasem când venisem cu mașina, aproape zece kilometri.

În timp ce lăsam bicicleta jos și-mi recăpătam suflul, am privit de jur împrejur. Nu se zărea nici țipenie de om.

În port se aflau vreo douăzeci de canoe. Unele erau făcute din *tamanu* greu și vechi, mahon din Pacificul de Sud, dar cele mai multe erau bărci ușoare, moderne, din fibră de sticlă. În partea dreaptă se afla un depozit impunător, gol și neîncuiat, cu o ușă care se lovea de zid, bătută de vânt. Oriunde te uitai, vegetația era densă, ca un zid de un verde-aprins. M-am întrebat dacă sub ea se ascundeau faimoasele gropi ale morții.

M-am oprit în port și am privit spre largul mării.

Departe, la orizont, linia dreaptă era întreruptă de un contur zimțat și pâlpâitor: Takutea. Le despărțeau douăzeci de kilometri, jumătatea distanței dintre Manihiki și Rakahanga.

M-am întors cu bicicleta în sat. Existau două magazine, din care am cumpărat câte două bucăți din fiecare fruct și legumă pe care le-am putut găsi: ardei de diverse culori, roșii, castraveți și vinete, papaya și fasole franțuzească, carambola și fructul pasiunii, mango, mere și pere, ceapă și usturoi, *taro* și arorut. Am cumpărat o rolă de pungi de plastic și un set de zece carnețele, plus un pachet de pixuri cu bilă. Insecticid pentru țânțari și tampoane. Trei perechi de șlapi.

Ajunsă înapoi la hotel, am mâncat toată carnea de vită la conservă pe care am găsit-o în dulapuri. Ce a mai rămas am dat la pisică.

Când cuplul în vârstă a stins lumina în cabina lor și Donald a plecat cu mașina, mi-am tras blugii pe mine și mi-am vârât cel mai mic cuțit în buzunarul de la spate. Apoi am înhățat geanta de golf și m-am întors unde lăsasem bicicleta. Folosind sfoara mai scurtă, am legat geanta de cadru, sub șa și ghidon, apoi am pornit iar la drum.

Mi-a luat aproape trei ore să pedalez până în port. Îmi simțeam brațele grele din pricina acidului lactic și mă luase durerea de cap. M-am odihnit o vreme la marginea pădurii, apoi am scos cuțitul și am tăiat o deschizătură în verdeață. Vegetația se rărea pe măsură ce înaintai, așa că n-a mai trebuit să o tai cu cuțitul, ci doar am luat geanta și am ascuns-o în lăstăriș.

Apoi am pedalat înapoi.
Pisica mă aștepta.

A doua zi, Donald avea liber, plecase la o nuntă pe Aitutaki, lăsând o femeie pe nume Soraya să se ocupe de hotel. După ce ea a ieșit ca să-i ducă pe cei doi vârstnici în excursia cu Birdman George pe post de ghid, eu am profitat de ocazie ca să arunc o privire în șopronul din grădină și am găsit, spre marea mea încântare, o roabă cu cauciucul umflat.

Am plecat la plimbare, departe de sat și iată-le: gropile și *makatea*. Rămășițele nucilor-de-cocos căzute pe jos fuseseră albite de soare și mă duceau cu gândul la filmul *Câmpurile morții*.

Aveam fructe și legume pentru masa de prânz, având grijă să păstrez semințele și sâmburii.

Cerul era încărcat de nori negri. Puțin mai târziu, a început să plouă.

M-am adăpostit sub acoperișul verandei și am privit cum apa se scurgea pe peluză. Pisica a căutat și ea adăpost și s-a încolăcit pe scaunul de lângă mine. Din cine știe ce motiv, mi-a amintit de ploaia din Los Angeles, de felul în care se izbea de aleea de beton din spatele apartamentului lui Clay, de becul galben de pe alee noaptea, de zilele fierbinți cu aerul nemișcat și de înghețatele la cornet ale fetelor, care se topeau și picurau. De discuțiile despre credință și știință, de atitudinea de superioritate a lui King față de tot ce avea de-a face cu evoluția. De felul în care stăteam în jurul mesei, la cină, discutând despre Iisus și dacă fusese sau nu un personaj istoric.

— Imaginați-vă, spunea Clay, Ierusalimul cu o săptămână înainte de Paști. Probabil că era un haos total. Oameni sosind de pretutindeni, sute de mii de persoane, poate chiar milioane, evrei din Grecia, Italia, Africa și Orientul Mijlociu.

— Woodstock fără trupe de muzică și toalete mobile, spusese King din celălalt colț al mesei.

Îmi aminteam perfect acea după-amiază în care Clay și King completau formulare pentru azilul lui, probabil. Clay se ridicase în picioare, le adunase pe toate, apoi strânsese pixurile și vasele murdare cu aceleași mișcări absente.

— Romanii ocupau Palestina pe-atunci, desigur, a continuat ea. În diverse părți ale țării existau câțiva Mesia autoproclamați, și

toți predicau despre rebeliune și independență, iar romanii știau destul de bine cine erau ei și ce făceau, chiar nu era nevoie să intervină dacă aceștia nu creau prea multe probleme. Cafea? King?

— Da, te rog, a zis el.

Știu că eu am refuzat. Dacă beam cafea prea târziu seara nu mai puteam să dorm. Și în clipa aceea s-a deschis ușa larg și fetele au intrat în casă cu cornetele lor de înghețată, iar mirosul de căpșune al buzelor Biancăi a umplut toată camera.

— Iisus din Nazaret a fost unul dintre cei mai puțin importanți, a strigat Clay tare din bucătărie.

— Despre ce vorbiți? a întrebat Bongo, trântindu-se pe canapea lângă mine, iar când câteva picături de înghețată mi-au aterizat direct pe mâna beteagă, aproape că am uitat de accident.

— Dacă Iisus Hristos a fost un personaj istoric sau doar o invenție, a lămurit-o King.

— Iisus Hristos, Superstar, a adăugat Bianca. Am CD-ul.

Clay a intrat în sufragerie cu două căni, a lăsat una la îndemâna lui King, iar pe cealaltă a luat-o cu ea și s-a așezat pe scaun. Bianca s-a așezat lângă King și a băut din cafeaua lui.

— Iisus a rămas în nord câțiva ani, fără să producă cine știe ce impresie în părțile mai civilizate, a spus Clay, așezându-se mai comod. Dar în preajma Paștelui, în anul acela, a plecat spre oraș urmat de o mulțime de susținători care-l aclamau.

— Ce oraș? a întrebat Bongo.

— Ierusalim, am răspuns eu.

— Am mai discutat despre asta, a spus Clay, dând din cap spre Bianca și Bongo. Istorie biblică, Iisus din Nazaret, omul despre care creștinii cred că a fost Fiul lui Dumnezeu.

— Și a fost? a întrebat Bongo.

— Despre asta discutam acum, i-a răspuns King.

— În orice caz, s-a proclamat Regele evreilor și a început să predice despre demolarea templului lui Dumnezeu din temelii, ceea ce a îngreunat foarte mult lucrurile. Intrarea Lui în Ierusalim cu o săptămână înainte de Paști cred că a declanșat o adevărată răzmeriță…

Cuplul se întorsese din excursia cu Birdman George și am văzut că acum erau îmbrăcați cu pelerine de ploaie asortate și că-mi făceau cu mâna prin ploaie. Le-am făcut și eu cu mâna, gândindu-mă la intrarea lui Iisus în Ierusalim în Duminica Floriilor și la cum încercasem să-i dovedesc lui Clay ce deșteaptă eram.

— Au vrut să le închidă oamenilor gura, am continuat eu. Iar Iisus a zis: „Dacă vor tăcea aceștia, pietrele vor striga".

— Evanghelia după Luca, a precizat King, Capitolul nouăsprezece.

— De unde-ați cumpărat înghețatele? a întrebat Clay.

— De la celălalt turc, a răspuns Bongo. Și de ce a avut loc o răzmeriță? Au bătut polițiștii vreun nevinovat?

— Foarte probabil, a răspuns Clay. Toți acei oameni care veniseră în Ierusalim aveau nevoie să schimbe bani și să cumpere animale pentru a le sacrifica, și vin și mirodenii și tot ce le mai trebuia, iar toate acestea erau făcute în curtea păgânilor.

Schimbătorii de bani, știam la ce se referă. Pastorul Boyd obișnuia să ne spună cum Iisus le răsturnase mesele și-i gonise cu un bici afară din Templu.

— „Și va fi Casa mea casă de rugăciune; dar voi ați făcut din ea peșteră de tâlhari", am spus eu.

— Probabil că el n-a făcut o pagubă prea însemnată, a spus Clay, altfel ar fi fost arestat pe loc. Însă ei au așteptat până în seara dinaintea festivităților, apoi au trimis soldații să-L aresteze.

Clay a făcut-o să sune atât de trivial, o seară de joi ca oricare alta, în care câțiva soldați au venit să salte un bărbat care făcea probleme. Totodată, seara aceea fusese una dintre cele mai importante din istoria lumii: ultima cină a lui Iisus, când își învățase discipolii să frângă pâinea și să bea vinul, prima împărtășanie, și cum Iuda Iscarioteanul Îl trădase pentru treizeci de arginți. (Banii! Oamenii ar face orice pentru bani!)

— Iisus din Nazaret a apărut în fața judecătorului a doua zi, a spus ea, și, ei bine, știm cu toții ce a urmat.

— I-au bătut piroane în mâini, a spus Bongo.

— A murit pe cruce pentru păcatele noastre, am adăugat eu.

— Pentru că i-a provocat pe cei de la putere, a intervenit King.
— Mai e cafea? a întrebat Bianca.

Clay a făcut un semn spre bucătărie.

— Ibric, cafea măcinată, servește-te!

Bianca a dispărut în bucătărie. King încă nu terminase.

— E mare păcat că evangheliile au fost cenzurate, s-a plâns el.

Clay a râs și am continuat să-i aud chicotitul vesel chiar și pe veranda din Atiu, era așa de cald în apartamentul numărul șapte, muștele bâzâiau prin toată camera și mi-am dat seama că începusem să plâng. Pisica a sărit de pe scaunul de-alături și s-a ghemuit la mine în poală, lingându-mi mâna de parcă ar fi vrut să mă consoleze.

Am rămas în liniștea aceea plăcută și am privit crepusculul, în timp ce lacrimile mi se uscau.

Iisus își dăduse viața pentru omenire, însă atât de mulți muritori procedaseră întocmai ca El! Clay, de exemplu. Și Johan. Și Erik.

În noaptea aceea, am dus cu roaba valiza neagră tot drumul până în port. De două ori am auzit vehicule apropiindu-se și a trebuit să mă ascund în tufișurile de pe marginea drumului. Când am ajuns, în sfârșit, a început iar să plouă. Mă dureau umerii, alunecasem în noroi, mă lovisem la genunchi și eram atât de istovită, că aș fi plâns dacă aș mai fi avut putere. Pe drumul de întoarcere, am aruncat roaba într-o groapă de pe marginea drumului, pentru că, pur și simplu, nu mai puteam să o împing înapoi pe platou în sus. Scuze, hotelule!

După ce m-am întors la hotel, am făcut un duș lung, apoi am dormit câteva ore, până la răsăritul soarelui.

De îndată ce am auzit mașina Sorayei parcând în fața recepției, am ieșit afară și am rugat-o să mă ducă înapoi la pista de aterizare.

— Dar avionul spre Rarotonga pleacă abia peste câteva ore, s-a mirat ea.

— Știu, am răspuns eu, dar aș vrea să ajung la timp acolo.

Ea a oftat adânc, dar a fost de acord.

— Merg să-ți iau bagajul și putem pleca.

— Am totul cu mine, am spus eu, ridicând geanta și o pungă de plastic cu legume de la magazinul din sat.

M-am așezat pe bancheta din spate. Am mers în tăcere până la pista de aterizare. Când mai aveam un pic până să ajungem, m-a întrebat dacă mă simțisem bine la ei, iar eu am liniștit-o că totul fusese splendid, o experiență de neuitat.

— Normal că nu trebuie să aștepți și tu, am spus când a parcat lângă clădirea pustie a aeroportului.

După ce zgomotul motorului s-a pierdut în depărtare, am pornit către port.

Am stat ascunsă în tufișurile aflate mai sus de port, privind cum norii goneau pe cer. Insectele mi se urcau pe picioare, iar musculițele îmi roiau în jurul capului. Trei bărbați au plecat în larg într-o barcă de aluminiu și s-au întors, după vreo două ore, cu plasele pline de pește, dar, în rest, ziua a fost liniștită. Canoele au rămas nefolosite. Era foarte cald, așa că am închis ochii.

Eram nimeni, eram moartă. Kiona Matavera a plecat din Rarotonga și nimeni n-a mai auzit de ea. Bianca Rockford s-a înecat în mare, lângă Dar es-Salaam. Rita Miller a luat avionul înapoi spre Los Angeles și s-a pierdut în ceață. Christina Kautai a plecat din Atiu, dar n-a mai ajuns nicăieri.

Eternitatea îmi dădea târcoale.

— În primul rând, există o mulțime de evanghelii, a spus Clay în ziua aceea. Cel puțin douăsprezece: Petru, Nicodim, Toma, Filip, Bartolomeu, Maria Magdalena și altele. Nu s-a permis să fie incluse în Biblie din varii motive.

King a chicotit, dar eu n-am avut nicio reținere să izbucnesc în râs.

— Hai, Kiona, a insistat Clay. Evanghelia după Toma e chiar amuzantă. A scris o mulțime de povești despre copilăria lui Iisus și se pare că a fost un adevărat coșmar, cu puteri magice chiar și când era mic. Făcea vrăbii din lut și își transforma prietenii în capre.

Bongo a început să râdă, împrăștiind și mai mulți stropi de înghețată topită.

— Foarte amuzant, am aprobat eu.

— Cele patru evanghelii care și-au făcut loc în varianta publicată se bazează toate pe aceeași sursă principală, a continuat Clay pe un ton extrem de prietenos. Evanghelia după Marcu sau poate o variantă a ei, care acum e pierdută. Marcu, Matei, Luca și Ioan, niciunul nu L-a întâlnit, de fapt, pe Iisus. Toate evangheliile au fost scrise la mult timp după moartea lui Iisus și la mult timp după scrisorile lui Pavel, iar Pavel abia pomenește de viața lui Iisus.

— Iisus se purta frumos cu copiii, a intervenit Bongo.

M-am trezit când picături mari de ploaie mi-au căzut pe față. Era aproape întuneric.

Norii ascundeau luna și stelele. Întunericul era de nepătruns; am așteptat până ce ploaia s-a potolit și a reapărut conturul obiectelor din jur. Neauzită și nevăzută, m-am apropiat de canoea de mărime medie pe care pusesem ochii mai devreme și care aștepta alături de celelalte la jumătatea drumului spre depozit. Am desfăcut-o și am tras-o spre apă. Era mult mai ușoară decât canoele din mahon ale bunicului Tane pe care le foloseam pe Manihiki. Apoi am adus geanta de golf și valiza, plus geanta mea și pungile de plastic, după care am așezat busola în șlap, la fel cum proceda căpitanul Mareko ori de câte ori mergea spre Rakahanga. Lângă ea am pus lanterna.

Am încărcat barca la marginea apei. Valiza, în spate, geanta de golf, în față. Geanta mea înfășurată în plastic sub băncuță; apoi am luat o vâslă de rezervă, în caz că se întâmpla ceva cu cea pe care-o foloseam, după care am împins canoea pe apă.

Douăzeci de kilometri. Cinci kilometri pe oră, aceeași viteză cu care mergeam pe jos.

Urma să ajung la destinație la răsăritul soarelui.

Epilog

Nimeni nu știe că sunt aici. Și nimeni nu va ști vreodată.

Îmi petrec zilele în Hades, Tărâmul Morții, bând apă proaspătă pe care o adun în canoe, mâncând pește din mare, nuci-de-cocos din palmieri și legume pe care mi le cultiv singură (de unde fac rost de îngrășământ, las în seama imaginației cititorului), totuși n-am izbutit să fac lămâiul să crească, cred că rădăcina n-a fost suficient de dezvoltată.

Am tot ce-mi trebuie, absolut tot. Corpul meu ar putea supraviețui decenii întregi aici. Și, de-a lungul timpului, singurătatea s-a estompat, deoarece Hades e un loc destul de populat. Clay e aici, cu mine, și Johan, și Moana, William și Ngaru, și Erik, firește. Vorbesc cu ei tot timpul despre credință, speranță și educație. Despre iubirea față de morți, acel act evolutiv lipsit de relevanță.

De două ori, niște vase au aruncat ancora lângă insulă și câteva persoane au făcut scufundări și au înotat. Odată, un grup a venit pe uscat și a făcut însemnări despre viața păsărilor de aici, dar nu s-au aventurat în interiorul insulei, au rămas pe țărm. Desigur, nu m-au văzut. Casa mea se află în mijlocul insulei, ascunsă în spatele lăstărișului și al tufelor de hibiscus. Sunt foarte atentă când aprind focul, doar în timpul zilei, mici focuri făcute din coji uscate de nuci-de-cocos, fumul este subțire și aproape invizibil. Duminica, mă îmbrac cu tricoul cu sârmă ghimpată al lui Bongo și citesc cu voce tare din Biblie, și toți enoriașii mă ascultă, apoi rostesc o *pure* și ne rugăm cu toții.

Apele de dincolo de recif sunt bogate în pește, dar tot acolo sunt și rechini. Raidurile mele cu pușca cu harpon sunt scurte și intense. Dacă voi suferi răni, vor fi din cauza rechinilor, o soartă pe care, într-un fel, o voi avea în comun cu Moana.

Cineva a dizolvat trustul și a golit contul, iar Banca încă o mai caută pe acea persoană. Încă n-au renunțat. Chiar dacă

organizația lor s-a destrămat, dorința de răzbunare rămâne, face parte din aparatul de stat, însă n-au cum să mă găsească. Johan Geronimo și Iva sunt în siguranță, la fel și tata Tane, Amiria și copiii ei, dacă are vreunul.

Îmi fac planuri pentru viitor. Țelul meu pe termen scurt este să găsesc crabi-de-cocotier, până acum n-am găsit niciunul, dar știu că sunt aici, trebuie doar să continui să-i caut. Țelul pe termen lung este să mă ridic la suprafață. Să respir din nou aerul lumii, să vorbesc cu cei vii.

Pentru că, așa cum spuneau W.H. Auden și Vladimir, fiecare în felul lui:

Nimic nu durează o veșnicie.

Într-o bună zi, mă voi întoarce pe Manihiki.

Mulțumirile autoarei

Manihiki, locul unde a crescut Kiona, nu mai există. Tot arhipelagul, cu excepția a două biserici, a fost distrus de Ciclonul Matini, pe 1 noiembrie 1997. Au murit nouăsprezece oameni, toți din Tauhunu (deci dacă familia și copiii Kionei mai trăiau în acel moment în Tukao, probabil că au supraviețuit). Aproape toți ceilalți locuitori au fost evacuați după ciclon, iar comunitatea a fost încet-încet refăcută, însă n-a mai fost la fel precum cea care dispăruse sub valuri. Există foarte puține fotografii ale satelor Tukao și Tauhunu dinainte de catastrofă, așa încât comunitatea descrisă în roman nu este o reprezentare fidelă a modului în care arătau clădirile și infrastructura la începutul anilor 1990. (Pentru oricine ar vrea să afle mai multe informații despre catastrofă, vă recomand cu căldură cartea *Matini — The Story of Cyclone Martin,* de Rachel Reeves.)

Pentru că acesta este un roman, toate personajele sunt rodul imaginației mele (inclusiv șefi de state și dictatori, chiar dacă numele lor sunt asemănătoare cu modele din viața reală), la fel și desfășurarea evenimentelor în timp. Detalii despre bănci, hoteluri, restaurante și traficul maritim pot sau nu pot avea la bază fundamente reale. (*Lady Moana*, de exemplu, nu circula către Manihiki la începutul anilor 1990, dar a început să circule, douăzeci și șapte de ani mai târziu.)

Detaliile despre genocidul din Rwanda sunt în totalitate reale și au fost adunate din mai multe surse oficiale.

Oricine vrea să sape mai adânc în subteranele Sistemului Rezervei Federale ar trebui să vizioneze documentarul *Century of Enslavement*, de James Corbett (este disponibil pe YouTube). Cunoștințele lui Clay despre diverse subiecte poate că nu erau la îndemâna oricui în anii 1990, însă ea era un personaj neobișnuit de profund, care deținea o mulțime de informații la acel moment. (Oricine dorește să afle mai multe despre subiectele

abordate de ea poate citi, la fel cum am citit și eu în scop de cercetare, autori precum Yuval Noah Harari, Lasse Berg, Richard Dawkins, Stephen Hawking, Nick Bostrom, precum și Biblia și Coranul.) Poezia din *Patru nunți și o înmormântare* citată în text este „Funeral Blues“, de W.H. Auden.

În ceea ce privește valoarea de piață a perlelor negre, de la începutul anilor 1990 și până acum, ea a tot scăzut. La apogeul ei, pe Manihiki existau aproape două sute de fermieri de perle, în timp ce astăzi abia dacă mai sunt douăzeci.

Pe de altă parte, valoarea marilor bănci americane a crescut în mod exponențial de la sfârșitul anilor 1980. Cele mai mari cinci bănci din SUA au ajuns astăzi exact în punctul prezis atunci de Erik: au cumpărat și încorporat cât de multe bănci au putut, iar din 2014, ele controlează aproape jumătate din capitalul de piață al SUA. Posibilitatea unei preluări în forță a Sistemului Rezervei Federale ar trebui deci să fie imposibilă (dar ce știu eu?).

Orice abateri de la adevăr sunt în întregime intenționate.

N-aș fi reușit să scriu această carte fără ajutorul de neprețuit al unui număr însemnat de persoane (titlurile și locurile de reședință se referă la momentul când le-am luat interviuri):

Ken Hallin și Nida Mirabel, Matavera, Rarotonga, bunii mei prieteni de ani de zile.

Tamuela Karaponga, Tukao, Manihiki, tehnician și fermier de perle, Evaluator AVAKI acreditat la Sameula Pearls Services Ltd, care m-a lăsat să locuiesc deasupra atelierului de perle al familiei sale de lângă laguna de pe Manihiki. Soția sa, Nitika, și copiii lor, Bella, Giana și Tamuela junior.

Mehau Johnson, fermier de perle și tehnician, Evaluator AVAKI acreditat la Manihiki Pearl Techs, care era adolescent pe Manihiki la începutul anilor 1990.

Niki Rattle, purtător de cuvânt pentru parlament, Rarotonga, care era asistentă medicală pe Manihiki la începutul anilor 1990.

Charles Little, licențiat în Drept, avocat, Rarotonga, scumpul meu prieten, acum dispărut dintre noi.

Raymond Newnham, unul dintre primii fermieri de perle de pe Manihki în anii 1980, acum locuind pe Rarotonga.

Trainee Samson, pastor în funcție, Tukao, Manihiki.

Michael Tavioni, expert și constructor de canoe, Rarotonga.

Tina și Micael Edler, buni prieteni din Dar es-Salaam.

Jacqueline Tanga, manager de hotel, Atiu.

Niklas Strömstedt, muzician, care mi-a permis să-i folosesc fantasticele melodii „Om“ („Dacă“) și „Sista morgonen“ („Ultima dimineață“).

Erik Nordgren, bunul meu prieten din Zürich.

Multe mulțumiri departamentului de presă al Registrului Firmelor din Marea Britanie, care s-au străduit din răsputeri să-mi răspundă la întrebări (v-am înțeles perfect de ce ați renunțat, în cele din urmă, să-mi mai răspundeți la e-mailuri). De asemenea, aș dori să le mulțumesc Amandei Aspeborg, Annei Laestadius Larsson, Annikăi Sandahl, Katarinei Görts Öberg, lui Mikael Aspeborg, Ninei Brodin, lui Thomas Bodström și lui Tove Alsterdal și Wiwi Wahlström.

Neil Smith, traducătorul meu în engleză.

Niclas Salomonsson, agentul meu, și toți membrii echipei sale de la Salomonsson Agency.

Ann-Marie Skarp, editorul meu, echipa de la Piratförlaget și, ultimul și cel mai important, regizorul de film și autorul Ronnie Sandahl.